

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבוחר
עלוני השבוע

✦
שנה שישיית
גיליון מספר 520

✦
בשלח
תשפ"ד

מזרחי

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

פנים מאירות 8 ירושלים
טל' 02-500-4569
So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

מני קיסריה וזאת השקת

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
6:26	5:47	4:32	ירושלים
6:22	5:48	4:46	בני ברק
6:22	5:46	4:36	חיפה
6:23	5:49	4:47	אשדוד
6:25	5:48	4:31	בית שמש
6:25	5:49	4:49	קרית גת
6:22	5:45	4:39	נוף הגליל

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פרשת בשלח תשפ"ד

"ששת החיילים המתנגדים" - סידרה מיוחדת לרגל תקופת השובבים

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על גליון פרשת בא,
בענין ההבדל בין הרגל להתמכרות:

אני ר"מ בישיבה קטנה. היום (יום ראשון) אחרי השיעור ניגש אלי בחור שאוהב לדבר בפתיחות. הוא אומר לי: "תודה רבה, היום המגיד-שיעור הסכים הרבה יותר לאפשר שאלות בשיעור". האמנתי לו. ואחר כך ניסיתי לחשוב למה זה קרה. אחרי התבוננות הבנתי שזה קשור למה שכתבת בשבוע שעבר ב"שו"ת הקצר" לגבי היכולת לאפשר ביקורת. זה הזיז לי משהו בפנים. תודה רבה.

*

אני עובד בגמילה מהתמכרויות, ולכן לא היו לי חידושים בדברים שכתבת. (יש לי כן כמה הערות עבורך). אך אני כן רוצה לציין, שהצורה שהורדת את הדברים, היתה מדהימה. זה יעזור לי להסביר טוב יותר לאנשים את הרעיון.

*

השבוע, במאמר שלך בנושא ההתמכרות, וגם במאמרים נוספים שלך בעבר, חסר לי חלק הסיום. אתה כאילו קוטע את המאמר באמצע. זה מפריע לי. אינני יודע למי מפריע שהגליון שלך יהיה כמו שאר הגליונות, עם יותר מעמוד אחד. תחשוב על זה!

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: יש לנו מצוקה במשפחה, ולכן הרבה פונים אלינו בהצעות התנדבות. אצל חלק מהמתנדבים קלטנו לאחר מעשה, אלו אינטרסים אישיים היו שם. כמו זה שנצמד לילד כדי לעזור לו, והרס יותר ממה שהועיל...

מצד שני, אנו בטוחים שיש כאלו שמתכוונים בלב שלם. אז אפשר לזהות מראש?

תשובה: באופן כללי, יש בוודאי נקודה ראוי לשימת לב בנושא התנדבות. כי מצד אחד, אם אדם לא מקבל תמורה כספית, אז הוא כנראה זקוק לתמורה אחרת: כבוד / שליטה / טובות הנאה ועוד.

מצד שני, יש המון מתנדבים שתחושת השליחות והמסירות למען הזולת, ממלא אותם לגמרי, והם באמת לא זקוקים לתמורה נוספת.

אפשר אולי לתת כלל אחד: מקצוע שנוהגים להתפרנס ממנו, אין לאנשים סיבה להתנדב בו.

ומעבר לכך, להישאר בעניינים פקוחות. לא להסתנוור מ"כוונות טובות", ולא לאפשר פינות חשוכות.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

הגעגועים ליחידה הקטנטונת

הבעיה היא, שאנשים שמתקשים להתנתק לגמרי מ'אבריימי' שלהם, נשארים עדיין מחוברים שם. בלב פנים עדיין לא מרגישים שעברו לצד השני. הגירוי - עדיין נותר קיים. כל פעם שיש איזה תקופה חלשה או מצב רוח שפוף, חוזרים לגיחה קצרה לבקר במקומות הללו. לפעמים נחלצים משם מהר, ולפעמים לוקח להם זמן לחזור שוב.

ועוד משהו קורה: זה שיש צורך כזה לבקר במקומות הללו מפעם לפעם כדי לשמור על קשר. לאמר: "אם אני לא מעשן במשך חודשיים רצופים, כבר באמת יהיה לי קשה לעשן יותר. ואני הרי לא רוצה להפסיק לגמרי".

*

לזוג הצעיר דלעיל היתה טעות בסיסית, וכל אחד מאיתנו, נוטה לעשות את הטעות הזאת בכל מיני מקומות.

כאשר עזבו את היחידה הנוראית, הם ראו לנגד עיניהם אך ורק את החסרונות של היחידה הצפופה, ומנגד - ראו אך ורק את המעלות של הדירה המרווחת.

וכאן הטעות. אין בעולם הזה אף מוצר שכולו טוב, ואין אף מוצר שכולו רע. בשפת הקבלה קוראים לזה "ניצוצות דקדושה".

יש כן מוצרים שהם הרבה יותר טובים, ומוצרים שהם הרבה יותר רעים.

גם ביחידה הצפופה הזאת: "אתה זוכר את המטבח החם והנעים? היינו מנהלים שם שיחות עומק עם כוסות קפה מהבילים". בדירה המרווחת אין להם את זה. הקור שולט בו חזק, ושום חימום לא יכול עליו.

כשעזבו את היחידה, ירקו עליה בפנים, בזו לה, השמיצו אותה בכל הזדמנות. כעת מתעוררים געגועים.

זה בדיוק מה שקרה לאברום-חיים. הוא עזב את העבר שלו מתוך שאט נפש לגמרי. בא לו להקיא מזה. אך מה לעשות שבתוך כל הרע הנוראי הזה, היו לו כל מיני טובות הנאה?

וזה נכון לגבי כל ה'נכסים' שאנשים צברו להם, והם מפחדים להשליך אותם מהפחד שיתגעגעו אליהם.

מה שחסר במקרה הזה זו פרידה משמעותית. כשעזבו את היחידה, מוטב היה שלא היו יורקים עליה, אלא יושבים ומדברים על כל המעלות שלה, מתוך כאב של עזיבה, ואז נפרדים. מתוך מוכנות לוותר על כל אלו, למען הטוב הגדול שמחכה להם בדירה המרווחת.

*

למעישה:

כשרוצים לשנות הרגלים ישנים. קודם כל, המודעות. כמה היא חשובה. לזהות, מה יכול להיות שיגרום לו להתגעגע בהמשך. לעתים, קשה להתבונן בהם מרוב שאנו מנסים להתעלם מהם. כי כשמתייחסים לדבר הנוראי, מתקשים לראות בו את הרווחים שהיו לנו.

מעבר לכך, נדרשת פרידה. אחרי שאנו מבינים את המשמעות של השינוי, אנו נפרדים לנצח מכל אותן טובות הנאה שהיו לנו.

רגע לפני שנפרדים. 'אבריימי' זה שם יפה. כל קשר בין השם ובין הדמות שהלבשנו עליו, אקראי לחלוטין.

"ששת החיילים המתנגדים"

החייל הרביעי בסידרת "ששת החיילים המתנגדים" מה הייתם אומרים, על זוג צעיר שהתגורר ביחידה קטנטונת, בלי חלונות כמעט, מלאת עובש, שסוף סוף זכה לעבור לדירה ראויה למגורים במחיר מצויין אפילו, אך לפתע פתאום מתגעגע לחזור ליחידה הצפופה והמעובשת?

תגידו, זה לא ייתכן! או משהו אצלם לא בסדר! זה בדיוק מה שמופיע בפרשה שלנו, "ולא נחם אלוקים דרך ארץ פלשתים, כי אמר אלוקים פן ינחם העם בראותם מלחמה וישבו מצרימה".

בהמשך אנו רואים שעם ישראל אכן התגעגע כמה פעמים לחזור למצרים. "המבלי אין קברים במצרים לקחתנו למות במדבר". בהמשך: "מי יתן מותנו ביד ד' בארץ מצרים בשבתנו על סיר הבשר". ושוב: "זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם".

אז - אם כן - מדובר כאן בתופעה שעלינו להכיר. מסתבר שהיא לא נכחדה עדיין מהעולם.

*

כך מספר אברום-חיים:

התחנתי עם בת למשפחה קצת מודרנית. סונוורתי מהמושגים החדשים שפגשתי. תוך כמה חודשים נחשפתי לכלים טכנולוגיים, ואף התחלתי לבקר במקומות חדשים שלא הכרתי מעולם. אפילו החלפתי את השם שלי ל'אבריימי'. כך חתמתי בכל מקום.

בהתחלה הייתי נראה כמו אדם מורעב שנסתער על אוכל. פשוט בלעתי את הכול בתיאבון עצום.

כעבור זמן התחיל להרגיש רע. שבעתי, התמלאתי, והתחלתי להרגיש בחילות. חיפשתי הזדמנות לחזור להיות מי שהייתי.

ביום לידת בני הבכור זו היתה הזדמנות מצויינת. 'הפכתי לאבא' - אמרתי לעצמי, 'אין מצב שאני ממשך ככה!' זרקתי את הסמארטפון, התנתקתי מהחברים שצברתי, וחזרתי להיות 'אברום-חיים' של פעם. רציני וירא שמים.

מאז עברו עשר שנים.

אתה יודע מה מציק לי? אני בהלם מעצמי, גם מתבייש לומר לך ---

עד היום אני עדיין מרגיש געגועים לאותה תקופה. לפעמים מתחשק לי להיות 'אבריימי' לשבוע בלבד. לחטוף ביקור חטוף במקומות של אז, ולחזור מהר.

*

אברום-חיים / אבריימי, זה סיפור נדיר. מה ששכיח הרבה יותר, זה: שיש הרבה 'אבריימי' בתוכנו, שמבקשים לעשות שינוי בחייהם, אך פוחדים מגעגועים.

זה יתבטא בכל מיני מחשבות או אמירות:

'יש לי איזה נגן ישן עם רדיו. אני שומר אותו בארון למעלה. לפעמים בא לי להקשיב'.

'יש לי איזה טלפון מפעם, לא כשר. אני שומר עליו. אולי יום אחד אזדקק'.

'יש לי כמה חברים שם, אני עדיין שומר איתם על קשר. אי אפשר לדעת מתי אצטרך לשירותיהם'.

'הפסקתי לעשן. אך במפורש אמרתי לעצמי שמוטר לי לעשן פעם אחת בשבוע'.

לקוטים וספורים נפלאים

פרשת בשלה

כמו כן בפרנסה שהאדם חושב שכל השערים ננעלו, אמנם תשועתה לה' והרבה דרכים למקום... וכבר אמרו רבותינו ז"ל: כי לא נקרע הים אלא עד שהאמינו בה' ומסרו נפשם על קדושת שם שמים, וזרקו את עצמם לים, עד שזעקו: הושיעני אלוקים כי באו מים עד נפש, ואז אמר לו הקב"ה למשה: מעשה ידי טובעים בים ואתה מאריך בתפילה!? אמר הקב"ה: כדאי היא האמונה שהאמינו בי בני ישראל כדי שאקרע להם את הים.

"כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד יפקד..." (יג, יט)
מובא בנועם אלימלך, יוסף הצדיק החדיר בלבם של ישראל עד כדי שביעה "השבע השביע את בני ישראל לאמר" שיאמרו איש לרעהו שעתיד הקב"ה לפקוד אותם

וזהו קשים מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף, שצריכים אמונה חזקה, כי לא יהיה צדיק נעזב וזרעו מבקש לחם. (מאור ישראל, דרושים)

הפון הַכּוּן וְצֵא..... לְכוּן נְקֻדַּת הַהֲתַחֲלָה?

יהודי אמריקאי שעוסק רבות בתורת הסוד ספר לכ"ק אד"ש מה גרם לו להתחיל להתעניין בעולם הפנימי.

זה היה בהושענא רבא, באמצע ה'הקפות' סביב הבימה - ספר האיש - אני הולך אחרי החון, ארבעת המינים בידי הימנית, ומחזור עב כרס תפוסה בקשי בידי השמאלית יחד עם האתרוג, כשמאחורי עוד שורה של אנשים, מקיפים את הבימה פעם ועוד פעם, שבע פעמים.

באמצע אחת ההקפות, אני שומע את היהודי שמאחורי, איש עסקים מכבד, לוחש לחברו - אם מנהל הבנק שלי היה רואה מה שאני עושה כאן, הוא לא היה נותן לי יותר הלואות לעולם...

שמעתי את מה שהוא אמר, ועצרתי בבת אחת. הסתכלתי על מה שאני עושה והבנתי שאין לי משג למה אני עושה את זה באמת, מה הספור שלי, למה אני מסתובב סביב בימת עץ, יחד עם עוד מאה אנשים, בידי 'עציץ' ופרי הדר, למה אני עושה את כל זה? מה אני מרויח מזה?

זה - סים האיש - מה שגרם לי לחפש את המשמעות הפנימית של כל המעשים שלנו.

"פקוד יפקוד אלוקים אתכם".

וכן מובא ב"מזקנים אתבונן", להרה"ק רבי אברהם מסלאנים ז"ע בעל בית אברהם, שצריך להבין מהו כפל הלשון פקוד יפקוד.

אלא שיוסף השביעם שכל אחד יאמר לעצמו וכן שיאמר לחבירו שה' יפקוד אותם לגאולה.

וזהו הפירוש לאמר פקוד יפקוד, היינו שיאמרו איש לרעהו, וכל אחד יחזור לעצמו דברי חיזוק באמונה ובטחון שה' יפקוד אותם, שלא יתיאשו מן הרחמים, ועי"ז יקרבו את הגאולה.

"ויבקעו המים" (יד, כא)
כתב מרן הגר"ע יוסף זיע"א, כבר פירשו המפרשים דברי רבותינו ז"ל: קשים מזונותיו של

אדם כקריעת ים סוף, שכמו ששם לא היה דרך להנצל, מצד אחד ים ומהצד השני מצרים, ולא עלה על שכל אנוש שפתאום יבקעו המים בדרך נס, ואכן בקע ים ויעבירם, והתשועה היתה למעלה מן השכל והטבע, שהקדוש ברוך הוא לא צריך להביא עליו מבול להטביעו, אלא הוא יכנס לים סוף מרצונו, ידהר לקראת אובדנו! גביר אחד תמה באזני ה"חפץ חיים" זצ"ל: חז"ל אומרים שהקדוש ברוך הוא יכול לרושש ולהעשיר

לעני"ן הרה"צ ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל כ"ו בניסן תשע"ז

לעני"ן הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

ברגע אחד. אצלי, אינני ונחלאת, יש לי בתי חרושת ומניות, יש לי השקעות בחוץ לארץ ופקדונות בבנקים. בשלבים, שלא נפתח פה חלילה, יתכן שיכול לרושש אותי, אבל ברגע אחד, הכיצד?

חיך ה"חפץ חיים": טוען אתה שבלתי אפשרי ליטול ממך כל הונך ברגע אחד, ניחא. אבל אפשר לקחת אותך מהונך ברגע אחד...

פרעה טען שהקדוש ברוך הוא נשבע שלא יביא עוד מבול מים לעולם, ולכן מחוסן הוא מפני עונש במידה כנגד מידה על הטבעת ילדי ישראל ביאור.

ניחא, אבל שהוא יכול להביא אותו לתוך המים - על כך לא חשב... (והגדת)

"וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ה' (יד, לא)

בספר תולדות יעקב מובא שהסטייפּלר זצ"ל סיפר כי בהזדמנות שאל אי מי את החזון איש זצ"ל מפני מה בזמננו לא מצוי לראות השגחה פרטית בניסים גלויים.

השיב לו החזון איש: מדוע הנך אומר שלא מצוי לראות זאת? הנה, ביום שבו סיימתי לכתוב את חיבורי על מסכת ערובין, בתקופת מלחמת העולם הראשונה, ישבתי בבית הכנסת במינסק, ונקל להבין עד כמה מחמירים היו השלטונות עם כל אדם שלא היו עליו מסמכי זיהוי, וכל אדם כזה היה נחשד מיד בריגול.

רואה כיצד: יש לי אחוזות תוך כדי ישיבתי שם, נכנס לפתע מישהו לבית הכנסת והכריז כי קבוצת חיילים עומדת לפשוט על העיר, על מנת לחפש אנשים מחוסרי תעודה.

מאחר שברשותי לא היתה שום תעודה או מסמך מתאים, מהרתי לצאת מבית הכנסת לכיוון היער כדי להתחבא שם עד יעבור זעם, אך כשהגעתי ליציאה מן היער התברר לי כי איחרתי את המועד... מאות חיילים עמדו שם עם מפקדיהם, ממתנינים לפקודה להיכנס פנימה.

לא יכולתי לסגת אחור מאחר שכולם כבר הבחינו בי, ובליט ברירה המשכתי קדימה. עברתי בין שתי שורות של חיילים עד הגיעי ליעד, ואף אחד מהם לא עצר אותי, כאילו לא ראני אדם!"

נס גלוי זה ייחס החזון איש לזכות הלימוד במסכת ערובין, והוא סיים בפנותו אל איש שיחו: הרי לך, שמי שרוצה לראות, רואה בכל יום ובכל שעה נסים גלויים והשגחה פרטית!

"ויאמינו בה' ובמשה עבדו" (יד, לא)

בני ישראל - אמר פעם ר' ירוחם ליבוביץ, המשגיח ממיר - הגיעו לדרגה הגבוהה ביותר של אמונה בה' - אמונה פשוטה בלי שום פקפוק. אדם אחד שמע פעם את דרשתו הנלהבת של ר' ישראל סלנטר, שאמר כי אדם הבוטח בה' בכל ליבו יספק לו ה' כל צרכיו.

הרבה פעמים אִנְחֵנו מְסִימִים תְּהִלָּתְךָ כְּלִשְׁהוֹ - וּמְגִלִּים שְׁבַעְעָם חֲזֵרְנוּ לְאוֹתוֹ הַמְּקוֹם, לְמִרְוֹת הַמְּאֲמָצִים הַגְּדוֹלִים שֶׁהִשְׁקַעְנוּ.

זֶה יָכוֹל לְהִיּוֹת אַחֲרֵי תְּקוּפָה שֶׁל חֲגִים, אַחֲרֵי יָמִים וְשָׁבוּעוֹת שֶׁל הַתְּעַלּוֹת וְהַתְּפִלוֹת, שֶׁל נְקוּי הַלֵּב וְהַתְּעַסְקוֹת רַק עִם חֵיבוּבֵי - וְאִזּוֹ נִוְחָתִים בְּחֻזְרָה לְשִׁגְרָה, וּכְאִלוּ כְּלוּם לֹא קָרָה בְּאֲמָצֵעַ. חֲזֵרִים לְאוֹתָם כְּעֵסִים וְעֵצְבוּיוֹת, מִתְּעַסְקִים עִם אוֹתָם נְסִיוֹנוֹת וְקִשְׁיִים.

וְאַתָּה שׁוֹאֵל אֶת עֲצֻמְךָ - אִם חֲזֵרְתִי לְאוֹתוֹ הַמְּקוֹם, בְּשִׁבִיל מָה עֲבַרְתִּי אֶת כָּל זֶה? הַשְּׁאֵלָה הַזֹּאת חוֹזֶרֶת, בְּעֲצֻמָּה חֲזָקָה יוֹתֵר, כְּשֶׁמְדַבֵּר בְּתִהְלִיכִים מְרַכְבִּים יוֹתֵר.

לְפַעֲמִים הָאֵדָם נִכְנָס לְעֶסֶק חֲדָשׁ, לְמַשָּׁל, אוּ מְקַבֵּל יִשׁוּעָה מְסִימָת, אוּ מְרוֹיַח סְכוּם כְּלִשְׁהוֹ שְׁגוֹרָם לוֹ לְהַרְגֵּשׁ טוֹבָה - אֲבָל אַחֲרֵי תְּקוּפָה הוּא מְאֵבֵד אֶת הַכֹּל וְחוֹזֵר לְאוֹתוֹ הַמְּצֵב.

לְפַעֲמִים הָאֵדָם חוֹנֵה הַצִּלְחָה, וְהוּא מְרַגֵּשׁ בְּפִסְגָּה, אֲבָל אַחֲרֵי שְׁבוּעִים הוּא חוֹזֵר לְאוֹתָהּ הַרְגֵּשׁ רְגִילָה. וְלְפַעֲמִים הַפּוֹךְ, לְפַעֲמִים הָאֵדָם עוֹבֵר מִסֵּעַ שֶׁל נְסִיוֹן, אֲתֵגֵר כְּלִשְׁהוֹ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִיב בְּחֵיּוֹ - וְהוּא מִתְאַמֵּץ וְנִלְחָם, לֹא נִשְׁבֵּר, וְקָם לְמִרְוֹת הַכֹּל, וּמִתְאַפֵּק שׁוֹב וְשׁוֹב, וְהֵנָּה, עוֹבְרֵת הַתְּקוּפָה הַקָּשָׁה - וְהוּא שׁוֹב חוֹזֵר לְאוֹתוֹ מְקוֹם כְּמִקְדָּם.

לְפַעֲמִים הָאֵדָם הַתְּאַמֵּץ, הַשְּׁקִיעַ, וְהַצִּלִּיחַ בְּמִשְׁךְ תְּקוּפָה לְהַחְזִיק מִעֵמֵד וְלֹא לִפְלֵ בְּרוּחָנוּת אוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת - וְעוֹבְרֵת תְּקוּפָה וְהוּא חוֹזֵר לְאוֹתוֹ מְקוֹם, וְכָל אוֹתָם אֲנָשִׁים, כְּלָנוּ, שׁוֹאֲלִים אֶת עֲצֻמְנוּ, אִם הָעוֹלָם הוּא מְעַגֵּל כְּזֶה, אִזּוֹ בְּשִׁבִיל מָה? לְמָה לְהַתְאַמֵּץ?

וּבְעֵצֶם הַשְּׁאֵלָה הַיָּא, מָה הֵיּינוּ מְעַדִּיפִים, הֵאֵם לְקַבֵּל אֶת הַיִּשׁוּעָה וְאִזּוֹ לְהַפְסִיד אוֹתָהּ - אוּ לֹא לְקַבֵּל אֶת הַיִּשׁוּעָה בְּכֻלָּ?

עֲלִינוּ לְשִׁאֵל אֶת עֲצֻמְנוּ: אִם אִנְחֵנו מְצִפִּים לִישׁוּעָה כְּלִשְׁהֵי שְׁתָּבוֹא, וְהֵנָּה, הֵיא כְּבָר נִרְאִית בְּאַפְקֵ, אִנְחֵנו מְרַגֵּשִׁים שְׁעוֹד רָגַע וְאִנְחֵנו מְגִיעִים אֶל הָאֲשֶׁר, לְפַעֲמִים אִנְחֵנו כְּבָר מְמַשׁ נְמַצָּאִים בְּאֲשֶׁר - אֲבָל אִזּוֹ לִוְקָחִים זֹאת מֵאֲתָנוּ, וְאִנְחֵנו חוֹזְרִים לְאוֹתוֹ מְקוֹם, מָה אִנְחֵנו מְעַדִּיפִים? הֵאֵם הֵיּינוּ מוֹתְרִים עַל הַמִּסָּע אִם כְּסוּפוֹ שֶׁל דְּבַר אִנְחֵנו חוֹזְרִים לְאוֹתוֹ מְקוֹם?

הֵאֵם אִנְחֵנו מְעַדִּיפִים לְהִשְׁאֵר בְּמְקוֹם - וְלֹא לַעֲשׂוֹת 'שְׁבַע הַקְּפוֹת' כְּשֶׁסּוּפוֹ שֶׁל דְּבַר נְחֹזֵר לְאוֹתוֹ מְקוֹם? לְכַאֲוָרָה כֵּן.

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה
כ"א מר חשון תשפ"א

באמת היום האחרון, וכדי שיאמין לדבריו, שבר לעיניו את סכין הניתוחים.
כך היו בני ישראל משועבדים במצרים, וראו את המכות ניתות על המצרים, ועדיין לא נגאלו.
כאשר כבר יצאו ממצרים, רדפו אחריהם המצרים להחזירם.

על כן, כשחצו את ים סוף, עדיין היה בליבם חשש: כשם שאנו יוצאים מצד זה, כן המצרים יוצאים מצד אחר, ויחזרו להשתעבד.
רק כאשר ראו את מצרים מת על שפת הים, ידעו שגאולתם הושלמה ושוררו את השירה.
(בן איש חי)

"זה קלי ואנוהו" (טו, ב)
ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל הנביא (רש"י).

כשהיה הכתב סופר זצ"ל ילד קטן ישב אצל אביו בשעה שביאר לתלמידיו את דברי המדרש הנ"ל, שראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל הנביא, והקשה החתם סופר דלכאורה תמוה היא, ששפחה תראה במו עיניה מה שלא היה יכול יחזקאל הנביא להשיג, הלא דבר הוא.

ואמר הכת"ס זצ"ל לאביו, שלדעתו נראה הביאור פשוט, שהרי תצייר בדעתך, באם אתה רוצה לשלוח מכתב של סוד לאחד, אם תמסרנו ביד המשרת שאינו יכול לקרות בלשון הקודש אז אינך צריך לחתום האגרת ולהשיגח שלא יוכל לקרותו, שהרי ממילא אינו מבין, משא"כ אם תמסרנו ביד אחד מתלמידיך המובהקים, או בוודאי תחתמנו בשתי חותמות שלא יוכל להביט בה... כמו כן אצל הים, הראה הקב"ה לשפחה כל הסודות, שהרי ממילא אינה מבינה מה שראתה...

נכנסו הדברים לליבו של האיש ועזב את מלאכתו. ישב בביתו והאמין שה' יתן לו עשרת אלפי רובל כסף. לאחר זמן משלא הגיע הכסף, פנה האיש לר' ישראל ושאל - עשיתי כאשר אמרת והכסף בושש מלבוא... אעשה אתך עסק - אמר ר' ישראל - אקנה ממך את עשרת אלפי הרובל שאתה עתיד לקבל משמים ותמורתם אתן

לך עתה חמשת אלפי רובל.
הסכים האיש בשמחה לעסקה המוזרה.
רואה אתה - השיב ר' ישראל - אם הסכמת לעסקה סימן שאינך מאמין באמת שתקבל את הכסף, כי מי מסכים לקבל חמשת אלפים בעד עשרת אלפים?
אמונתך אינה אמונה שלמה!

"וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים... אז ישיר משה" (יד, ל - טו, א)

יש להבין, מדוע חיכו בני ישראל עד עתה ולא אמרו שירה בזמן שקבלו המצרים את עשר המכות.
הדבר יובן על פי משל: לאחד שהיה בבשרו כיב של מוגלה, והרופא קבע שיש לחפור בבשר החי ולהוציאה.

מובן, שהדבר כרוך בכאבים עזים, ואי אפשר לעשותו בפעם אחת.
בכל יום היה הרופא בא, חותך מעט, ומחליף את התחבושות.

בכל יום היה החולה מתחנן לפניו שירפה ממנו ולא יכאיב לו עוד,

ובכל פעם היה הרופא מנחמו: הנה אנו מסיימים, הנה גמרנו, אבל למחרת היה בא וממשיך במלאכתו, עד שהחולה פסק להאמין לו, שיהיה סוף וקץ לעינויו ומכאובו.

יום אחד ראה הרופא שהפצע מנוקז כולו, הולך ומחלים, והיום יהיה הטיפול האחרון.

ביקש לשמח את לב החולה, ואמר לו: היום הוא

אָבֶל אֶפְשֶׁר לְהִסְתַּכֵּל עַל הַנִּקְדָּה הַזֹּאת מִכּוּוֹן שׁוֹנֵה.
בְּעוֹלָם קִיָּם תַּחְרוּת שֶׁל 'מְרוֹץ סוּסִים'. מְדַבֵּר בְּתַחְרוּת נוֹשָׂאת פְּרָסִים, שְׂבָה כָּל אֶדוֹן מְגִיעַ עִם הַסּוּס הָאֲבִיר שֶׁלוֹ, כָּלָם נִצְבִּים בְּנִקְדַת הַזְנוּק, וּבַהֲנַתֵּן הָאוֹת עֲלֵיהֶם לְדַהֵר בְּמִסְלוֹל מְעֻלֵי כְּלִשָׁה.
הַפָּרֵשׁ הָרֵאשׁוֹן שֵׁיחֹר לְנִקְדַת הַהֲתַחֲלָה - זוֹכָה בְּפָרֵס וּבַתְּהֵלָה.
אָבֶל, הֵבֵה נִבְגָס לְרַגַע לְרֵאשׁוֹ שֶׁל הַסּוּס שֶׁהִבִּיא לְבַעֲלָיו אֶת הַנִּצְחוֹן הַגָּדוֹל. הַסּוּס עֲצָמוֹ נֶעְצַר בְּהוֹרָאת הָאֶדוֹן, הוּא מְבִיט מִסְבִּיבוֹ וְלֹא מְבִין - הֲרִי לִפְנֵי שְׁתֵּי דְקוֹת הַיָּינוֹ מִמֶּשׁ כָּאֵן, בְּנִקְדַת הַזְנוּק!
הָאֵם הַתְּאֻמָּצְתִי לְשׁוֹא?
הָאֵם כָּל הַמִּסְעֵ הַזֶּה, הַדְּהִיָּרָה הַמְהִיָּרָה, הֲרִיָּצָה הַבְּהוּלָה, הָאֵם כָּל זֶה הִיָּה לְרִיק, רַק כְּדֵי לְחַזֵּר לְאוֹתוֹ מְקוֹם?
אֵלֶּה הֵן מַחְשְׁבוֹתָיו שֶׁל סוּס! הַסּוּס, יוֹדֵעַ לְהַעֲרִיךְ רַק תּוֹצְאוֹת מְעֻשִׂיּוֹת בְּשִׁטַּח, מִבְּחִינָתוֹ - לְתַהֲלִיף עֲצָמוֹ אֵין שׁוֹם מִשְׁמַעוֹת...
אָבֶל הַבְּעֻלִים? הוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַמְטָרָה עֲצָמָה כָּלָל אֵינָה מְשֻׁנָּה, כְּפִי שֶׁמְשֻׁנָּה כָּל הַהֲשָׁגִים שְׁזָכִיתִי בְּזָכוֹת הַדֶּרֶךְ שֶׁעֲשִׂיתִי!
בְּיָמֵינוּ קִיָּם מְכַשִּׁיר הַלִּיכָה הַמֵּיָעֵד לְאֲנָשִׁים שֶׁהֲרוּפָא צָנָה עֲלֵיהֶם לְלַכֵּת קִילוֹמֶטְרִים מְדֵי יוֹם. הֵם עוֹלִים עַל הַמְכַשִּׁיר, הוֹלְכִים וְהוֹלְכִים - עַד שֶׁהֲצַג מִסָּמֵן לָהֶם: הַגֵּעַתָּם לְחַמְשָׁה קִילוֹמֶטְרִים...
הָאֶדָם מְבִיט סְבִיבוֹ, בְּכָל זֹאת, הַמֶּשׁ קִילוֹמֶטְרִים זֶה כְּבָרַת דֶּרֶךְ, אָבֶל לְהַפְתָּעוֹתוֹ הוּא מְגַלֵּה אֶת הַסְּלוֹן הַמְּבֻלְגָן שֶׁל בֵּיתוֹ... הוּא נִשְׁאֵר בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם!
אָבֶל זֹהִי הַנִּקְדָּה: לֹא מִבְּקָשִׁים מִמֶּךָ לְהַגִּיעַ לְמְקוֹם כְּלִשָׁה, מִבְּקָשִׁים מִמֶּךָ לְלַכֵּת! מִבְּקָשִׁים מִמֶּךָ לְהַרְוִיחַ אֶת כָּל הַשְּׁפוֹר הַבְּרִיאוֹתֵי שֶׁהֲלִיכָה עֲצָמָה מְבִיאָה!
הַיָּעֵד וְהַמְטָרָה - הִיא הַדֶּרֶךְ עֲצָמָה!

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי
יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

יום, והזכיר לה את דברי פסוק זה "לקטו ממנו איש לפי אכלו", אדם צריך ללקוט לפרנסתו לפי אכלו ולא יותר מכך, כדי שלא יזיק לבעלי החנויות האחרות.

"ולא העדיף המרבה, והממעוט לא החסיר" (טז, יח)
 לרב מבריסק זצ"ל היה כולל אברכים. בכל ערב ראש חודש היה משלם להם מלגה, ויהי מה.

אם ארע פעם שלא היה לו את הכסף במועד - הוא היה לווה אותו ובלבד שישלם לאברכים בזמן. והנה הגיע ערב ראש חודש אחד שלא היה לו כסף לשלם... הוא גם לא מצא רעיון ממי ללוות...

הוא ישב על מקומו תפוס בהרהוריו... עבר שם אחד המתפללים שהבחין במצוקתו של הרב, ואמר לו: אה! כמה טוב היה המצב אם היה מגיע עכשיו עשיר מלונדון ותורם אלף דולר, סכום שיש בו כדי להחזיק את הכולל למשך חצי שנה... זה היה ממש א מחיה...

נענה הרב מבריסק, אם יבוא עשיר מלונדון ויתן לי אלף דולר - לא אקח! לא אחליף את המתיקות של הבטחון תמורת אלף דולר! מידי חודש אני נושא את עיני למרום ואומר: 'ריבוננו של עולם! עיני נשואות אליך! אנא! בטובך הגדול! שלח לי את הכסף שאני צריך!' בצורה שכזאת אני 'חיעם הקב"ה' באופן קבוע! ואכן זוכה אני מידי חודש לראות בחוש את יד ה' המסייעת לי! אם יהיה לי בכיס אלף דולר הרי שאפסיד את מתיקות הבטחון הזו... האם זה

התלמידים הנוכחים התפלאו על מוחו החריף של הקטן ונתמלאו שמחה וחדוה על אמרותיו המחוכמות. מיד לקח החת"ס את הכיפה הקטנה של הילד והפכו כסגולה נגד עין הרע...

"לא אשים עליך כי אני ה' רופאך" (טו, כו)

מסופר על הרמב"ם זיע"א שהיה כידוע הרופא של השולטן צלאח אל דין במצרים. כל אותו זמן שעמד השולטן בפיקוחו הרפואי של הרמב"ם לא חלה אפילו פעם אחת. פעם אחת פנה השולטן אל הרמב"ם, מנין לי שרופא מומחה אתה, והרי לא נחליתי במשך כל הזמן, ויתכן שאם אחלה לא תוכל להעלות לי ארוכה ומרפא?

השיב לו הרמב"ם, הנה הרופא הגדול באמת הוא השם יתברך, כמו שכתוב "כי אני ה' רופאך", ולפני כן כתוב "כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך", שהרופא הגדול הוא אינו זה שיוודע לרפא את החולה, אלא דוקא זה שבקי ברפואה מונעת ויודע לנקוט באמצעים מתאימים, שלא יחלה כלל.

"לקטו ממנו איש לפי אכלו" (טז, טז)

לאחר שהתמנה רבי משה קרמר, זקנו של הגר"א מוילנא, לרב העיר וילנא, סרב לקבל שכר והתפרנס מחנות מכולת קטנה שניהלה אשתו וממנה הוציאו את פרנסתם בדוחק.

רצו בני הקהילה להיטיב עם רבם וכולם באו לרכוש בחנותם את צרכי ביתם.

כשנודע הדבר לרבי משה, ציוה לאשתו לנעול את החנות מדי יום, לאחר שהרויחה את צרכי פרנסתם באותו

כשאתה מנסה להשתפר, כשאתה יוצא לתהליך, כשאתה זוכה להתאפק פעם אחת מול עלבון או כעס, כשאתה זוכה לראות פעם אחת את הרבוננו של עולם בתוך הכאב, בכל אותם פעמים ה'סוס' שלך מצפה לראות את השנוי בעיניו, הוא מחפש את הפסגה, רוצה לראות שהנה, סוף סוף הוא נפטר מהקשיים המציקים, סוף סוף הוא התקדם. הוא כבר לא במקום שהיה אתמול. לשון הרע כבר לא מדבר אליו... וזו הסבה שאנחנו נשברים כשהמציאות לא משתנה. אבל לא דורשים מאתנו לשנות את המציאות! המציאות שלנו היא גוף, והיא תמיד תשאר גוף! סוס לעולם ישאר סוס! ולימון תמיד ישאר לימון! מבקשים מאתנו ללכת, ולנסות, ולהתאמץ, ולקום שוב ושוב, ולנסות עוד פעם, ולשתק למרות הכל - אבל לא כדי שנגיע למקום אחר, אלא בשביל התהליכים הנפשיים שאנחנו מקבלים באותו מסע! בשביל הבניה של הנפש, בשביל החבור לבורא שאנחנו מקבלים!

אז נכון, לכאורה נשאר באותו מקום, ה'הקפות' לא הביאו אותך לכאורה למקום פיזי חדש, הישועה נעלמה ואתה חוזר לאותו מצב רעוע, החגים הסתיימו וחוזרת לשגרה, ההתמודדות חלפה ואתה מוצא את עצמך מתעצבן מאותם פעוטות כמו לפני שהכל קרה, נשאר שבויה לכאורה באותה 'קונספציה'... אבל לא! את הנפש שלך אתה אולי לא מרגיש כמו את הגוף, אבל היא נבנתה בתהליך הזה! הנשמה שלך קבלה את שלה, היא למדה פרק ושנים בחיים, היא למדה עוד קצת איך להתמודד, איך להתחבר לשם מתוך הקשי!

החיים שלנו הם כמו 'ספירלה'. אנחנו לכאורה מסתובבים באותו השטח, מתמודדים שוב ושוב עם אותם נסיונות - ולא שמים לב שאנחנו כבר בקומה הבאה של הנפש...

(נקודות של אור - ספינקא)

משתלם ?

אצל הבריסקער - רב "השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך" היתה צורת חיים תמידית! הנהגה יום יומית! ישמע חכם (יחי ראובן)

ויסוף לקח!

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לבנות "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרִשְׁת בְּשַׁלַּח - מְמָצוּה לֹא מְפָסִידִים

"וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ כִּי הִשְׁבִּיעַ הַשְּׁבִיעַ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר" (שמות י"ג, י"ט)

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימ בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קפסיר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב נתנאל בן ג'ינה

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותי בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר לאה בת תמר אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דזרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימ בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דינאל בן שרה אושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה מיטל בת שושנה לימור בת פרידה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחא- בריאות ואריכות ימים סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן זימנה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קסנש בת דגנט רותי בת סבריה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל רבימין בן ברכה אלן אסתר בת שילוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- ר"ש ובריאות איתנה לימור בת פרידה יניב בן פרידה מאיה בת עדי אורן בן פרידה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

הצליח עד שבא ארון של יוסף. הים ראה וינס- ראה את ארון של יוסף הצדיק.

"וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ" (שמות י"ג, י"ט). בשעה שעם ישראל התעסקו בביזת הים ואספו כל אחד לעצמו זהב משה רבינו התעסק בארון של יוסף הצדיק.

האם משה רבינו הפסיד בגלל מעשה זה? הרי כל אחד מעם ישראל יצא עם שמונים חמורים לובים עמוסים זהב ואילו משה רבינו יצא עם עצמות יוסף.

אבל הקב"ה לאחר מכן אמר לו: "פָּסַל לָךְ שְׁנֵי לַחַת אֲבָנִים כְּרָאשֵׁינִים" (שמות ל"ד, א'). המדרש מספר כי לוחות הברית היו עשויים מאבן חן יקרה ששמה 'סנפירינון' (אבן הספיר).

ה' אמר למשה רבינו: "אתה פוסל והפסולת שנופלת היא שלך". משה לקח את השבבים של מה שפסל ומזה התעשר מאוד והיה אחד העשירים הגדולים בעולם.

ממעשיהם של יוסף הצדיק ומשה רבינו אנחנו רואים שאם אתה רודף אחרי התורה והמצוות אז הקב"ה משפיע לך שפע כחול אשר על שפת הים! מקיום מצוות לא מפסידים לעולם!

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א חבר הרבנות מבשרת ציון

שני ארונות הלכו במדבר במשך ארבעים שנה: ארון ברית ה' וארוננו של יוסף הצדיק. האנשים היו שואלים: "מה אלו שני ארונות הללו?". ענו להם: "אחד ארון ברית ה' והשני ארון יוסף".

צריך להבין מדוע ארון של יוסף הצדיק זכה ללכת עם ארון ברית ה' במשך ארבעים שנה במדבר? אלא ש"קיים זה כל מה שכתוב בזה". (סוטה י"ג ע"ב)

כלומר יוסף הצדיק זכה לכך מכיוון שהוא קיים את מה שכתוב בתורה הקדושה בכל הניסיונות שהיו מנת חלקו.

בזכות מי היתה קריעת ים סוף? בתהילים כתוב שאנחנו אומרים בהלל- "הַיֵּם רָאָה וַיִּנָּס" (תהילים קי"ד, ג').

הים נס מפני נס. מכיוון שיוסף הצדיק נס (ברח) מהעבירה, שהרי כתוב שבשעה שאשת פוטיפר ניסתה לגרום ליוסף הצדיק שיחטא: "וַיַּעַזֵּב בְּגָדוֹ בְיָדָהּ וַיִּנָּס וַיֵּצֵא הַחוּצָה" (בראשית ל"ט, י"ב), לכן הים נקרע בזכות מעשה זה.

המדרש מספר שהיה ויכוח גדול בין השר של הים לבין משה רבינו. השר של הים אמר למשה רבינו:

"מי אתה שתיתן לי הוראות? אני יותר גדול ממך, שהרי המלאכים נבראו כבר ביום השני לבריאת העולם ואילו האדם נברא רק ביום השישי".

משה רבינו ניסה להשפיע על השר של הים שיבקע את ים סוף לטובת עם ישראל ולא

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה

העלון מוקדש לע"נ יצחק בן רבקה ז"ל

צמחי לבנה

יום	כניסת לבנה	צאת לבנה	ריבון תמ
י"א	16: 31	17: 44	18: 19
י"ב	16: 49	17: 42	18: 15
י"ג	16: 49	17: 42	18: 14
י"ד	16: 52	17: 45	18: 18

שואל ומשיב בהלכה – בשולי גוים – חלק ד'

שאלה: ?
תשובה: !

האם יש בישולי גוים בדגני בוקר? מה דין חולה הזקוק לפת הנמכרת רק במאפיית גוים?

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

הפוסקים נחלקו בעניין דגני בוקר שמכונים צ'יריוס שעשויים מאחד מחמשת מיני דגן, אם יש להם תואר פת וממילא שייך לאיסור פת גוים. **הערה:** בספר וזאת הברכה (עמוד קצב) הביא את דעת הגרש"ז אויירבך והגרי"ש אלישיב זצ"ל, שהחמירו לתת לו דין תואר פת. הגר"פ שיינברג זצ"ל היקל בזה. ע"ע בספר אשרי האיש ח"א (פל"ו אות יג) בשם הגרי"ש אלישיב בעניין אותם דגנים מחמשת מיני דגן שיש להם תואר לחם. כך דעת הגר"ח קנייבסקי הובא בספר אהל יעקב (עמוד תריב). בשו"ת תשובות והנהגות ח"ה (סימן רמט) כתב שנהגו להקל בחו"ל וראוי להחמיר וכך נוהגים בבד"ץ עדה החרדית. כפי ששמעתי דגנים אלו בכשרות O.U מקילים בזה.

כאשר הגוי מכניס את העיסה לתנור התפחה [קודם הכנסה לתנור אפיה], אין בזה משום פת גוים. **הערה:** מכיון שאף לאחר ההתפחה עדיין אינו אפוי וכולו בצק. ע"ע קובץ כשרות המזון מאמרו של הרב דוד שטיין (שיעור 33).

חולה שזקוק מחמת בריאותו לפת מסויימת שנמכרת רק במאפיה של גוים, כגון: פת מקמח מלא או מיני מאפה ללא סוכר או מלח- מותר לו לקנות מהם. **מקורות:** שו"ת שרגא המאיר ח"ו (סימן קנה אות ו).

כל זה בתנאי שידוע לו בבירור שאין חשש של רכיבים אסורים. דין זה אמור אף בפת בעל הבית. דין זה גם לענין חולה צליאק שרגיש לגלוטן והוא לא מוצא לחם כזה אלא אצל גוי, מותר לו לקנות ממנו, למרות שהפת עשויה מאחד מחמשת מיני דגן [בעיקר שיבולת שועל]. מותר גם כאשר האופה הוא בעל בית גוי מכיון שאכילה זו חשובה לו מבחינה רפואית. **מקורות:** בין ישראל לעמים (פ"ב ס"ז).

כל המעביר על מידותיו

להלן סיפור שמעובד מתוך העלון 'מתיקות השבת'. מסיפור זה ניתן ללמוד כי כאשר האדם מתנהג במידות טובות, הקב"ה שומר את האדם מכל נזק וגם מאריך לו את ימיו ושנותיו. להלן הסיפור מפי בעל המעשה ר' נ.י. מירושלים:

בחסד ה' זכיתי להתחתן. באותה התקופה הייתי עדיין בשנה הראשונה לנשואים. שכרתי דירה בקומת מינוס. בדירה היה חלון אחד שעומד על הקרקע של המדרכה שברחוב. אך דא עקא, מחלון זה היו נכנסים מדי פעם לביתנו בעלי חיים שאינם רצויים בבית, כגון: מקקים, זיקיות וכדומה.

רציתי לטפל בבעיה, אבל מכיון שאין לי שום ניסיון בזה, לא ידעתי מה לעשות כדי לפתור את הבעיה. בנוסף הייתי די עסוק בסדרי הלימודים בכולל. יום אחד אשתי ביקשה ממני ואמרה שחשוב לה מאוד שאעשה את הכל כדי לפתור את הבעיה הזאת עוד היום. הבנתי מדבריה שהבעיה ממש מפריעה לה ושכעת עלי לשמח אותה ולטפל בבעיה ללא דחיות. התייעצתי עם מומחה. הוא הציע לי לקבע רשת על החלון, אלא גם פתרון פשוט זה היה לי מסובך. היה עלי להשתמש בדבק ובחומרים לצורך כך. החלטתי לעשות זאת בכל מחיר כדי לשמח את אשתי. קניתי את המוצרים וישבתי ברחוב על המדרכה בסמוך לחלון וטיפלתי בזה.

כשעמדתי לסיים רציתי לסחוט את הסמרטוט שהיה ספוג במים. עלתה במוחי מחשבה של מידות טובות, שלא ראוי לסחוט את הסמרטוט על המדרכה, מכיון שאנשים עוברים ושבים כאן והדבר עלול להפריע להם. מצד שני, חשבתי שאולי לא אעשה זאת מכיון שהיה קשה לי לקום מהמקום שעליו ישבתי עד עכשיו, ללכת למקום אחר ולסחוט את הסמרטוט שם.

לבסוף התגברתי וקמתי. פסעתי שתי פסיעות אל הכביש כדי לסחוט שם את הסמרטוט. מיד כשפסעתי את אותן שתי פסיעות, חתיכת אבן ירושלמית כבדה וחדה מאוד נחתה בדיוק במקום שבו ישבתי עד עכשיו. אלו היו פועלים מבני המיעוטים שפתחו חלון בבית של השכן למעלה. תוך כדי עבודתם אבן כבדה ומסוכנת זו נפלה בדיוק במקום שבו ישבתי במשך כעשרים דקות ברציפות.

אם חלילה האבן היתה נופלת על ראשי, הדבר היה עלול חלילה להסב לי נזק נורא ואיום. התרגשתי עד עמקי נשמתי מהנס הגלוי שקרה לי. לקחתי איתי את האבן הביתה כדי לשים אותה במקום גלוי, לראות אותה ולזכור תמיד את הנס שבורא עולם גמל איתי.

ממקרה זה לקחתי מוסר גדול לעצמי: כאשר מכבדים את בני הבית ומתנהגים במידות טובות שלא לצער את העוברים ושבים, בורא עולם שומר את האדם מכל נזק ומאריך את ימיו ושנותיו. חז"ל כבר אמרו: "כל המעביר על מידותיו- מעבירין לו על כל פשעיו" (ר"ה דף י"ז ע"א).

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

לשמיעת השיעורים של הרה"ג אליהו פינחסי יש להתקשר 073-3718395

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל
PnjineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון,
חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל" 052-7652084
כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26א ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

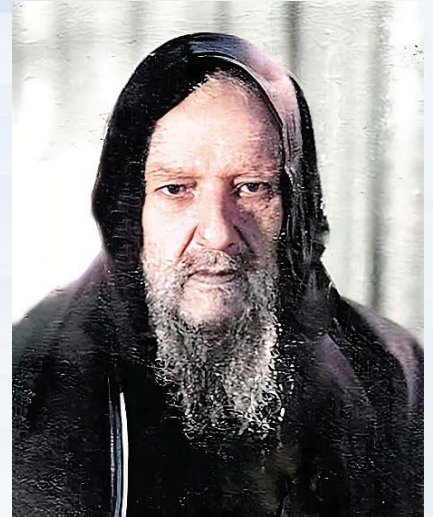
לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי
בטל" 052-6329144
(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הצדיק הרב דוד צבאח זצ"ל

הצדיק הרב דוד צבאח זצ"ל - נולד ביום ב', ח"י מנחם אב ה'תרכ"ט (1869) בעיר רבאט שבמרקו. נקרא ע"ש הרה"ג המלך דוד צבאח זצ"ל (מגאוני מראש שבא בחלום לאביו לפני לידתו). כבר בצעירותו ניכר כי לגדולות נועד. אהבתו העזה ללימוד התורה בכלל והתלמוד בפרט היו לשם ולתהילה בקרב בני עירו. בצעירותו למד אצל אביו חכמה ומוסר. בגיל שמונה שנים למד אצל ר' יקותיאל חיים בירדוגו זצ"ל. בגיל ט"ו נכנס ללימוד בישיבה של החכמים בראשות דודו, הגאון רבי יוסף בירדוגו זצ"ל. בגיל י"ז התמנה לחבר בחברה קדישא (לתפקיד זה מונו רק גדולי וחכמי העיר). עוד לפני גיל שלושים מונה לסופר בבית הדין של הרה"ג ראב"ד המלאך רפאל אנקאוה זלה"ה. בתקופה זו רבינו התכתב איתו רבות. רבינו שימש בתפקיד זה למעלה משלושים שנה וכתב תשובות רבות בדיני גיטין.

בשנת ה'תרפ"ט (1929) מונה לכהן כרב העיר אזדידה [מאזגאן]. כיהן כעשר שנים במלאכת הקודש: דיני אישות וממונות. תיקן תקנות רבות בענייני הדת בעיר. בשנת ה'תרצ"ט (1939) עבר לכהן ברבנות בעיר פור ליוטי [קניטרא] במשך כשנתיים. גם שם עסק בכל ענייני העיר. בשנת ה'תש"א (1941) התבקש לשוב לעיר מולדתו רבאט ולכהן ברבנות העיר כדיין וכמו"צ. בשובו לעיר דאג לביסוס חומות הדת וחיזוק ת"ת 'אוצר התורה' שעמד בנשיאותו. יסד את 'חברת השלום' להשכין שלום בין איש לאשתו תיקן תקנות לגבי צניעות. גאון בנגלה ובנסתר. בשנת ה'תש"ט (1948) רבינו זכה להגשים את שאיפתו ועלה לארץ הקודש עם אשתו ושניים מילדיו. בתקופה הראשונה גר אצל בנו חיים בחיפה במשך שמונה חודשים. הוא ביקר בטבריה אצל חכמי העיר שקיבלו אותו בכבוד גדול. בחודש אלול ה'תש"ט (1948) עבר לגור בעיה"ק ירושלים ברחוב דוד ילין.

כבר בשבת הראשונה לבואו נשא את דרשתו הראשונה בפרשת 'כי תבוא' על מעלת התשובה. את תפילותיו קבע בביה"כ של עדת המערבים בירושלים 'זכור לאברהם' עפ"י בקשת רבי יוסף שלוש זצ"ל. רבינו קבע את לימודו בישיבת 'שערי ציון' בראשות הרה"ג הראש"ל רבי בן ציון מאיר חי עוזיאל זצ"ל שנשא ונתן עימו בהלכה. בתקופה זו התיידד עם רבני ירושלים. נפטר בביתו ביום ח"י שבט ה'תשט"ז (1956). חי כ-87 שנים. נקבר בחלקת הרבנים המערבים בגבעת שאול בירושלים. הרה"ג רבי שלום אזולאי זצ"ל, רבי יוסף שלוש זצ"ל (רב עדת המערבים בירושלים), והאדון אברהם אלמאליח ז"ל (יו"ר ועד העדה המערבית בירושלים) הספידו אותו. גם בעיר מולדתו

רבאט שבמרקו נערכו הספדים, שם סגן הרב הראשי, הגאון רבי יהושע מאמאן זצ"ל הספיד אותו.

אביו: הצדיק המלובן רבי מסעוד (כיהן כדיין ברבאט). **אימו:** הרבנית יאקות עה"ש לבית בן שעה. **אשתו:** הרבנית רחל למשפחת בן שעייא (בת רבי ראובן אחי אימו. נישא ביום ח' טבת ה'תרמ"ה-1884). **ילדיו:** עשרה ילדים: ר' ראובן, ר' יהודה, ר' חיים, ר' אברהם ור' יוסף. **הבנות:** מרת לונה, מרת אורובידיה ומרת ריינה. עוד שני בנים שנפטרו בילדותם במהלך טילטוליו: שלמה ומשה. **מרבותיו:** אביו, ר' מסעוד, רבי יקותיאל חיים בירדוגו (למד אצלו גמרא ומפרשים בעיון כשהיה בגיל שמונה שנים בלבד), רבי יוסף בירדוגו (קיבל ממנו את דרכי העיון בתלמוד אב"ד וראש ישיבה בעיר רבאט), הרה"ג ראב"ד המלאך רפאל אנקאוה (רבינו החשיבו לרבו המובהק עד ליום פטירתו וגם זכה לטפל בקבורתו). **חברותא:** הרה"ג הראש"ל רבי בן ציון מאיר חי עוזיאל זצ"ל. **מתלמידיו:** הגאון ר' אברהם אלעלוף זצ"ל. **מספריו:** **שושנים לדוד** - ב' חלקים שו"ת על כל חלקי השולחן ערוך **ימגן דוד** - שו"ת **מי דוד** - חידושים על הש"ס (חלקו עדיין בכתב יד) • חידושים על התורה בפרש"י וראב"ע (בכתב יד), דרשות והספדים ופיוטים (חלק נדפסו בסוף ספרו 'שושנים לדוד' וחלקם עדיין בכתב יד).

הרה"ג ראב"ד המלאך רפאל אנקאוה זלה"ה העריך מאוד את רבינו. אחת הדוגמאות לכך היתה בזמן שהשלטונות דרשו לערוך מבחן לכל סופרי השטרות היהודים על ידי רבני הערים המרכזיות: הצדיקים והגאונים רבי רפאל אנקאוה, רבי שלמה אבן דנאן, רבי יוסף בן עטר ורבי יקותיאל בירדוגו זלה"ה. כשסיימו את המבחן, רבי שלמה ביקש מרבי רפאל לבחון את רבינו. רבי רפאל השיב לו בזה הלשון: "הלואי שאני אדע דיני גיטין כמו שרבי דוד יודע אותם". בו במקום רבינו קיבל תעודה ללא מבחן.

רבינו סיפר על נס שהתרחש לו ולאביו כשהיה כבן שתיים-עשרה, בזמן שחזרו מחתונה בקזבלנקה וזה לשונו: כשהגענו לנחל שנקרא נפיכך לא היה בו מים. אנחנו רכבנו על הסוסים בתוך הנחל. לפתע פרץ הנחל והקיף אותנו מארבע רוחות. המים עלו וגעשו והגיעו עד לצוואר הסוסים. אבי צעק והתפלל כאשר עיניו היו תלויות למרום.

מיד איש אחד ארוך בעל זקן הגיע אלינו. הוא הרכיב אותנו על צווארו וכך הגענו למחוז יבשה, והיה זקנו מגיע למים. כשהגענו ליבשה אבי רצה לכבדו במנחה - ולא רצה. לפתע האיש נעלם מעינינו. אז אבי אמר: "פשוט וברור, שזכינו שאליהו הנביא זכור לטוב הציל אותנו", והודה לבורא עולם יתברך שמו לעד ולעולמי עולמים.

בנו ר' יוסף סיפר: "לאחר שאבי עלה לארץ ישראל אני עדיין הייתי במרקו. בני חלה במחלה נדירה. הרופאים נלאו למצוא מזור למחלתו. לילה אחד אני רואה את אבי בחלום, בזמן שכבר ישב בירושלים. אבי עומד ומתפלל על ציונו של דוד המלך ע"ה, מדליק נר ומברך את הנכד הקטן. כמדי בוקר הלכתי לדרוש בשלום בני. לתדהמתי הרופאים קיבלו את פני כשאותות פליאה בפניהם על הנס שהתרחש זה עתה. החולה קם על רגליו והוא בריא ככל האדם ללא כל זכר למחלתו".

שְׁתִּיקָה בְּעֵת הַתְּפִילָּה

כולם קיבלו על עצמם את הדברים בהתלהבות אלא שנדמה היה כי כבר מאוחר מדי. צוות ההצלה התחיל לקפל את הציוד כשבפניהם נראו אותות צער. אותו מתפלל לא ויתר. הוא היה בטוח בכוח הציבור. הוא דרש מהצוות לנסות שוב".

"מכת חשמל אחת נוספת החזירה אותי לחיים. הנס התרחש לעיני כולם. ליבי שב לפעום בקצב חלש ולא סדיר. שמו אותי באמבולנס שדהר לבית החולים כשהמתפלל הצדיק התנדב להתלוות אלי. באמצע הדרך שוב איבדתי דופק אבל זכות הרבים הגנה עלי והרופאים הצליחו להחזירו".

"בבית החולים הרופאים התחילו בהכנות לקראת ניתוח חירום. תוך כדי ההכנות איבדתי את הדופק בפעם השלישית. גם הפעם ניסו לבצע בי החייאה, אלא שהדופק לא חזר".

"הרופאים התייאשו ועמדו לכסות אותי בסדין לבן אלא שאותו מתפלל התחנן לפניו לנסות עוד פעם אחת כשהוא מתפלל ומבקש מבורא העולם כי זכות השתיקה בשעת התפילה תעמוד לי. גם הפעם הקבלה הועילה. הדופק חזר לפעום כסדרו".

"אחרי ניתוח ארוך ומסובך התחלתי להחלים. שבועיים לאחר מכן כבר רקדתי בשמחת אחד מצאצאיי כשפי מלא שבח והודיה לקדוש ברוך הוא. נסה גם אתה את הקבלה האמורה. אני בטוח שלא תתאכזב".

ר' מוישה הסכים לנסות. עם סיומה של תפילת שחרית הוא ביקש לומר מספר מילים. הוא סיפר בקצרה על המצב הקשה של בתו. הוא התחנן בדמעות לפני קהל השומעים: "אנא, חייה של בתי תלויים מנגד ותלויים בזכויות. הבה נקבל על עצמנו כי מכאן ואילך אנחנו באים לביה"כ אך ורק כדי להתפלל, ללא דיבורי חולין וללא טלפונים. אך ורק להתפלל!"

כל המתפללים התחייבו כי מכאן ואילך הם מקבלים על עצמם שלא לדבר בביה"כ בשעת התפילה. האב מיהר לבית החולים. הוא ביקש לבצע בדיקה חוזרת.

אחרי שבוע התוצאות הגיעו. הרופא שישב מולו לא מצא מילים בפיו. זה היה אותו הרופא ששבוע לפני כן התנגד להתחיל בטיפול בטענה שחבל על הזמן. כעת הוא הביט חליפות בר' מוישה ובדף התוצאות שלפניו כשהוא קורא בפליאה: "אני לא יכול להסביר מה התרחש כאן, אבל הילדה בריאה. אין צורך בשום טיפול! אתם משוחררים לבינתכם!". ר' מוישה המאושר הבין היטב: זו היתה השתיקה ששינתה את הכול... אכן מוות וחיים ביד הלשון.

להלן סיפור מופלא שמעובד מתוך העלון 'וכל מאמינים'. יש בסיפור זה ללמד אותנו עד כמה צריך להיזהר לא לדבר בשעת התפילה. להלן הסיפור מפי בעל-המעשה: הרב בלום, רב ביה"כ 'קהל-קדושים' בארה"ב הביט שוב בפניו של בן שיחו. הוא התקשה לזהות את דמותו השמחה של האיש שהכיר היטב. ר' מוישה מנכבדי המתפללים ומנגידיהם. האיש נראה כמי שחרב עליו עולמו. רק לפני שבועיים זכה לארס את בתו הבכורה עם חתן חשוב ותלמיד חכם, מבחירי עולם הישיבות.

הרב תמה בליבו: "מדוע האיש מבקש לשוחח בדחפיות רבה לפני תפילת שחרית? אולי התהפך עליו הגלגל והוא מתקשה לעמוד בהתחייבויות הגדולות שנטל על עצמו?".

ר' מוישה התחיל לבכות. לאחר דקות ארוכות נרגע מעט ואמר: "הרב, הנורא מכל קרה: אמש בשעת לילה מאוחרת הגיעו הבדיקות. הרופאים גילו שלוש נקודות על הכבד".

הרב בלום לא הבין ור' מוישה הסביר את דבריו: "לפני כשבוע בתי הכלה לא חשה בטוב. הרופאים שלחו אותנו לערוך סדרת בדיקות. אמש הגיעו התוצאות. התגלה כי הבת חולה מאוד! הרופאים לא נותנים להחלמתה סיכויים רבים. הם אומרים שאין כל טעם לנסות ולטפל בבת".

הרב בלום הביט בו בשתיקה של הזדהות ואמפתיה. היה לו קשה לשמוע את הדברים. בליבו נשא תחינה אילמת שה' ישים את המילים הנכונות בפיו. לאחר דקות של מחשבה אמר: "ר' מוישה ידידי היקר, ראשית אאחל לך כי במהרה תגלה שתחזיותיהם של הרופאים לא יתממשו והבת תצעד אל חופתה במועד כשהיא בריאה ושלימה".

ר' מוישה ענה 'אמן'. הרב המשיך: "אספר לך סיפור אישי שאירע לפני כמה שנים, לפני שהתמנתי לרב בקהילתכם. באותה תקופה התפללתי בביה"כ המרכזי בעיר מגורי. שבת אחת בעיצומה של תפילת שחרית התמוטטתי ואיבדתי את ההכרה. אחד המתפללים מיהר להזעיק אמבולנס, אדם אחר מתנדב 'הצלה' התחיל לבצע בי החייאה ללא הצלחה. דקות ספורות לאחר מכן הצטרף צוות נט"ן למאמצים. הם נתנו לי מכת חשמל אבל גם אלו לא הועילו. במשך ארבעים דקות ניסו שוב ושוב אבל גופי סירב לשוב לחיים".

"סביבי היה קהל גדול של מתפללים שקראו פרקי תהילים והביטו בדאגה בפניהם של אנשי צוות הרפואה. לפתע אחד מהם קם והחליט לעשות מעשה. הוא צעק: 'לפנינו שוכב אחד מחשובי המתפללים כשחייו תלויים לו מנגד. האם נוכל לשתוק?!'

הלה המשיך ואמר: 'בואו נחליט, כאן ועכשיו, לקבל על עצמנו קבלה טובה לרפואתו. נתחייב בפה מלא כי מכאן ואילך לא נדבר ולו מילה אחת בביה"כ בזמן התפילה וקריאת התורה!'

לע"נ	תנצב"ה
הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל רחמים בן רחל ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל אביחי בן אסתר ז"ל נעימה בת גורג'יה ע"ה חי יזיז בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל אורה בת נעימה ע"ה מישא אסתר בת זרה ע"ה מסעוד בן יקוט ז"ל רחמה בת מסעודה ע"ה	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל שמואל בן רבקה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל קאטנש בת גדיטו ע"ה סוליקה בת עישה ע"ה שרה בת נרקיס ע"ה יעקב בן סלימה ז"ל ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה חיים חמוטל בן רינה ז"ל

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל יצחק יצקן בן רחל ז"ל אברהם בן יונה ז"ל סעידה בת תופחה ע"ה מזל בת שמעון ע"ה יוסף בן מרים נוסרת ז"ל יעקב בן אסתר ז"ל אביגדור בן ג'ולי ז"ל רחל רפאת בת השמת ע"ה מרים בת שרה ע"ה אביבה לויש ע"ה נעמי בת כתום ע"ה משה בן רוזה ז"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל זהבה בת שושנה רייזל ע"ה מרים בן דבורה ז"ל ר' שאול בן סילביה זצ"ל שני בת אסתר ע"ה מסודי בת חביבה ע"ה אסתר בת גולה גאולה ע"ה יוסף בר סעדה ז"ל שלום בן אסתר ז"ל אריה בן מרים ז"ל אלון בן סעדה ז"ל אילנה (מחרוזה) בת שרה ע"ה מאיר בן נעמי ז"ל	ולד יחיא בן יוסף ז"ל יצחק בן ברקו דב ז"ל מאירה בת יפה ע"ה אקבלי יוסף חיים בן נוסכה ז"ל צדיק חכם בן חזלה ז"ל דוד בר חביבה ז"ל חווה בת יעקב צבי ע"ה יצחק בן מישא אסתר ז"ל ברכה בת מרדכי ע"ה יעקב בן נעמה ז"ל דוד יצחק בן פרתה ז"ל גורג'יה בת נעימה ע"ה אליאור בן פרידה ז"ל שושנה בת נעמי ע"ה
--	--	--

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

בס"ד גיליון: 1096

הדלקת הנר: 16:46 צאת השבת: 17:48 רבינו תם: 18:25 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: ותשר דבורה (שופטים ה), שבת שירה.

או צרות הפרשה

פרשת "בשלח"

"ויהי בשלח פרעה" [יג, יז]. מנהגי שבת שירה.

שני מנהגים התקבלו בתפוצות ישראל בשבת שירה:

האחד הוא נתינת אוכל לציפורים. ה"מגן אברהם" מזכיר מנהג זה, וכותב שלפי ההלכה בעלי חיים שאין מזונותיהם על האדם, אסור לתת להם אוכל בשבת, וכאן אין מזונן של הציפורים עליו, לכן אסור לתת להם את האוכל בשבת, אלא משאירים להם בכניסת השבת אוכל, ולמחרת בבוקר הם ניזונים ממנו. טעמו של מנהג זה הוא שהציפורים אמרו שירה ביחד עם ישראל על שפת הים, ולכן משלמים להם באוכל שניתן להם בשבת שירה. ועוד – מכיוון שכאשר הודיע הקב"ה לישראל שבשבת לא ירד מן, באו דתן ואבירם, פיזרו מן במחנה, והוציאו קול, שיש מן במחנה. מיד באו הציפורים ואכלו את כל המן שפוזר, ועל כך נותנים להן את שכון. המנהג השני המובא בספרים הוא להכין פרוסת רגל עם חיטים בחמין על מנת לשמוח ביותר בשבת זו. דורשי רשומות מביאים רמז למנהג זה מן הפסוק: "ויהי בשלח פרעה" שהוא ראשי תיבות של המילים: ונהגו ישראל ה' ישמרם בשבת שירה לאכול חמין רגליים עם הריסה (הריסה הוא מאכל העשוי מחיטים). נראה כי טעם אכילת החיטים הוא משום שבשבת זו קוראים את פרשת המן המלמדת על הפרנסה, ובאכילת חיטים יש סגולה לפרנסה, כפי שאמר רבנו חיים פלאגי שבליל ט"ו בשבט יאכל חיטים, ויש בזה סגולה לפרנסה, שנאמר "חלב חיטים ישביעך" (דורש ציון).

"ויהי בשלח פרעה את העם" [יג, יז]. הצער ביציאת מצרים.

למה פתח הכתוב ב'ויהי'? הלא ידועים דברי רבותינו שאמרו, כל מקום שפתח ב'ויהי' אינו אלא לשון שמחה, כמו: "ויהי באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים ונשא מגבעות ונהרו אליו כל הגוים" (ישעיה ב, ב), וכן "ויהי ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים" וכאלה רבות. לעומת זאת, אם אומר "ויהי" אינו אלא לשון צער כמו: "ויהי בימי אחשוורוש" (אסתר א, א) שהייתה גזרת המן הרשע, וכן "ויהי בימי שופט השופטים" (רות א, א) היה רעב.

והנה, כאן יצאו ישראל ממצרים, והקב"ה קרע להם את הים, ואין לך שמחה גדולה מזו, אם כן למה אמר "ויהי"? רבנו חיים בן עטר המקשה קושיה זו מפרש אותה בכמה אופנים:

ראשית הוא אומר שפרעה היה כופר, וטען כי הוא זה שהחליט להוציא את העם ממצרים ולא הקב"ה. אך לא רק הוא היה סבור כך, אלא היו עוד יהודים שהאמינו לו וסברו שאכן פרעה הוא זה ששלח את העם. מה שגרם לטעות זו הייתה העובדה שראו את פרעה קם באמצע הלילה ואומר למשה: "קומו צאו", מאחר שמשה התחבא לו, חיפש אותו פרעה, וקרא בקול גדול: "משה, משה", וקולו היה נשמע ומהדהד בכל מצרים. ואם לא די בכך, אמר לו משה: "נצא בתנאי שתכריז בקול: 'הרי אתם לעצמכם, הרי אתם בני חורין, הרי אתם משוחררים'."

אמר הכתוב: "ויהי בשלח פרעה" – וי על החושבים שיבשלח פרעה את העם!...

אמנם, גם אותם אלו שחשבו שפרעה הוא זה ששלח את העם, בקריעת ים סוף כבר האמינו שהקב"ה הוא זה שהוציאם ממצרים, שנאמר: "וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים... ויאמינו בה' ובמשה עבדו". אז ויאמינו! אבל קודם לכן לא כולם האמינו.

טעם נוסף הביא רבנו חיים בן עטר: פרעה ליווה את ישראל בדרכם, ועל כן מגיע לו שכר פסיעות. שכר – אף על פי שהיה רשע גדול, שהיה שוחט מאה וחמישים מילדי ישראל בבוקר ומאה וחמישים תינוקות בערב ורוחץ בדמם! כי על מה שעשה מגיע לו שכר.

כיוצא בכך ראינו גם אצל נבוכדנצר שהיה המזכיר הראשי של מלך בבל מרדוך בלאדן בן בלאדן. בתקופה זו חלה חזקיהו המלך וישעיהו הנביא אמר לו שהקב"ה מוסיף לו חמש עשרה שנים על חייו, וראיה לכך שהשמש תחזור עשר מעלות אחורנית. בשעה שאמר לו זאת הייתה השעה ארבע אחר הצהריים, השמש חזרה אחורנית ונהיתה השעה עשר בבוקר.

מרדוך בלאדן המלך, שישן והיה אמור לקום בצהרי היום, סבר שהוא ישן כל היום והלילה עד הבוקר שלמחרת. צעק, אפוא, על משרתיו שלא העירו אותו בזמן. סיפרו לו מה ארע בעולם – תופעת פלא! השמש חזרה אחורנית!... באו המכשפים והסבירו שהדבר ארע בגלל חזקיהו המלך.

והתפעל מרדוך בלאדן ואמר: אם כן, נכתוב לו מכתב.

באותה שעה לא נכח שם נבוכדנצר. קרא מרדוך בלאדן לאחד המשרתים ואמר לו: כתוב – שלמא למלכא חזקיהו, שלם לקרתא דירושלם, שלם א-להא רבא.

פתאום הגיע נבוכדנצר. אמר: מה עשיתם? אמרו לו: כתבנו מכתב. ביקש לראותו, והעיר: טעיתם, כתבתם את אלוקי ישראל בסוף, וצריך לכתוב אותו בראשונה. מיד קרע את האיגרת וכתב איגרת מחדש, שבה כתב שלום לאלוקי ישראל, שלום לירושלים ושלום לחזקיהו מלך היהודים.

לרפואת משה בן רינה הי"ו, אליהו בן אסתר הי"ו, ענת בת אסתר הי"ו, מרדכי בן שרה הי"ו, יוסף בן זולאיכו הי"ו, מיכל אפרת חיה בת דיאנה הי"ו, נדב חיים בן אירית הי"ו.

לצורך עצירת האיגרת וכתבתה מחדש פסע נבוכדנצר שלוש פסיעות. ואמרו חז"ל, שאלו היה עושה עוד צעד אחד, לא היה נותר מעם ישראל חלילה כלום, לכן מיד הגיע מלאך וסטרו על פיו ודחק אותו שלא יפסע עוד פסיעה. בשכר שלוש פסיעות אלו קיבל נבוכדנצר שכר עצום – הוא מלך בכיפה ושלט על כל כדור הארץ. פסיעות אלו עוררו רעש כה גדול בעולמות העליונים, עד שכדי לכפר עליהם נתקנו שלוש פסיעות בסוף תפילת העמידה! הרי לנו מתן שכר שנותן הקב"ה אפילו לרשעים שעושים מעשה קטן לכבודו! המדרש אומר, שבזכות ליווי של ארבע אמות שליווה פרעה את אברהם אבינו, זכה שבניו ישתעבדו אצלו במצרים ארבע מאות שנה, וכן ביציאת מצרים, על הליווי שליווה את ישראל זכה לשכר עצום, ועל כך אומרים "ויהי" – וי על השכר שמגיע לאותו רשע, "בשלח פרעה את העם".

עוד אומר רבנו חיים בן עטר: פרעה הרשע הצטער ביותר שהוא מוציא את ישראל ומעתה ואילך ילכו בדרך הנכונה, בהזדרכתם הנאמנה של משה ואהרן. לכן שלח עימם ערב רב במטרה להחטיא אותם, כמו שנאמר "וגם ערב רב עלה עימם". אמנם, הערב רב מילא את תפקידו נאמנה. הם היו מתסיסים וממרידים את העם כל היום כנגד משה רבנו, ואפילו עשו את העגל. לא הייתה אספה כנגד משה רבנו, שהערב רב לא יזמו אותה! לכן אמר הכתוב: "ויהי בשלח פרעה את העם" – וי על כך ששלח פרעה את הערב רב, שהרי בכל מקום שנאמר 'העם' הכוונה לערב רב. אמר רבי שמעון בר יוחאי: וי על אותו יום שהצטרפו עימנו הערב רב, שכן הם יציקו וירעו לישראל ולא ניפטר מהם עד ביאת המשיח! (דורש ציון).

"וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים" [יד, ל].

שאלה מעניינת הועלתה על ידי בחור שביקר בגן החיות. הנה כשהגיע הבחור למקום בו נמצא הפיל, התרגש מאד, משום שכעת עומד לברך על הפיל לראשונה בחייו את ברכת "משנה הבריות". והנה, הגיע הבחור וראה פיל גדול שוכב על האדמה. חשב בליבו כי אין כל מניעה מלברך על פיל ישן, ועמד וברך בשם ומלכות "משנה הבריות". סיים את ברכתו, והבחין במנוף ענק, שנוטל את הפיל. "מדוע אתם נוטלים אותו מכאן", שאל את הצוות. והשיבו לו כי מדובר בפיל מת...

לאחר כמה רגעים הובא למקום פיל חדש, ונסתפק הבחור: האם עלי לחזור ולברך "משנה הבריות" על הפיל החדש? ... עייין בשו"ת אז נדברו (ח"ב סימן ד'), שכתב כי מסתבר שאין מברכים משנה הבריות על פיל וקוף כשהם מתים, משום שאינם נחשבים אז ל"בריה".

וחכם אחד שליט"א, ציין לדברי הגאון רבי ברוך אפשטיין זצ"ל, שסיפר בספרו 'תוספת ברכה' (פרשת בשלח עמוד 301), שבמוצאי שבת אחד, כשהיה בביתו של דודו וגיסו הנצי"ב מוואלאזין זצ"ל, במסיבת חכמים ואנשי מעלה, נכנס אל הבית אחד מתושבי העיר. ניגש אותו אדם אל הנצי"ב לשאול אותו שאלה בדבר שקרה לו, והתחיל לספר שיותר משנים עשרה שנה, אחר שעסק במסחר בשותפות שנים רבות עם איש פלוני, נתקוטטו שניהם עד אשר הוא נשבע שלא יביט יותר בפניו. וקיים דבר השבועה בכל תוקף. באותו יום שבא לביתו של הנצי"ב, מת חבירו, ועתה מבקש לראותו בפעם האחרונה, להביט בפניו, ולבקש ממנו מחילה, אך ירא הוא משבועתו שנשבע מלהביט בפניו. ושאל את הנצי"ב אם הוא רשאי להביט עתה בפניו? ויפן הנצי"ב אל החכמים המסובים אל השולחן להגיד דעתם בזה, וכמעט כולם כונו דעתם אל נקודה אחת: כי "אדעתא דהכי לא נשבעי", ופלטו בזה. ובהגיע לתור הגאון רבי ברוך אפשטיין זצ"ל, אמר, כי הוא מתפלל מאוד על כל הספיקות והחקירות והסברות בזה, אחרי כי אך שעות ספורות שקראו פתרון שאלה זו בתורה, בפרשת בשלח (י"ד, י"ג), בה מופיעה הבטחת ה': **כִּי אֶשֶׁר רְאִיתֶם אֶת מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא תִסִּיפוּ לְרַאֲתָם עוֹד עַד עוֹלָם**. ושוב נאמר בהמשך הפרשה (י"ד, ל'): **וַיֵּרָא וַיִּשְׂרָא אֶת מִצְרַיִם מֵת עַל שְׁפַת הַיָּם**. ויש לשאול: הרי כבר נאמר לבני ישראל לא תוסיפו לראות עוד את המצרים עד עולם, וכיצד אפוא ראו אותם לאחר מכן מתים על שפת הים?

הרי מבואר, כי סתם לשון ראייה מוסב על החי, ולא על המת! ונוכל אפוא להסיק אף בנוגע לנדרו של האיש, שאין הנדר חל אלא לגבי ראיית אדם כשהוא חי ולא לאחר שכבר נפטר... ומכאן אפשר ללמוד לנידון דידך, שדוקא על פיל חי יש לברך משנה הבריות, אבל לאחר שמת, הרי הוא כאבן דומם, ואינו נחשב יותר ל"בריה", ולכן אין לברך עליו משנה הבריות! ... ברם, כאשר הצענו את הדברים לפני מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א, אמר כי מסתבר שלא יחזור ויברך שוב, משום שיתכן שאפשר לברך "משנה הבריות" גם על פיל מת הדומה לחי, באופן שלא מבחינים אם הוא ישן או מת, כיון שסוף סוף יש כאן להתפעל מנפלאות הבריות, שהוא הפיל, וגם כשהוא מת, אם לא מבחינים בו שינוי, אולי ברכתו חלה ולא יצאה לבטלה. (ויש להוסיף את מה שהביא המהרש"ם בדעת תורה סי' רכ"ו, שהרואה אילנות תלושים, אם הם מחדש ועליהם הבלבוב ולא נכמשו עוד, מותר לברך עליהם את ברכת האילנות) (והערב נא).

"ויהי אמינו בה' ובמשה עבדו" [יד, לא].

אם במשה האמינו, קל וחומר בה', ומה תלמוד לומר ובמשה? – ללמדך, שכל המאמין ברועה ישראל, כאילו מאמין במי שאמר והיה העולם (ילקוט שמעוני).

מסופר על אחד מתלמידיו של הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל, שפסקו עליו הרופאים כי אין הוא יכול להביא ילדים לעולם, רח"ל, ועל כן נשאר רווק. רבו שחבבו, כאב את כאבו, והשתתף עמו בתפילות שיושיעו ה' מצרתו. בהיותו מקורב לגאון הצדיק רבי מאיר אבוחצירא זצ"ל, הציע לתלמידו שילך אל הרב שיחזקו באמונה, לדעת כי מאת ה' היתה זאת, הגם כי נפלאות היא בעינינו. נסע התלמיד וסיפר לרבי מאיר את סיפורו. 'בחור מבוגר אני, לא באתי בברית הנישואין מפאת... קטע אותו הרב ואמר 'בקרוב תמצא את זיווגך ההגון, ותזכה לראות בנים ובנות! כשמוע הבחור את דבריו פרץ בבכי. לא היה גבול לשמחתו הרבה.

כשהגיע ירושלימה, נכנס אל רבו וסיפר לו דברים כהווייתן. בשמעו, תמה הרב לדברים אלו, והחליט לנסוע בעצמו אל הצדיק. בהגיעו, כיבדו רבי מאיר כערכו הרם. הגר"י צדקה ניגש לרבי, 'הרב הבטיח אתמול בנים ובנות לתלמיד פלוני... הלה לא נישא, מחמת שאינו יכול להביא ילדים. הרופאים הגדולים ביותר ראו את הממצאים, וסמכו ידיהם על קביעה מצערת זו. עתה נכנס הבחור לאשליה וצפיה. חוששני שפשוט לא הספיק לספר את סיפורו! ...

לא הספיק רבי יהודה לסיים את דבריו, ואמר לו רבי מאיר: 'יהיו לו ילדים!'

הגר"י צדקה, אשר ידע את כוחו של הצדיק רבי מאיר, הורה לבחור לסמוך על דבריו, ולחפש שידוך.

לאחר זמן מצא הבחור בסי"ד את זיווגו ונישא בשעה טובה.

בביתו של אותו התלמיד יש עשרה ילדים אשר נולדו לו. יש לו בבית גם תיק שלם של מסמכים רפואיים הקובעים ברורות שאין הוא יכול להיות אבא... (והערב נא).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריא חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ שרה בת גוהר ז"ל, לע"נ סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרהנג ז"ל, לע"נ מניחה בת שוקט ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ אברהם בן עשרת ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כהן בת מולין ז"ל, לע"נ מאיר בן עזיה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

איש לרעהו

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל - רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

לקט אמרות חז"ל
דעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לנצל ולהפיץ בלי רשות בכתב

לע"נ
אמריד
רבי
יששכר
בן הרב
מנחם
הצרפתי
זצ"ל

שבת קודש יז שבט תשפ"ד: הדלקת נרות: ירושלים: 4:32 תל-אביב: 4:46 חיפה: 4:36 מוצאי שבת: ירושלים: 5:47 תל-אביב: 5:48 חיפה: 5:46 ר"ת: 6:25

פרשת בשלח

אמונת חכמים

להאמין בכוחם של חכמי התורה. להשמיע להוראתם ולעשות כעצתם!

נלמד מהפסוק: "זיעשו כן" (פרק יד-ה)

וכתב רש"י: להגיד שבחן, ששמעו לקול משה ולא אמרו היאך נתקרב אל רודפינו, אנו צריכים לברוח, אלא אמרו: אין לנו אלא דברי בן עמרם! (מכילתא)

מסופר בגמרא (ב"ק כ.) על רב חסדא ששאל שאלה את רמי בר חמא, אך לפני שהשיב על שאלתו אמר לו: קודם תשמע אותי בדבר-מה ורק אח"כ אענה לך... מיד נטל רב חסדא מטפחות וכרך על ידו של רמי בר חמא לשם שימוש. וטעון ביאור איזה קשר ישנו לשימוש שעשה, עם התשובה לשאלתו?

ביאר זאת הגאון **רבי שמעון שקאפ** זצ"ל (בהקדמתו לספרו **שערי יושר**): התשובה לשאלת רב חסדא היתה ענין נשגב ועמוק, וכדי להקשיב, להבין ולקבל כראוי, הייתה נדרשת השתוקקות לקבל כתלמיד לרב. ולשם כך נדרשה התבטלות מוחלטת לרב [ע"י שימוש], וזה יתכן רק כשמכיר במעלתו הנשגבה של הרב שמלמדו ומאמין בו. שאז אם יבין בפעם הראשונה, יתלה החסרון בעצמו ולא ברבו, ואז יוסיף עמל ויגיעה כדי להבין. נמצא לפי"ז שגם כל תלמיד כדי שיוכל ללמוד ולקבל מרבו, נדרשת לו מדה יפה של אמונת חכמים.

הגרי"ש אלישיב זצ"ל ביאר את מה שמצינו בגמרא על ר' ירמיה שהוציא אוהו מבית המדרש על שאלתו [במקרה אחד] והחזירוהו לבית המדרש על תשובתו [במקרה שני]. וטען הרב אלישיב שבשני המקרים היה זה על היסוד של אמונת חכמים!

המקרה הראשון אירע כשאמרו חז"ל (ב"ב נג:) שאפרוח אינו מדדה יותר מחמישים אמה, ואם נמצא במרחק גדול יותר מהשובך הרי הוא של מוצאו. ושאל רבי ירמיה: היאך יהיה הדין אם רגלו אחת בתוך חמישים אמה ורגלו אחת מחוץ לחמישים אמה? ועל כך הוציא אוהו מבית המדרש. וכל כך למה? ופירשו **התוספות**, משום שפקפק במדת חכמים, שאם אמרו שאינו מדדה יותר מחמישים אמה, בהכרח שאינו מוציא אפילו רגלו האחת, וממילא ראו בשאלתו הזו חסרון באמונת חכמים...

לעומת זאת במקרה השני, כאשר שלחו לרבי ירמיה שאלה בהלכה (ב"ב קסה:) והשיב: אני איני כדאי ששלחתם לי, אלא כך דעת התלמידים נוטה. על כגון זה העלוהו שוב לבית המדרש, כי ראו את התבטלותו לחכמים ושאלו בו כל חסרון באמונת חכמים.

האמונה העילה את חייו...

סיפר יהודי מהדור הקודם שהתגורר בוניה: "פרנסתי היתה בדוחק. חשבתי לעקור לארה"ב להתפרנס שם בכבוד. קניתי כרטיס לאניה, ונכנסתי לכ"ק האדמור רבי ישראל מטשורטקוב זצ"ל כדי לקבל ברכת הדרך. הרבי הסתכל עלי ואמר: "אהה, לאמריקה אתה נוסע? אתן לך סגולה לשמירה ואעשה אותך לשליח מצוה "ושלוחי מצוה אינן ניזוקים"

שמחתי לעשות רצון הרבי, אף שאינני חסיד, ובכך לזכות לשמירה. ואז מסר לי הרבי את שליחותו: "תמסור בבקשה דרישת שלום בשמי ל... אלוקים שבאמריקה".

שאלתי את הרבי בתדהמה: "רבי, האין זה אותו אלוקים שבוניה?" השיב לי הרבי: "אה, ככה? א"כ מה לך לנסוע לאמריקה, יעזור לך האלוקים כאן..."

אף שכבר הוצאתי ממון לקנית הכרטיס, האמנתי בדברי הרבי ונשארתי. והנה אותה אוניה שהייתי אמור להפליג בה היתה ה"טיטניק" שטבעה במצולות ים"... האמונה בהוראת הרבי מטשורטקוב הצילה את חייו...

הלמות עמלים - ח"ב

הוראתו כעצת האורים...

כל מסע תלמידי ישיבת מיר לשנחאי (בזמן מלחמת העולם השנייה) היה בכח אמונת חכמים והיה רצוף ניסים גלויים ממש. המשגיח הגה"צ **רבי יחזקאל לוונשטיין**, הרבה להזכיר בשיחותיו שכל מסלול הרכבת הלא הגיוני שנשלל בין רוסיה לשנחאי, לא נעשה אלא עבור בחורי הישיבה ממיר בבורחם מאימת התופת.

אירע פעם שבאמצע הנסיעה ברכבת, הורה המשגיח לפתע, לרדת מיד מהרכבת. כמובן כולם ירדו ללא ערעור. כעבור דקות אחדות, במרחק ראייה, התפוצצה הרכבת ועלתה באש, וכל בני הישיבה נצלו בנס.

הלמות עמלים

"הישועה בזכות אמונתך"...

אדם בא לפני הגאון **רבי בן ציון אבא שאול** זצ"ל והשיח את צרתו. ברכו רב"צ בכל לבו. ביקש הלה להעניק סכום כסף גדול, כהוקרה על הברכה... סיבר רב"צ לקחת באומרו: "מאין תדע שהברכה הועילה ופעלה את פעולתה?" **השיב** הלה ברגש: "בטוח אני שפעלה! הרי צדיק גוזר והקב"ה מקיים!" השיב לו רב"צ: "א"כ, תבוא הישועה בזכות אמונתך, ועליך להעניק את הכסף לעצמך..."

יגילו במלכם

עלון "איש לרעהו" פרשת בשלח הוקדש לעילוי נשמת

אבי ר' יצחק בן ר' חיים צבי ואמי מרת שבע שיינדל בת ר' דוד שווארץ ז"ל

שניהם נלב"ע ביום יג שבט

ת.נ.צ.ב.ה.

לבטוח בה' שיספק לו כל צרכו. ישמה בחלקו ולא ידאג דאגת המחר !

נלמד מהפסוק: "הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו" (פרק טז-ד)

ופירש רש"י (מהמכילתא): "דבר" יום ביומו - צורך אכילת יום, ילקטו ביומו, ולא ילקטו היום לצורך מחר". עוד אמרו חז"ל (במכילתא): דבר יום ביומו - מי שברא היום ברא פניסתו, מכאן היה רבי אלעזר המודעי אומר: כל מי שיש לו מה יאכל היום, ואומר מה אוכל למחר, הרי זה מחוסר אמנה".

בעלון "איש לרעהו" (פרשת וארא בנושא ענוה) הבאנו כי התנאי הבסיסי לנצחון במלחמה, בכל מלחמה, הוא בהכרה הברורה שהקב"ה הוא הנלחם לנו ולא כוחנו ועוצם ידינו. ולכן עלינו לתלות כל ייבנו ובטחוננו רק בהש"ת [וזה כמובן משליך גם על ה"בטחון התזונתי"], כי רק הוא הנותן לנו כח לעשות חיל, וממילא כל עיקר השתדלותנו צריכה להיות בתורה, בתפלה ובקיום המצוות, כי זה מה שהש"ת דורש מאתנו.

ובזה מדויק לשון הפסוק "כי תצא למלחמה על אויבך". לא כתוב "כי תצא להלחם באויבך" שכן רק הקב"ה הוא הנלחם לנו. [וכלשון הפסוק בפרשתינו ה' ילחם לכם ואתם תחרישון". זהו תנאי, שאם "תחרישון" ולא תביעו פחד או לחילופין לא תדברו גבוהה גבוהה על עוצמת ידכם אזי ה' ילחם לכם]. ורק באופן זה ישנו ההמשך בפסוק "ונתנו ה' אלוקיך בידך ושבת שבי". ולא באופן שמדמה לעצמו ח"ו שכוחו ועצם ידו ניצחו.

ועד כדי כך, אומרים חז"ל, שאחד מאלו שחוזרים מעורכי המלחמה הוא מי ששח בין הנחת תפילין של יד להנחת תפילין של ראש. וכל כך למה? מה כה נורא בחטא הזה? וביאר החתם סופר שיש בזה סמליות, שבדיבורו הפריד ביניהם בין של יד [המסמל את ה"עוצם ידי"] לבין של ראש [המסמל את ה"כח העליון"]. והיינו שבהפרדה זו אינו מייחס ואינו מחבר את הצלחתו וניצחונו. את עוצמתו וכח ידו, להש"ת.

לאור זאת, לא תפלא העובדה שניצחונות המלחמה אצל עם ישראל בכל הדורות, לא היו תלויים כלל וכלל בריבוי הלוחמים ובחוזקם, או בשיכולם של כלי המלחמה והמודיעין, אלא אדרבה, הניצחונות הגדולים והמפורסמים היו דוקא במצב של מיעוט וחולשה, כדמצינו בניצחונות הגדולים של חנוכה ופורים, וכן בזמן חזקיהו המלך. והרי כבר מאברהם אבינו בנצחונו המופלא על המלכים ששבו את לוט.

ומאידך, פעמים שהיו ישראל בטוחים בכוחם ובעוצמתם והפסידו. וכך ראינו בזמננו שלא הועילו כל המכשירים הטכנולוגיים המשוכללים ביותר בעולם והמודיעין המתוחכם ביותר, אף לא רק כדי "לרמוז" לנו על התקפה האכזרית של אויבנו. או לכה"פ על יכולתם. כי על כן, זו המציאות שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו ורק הקב"ה מצילנו מידם. אבל לשם כך צריכים המון זכויות של תורה ומצוות ואין כל אופציה אחרת בדרך הטבע. [כל האמור כאן, אין זו השערה שלאחר מעשה, אלא הכל פסוקים מפורשים בתורה].

לעומת זאת, מי שמלא וגדוש באמונה תמימה בהש"ת ובבטחון מוחלט בו. זוהי ל"מנוחת נפש הבוטח". אין לו כל פחד ומורא ממאורעות השעה, בכל מקום שנמצא ובכל זמן. כפי שהמחיש דוד המלך "כגמול עלי אמו" - כתינוק המוחזק בידי אמו. כולו חיוך אושר ושמחה ללא כל פחד ודאגה, בין אם הוא נמצא במקום המטווח ביותר בעוטף עזה, או בצפון, ובין אם נמצא בחדר המוגן ביותר במרכז הארץ, אחת היא לו. כי לידו הוא נמצא תמיד באותו מקום - בידי אמו. כך הרגשת הבוטח בהש"ת.

וזה מה שביטא אברהם באומרו למלך סדום [אחרי נצחונו הגדול על המלכים]: "הרימותי ידי לא-ל עליון קונה שמים וארץ... ולא תאמר אני העשרתי את אברם". (בראשית יד-כג). מדוע מפרעה היה מוכן לקבל מתנות ואילו ממלך סדום סירב לקבל, אף שוודאי היה זכאי לכך ממה שמסר נפשו במלחמה? זאת ועוד: מה הענין בהרמת ידיו לקל עליון?

אלא משום שאברהם אבינו ידע ברור כי לא ידיו עשו את המלחמה אלא רק יד ה'. על כן הרים ידיו כלפי שמים לקל עליון להראות לכל שרק הש"ת נתן לו את הכח לעשות חיל. ולכן סירב לקבל ממלך סדום, שלא יפתהו היצר שבזכות עוצם ידו במלחמה קיבל את הרכוש. וזהו שאמר "ולא תאמר אני העשרתי את אברם" היינו ש"היד" לא תאמר שהיא זו שגרמה לכל העושר.

וכך נאמר גם על משה במלחמת עמלק, "והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל" (שמות יז-יא) גם כאן הרים ידיו כלפי מעלה להראות שרק הקב"ה הוא הנותן לנו כח להלחם ולנצח. וזה גם מה שאמר משה במצרים: "כצאתי את העיר אפרוש כפי אל ה'".

"על ה' אשליך יהבי"....

כאשר כ"ק האדמו"ר רבי יחזקאל מישינאווא זצ"ל שידך את אחת מבנותיו, וכמובן היו צריכים כסף רב להוצאות הנישואין, התאוננה הרבנית בפני בעלה כי הנה מועד החתונה הולך וקרב ועדיין אין לה מאומה, אמר לה הרבי כי אין לו מעות ואין בידו לעזור.

יום אחד הגיע אחיו של רבי יחזקאל הרה"צ רבי דוד מקשאנוב זצ"ל לבקרו. ביקשה ממנו הרבנית שיבקש מבעלה שישגי ממון לצרכי הנישואין, והוסיפה לספר כי מאז שבאה בתם בקשרי השידוכין, עוד הוסיף בעלה יותר ויותר בלימוד התורה, עד שאין לה רגע פנוי לדאוג לצורכי החתונה הקרבה ובאה.

השמייע רבי דוד את כל תלונות הרבנית בפני אחיו רבי יחזקאל. השיב לו האדמו"ר מישינאווא - "ומה אוכל לעשות? אני בטוח בהש"ת שבוודאי ישלח לנו את עזרתו בקודש". אמר לו אחיו: "והרי יש חובת השתדלות כלשהי, ואילו אתה עוד הוספת שיעורי תורה. ואפילו ההשתדלות שהורגלת לעשות עבר, אינך עושה"!

השיב לו רבי יחזקאל: "דע לך שטעות גדולה רווחת בעולם, אנשים חושבים כי כשיש דאגה קטנה להוצאות מעטות אז די להם בהשתדלות מועטה ושמים יותר בה' מבטחם, ואילו כשיש להם צורך בהוצאות גדולות, עליהם להכפיל השתדלותם עשרת מונים ומאבדים את בטחונם בה'.

אבל לאמיתו של דבר, הגישה צריכה להיות הפוכה מזו. אם הדאגה היא על ענין קטן, שאפשר להעזר עפ"י דרך הטבע, אזי מותר להשתדל בעצמו, כמו שנאמר "וברכתיך בכל אשר תעשה". אבל אם עומד לפנינו ענין גדול שהוצאותיו מרובות ואי אפשר להיות נעזר לגביו בדרך הטבע, או-אז אין לו אלא להשליך לגמרי על ה' יהבו ולבטוח רק בהש"ת שהוא יעשה לו הכל, כמו שנאמר "בטח עליו והוא יעשה" (תהלים לז-ה), שהרי ממילא אין ביד האדם לעשות מאומה.

"על כן" - הפטיר האדמו"ר מישינאווא - "ככל שיותר נתברר לי מהרבנית גודל ההוצאות של צרכי נשואי בתי, הבנתי שאין לי כל סיכוי להשיגם בדרך הטבע, וממילא פטור אני מכל השתדלות ועל ה' אשליך יהבי, וממילא נותר לי יותר זמן פנוי לעסוק בלימוד התורה הקדושה.

דברי שלום

אדם לא יכול לנגוע במזוכן לחברו...

פעם הגיע יהודי אל הרה"ק רבי צבי הירש מליסקא זצ"ל ותינה בפניו את צרתו כי הוא התפרנס עד עתה בהרחבה מחנות שיש לו בעירו, והנה חברו פתח חנות כזו מול חנותו ובוזה משיג גבולו ומקפח פרנסתו

פתח הרבי מליסקא במשל: לבעה"ב שקנה תרנגול וסיפק לו כל צרכיו. לאחר זמן קנה עוד תרנגול והכניסו ללול עם הראשון. כשראה זאת הראשון כעס מאד מחשש שיגזול את אוכלו ולכן מרט נוצותיו וחבל בו.

והנה זה פשוט שהתרנגול שכעס נהג בטפשות, שהרי מי שנתן לו מזונותיו עד היום הוא זה שהכניס חברו לכלוב שלו. וא"כ כשם שעד היום סיפק לו מזונותיו כך גם עתה יכפיל לו מזונות ולחברו וא"כ מה לו לפחד ממנו ולהזיק לו.

כך גם בפרנסתו של אדם - הפטיר הרב מליסקא - הלא לחינם כועס אתה על זה שפתח חנות מולך וכביכול השיג גבולך. שהרי כל הרווחים שקיבלת הוא ממלכו של עולם מתנת חינם. ואם הוא הש"ת הביא עוד אדם לפתוח כאן את חנותו כמו זו שלך, בוודאי ידאג הקב"ה שתהיה לשניכם פרנסה טובה וברכה מרובה ומה לך לכעוס על חברך...

עפ"י באה"ח

להיות חומל ומרחם על הזולת הזקוק לכך! נלמד מהפסוק: "זה א-לי ואנוהו" (פרק טז-ב)

ודרשו חז"ל: אבא שאול אומר "ואנוהו" – הוי דומה לו, מה הוא חנון ורחום אף אתה היה חנון ורחום. ופירש רש"י: "ולשון ואנוהו, אני והוא, אעשה עצמי כמותו לדבק בדרכיו", (שבת קלג:).

כאשר התכונן שאול המלך למלחמה בעמלק נאמר "ויבוא שאול עד עיר עמלק וירב בנחל". ודרשו חז"ל (וימא כב): "על עסקי נחל. בשעה שאמר לו הקב"ה לשאול לך והכית את עמלק, אמר, ומה נפש אחת אמרה תורה הבא עגלה ערופה, כל הנפשות הללו על אחת כמה וכמה. ואם אדם חטא, בהמה מה חטאה. ואם גדולים חטאו, קטנים מה חטאו, יצא בת קול ואמרה לו, אל תהי צדיק הרבה".

והקשה הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל: הרי קל וחומר זה מופרך מיסודו. שהרי עגלה ערופה מביאים רק על מי שנהרג בלי סיבה, ויש צורך בכפרה על הרציחה. אך כאן הרי היה חיוב להרוג את עמלק ואין כל צורך בכפרה, ומה שייך כאן ק"ו, כאשר ישנו צו מפורש מהקב"ה, לך והכית את עמלק?!

וביאר רא"י: אכן, לא זו היתה כוונתו של שאול, לערער ח"ו על מצות מחיית עמלק. ברור היה לו כי חוב גמור הוא להרוג את עמלק, כפי שציוותה התורה. ואולם שאול דאג מדבר אחר: עצם ההריגה של עם שלם, אנשים נשים וטף, זהו מעשה אכזריות, ויש מקום לדאגה שמה ישפיע הדבר לרעה על עם ישראל, שידבקו במדת האכזריות.

ואמנם, מה באמת התשובה לחששו של שאול? נראה כי התשובה היא כהבטחת הקב"ה במצות הריגת עיר הנידחת: "ונתן לך רחמים ורחמך והרבך" ופירש האור החיים הק' מכיון שמעשה זה של הריגה עלול להוליד טבע אכזריות בלב האדם, לכן הובטח להם "ונתן לך רחמים" שיבטל האכזריות שנולדה בהם.

בדומה לזה ביאר המלבי"ם שמעשה ההריגה הזה לא יוליד אכזריות, לפי שהוא עצמו מעשה של רחמים... שכן "האכזריות על הרעים חמלה היא על הטובים" מעתה, הסברים אלו של האור החיים והמלבי"ם ניתנו לבאר גם לענין הריגת עמלק.

"אסור לקפח פרנסת החילונים..."

סיפר הגר"מ שטרנבוך שליט"א: "הייתי נוכח אצל הגאון מטשיבין – רבי דב בעריש ווינדפלד זצ"ל, כאשר נכנס יהודי נכבד, בעל בית-חרושת שבו עבדו יהודים שאינם שומרי תורה ומצוות, ושאל: "האם מוטב שיעביר את בית החרושת למקום שמתגוררים שומרי תורה ומצוות ולהעסיק אותם, אלא שלשם כך צריך לפטר את העובדים החילונים, והוא חושש לכרות מהם את פרנסתם."

השיב לו הרב מטשיבין שאסור לו לפטרם וזאת משני טעמים: האחד, כי מסתמא הם בגדר תינוקות שנשבו, ולכן אסור לו לקפח פרנסתם. ובנוסף לכך, הרי לכל אדם ישנה משפחה המונה ילדים קטנים, שהם ודאי נחשבים לתינוקות שנשבו, א"כ מה ההתר להעדיף עובדים שומרי תורה, ובכך למנוע אוכל מפייהם של ילדי העובדים שאינם שומרי תורה ומצוות..

טעם ודעת ח"ב

"זרחמיו על כל מעשיו..."

סיפר מנהל משרד ישיבת תורה אור בארה"ב, על מעשה, קטן לכאורה, שאירע לו עם הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל, אך הוא שגרם לו להתחזק במדות טובות ובהם מדת הרחמים:

פעם ביקרתי בביתו של רבי חיים פנחס להתברך ממנו. הבטתי וראיתי נמלה שמתהלכת על אחת הטליתות שעליו. רציתי לתפסה ולהשמיטה מעליו.

אך רבי חיים פנחס עצר בעדי. הוא ביקש שאביא מהמטבח כוס... הוא הניח את הכוס על הטלית והנמלה נכנסה לתוכו. רציתי לזרוק את הכוס לפח... שוב עצר בעדי ואמר לי: "רד בבקשה למטה. שם יש גינה, ניתן להניחה שם שתלך לדרכה. זו בריאה של הקב"ה".

הלמות עמלים

ענוה וביטול עצמי

מעלה לאדם אשר עם כל גדלותו נוהג בענוה ומבטל עצמו בפני זולתו! נלמד מהפסוק: "ונחנו מה כי תלינו עלינו" (פרק טז-ז)

ואמרו חז"ל: אמר להם הקב"ה לישראל חשקני בכס שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גדולה אתם ממעטים עצמכם לפני. נתתי גדולה לאברהם אמר לפני "ואנכי עפר ואפר". למשה ואהרן, אמרו "ונחנו מה". לדוד, אמר "ואנכי תולעת ולא איש". עוד אמרו: גדול שנאמר במשה ואהרן יותר ממה שנאמר באברהם, דאילו באברהם כתיב "ואנכי עפר ואפר" [ישש בהם ממשות כלשהי] ואילו במשה ואהרן כתיב "ונחנו מה". ואמר רבא... אילו העולם מתקיים אלא בשביל משה ואהרן. כתיב הכא "ונחנו מה" וכתיב התם "תולה ארץ על בלימה" (חולין פט.).

ידועה אמרת חז"ל (סנהדרין פח:): "איזהו בן העוה"ב ענוותן ושפל ברך" וכו'. ויש להבין: מה בין ענוה לשפל ברך. מה התוסף במדת "שפל ברך" שאין ב"ענוותן"?

יתכן לבאר כי ענוותן הוא זה שעם כל גדלותו העצומה מרגיש עצמו כשוה בין שוים. אינו רואה בעצמו מעלה יותר מאחרים. ואילו ה"שפל-ברך" מרגיש בעצמו חסרון יותר מאחרים. שכן דוקא משום גדלות כוחו וכשרונו יותר מאחרים, נדרש ממנו להיות בדרגת מעלות רוחניות יותר מאחרים, ואם למרות זאת אינו טוב מאחרים (מענוותנותו), הרי זה סימן שהוא גרוע ושפל מכולם. זהו חשבוננו ההגיגני של ה"שפל ברך".

אם נכונים הדברים, נוכל לבאר וליישב מה שלכאורה תמוה מאוד בפסוקים שבסוף פרשת שמות. כששוטרי בני ישראל אמרו למשה ואהרן בצאתם מפרעה: "הבאשתם את ריחנו בעיני פרעה" וגו' ואז פנה משה אל ה' ואמר: "למה הרעות לעם הזה למה זה שלחתני ומאז באתי אל פרעה... הרע לעם הזה" וגו'.

ותמוה: היתכן שמשה רבינו עבד ה' וראש המאמינים, לפתע עוזב הכל ומתרעם על הקב"ה כביכול. ובמיוחד קשה אחרי שהקב"ה הודיעו מראש כי יחזק את לב פרעה ולא בנקל ישלח את העם!! ואכן אומרים חז"ל שהיתה תביעה על משה בגין זה. כך הקשה התורה תמימה. וניסה לתרץ שמשה דיבר כך בכוונה כי רצה להקל מעוון עם ישראל, ולכן שיתף עצמו עם טענתם וכו' עיי"ש. אך דבריו צ"ע שא"כ למה נתבע ע"ז?

אכן לאור מה שכתבנו במהות ה"שפל-ברך" נוכל לתרץ, שוודאי משה רבינו האמין בהבטחת הקב"ה כמקודם. אלא שמלבד ענוותנותו הגדולה היה גם "שפל ברך", ומכיון שכך, טענתו היתה מחמת שיפלותו, שמה שהוחמר לעם יותר ממקודם, זה בגלל שהוא זה שנשלח לפרעה ורק בגללו הוחמר המצב והראיה ש"מאז באתי (אני) אל פרעה הרע לעם הזה" ולא קודם לכן. והיינו שהוא זה שגרם. אך התביעה עליו היתה שהיה לו להאמין שא"א לקלקל כשה' שלחו.

הסכנה הגדולה...

אחרי הסתלקותו של הגאון רבי שמואל סלנט זצ"ל, הגיעה לבית המדרש שאלה חמורה בעיני שו"ע אבן העזר אשר נאלצו כל חכמי התורה להכריע בדבר.

הגאון רבי צבי פסח פרנק זצ"ל ראה שיש כאן ענין של פיקוח נפש, עיין בדבר ולאחר מכן כתב תשובה בנידון. ואולם למעשה לא רצה להחליט בעצמו, ולכן פנה למאור הגדול הגאון רבי מאיר שמחה הכהן זצ"ל (בעל האור שמח).

כאשר הגיע מכתב התשובה מרבי מאיר שמחה, ראה רבי צבי פסח כי רבי מאיר שמחה עיטר את המכתב בתוארי כבוד מפליגים. הוא בוש מפני חבריו הדיינים וקרע את המעטפה...

וכך היה נוהג רבי צבי פסח כל אימות שהיה מקבל מכתבים בהם היה מעוטר בתוארי כבוד מפליגים, היה משמיד את המעטפה וגם את המכתב, אם לא היו בו דברי תורה.

פעם הסביר לבתו פשר הנהגתו זו: "יש סכנה גדולה להשאיר מכתבים כאלו בבית, שכן אני עוד עלול לחשוב שאכן אני ראוי לתוארים אלו..."

עמוד ההוראה

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

זוה לא הפי-אנד? / סיפור עשרים ושלושה למבצע הסיפורים

הגיע אלינו הביתה מודד כדי להכין תוכנית. אני לא יכול לשכוח את ההתרגשות שעטפה אותנו: **אני ואחים שלנו התקשינו להירדם באותו לילה!**

וואו! הולכים לבנות!!!

לא דובר על הרחבה בסדר-גודל דרמטי, בסך הכל חדר נוסף. אבל כשהבית הוא כל כך קטן, חדר נוסף מהווה התרחבות של כשלושים אחוז - וזה בהחלט משמעותי.

חלף זמן נוסף ובבוקר וורוד אחד זה קרה: הקבלן הגיע עם הפועלים שלו והתחילו את העבודה. משאית פרקה למטה כמות של חומרי בנייה, בתוך הבית פנימה החלו ההכנות לקראת הבנייה - ובלב הייתה חגיגה גדולה.

עד ש...

עד שנשמעו דפיקות בדלת.

* * *

היה זה אחד השכנים שהבחין בתכונה, והוא בא להודיע שאין דבר כזה! הוא לא מסכים לבנייה!

הלם - זו לא מילה שתתאר את מה שההורים שלי חטפו.

הם עשו הכל בדיוק כדי לא להגיע לרגע שכזה, והנה הוא נוחת עליהם בהפתעה גמורה. מעבר לעצם השאלה של הבנייה, בשלב זה כבר הצטברו הוצאות שונות של תכנון, סחורות, פועלים וכו'. להורים לא היה כסף מיותר, וכל הכסף שהשקיעו נלקח מהמעט שהם חסכו כדי להשיא אותנו.

אנחנו, הילדים, לא היינו מסוגלים להכיל את המתרחש ופשוט התפרצנו על השכן הזה בצעקות שבקעו מלבבות שבורים ורצוצים.

אמא מיד השתלטה על המצב. אספה אותנו, הכניסה אותנו פנימה, ובזמן שהיא בעצמה שרויה בהלם ובצער עמוק, הרגיעה אותנו במשפטים כמו **'הכל משמים!'**, **'אין מה להתעצבן!'**, **'הכל מאיתו יתברך!'**, **'בעצם; זה בכלל לא השכן!'** - - -

* * *

חלפו שלושה שבועות.

הבן של אותו שכן - שהיה מעוכב שידוך תקופה ארוכה - התארס.

ומה התברר אז?

תקשיבו טוב: לאחר התקרית הלא-נעימה הלכו ההורים להתייעץ עם רב גדול. אמר להם הרב: **'אם תוותרו, אם לא תריבו עם השכן, כל בקשה שתבקשו מהשם יתברך תיענה!'**

קיבלו ההורים את העצה. וויתרו לשכן, **ואתם כבר מנחשים לבד מה הבקשה שהם ביקשו!!!**

"מבצע הסיפורים" מוארך בכמה שבועות נוספים!

זכור, לפני מספר חודשים פתחנו במבצע בו הקוראים משתפים אותנו בסיפורי חסד אישיים - במהלכו זכו עשרות בפרס. ביזמת נדיב, קורא-נאמן שיחי', מוארך המבצע **במטרה לתת דגש גם לסיפורים ללא הפי-אנד.**

כלומר? סיפור טוב מסתיים תמיד עם סוף טוב. פלוני גמל חסד, והנה הוא הרוויח בזכות החסד! אך לאחר תקופה בה פרסמנו סיפורים בעיקר ברוח זו (כי הרי זה מה שאנשים בדרך-כלל שולחים) הגיע הזמן לעלות קומה רוחנית, ולהדגיש יותר ש"הסיפור" מונח בעצם מעשה החסד, ולא בתגמול שמקבלים עליו...

הקוראים מוזמנים לשלוח סיפורים ברוח זו!

* * *

מזה שנים שאני רוצה לספר את הסיפור הבא, שלדעתי מחזק מאוד בענין בין אדם לחברו. אלא ש"מה שהלב חושק - הזמן עושק". בעקבות מבצע הסיפורים אמרתי לעצמי אני חייב לפנות זמן לכתוב את הסיפור.

אנחנו מתגוררים בבית קטן בירושלים.

כמה קטן?

שתיים וחצי חדרים בסך הכל.

זוג עם שני ילדים יכולים להסתדר בבית כזה, אבל לנו: שלוש-עשרה נפשות!!!

מאז שאני זוכר את עצמי אנחנו אומרים להורים: 'צריך להרחיב!' 'צריך להרחיב!'

ההורים חששו מ"עסקי-שכנים" והעדיפו להמשיך לסבול מהצפיפות, מאשר להגיע חלילה לוויכוח עם שכן.

אנחנו, הילדים, המשכנו ללחוץ: 'צריך להרחיב!' 'צריך להרחיב!'

יום אחד ההורים "נכנעו". זה היה בבין-הזמנים. אמרו לנו שהם יעברו בין כל השכנים ואם אכן יתברר שאין התנגדות, יוצאים לדרך!

* * *

שכן אחר שכן הביע את הסכמתו.

הם הרי ידעו והכירו באיזו צפיפות אנחנו מתגוררים: כל לילה פורשים מזרנים על פני הסלון, משכיבים של ילדים רבים, ובבוקר סוחבים חזרה את המזרנים...

לא רק שהשכנים הסכימו, חלקם אף אמרו שהם חשבו להציע לנו את הרעיון מיזמתם האישית!

לא חלף יותר משבוע אחד מאז הסכמת השכנים, וכבר

זוכה השבוע: ד.ש.ר. ירושלים

הזוכה העשרים ושנים במבצע פרסים לעידוד וטיפוח מדות טובות. כל שעליכם לעשות: לכתוב סיפור מעניין ולא שיגרת על מדות טובות שאירע אצלכם או אצל מכרכם, בתנאי שהסיפור עדיין לא פורסם בספר או בכתבי עת, ולשולחו לפי כתובת המכון: **"מכון אהבת אמת" רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242410 או פקס: 077-7671812 או haemesem@gmail.com** אימייל:

סיפורים נוספים שיבחרו, יפורסמו במדור זה ויזכו את שולחיהם בסך 100 ש"ח(!)

הסיפורים שיתקבלו יטופלו רק בתנאים הבאים:

- 1) אורך הסיפור בין 500-200 מילים (בעברית), בכתב יד ברור וקריא. (עדיף מודפס במחשב).
- 2) על השולח לרשום שמו, כתובתו המדויקת ומס' טלפון.
- 3) למכון שמורה הזכות, לפרסם את כל הסיפורים שישלחו, והרי הם רכוש המכון, (מלבד בהוראה אחרת מהשולח) ורק הזוכים, יזכו לפרס.
- 4) למכון אהבת אמת שמורה הזכות, לערוך ולעבד את הסיפור לפי מדת הצורך.
- 5) למותר לציין כי על שולח סיפור האחריות לבדוק שהסיפור לא פורסם בספר או בכתב עת ואין עליו "זכויות יוצרים".

מה ששנא עליך אל תעשה לחברך - וגם חייך אליו

אזור הזקנה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

זי"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר זצ"ל
ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

699

**ניתן לתרום באשראי
בנדרים פלוס:** כולל ערב
המרכזי גילה, עבור כולל דרכי
חזקיה.

**ניתן לקבל קבלה
להחזר מס סעיף 46**

לע"נ הרב מאיר זאב בן משה זצ"ל

סיפור לשבת קודש

שכזה".

ר' ישראל התפלא ביותר לנוכח תשובתו של רבינו ראש הישיבה, שכן בית האבות מוכר מטעם המדינה והרשויות, ובוודאי יש שם הכשר כשר, אולי לא מן המהודרים, אבל הכשר יש, שכן להאכיל נבילות וטריפות, מאן דכר שמיה.

אולם כיון שהורה חכם, סבר וקיבל. ועד מהרה ביקש לקבוע פגישה עם שאר השותפים לניהול בית האבות, במהלכו בירר אצלם על עניינים שונים בניהול בית האבות ברצותו להגיע לליבת העניין. כשבשאלת תם התעניין בנושא כשרות המזון בתוככי בית האבות, המנהל הבכיר ענה לו מיד: "נושא כשרות בית האבות נתון לפיקוחה של הרבנות הראשית", כמצופה.

אולם ר' ישראל לא נרגע כשהוא מעמיק חדור: "אמור לי", פנה אל המנהל: "שמא תוכל לגלותני איה הנכם קונים את הבשר שאתם מגישים לפני הזקנים?"

"בשוק הכרמל", השיב המנהל בגמגום מה.

"האם יש הכשר בשוק הכרמל?" שאל ר' ישראל שוב בארשת תמימה. סבלנותו של המנהל כמעט פקעה כשהשיב: "אכן אין שם שום הכשר על הבשר, אלא שבשווקים אחרים עם הכשר כל קילו בשר עולה לנו עשר לירות, ואילו בכרמל עולה לנו כל קילו לירה אחת בלבד, וכך אנו חוסכים בכסף".

"אני לא מבין", נזעק ר' ישראל, "אם אתם קונים את הבשר בשוק בלי הכשר, כיצד הרבנות פורשת את הכשרה על המקום, הרי הבשר אינו כשר".

"הו, תמים שכמוך", השיב המנהל, "וכי הינך חושב שאנו קונים את הבשר בריש גלי ומשגרים זאת בראש כל חצוצת? ודאי שלא. ולגבי ההכשר, בכל ראש חודש מגיע לכאן מפקח מטעם המועצה הדתית, ואזי אנו קונים מספר עופות מחברת 'עוף ירושלים' לה הכשר מהרבנות, ואת עופות אלו אנו שמים במעלה הר העופות שתחת ידינו, וכשהמפקח מגיע הוא אינו מעמיק חדור, ובראותו את העופות הכשרים ממעל הרי הוא מאשר את הכשר בית האבות לעוד חודש, וחוזר חלילה".

כמובן שר' ישראל לאחר שומעו דברים מזעזעים אלו משך את ידו מביצוע העסקה המבישה, לבל יהיה שותף בניהול בית האבות שמאכילים בו בשר נבילות וטריפות, בהכיר מיד בגודל כוחו של רבינו הגראי"ל שיעץ לו לבדוק ולברר נושא זה.

אלא שהדרמה לא הגיעה לסיומה. כעבור שבוע ביום שישי, ערב שב"ק פותח ר' ישראל את העיתון, ולחרדתו מזדעקת כותרת ראשית באחד העמודים לאמור: "הנהלת בית האבות בנתניה מואשמת בגרימת מוות לזקנים בכוונה תחילה".

הוא לא האמין למראה עיניו. הן הכיר את הנהלה והמוסד, והיה נראה לו שהעסק דופק כשורה. לרצוח זקנים? מאן דכר שמיה? בהעמיקו לקרוא את הכתבה כולה מצא שהתובע הראשי בפרשה הוא ר' שמואל בוקובסקי שהיה היועץ המשפטי של משרד הסעד באותם ימים. את ר' שמואל הכיר היטב שכן התפלל עמו באותו בית מדרש, ועל כן החליט לפנות אליו ולברר אצלו את עיקרי הפרשה וספיחיה, וכציד יתכן שבבית אבות כל שהוא יהרגו מנהלי בכוונה תחילה זקנים וישישים.

כשפגש ר' ישראל את ר' שמואל בוקובסקי ובירר אצלו על בית האבות בנתניה, היה ר' שמואל מזועזע כולו באומרו: "מימי לא האמנתי שיתכן שיהודים, בנים לאבות רחמנים ירצחו זקנים בכוונה תחילה

השומע לחכמים זוכה לסייעתא דשמיא

תדהמה אחזה בפניו, להצעה כזו לא האמין ולא פילל.

הרב ישראל שטיין שליט"א, יהודי של צורה מתל אביב הקדומה ומחבר ספרי כפתור ופרח ועוד, התפרנס יפה מעמלות כפיו בעסקאות נדל"ן שונות, תוך כדי קביעותו בעקשנות עתים לתורה בכל מחיר ובכל הכח.

יום אחד לפני כשלושים וחמש שנה, מגיע אליו חברו עם הצעה שקשה לסרב לה. בהכיר לו בית אבות מוכר ורשום בעיר נתניה שמתנהל על מי מנוחות ומספק לישישים שבצילו מחסה ומגן בכלל העניינים. מנהליו חמישה המה, כשכל אחד גורף לכיסו כל חודש חמישית מהרווח שמופק מהנהלת המוסד. הזדמנות פז נקרתה לפניו שעה ששותף אחד רוצה לעזוב את הנהלה ולמכור את חלקו בסכום של עשרים וחמש אלף דולר, סכום עתק אמנם בימים ההם, אולם הרווח שגורף כל שותף בכל חודש מסתכם בכחמשת אלפים דולר, כך שבתוך חמישה חודשים יוכל לכסות את כל אשר השקיע, ואף להרוויח עוד כהנה וכהנה.

ר' ישראל לא האמין למשמע אזינו, הצעה כה מפתיעה ומשתלמת ודאי שאין מסרב לה. אבל, והאבל גדול הוא, מצד שני אופי ההצעה ורווחיה הכה גבוהים לעומת ההשקעה המעטה, הדליקו במוחו נורת אדומות מהבהבות, שכן אם להיות שותף בניהול בית האבות הוא כה רוחי, למה השותף מעוניין למכור את חלקו? משהו לא מריח כשורה. אולם מצד שני יתכן שהעסקה כשרה ומציאה היא. סערה התחוללה במוחו, והוא לא ידע לאיזה מהמחשבות להאמין ולהאזין, לאופטימיות שבהם או שמא לפסימיות.

ר' ישראל השתתף באופן קבוע בשיעורו של הגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל, בעל ה'שלמי תודה', שהתקיים בכל ליל שישי בתל אביב. משך, החליט לשטוח בפניו את ההצעה שקיבל, ואת הספיקות שמנקרים במוחו בעקבותיה. לאחר ששמע את ההצעה ואת הדעות השונות השיב לו רבי בן ציון על אתר: "ראה נא, אני איני כדאי להכריע בנושא זה, שכן איני רואה את עצמי מוכשר לכך. אולם ישנו יהודי גדול בתורה וביראה ופקח בהוויית העולם שיוכל להשיבך הן ולאו על ספקות אלו באופן מוחלט. קוראים לו הרב שטיינמן והוא מתגורר ברחוב חזון איש חמש בבני ברק. אמנם אינו מפורסם כל כך, (=שכן בימים ההם בשנות השמונים לא היה מרן ראש הישיבה זצוק"ל מפורסם כבימינו אנו), אולם בטוחני שאם את עצתו תשמור נפשך, תצליח בכל אשר תפנה ולאן אשר תלך".

ר' ישראל קיבל את ההצעה ונסע תיכף לבני ברק, כשהוא שוטח בפני ראש הישיבה מרן הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל את העסקה והספקות שהיא מכילה.

רבינו הגראי"ל שתק כל זמן ששפך את דבריו, ומשסיים שקע רבינו במחשבותיו כשבסיומום נענה לרבי ישראל: "לכאורה נראית הצעה זו כדאית ורווחית באופן יוצא דופן, אולם אני מציע לך שלפני שתתקשר לעסקה בדוק נא את טיב המאכלים, העוף והבשר שמוגשים בפני הזקנים בבית האבות, שמא מאכילים שם את הישישים בשר נבילות וטריפות, ואזי ודאי לא שווה לך כל השקעה במוסד מופקפק

ההורים המודאגים לא ידעו את נפשם, ומתוך יאוש החליט האב לפנות אל רבי יעקב טייטלבוים, ששמע את הסיפור ואמר: "מקובלני מרבתי, כי כל המקבל על עצמו עול תורה מעבירים ממנו עול מלכות ועל דרך ארץ. אבל לקבל עול תורה הכונה היא תורה בטהרה, בלי תערובת של לימודי חול. אין לי ספק שאם תוציא את בנך מוהישיבה בה הוא לומד כיום, ותעביר אותו לישיבה על טהרת הקודש, תהיה לו רפואה".

האב שב באותו היום אל ביתו עם תשובתו של הרב, אולם נתקל בהתנגדות נחרצת מצידה של רעייתו: "מה יצא ממנו אם ילמד כל החיים בישיבה?" שאלה.

בלית ברירה שב האב אל הרב טייטלבוים, אולם הרב בשלו: "אין לי כיצד לעזור לך, את העצה שיכולתי להעניק כבר הענקתי לך. נסה להסביר לרעייתך כי אם יתעורר בנכם הוא מילא לא יוכל ללמוד לימודי חול ולא יצא ממנו מאומה. כלום אין זה מוטב שלפחות ילמד בישיבה ויגדל בתורה?" ואכן, האב שב לדבר על ליבה של רעייתו, עד שהסכימה למהלך. כשחזר האב ובישר על כך לרב, אוח פניו והוא הכריז: "אכן, כל המקבל עול תורה מעבירים ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ. יעזור השי"ת ותהיה לו רפואה שלמה".

וראה זה פלא. למחרת, כאשר הגיעו ההורים עם בנם אל הפרופסור בשנית לצורך בדיקות נוספות, שב לבדוק את עינו והכריז בפליאה: "איני מבין זאת, אולם המצב הולך ומשתפר. נראה שאין צורך בניתוח או בטיפול כלשהו".

ואמנם מצבו של הבחור הלך והשתפר, עד ששב לאיתנו, כאשר את לימודיו עשה מאותו יום ואילך בישיבה קדושה, ואף זכה להקים בית של תורה, בית נאמן בישראל.

הרי לנו כי בכדי לזכות לסייעתא דשמיא מופלאה, אין צורך במעשה דווקא, לפעמים מספיקה מחשבה או החלטה טובה בלבד בכדי שהדבר ייחשב כפתח, ממנו יפרצו נהרות של סייעתא דשמיא. ברגע בו הוריו של הנער קיבלו על עצמם להעביר אותו למסגרת תורנית, כבר החלה הישועה להתגלגל על אף שהם עדיין לא עשו כל צעד בפועל.

(24/7)

שומע לעצה... ותשועה... יועץ (משלי יא יד), ומה טוב שיהא לאדם חבר טוב, איש עצתו יודיענו ואל בינתו אל ישענו, כי כל האדם כוזב, וטובים השנים מן האחד (קהלת ד ט), ואפלו הגדול יטל עצה מן הקטן, כמו שמצינו בהקדוש ברוך הוא שאמר (בראשית א כו) נעשה אדם. ונמלך במלאכי השרת, ללמד אדם דעת שבמקום שאין גדולים וזקנים, יטל עצה מן הקטנים, אבל צריך שיהא אוהב נאמן אצלו, שאם לא כן יותר טוב שלא יטל עצה ממנו, דשמא ישיאנו עצה שאינה טובה, או שמא ישיאנו עצה טובה לפי תמו והוא יחשד בכשרים ויניח עצתו, או ילך אחר עצתו ואפשר שלא יצא טוב לו ויבוא לחשדו. ואין אוהב נאמן לאיש כמו אשתו, לכן אמרו (ב"ב נט ב) אתתך גוצא, גחין ולחיש לה, אבל מאחר שדעתן של נשים קלה, יותר טוב שילך אצל חכם שנהנים ממנו עצה ותושיה, ויטל עצה ממנו שהוא ייעצנו עצה הוגנת על פי התורה, ועל פי הישר בשכל טוב. ומסתמא כל שהוא תלמיד חכם, הוא נאמן רוח מכסה דבר ומיעץ עצה טובה והוגנת, אפלו אם היה נוגע בדבר, וכל שכן שעל הרב כיון שאינו סוחר אינו נוגע בדבר: (פלא יועץ)

בעבור בצע כסף", בגוללו את כל הפרשה, בכך שמשרד הבריאות מחייב כל בית אבות להגיש לזקנים שחוסים בצילו בשר בהמה לחזקם ולחסנם, למען יעבירו את ימיהם ושנותיהם האחרונים בטוב ובנעימים.

"ואילו בית אבות זה", המשיך ר' שמואל, "ברצותו לחסוך מלהוציא הוצאות וממון בעבור ישישיו, קנה בעבורם בשר סוסים וחמורים שערכם פחות עשרת מונים מבשר בהמה, ותיבלום באופנים שונים למען לא יהא התרמית ניכר, וכך חסכו לקנות בשר בהמה יקר וקנו בשר סוסים וחמורים זולים והאכילום לזקנים. אלא שהחיסכון גבה את שלו, ומכיון שבשר חמורים וסוסים אינו ראוי לאכילת אדם, באשר רעיל הוא ביותר, שלא כמו בשר בהמה וכבש שבשרם טוב ומשובח, נפלו הזקנים שלל בזה אחר זה כתוצאה מאכילתם את נתחי בשר אלו. התחלופה בבית האבות התחלפה כל כמה חודשים, כשההנהלה חוגגת מהתזרימים שנשפכים אליה על כל ישיש נוסף שהם קולטים".

עתה הבין ר' אפרים במשנה עומק את דבריו של מרן הגרא"ל שטיינמן זצוק"ל לבדוק ולברר אם לא מאכילים בשר נבילות וטריפות את יושבי ואוכלי בית האבות, שכן מלבד הצלתו הרוחנית מסיוע להאכיל מאכלות אסורות לאחיו היהודים, ניצל גם משורת משפטים קשים, שבסיומם נשלחו כל מנהלי בית האבות לבית הכלא בזה אחר זה לשנים ארוכות ומשמיות ביותר.

הסיפור הנפלא הזה שהוא בגליון החינוך והמנחה מלמדנו מה כוחו של גדול בתורה שיושב ועוסק בהוויות דאביי ובא בקון זויות שברחוב חזון איש חמש, ובסייעתא דשמיא עצומה עינו וליבו צופים אל בית האבות בנתניה באופן מפליא.

נהרות של סייעתא דשמיא

על האדם לעשות את הצעד הראשון מצידי, ורק אז יוכל לזכות לסייעתא דשמיא. דבר זה נלמד מהמעשה בא:

מעשה בבחור יהודי צעיר שלמד בישיבה סמוכה לנו יורק, או ליתר דיוק בקולג' בו שילבו בין לימודי קודש ובין לימודי חול, מתוך חתירה להשיג תואר והשכלה כללית במקביל ללימודים התורניים. תקופת מה לאחר שהחל את לימודיו, פקדו את הבחור כאבים באחת מעיניו. הוא פנה אל הרופא המקומי, שמסר לו מרשם לטיפות, אולם לא זו בלבד שהטיפול לא שיפר את המצב, אלא להיפך, הכאבים החמירו ועברו גם לעין השנייה. בלית ברירה ארז הבחור את מטלטליו ושב אל ביתו שבניו יורק, שם הריצוהו הוריו אל טובי הרופאים, כאשר לבסוף הם מגיעים לפרופסור המומחה ביותר, שהבהיר את המצב: "מצבן של העיניים חמור. ישנו רק טיפול אחד שיכול להועיל, בדמות זריקה מיוחדת, אולם יש לקחת בחשבון גם את הסיכונים. אם הטיפול יצליח הבעיה תיפתר, אולם אם ייכשל, הבחור יתעורר לחלוטין".

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. תברוכו מפי עליון!

נא לבקש רחמים על ליליאן בת פאני לרפואה שלימה!		לידיו הרבים: בית הוראה יחוה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730	
לרפואה שלימה: מיכל בת שמחה, משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונג'ון, רות בת בתיה	אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא! יחזקאל בן מהין ורעייתו כרמית בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כחן ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, ירון מנשה בן פיניה ורעייתו, ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו, דבורה בת נורית מרגלית ובעלה	העלון לע"ן: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל	ההצלת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה
לעילוי נשמת: עמנואל בן אירן, זוהר עליזה עיישה בת אסתר, אליהו בן גוהר, רחמים בן חנום בשי, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זוליקה, רותם בן טליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, זמן שרה בת סלטת, סלטת בת טאווס, יהודה בן ויקטוריה ראוּבן בן נעמי, משה אהרון בן אסתר, משה בן זוהרה	נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה	נא להתפלל לזווג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, משה נחמן בן אורנית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, רבקה בת רחל, אסתר בת נורית מרגלית, בתיה בת רחל, סיוון בת רחל	העלון להצלתה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזווג הגון ליוסף בן שולה
		<p>שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה: 21:00 - 22:30 טל: 03-6766049 שידורי "חסידי חיי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה: 21:00-22:00 058-3297225 שידורים לשם שמים למגזר החרדי לנשים: 053-4163681 לגברים: 053-4110655 ניתן לפרסם בתוכנת אוצר החכמה ועוד c9595@okmail.co.il</p> <p>מוהל מוסמך לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסמך לשם שמים, תלמידו של הרב אורן: 058-3207037. אברך מוהל מוסמך לשם שמים 052-7646963.</p>	

לב שנה לצאת העלון

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עיזו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

גליון מס' 1150

שבת פרשת בשלח-שירה - י"ח שבט תשפ"ד - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

א עיניך וראה כמה וכמה צריך אדם להתעורר בשמיעה ועשיה והאזנה ושמירה, וכל אחד פועל עניינים נפלאים לקדושת ה' ולעבוד אותו באמת ובתמים ולדקדק במעשים.

המקור בפרשה: "ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה' אלוקיך והישר בעיניו תעשה והאזנת למצוותיו ושמרת כל חוקיו" (שמות טו, כו).

הוראה למעשה

האדם צריך לעסוק בתורה על השולחן, כדתנן: "כל שולחן שלא אמרו עליו דברי תורה" וכו' (אבות פרק יג משנה ט).

המקור בפרשה: "הנני ממטיר לכם לחם מן השמים וגו' למען אנסנו הילך בתורתך".

הוראה למעשה

האדם מצווה לאכול שיעור אכילה כדי חייו לא

הוראה למעשה

אדם צריך לעשות סייגים והרחקות בכדי שלא יבוא לידי עבירה. ניתן למצוא רמז לזה מהפסוק - "שלום שלום לרחוק ולקרוב", כלומר - המרחיק עצמו מחשש עבירה - אז הוא קרוב להקב"ה.

המקור בפרשה: "כי אמר אלקים פן ינחם העם בראותם מלחמה וישבו מצרימה". "הנה, הקב"ה בעצמו ובכבודו עשה הרחקה - פן ינחם העם וגו'".

הוראה למעשה

האדם צריך להפסיק לרדוף אחר כסף וזהב, ולעסוק במצוה הבא לידו.

המקור בפרשה: "ויקח משה את עצמות יוסף". אמרו רז"ל בנוגע לפסוק זה: "חכם לב יקח מצות" - כל ישראל היו עסוקים בכסף וזהב, ומשה היה עסוק בעצמות יוסף, שנאמר: "ויקח משה את עצמות יוסף".

פחות ולא יותר.

המקור בפרשה: "ליקטו ממנו איש לפי אוכלו". וזהו "וימודו בעומר ולא העדיף המרבה" וגו', והיה זה הפלא לעורר ליבות האנשים למותר הזה ואותם האנשים שהותירו, רימה הייתה בו, רומז למה דתנן (אבות פרק ג' מ שנה ו'): "מרבה בשר מרבה רימה".

הוראה למעשה

"יהי כבוד תלמידך חביב עליך כשלך" (אבות פרק ד' משנה י"ב).

המקור בפרשה: "בחר לנו אנשים" וכבוד חברך חביב כמורא רבך, מנין? שנאמר: "ויאמר אהרון אל משה בי אדוני" והלא אהרון גדול מאחיו היה ועשה את חברו כרבו. ומורא רבך כמורא שמים, שנאמר: "אדוני משה כלאם" - כלם מן העולם, חייבים הם כליה המורדים בך כאילו מרדו ב-ה' ואיזהו מוכובד -המכבד.

נקוי הדעת שבירושלים

ארבעים שנה בודק שעטנז

לבדיקת שעטנז, יחד עם גיסו הרב משה ערנטאהל צ"ל. מייד לאחר מכן, הוא ביקש ממני שאקח חלק בעבודת קודש זו וכך הכל החל. מטרת המעבדה שלנו היא להציל יהודים מלעבור על האיסור החמור מדאורייתא של שעטנז.

"מדוע המודעות לבעיית השעטנז בקרב ציבור יראי ה' היא "כה נמוכה" שאלתי אותו. "פשוט ביותר" הוא השיב. "אנשים מחוסרי ידיעה מסתמכים על "המילה" של החייט המקומי שאומר להם שהבגד כשר מבלי לברר לעומק אם הוא צודק, כמו כן מצוי שבחנותי הבגדים מדביקים על החליפות תווית שכתוב בה "ללא חשש שעטנז" ואנשים בתמימותם מאמינים לתווית הזאת כאילו שמדובר בתעודת כשרות של הבד". שאלתי פעם יהודי חרדי: האם היית אוכל בשר שכתוב עליו "כשר" מבלי לברר מי נתן את ההכשר לאותה חתיכת הבשר"!!

"באיזה בגדים מצוי במיוחד שעטנז והיכן המקומות בבגד שצריכים לבדוק אותם"? שאלתי. וכך הוא השיב: בגדים העשויים מצמר טעונים בדיקה. כמו כן מצוי בבגדי קיציים של נשים פשתן המיועד לקרר את הגוף ולכן צריכים לבדוק אותם שאין בהם שעטנז. בחליפות אנו בודקים את הצווארון, המשך בעמוד 4

הרה"ח ר' נחום ווייס במכון השעטנז

לאחר תפילת שחרית, ממשיך הרב ווייס ללמוד עוד כשעה קלה עם החברותא שלו ורק אז פונה לביתו. ב-9:00 בבוקר הוא מתייצב במעבדת השעטנז הממוקמת ברחוב מאה שערים בירושלים ושם מתחיל לנבור בבגדים הרבים שהשאירו עבורו יהודים שמבקשים שלא לעבור על האיסור מדאורייתא של שעטנז.

נגשתי אליו השבוע למכון השעטנז בו הוא עובד למעלה מ-40 שנה ושאלתי אותו כיצד הכל התחיל? וכך הוא השיב: "הרב יעקב עקיבא שישא צ"ל הקים לראשונה בשנת תש"י את המעבדה

שבוע שעבר נסתלק אחד מנקיי הדעת שבירושלים, הרה"ח רבי נחום ווייס צ"ל, ספרא דדיינא של הבד"ץ "העדה החרדית" ובודק מומחה מטעם הוועדה לבדיקת שעטנז בירושלים. לפני מספר שנים זכיתי לשוחח עמו בעניין זה והנה הם מובאים לפני קוראי העלון בשנית.

בירושלים ישנם יהודים רבים יראי שמים שמקפידים על קלה כחמורה, אשר בלא יודעין לובשים על גופם בגד העשוי משעטנז.

את המסר הזה קבלתי השבוע מפיו של אחד מנקיי הדעת בירושלים עיה"ק שעוסק יותר מ-40 שנה בבדיקת שעטנז. שמו הוא הרה"ח רבי נחום ווייס. את סדר יומו הוא פותח ב-3:00 לפנות בוקר בבית כנסת "חתם סופר" בבתי אונגרין בירושלים. שם מחכה לו החברותא שלו הרה"ח קוביטשיק שליט"א. למעלה משלושים שנה הם לומדים בצוותא באותה השעה באותו המקום. כשמגיע זמן תפילת ותיקין, ניגש רבי נחום ל"עמוד" ומתפלל כשליח ציבור. בשעת בוקר מוקדמת זו, תפילתו הבוקעת מעומק ליבו הטהור והנאמרת בדבקות מופלאה, מהדהדת בכל החצרות הסמוכות לבית הכנסת. רבי נחום גם משמש כ"בעל קורא" בתורה בימי שני וחמישי.

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברג צ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת 1400 הנרצחים, להשבת השבויים בשלום, לרפואת הפצועים ולשמירת כוחות הביטחון ועם ישראל מכל

לעילוי נשמת מורנו המשפיע הגה"צ הרב חיים משה בן הגה"ח פנחס לייבוש וובר זיע"א, מייסד העלון ואשתו הרבנית הצדיקה מרת מרים רחל בת ר' מרדכי ז"ל

כי השבע השביע את בני ישראל וגו' (יג, ט)

מדרש רבה (כ, יט): "למה שני פעמים, אלא הוא נשבע להם שאין בליבו עליהם, והם נשבעים לו שאין בליבם עליו, למה, והעלייתם את עצמותי מזה אתכם."

המדרש הזה אומר למדני, איזה קשר יש בין זה לזה?

אפשר לפרש על פי המבואר בשולחן ערוך (יורה דעה סימן ססב): "שנים שהיו שונאים זה לזה, אין לקוברם ביחד". ומכיוון שאמר להם "והעלייתם את עצמותי מזה אתכם", ופירש רש"י שאף עצמות כל השבטים העלו עמהם, שבביל זה הקדים "כי השבע השביע", ששניהם נשבעו שאין בליבו עליהם ואין בליבם עליו.

ולפי זה אפשר לפרש מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: "הים ראה וינס, מה ראה, ראה עצמותי של יוסף", ששרו של ים טען (זוהר הקדוש ח"ב קע, א) אלה עובדים עבודה זרה ואלה עובדים עבודה זרה, אבל מכיון שראה אתם ארונו של יוסף שבביל שהשבע השביע כנ"ל, והיו באחוה, והרי הכתוב אומר (הושע ד, יז) "חבור עצבים אפרים הנח לו", אפילו עובדי עבודה זרה ושולם ביניהם וכו' (בראשית רבה ע פרשה לח, ו).

אז ישיר משה וגו' (טו, א)

מדרש רבה (כג, ד): "אין אז אלא שמחה, שנאמר (תהלים קכו, ב) אז ימלא שחוק פינו". מכאן שהשירה נאמרה בשמחה גדולה. ואפשר לומר שזהו המקור מה שתקנו בברכת 'אמת ואמונה' לומר "משה ובני ישראל לך ענו שירה בשמחה רבה".

ועיין מה שכתב בספר חרדים בסופו (פרק עג, סגולה שלישית): "יכוון בשירת הים שאומרים בכל יום לאומרה בקול ובשמחה רבה, כאילו אותה שעה יצא ממצרים. כדכתיב ויאמרו לאמר, וכדכתב רבי שמעון בן יוחאי (זוהר חלק ב נד, ב) שרצונו לומר שנאמר אותה בכל יום בשמחה רבה כשעה ראשונה שאמרנו אותה."

עוד אפשר לומר בכונת המדרש, שעל ידי אז ישיר משה יתקיים אז ימלא שחוק פינו, שאמירת שירה מקרבת את הגאולה.

והוא כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה במסכת סנהדרין (צד, א): "ביקש הקדוש ברוך הוא לעשות חזקיהו משיח, אמרה מידת הדין, עשית לו כל הנסים הללו ולא אמר שירה לפניך, תעשהו משיח?". אם כן מובן שעל ידי אמירת שירה מתקרבת הגאולה, ואז ימלא שחוק פינו.

והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכאשר יניח ידו וגבר עמלק (יז, יא)

על דרך המוסר, כל נפש ונפש מבית ישראל יש בה מבחינת משה עליו השלום (לשון התניא פרק מב),

וכשמרים את ידו מהדברים החומריים, אזי וגבר ישראל.

מה שאין כן אם חס ושלוש יניח ידו, וגבר עמלק, בחינת עמלק שיש בו, כמבואר ב"דרך מצוותיך" בתוך מצוות זכירת מעשה עמלק, עיין שם.

מתוך ילקוט אמונה וביטחון

ויאמינו בה' . אז ישיר (יד, לא)

להלן מדברי המדרש (מכילתא, הובאה בילקוט שמעוני רמז רמ):

"ר' נחמיה אומר, כל המקבל עליו מצווה אחת באמונה כדאי הוא שתשרה עליו רוח הקודש, שכן מצינו באבותינו שבשכר האמונה שהאמינו בה' זכו ושרתה עליהם רוח הקודש ואמרו שירה, שנאמר "ויאמינו בה' ובמשה עבדו" ונאמר "אז ישיר משה ובני ישראל".

אתה מוצא שלא נגאלו אבותינו ממצרים אלא בזכות אמונה שהאמינו, שנאמר "ויאמן העם כו' (שמות ד, לא). וכן הוא אומר "כי שמחתי ה' בפעליך במעשה ידיך ארנך" (תהלים צב, ה), מי גרם לנו לבא לידי שמחה זו שכר אמונה שהאמינו אבותינו בעולם הזה שכולו לילה, לפיכך זכינו לעולם הבא שכולו בוקר, לכך נאמר (שם, ג) "להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות".

הא גדולה האמונה לפני מי שאמר והיה העולם, שבשכר האמונה שהאמינו שרתה עליהם רוח הקודש ואמרו שירה, שנאמר ויאמינו בה' ובמשה עבדו אז ישיר משה, וכן הוא אומר (תהלים קו, ב) "ויאמינו בדבריו וישירו תהלתו".

מקדש ה' כוננו ידך (טו, טז)

על פסוק זה מובא במסכת כתובות (ה, א): "דרש בר קפרא, גדולים מעשה צדיקים ממעשה שמים וארץ, דאילו במעשה שמים וארץ כתיב (ישעיה מח, יג) אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים (אף ידי - חדא יד. רש"י), ואילו במעשה ידיהם של צדיקים כתיב (שמות טו, טז) מקדש ה' כוננו ידך" (מקדש מעשה ידי צדיקים הוא. רש"י).

ביאור מעלת מעשי הצדיקים יש לומר, כי בריאת שמים וארץ היא באופן שהחיות האלקי מסתר בתוכם, וכמו שכתוב (ישעיה מה, טו) אכן אתה אל מסתתר, ועל ידי מעשה צדיקים משכינים השכינה למטה, ואלקות נתגלה על ידיהם.

וכמו שאמרו במדרש רבה (בראשית פרשה יט, יג) על הפסוק (תהלים לז, כט) "צדיקים יירשו ארץ וישכנו לעד עליה" - ישכינו שכינה בארץ.

וראה בספר התניא (חלק ב, פרק ד ופרק ה): "הן הן גבורותיו של הקדוש ברוך הוא אשר כל יכול לצמצם החיות והרוחניות הנשפע מרוח פיו ולהסתירו . . והנה על זה אמרו רבותינו זכרונם לברכה בתחלה עלה במחשבה לברוא את העולם במדת הדין, ראה שאין העולם מתקים שתף בו

מדת הרחמים, דהינו התגלות אלקות על ידי צדיקים".

שבת שירה

להלן מדברי הרוקח (בספר חכמת הנפש) במעלת השירה והשמחה:

ידע אברהם אבינו הלכה שהיה הקב"ה מחדש בכל יום, נאמר כאן (איוב לז, ב) "והגה מפיו יצא", וכתוב על אברהם אבינו (תהלים א, א-ב) "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים" דור הפלגה, וכתוב בתריה "כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה", ידע מה שהיה בתורתו יהגה. וכן דוד ידע מה שנתחדש בבית דין של מעלה, דכתיב (שמואל ב כג, ב) "רוח ה' דיבר בי ומלתו על לשוני".

ואשכילך היאך ידעו אברהם ודוד, כל היום היו הוגים בתורת ה' ומשבחים ומפארים בשירים ותשבחות להקב"ה להרים קול בשמחה. ואז מאציל מקול דבריו וטוב טעמיו ושולח רוח הקודש בקרבו, ולבו שמח ומתמלא אהבת הקב"ה, ונפשו קשורה בגיל, ומגלה לו רזים ומגלה לו חידושי מעלה, ולפי שהיו יראי ה' וישירים הכניס הטעם בקרבו.

וזהו שאמר שלמה המלך ע"ה "נפשי יצאה בדברו" (שיר השירים ה, ו), "ותעלהנה כליותי בדבר שפתך מישרים" (משלי כג, טז).

(הובא בספר חרדים שער השמחה, ובראשית חכמה שער האהבה פרק יב)

הטעם לאכילת פירות בט"ו בשבט

מובא בספר "אדני פז", שהטעם לאכילת פירות ביום זה, הוא כדי שיזכרו על ידי כך שהיום הוא ראש השנה לאילנות ויתפללו שיתברכו הפירות, וכדאיתא כיוצא בזה בגמ': "מפני מה אמרה תורה - הביאו שתי הלחם בעצרת, מפני שבעצרת - מן פירות האילן. אמר הקב"ה: הביאו לפני ב' הלחם בעצרת, כדי שיתברכו לכם פירות האילן".

ובספר בני יששכר מובא כתוב: ר"ה לאילן לא אמר לאילנות כמו באינך, יש לרמוז מה שקיבלנו מרבותינו להתפלל בט"ו בשבט על אתרו"ג כשר יפה ומהודר שיזמין הש"י בעת המצטרך למצוה, כי הנה זה היום אשר עולה השרף באילנות והוא כפי הזכות של כל אחד מישראל, הנה מה טוב ומה נעים שיתפלל אדם ביום ההוא ראשית יסוד הצמיחה שיזמן לו הש"י לעת המצטרך את הפרי עץ הדר. והנה תפילתו תעשה פירות, וזה שרמז התנא באומרו לשון יחיד לאילן להורות על האילן המיוחד המבואר בתורה למצוה.

ובעל "בן איש חי" לרבי יוסף חיים צוק"ל מבאגדד, כתב בענין זה "יש קבלה אצל חכמי אשכנז ז"ל, שצריך לבקש ביום ט"ו בשבט בפרטות על האתרוג, שיזדמן לישראל אתרוג טוב", ואף חיבר "תפילה מיוחדת לט"ו בשבט" להתפלל על האתרוג.

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך ובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין בת רבי נחום ז"ל - נפטרה בו' ניסן תשע"ג

שוטה היודע לפרוט

"אם לעצתי תשמע", לחש לר' משה שלום, "שלח את בתך יחד עם גיסה השוטה לעוד מקום אחד. אל העיירה לייבאוויטש. הגאון הקדוש רבי מנחם מנדל מליובאוויטש – ה'צמח צדק' גאון גדול הוא וצדיק נשגב. אני מעריך שמשם תשוב עם ישועה שלמה, ובבקשה ממך בקש מהרבי שיכתוב עבורי תשובה מנומקת בסוגיה הזו".

באותה שעה הורה ה'צמח צדק' לממונים על הסדר למהר ולהביא בפניו את כל הממתינים ל'יחידות', לסיים את התור

לא איחר הגביר לעשות כעצתו של הגאון. שוב שכר עגלות ואיש משגיח שיודע לטפל כהוגן בשוטה הפראי. שלח את בתו לליובאוויטש אל הרבי ה'צמח צדק', בתקווה לשוב משם עם כתב שחרור.

והקול נשמע בבית הרבי שהגיעה אשה אלמנה עם יבמה אשר נטרפה עליו דעתו ואינו יודע לחלוץ ומבקשת היא לבוא בקודש פנימה. באותה שעה הורה ה'צמח צדק' לממונים על הסדר למהר ולהביא בפניו את כל הממתינים ל'יחידות', לסיים את התור, מאחר ורחמנות על האלמנה האומללה שעשתה דרך כה ארוכה וקשה עם שוטה חסר מנוח שאין בו רגע בלא פגע.

משבאה מרת חיה לאה שמע הרבי את כל פרטי העניין וביקש להביא את המשווגע לפניו.

"הוא ברח מיד כשהגענו לליובאוויטש" השיבה האשה. "ייתכן והוא בשוק המקומי, מקום האהוב עליו ביותר. כר נרחב לחבל ולפרק, להשחית ולפור. אך זאת תדעו שהרבה ממון עמי מאת אבי היקר. בכל עיר בה אני שוהה עורכת הנני מסע חוזר היכן שעבר גיסי השוטה ומשלמת כל נזק שהזיק".

שלשה מאנשי הבית מיהרו בעגלה מהירה אל השוק בליובאוויטש ואיתרו את המופרע בעיצומה של המומה. ניגשו אליו והחלו משכנעים אותו לבוא עמם. הסכים השוטה ונסע עמם אל ביתו של ה'צמח צדק'. הרבי נכנס עמו בדברים והוא 'השתדל' לשתף פעולה.

"איך קוראים לך?", שאלו הרבי.

"מה זה עניינך?" השיב השוטה ושחק בקול. "לא מן הנימוס", פנה אליו הרבי כדבר איש אל רעהו המפוכח, "יהודי מתעניין בשמך ואתה מסרב להשיב!?" "אמור לי מה שמך ואומר לך את שמי", השיב השוטה בתנועת מנצח...

"שמי מנחם מנדל" הסכים עמו ה'צמח צדק'. "ושמי מוישה", התפייס המשוגע.

"הקשב נא מוישה", דיבר אליו הרבי כפי שלואטים אל פעוט בן שלש שנים, "יש לי עבורך משימה חשובה ואני חפץ לראות את תעמוד בה".

מוישה זקף את עמידתו. הנה, מכבדים אותו ובוחטים בו. חפצים להעניק לו תפקיד.

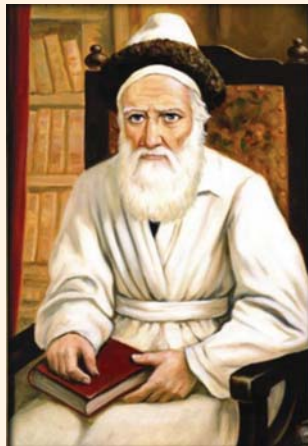
הרבי המשיך: "היודע הינך היכן השוק כאן בליובאוויטש?".

מוישה השוטה השיב שידוע. הן משם הובא עתה וכבר הספיק להזיק שם.

הרבי פתח מגירה בשולחן, הוציא מטבע של עשר קופיקות והגישה למוישה שבלעה בכפו הענקית.

"ובכן, הנה לך עשר קופיקות, צא אל השוק ורכוש נא עבורי טבק הרחה בשתי קופיקות, תפוחים אדומים בשתי קופיקות, כעכים בשתי קופיקות, וארבע קופיקות

המשך בעמוד 4

הארמו"ר הרבי בעל 'הצמח צדק' זיע"א

משה שלום לא התיימש. הוא קרא לבתו וכה אמר לה:

יודע אני שלא יאה זה מסע קל מאחר וחסר דעה זה אינו אחראי למעשיו, שובר ומנתץ כלים בחמתו

"היבטי נא. אני מוסר כעת בידך רשימה ארוכה של עשרות מגדולי הדור, עמודי ההוראה והפסק בערים אשר סביב לנו. גם כיש של מזומנים אמסוך לך ובו אלפי רובלים. עליך לצאת אל הדרך יחד עם גיסך השוטה. יודע אני שלא יאה זה מסע קל מאחר וחסר דעה זה אינו אחראי למעשיו, שובר ומנתץ כלים בחמתו ועליך יהיה לפצות כל נזק. כולי האי ואולי ימצא בין גאוני הדור מי שימצא פתרון הלכתי לסבך ותשתחררי מכבלי עיגונך. לבי אומר לי שעוד נזכה לנחת מנכדים ונינים".

הגביר אף העמיד לרשותו בתו שלש עגלות מסע חזקות אותן הסיעו סוסים רעננים. שומר מיוחד גיבור ברוחו ובגופו נשכר להשגיח על השוטה, והכבודה כולה יצאה למסע ארוך של מחצית השנה.

עשרות בתים של גדולי ורבני הדור פקדה האלמנה-העגונה. המסע היה קשה מאחר והשוטה הרס ולא חמל. שעות וימים יושב מסוגר ומופנם ולפתע מתפרץ, ובאותם רגעים לא ניתן היה למנוע ממנו לחולל חורבן בכל אשר נקרה בדרך. הגאונים שוחחו עמו. גם כשהשיב כנונה על שאלותיהם, הפך לבול עץ כשניסו לתאר לו את מעמדו כ'יבם'.

והיה שואל מדי פעם אם כבר שבה הבת מן המסע בין גאוני הדור. הנה עתה הגיעה התשובה. הבת אכן שבה אך כל בשורה אין בפיא

כעבור מעט יותר ממחצית השנה שבה חיה לאה לפינסק, כיש המזומנים ריק מחמת הוצאות הדרך והפיצויים, דמעתה על לחיה, ותכריך של תשובות בידה. כולם כאחד כתבו ואמרו שנגזר עליה משמים שלא להינשא כל זמן שחסר דעה זה חי ועומד בחולי השגעון.

ר' משה שלום הגביר סיים את תפילת שחרית בבית המדרש הגדול בפינסק, קיפל את טליתו והכניסה באיטיות לנרתיק העור המפואר. משם פנה אל מקומו של רבי אליעזר משה מפנינסק מגאוני העיר. רבי אליעזר משה בקי היה בפרטי הפרשה והיה שואל מדי פעם אם כבר שבה הבת מן המסע בין גאוני הדור. הנה עתה הגיעה התשובה. הבת אכן שבה אך כל בשורה אין בפיא.

רבי אליעזר משה עצם את עיניו לרגע ואז פקחן ופניו האירו לרגע:

בימים עברו, כשהשתדכו משפחות בישראל, היו הבריות סופקות כף אל כף במזל טוב ומשתדלות למנות את שבתן של אותן משפחות ולציין שאכן ענבי הגפן בענבי הגפן יש כאן.

כשיצאה השמועה ברחובה של העיר פינסק שהגביר ר' משה שלום אירס את בתו חיה-לאה ולקח לחתן את תנחום בנו של מאיר מתוך היערות, לא היו צריכים יהודי העיר לטרוח ולחשב חשבונות מעין אלו. מיד נענו בחיך ובניע ראש שאין בשידוך זה כל חדש, שהרי בתר עשירות אזלא עשירותא, 'כסף משתדך עם כסף'.

הכל ידעו שמובטחת לבני העיר חתונת פאר. ואכן, המחותנים העשירים לא אכזבו את ענייה של פינסק. לילה שלם שמחו ושימחו. האביונים חשו עצמם ראשי קהל ליום אחד.

והנה שוד ושב. ר' תנחום שב יום אחד לביתו מבית תלמודו ושיעול קולני וצרוד פרץ מגרונו

עוד לא חלפה שנה מאז הקימו ר' תנחום וזוגתו מרת חיה לאה בית בישראל. דבר לא חסר להם. תורה וגדולה התאחדו על שולחנם. והנה שוד ושב. ר' תנחום שב יום אחד לביתו מבית תלמודו ושיעול קולני וצרוד פרץ מגרונו. חיה לאה רצה בבהלה לבית הוריה. רופא הובהל לבית השקט והשאנן והוא בישר להם את בשורת האויב. ר' תנחום חולה בדלקת ריאות.

באותה תקופה, שלפני כמאה וחמישים שנה, היתה דלקת שכזו חשוכה מרפא, כידוע.

ולא חלפו שבועות אחדים עד שהיתה הכלה הצעירה לאלמנה ששבה בית אביה.

ילדים לא היו להם ולר' תנחום המנוח אה שעל פי מצוות התורה עליו לקיים באשת אחיו חליצה. לולא זאת אסורה היא להינשא לאיש אחר.

דא עקא, שאח זה לוקה היה בשיגעון. מתהלך ברחוב העיר תוך שהוא קורא קריאות וזועק זעקות שלא מן העניין. מיטלטל מבית הכנסת אל הרחוב וחוזר חלילה, ואין עמו רגע אחד של שקט ויישבו הדעת. מציק לעוברי אורח, מקפץ על עגלות נוסעות ומתאנה לבעלי חיים שלווים.

היות וכך אין הוא ראוי לחלוץ, ועומדת היא חיה לאה להיוותר עגונה כל ימיה.

כמה מרבני העיר ביקשו לפגוש את השוטה ולנהל עמו שיחה, לבחון עד כמה יצליח להבין מה תפקידו.

פרצה האלמנה בבכי נורא על בעל נעוריה שעזבה לאנחות, ובכיה התגבר כשהתברר לה שלכאורה לא תוכל עוד להינשא ולהיות לאם בישראל. תלתה עיניים מצפות באביה העשיר שפתר תמיד כל בעיה בהרבה ממון שמעולם לא חסר לו, והמתניה למצוא פיו.

אף עיניו של ר' משה שלום התלחלו בצער על צרתה של בתו, והוא הבטיח לה שלא ייתן לעצמו מנוח עד שיימצא פתרון לסבך.

ר' משה שלום עלה על עגלתו צב ונדד בין רבניה וגאוניה של פינסק רבתי. עמד בפני שרי התורה ושטח בפניהם את שאלתו בדבר בתו וחליצתה. כמה מרבני העיר ביקשו לפגוש את השוטה ולנהל עמו שיחה, לבחון עד כמה יצליח להבין מה תפקידו. אך הגיס השיב בשחוק קולני שלימדם עד כמה הבין את אשר הסבירו לו. הגאונים כולם השתתפו בצערה של האלמנה ואביה ובני המשפחה כולה, והשיבו שחליצה אינה הצגה ועליה להיערך במלוא הדעת וההבנה. והגיס הזה, לצערנו, אינו בר הכא.

לעילוי נשמת הבורח החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

לעילוי נשמת הגה"ח הרב נחום עקיבא יוסף בן יחיאל יהודה שלזינגר ז"ל נלב"ע ח"י אלול תשס"ז

חזק חזק ונתחזק

ואנחנו כותבים את הרגעים הכי משמעותיים בהסטוריה של העם שלנו ושל העולם כולו" כלשונו. לפני שבועות ספורים נפגש רבי אלקנה עם הזמר החסידי ר' אברהם פריד שיחי' וביקש ממנו שישרי איתו יחדיו את השיר "חזק חזק ונתחזק" עבור עם ישראל.

הרב אלקנה ויזל הי"ד מימין שר "חזק חזק ונתחזק" עם המבצע המקורי של השיר הזמר אברהם פריד שיחי', לפני שבועות ספורים.

ולנו לא נותר אלא להתחנן לפני בורא עולם שאכן יראה לנו בקרוב ממש שאנו בדור הגאולה ואז נזכה לראות את הרב אלקנה הי"ד יחד עם שאר חבריו הגבורים הי"ד, קמים לתחיה עם כל שאר מתי עם ישראל.

ויהי רצון שזה יקרה במהרה בימינו אמן.
138 ובר-אלוף

השבוע התבשרנו בבשורת איוב: 21 גבורים נהרגו יחדיו ובבת אחת על קידוש ה'.

זה בעת ששהו במבנה בעיר עזה. תוך כדי שהותם שם, נורה לעברם טיל נ"ט שגרם למבנה להתפוצץ על יושביו. בין אותם הגיבורים אשר עלו על המוקד, היה הרב אלקנה ויזל הי"ד.

רבי אלקנה היה מרביץ תורה לילדי ונערי ישראל בבתי הספר ובישיבות.

הוא הותיר אחריו אשה, ארבעה ילדים בגיל הרך ומכתב בו הוא מבקש שאם חלילה יהרג, ימשיכו כולם לחיות את החיים בשמחה "כי אנו בדור הגאולה"

ארבעים שנה בודק שעטנז - המשך מעמוד 1

העליתי על דעתי שיש בו שעטנז". ומייד הוא הורידו מעל גופו, הליביש על עצמו בגד אחר וקרע בו את הקרע המתבקש מאבל. לפני שנפרדתי מרבי נחום, שאלתי אותו האם יש חשש שהחליפה שעל גופי נגועה בשעטנז? הוא התבונן לרגע בתווית הדבוקה בה וענה לי: "מכיון שכתוב שיש בבגד שלך יותר מ-40 אחוז צמר, רצוי לבדוק אותו".

הרה"ח ר' נחום וויס בבדיקת שעטנז על כך, הוא הגיב בתדהמה. "יש לי כבר 50 שנה את המעיל הזה" קניתי אותו ב"עיר העתיקה" ולא

הכיסים, הסרט שמחבר את השרוולים וכן את החוט שמחבר את כתפי הבגד. העיקרון הוא שאסור שפשתן וצמר יהיו ביחד בבגד". במהלך השיחה עם הרה"ח ר' נחום וויס שמעתי ממנו סיפורים רבים אודות חייטים או "מומחים" למיניהם שחשבו שהם מבינים מה זה שעטנז ואולם המציאות לימדה שהם אינם יודעים מימינם לשמאלם. רק במעבדה מוכרת לבדיקת שעטנז ניתן לגלות באמת האם הבגד נגוע באיסור או לא.

לקראת סיום הפגישה בינינו, סיפר רבי נחום סיפור מעניין שאירע לו: "הלכתי פעם לנחום אבליים. כשישבתי ממול אחד האבליים, הבחנתי בקרע של המעיל שאותו הוא חתך בשל אבילותו, שיש שם שעטנז. מייד קראתי לו הצידה ובקשתי להעיר לו

מייד הורדתי את החליפה מעל גופי והשארתי אותה במעבדה בכדי שיבדקו אותה. וכך לנגד עינייהם המשתאות של עוברי אורח, צעדתי לביתי כשרק חולצה על גופי. תוך כדי שאני חושב לעצמי: עדיף להתבייש קצת כאן מאשר להתבייש שם (בעולם הבא).

שוטה היודע לכרוט - המשך מעמוד קודם

לגאון רבי אליעזר משה מפנסק והביע את תודתו על ששלח את בתו לליובאוויטש הביט הגאון בפתקה. עיין לרגע בכתב-ידו של ה'צמח צדק' ותפס את ראשו בשתי ידיו באנחה:

"אח, אח", נענה ואמר, "עשרות פעמים למדתי את ה'ירושלמי' הזה ולא עלה בדעתי לנסות את השוטה בכך. אך כשלומים תורה לשמה כמו הרבי ה'צמח צדק' זוכים לעיניים מאירות..."

בעיירה קלימוביץ התגורר מלמד שהתפרנס מלימוד עם ילדים בכפרים ובעיירות. חסיד היה המלמד ונסע מדי פעם לליובאוויטש, בעיקר בימים הנוראים. פעם החליט לנסוע אל הרבי ה'צמח צדק' לחג השבועות בו מעולם לא זכה להיות. לאחר החג נותר עוד בליובאוויטש כמה שבועות והביה עד לכל המעשה הזה, אותו סיפר לחסיד רבי שלמה זלמן פלדמן מקלימוביץ, והוא אשר סיפרו לרבי רפאל נחמן הכהן מכפר חב"ד.

"הזמינו נא לכאן את שמש בית הדין ויקבע ליום רביעי הקרוב סדר חליצה", הורה ה'צמח צדק'. "בר דעת הוא עבור המצווה הזו".

מרת חיה לאה הגיבה בפרץ של שמחה. הנה באה הישועה המיוחלת. אכן, תוכל היא להקים בית נאמן בישראל לאחר התלאות שעברו עליה. ואז נזכרה בבקשתו של הגאון רבי אליעזר משה מפנסק לקבל את תשובתו המנומקת של ה'צמח צדק' בכתב, כפי שעשו שאר גאוני הדור שעסקו בסוגיה. היא שלחה לבקש זאת מהרבי. בתווחה היתה שיהיה עליה להתמין כמה ימים עד לעריכת התשובה הארוכה.

אך ה'צמח צדק' לא כתב תשובה ארוכה כלל ועיקר. רק משפט אחד כתב על גבי פתקה זעירה:

"הלוא גמרא ירושלמית מפורשת היא 'שוטה היודע לפרוט אינו בכלל שוטה'".

וכשהגיש ר' משה שלום הגביר המאושר את הפתקה

תשיב לי כעודף. התוכל לעשות זאת?". מוישה העמיד פני נעלב. "וכי גנב אני שלא אביא לך את העודף? בוודאי שאעשה כדבריך!".

"נו, הבה ונראה", דרבן אותו ה'צמח צדק'. מוישה פתח את החלון בתנועה נמרצת טיפס ויצא שלא בדרך השפוייה. הרבי הורה להמתין.

בשוק נבהלו לראותו שוב. בעלי הדוכנים גהרו מעל הסחורות למנוע ממנו גישה ונזק. הוא לא שעה עתה אליהם כי אם חיפש ברוח תזוית לרכוש טבק, פירות וכעכים. דרש במפגיע עודף מדויק ובסופו של דבר נותרו בידו אכן ארבע קופיקות. כחץ מקשת טס אל בית הרבי וצעק בקול:

"הן רואה אתה שאיני גנב, הנה לך כל שביקשת והנה העודף". הוא השליך אל השולחן את הסחורה והמטבעות ושוב הרעייד את החלון כשיצא דרכו.

הודעה משמחת:
העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ
הינם במיילים. ניתן להצטרף במייל
m025004569@gmail.com

המעוניינים להתפלל על ציונו של המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א - אוהבם של ישראל בכדי לזכות בישועה (ובמיוחד בנוגע לזיווגים וילדים) יגיעו לחלקת הרבנים שבה המנוחות ובשביל שמואל ציונו של מרן החיד"א זיע"א ימשיכו להלך עד שימצאו שלט מצד ימין שמציין את מיקום הציון. רבים זכו שם בסייעתא דשמיא לישועה

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנזי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט סלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: כח ההודיה

פרשת בשלח

בס"ד | גיליון מס' 465

כיצד כמה מילים פתחו משפחתון?

אז ישיר (ט"ו, א)

את הנשימה בעולם כולו, נס שיכול לקרות רק כאשר יהודים מודים מתוככי הקושי, מעומק הכאב!

מתברר, שדווקא כשהעתידי נראה מסובך, דווקא כשהקשיים גדלים, דווקא כשהאופק חשוך - דווקא אז ההודאה פותחת פתח ייחודי, מי שזוכה להודות ברגעי הקושי - פותח לעצמו עתיד חדש, קסום ופלאי. אבא שבשמים מצפה לראות כי בניו מודים לו, וכשהם עושים זאת - הוא מעניק להם סיבות טובות מאוד להמשיך להודות לו מכל הלב!

הבה נאמץ את המסר העולה מפרשת השבוע, משירת ההודאה שעל שפת הים. גם כשנראה שהכל אבוד, הקשיים מצטברים, הכל סוגר מכל הכיוונים - דווקא אז נודה ונשבח לה' על כל חסדיו עימנו, ניתן לעצמנו את הזכות להתחבר אליו בדברי שבח ושירה. כך נטעין את עצמנו בכוחות לשרוד את הקשיים, ובעיקר - לצאת מהם מחוזקים ומאושרים!

כל יהודי ויהודי, באשר הוא, משורר, מודה ומשבח לבורא עולם על הניסים אשר גמל עמו, על חסדיו הרבים. אנו מקדישים חלקים גדולים מהתפילה הקבועה, מברכת המזון ומתפילות מזדמנות כדי להודות, ואינספור פעמים ביום נושא יהודי את עיניו השמימה, ואומר 'תודה, תודה אבא שבשמים!'

כל אדם שמתבונן, ולו לשעה קלה, לבו מתרונן בקרבו ונפשו עולצת מאליה בשירת ההודאה לבוראה. מהרגע בו היהודי פוקח את עיניו בבוקר במילים 'מודה אני', ועד הרגע בו הוא עוצם אותן בשירת השבח 'אדון עולם'. הן בכל רגע ורגע, בכל צומת בחיים ובכל התמודדות שגרתית, הוא חש את יד בורא עולם המלווה אותו ומנווטת את דרכו, ועל כך לבו מתרונן בשיר ושבח.

כשהכל מצליח, נחמד ופורח, קל לו לאדם לשרוד ולהודות. אבל גם כשהמצב מסתבך, כשמתחילה התמודדות, כשצפים קשיים - לא רק שאף אז חייבים להודות, אלא שהאנשים המודים לה' בעת הקושי, המעצימים הודאה בשעת צרה, אלו שליבים מתרונן להודות על הקושי עצמו - מספרים כי ההודאה הזו נותנת להם כוחות, מעצימה אותם, מאפשרת להם להתמודד טוב יותר, וגם פותחת להם שערי שמים לפתור את המצוקה ולקרב את הישועה הנכספת.

וכאן גואה השאלה: האומנם? וכי אפשר להודות גם בעת הקושי? האם ניתן לשרוד תודה לאבא שבשמים גם כשלא חשים בטוב ובנעימים?! מנין הכוחות להודות מעומק הלב על מה שנראה כה סבוך וחשוך? ומה באמת עוצמת ההודאה, כח עוצמתי במיוחד לפתוח את שערי השמים ולהרעיף ישועות בלתי נתפסות?!

התשובה היא, שההודאה בעת הקושי מטמיעה באדם אמונה, ביטחון חזק, אדם שמודה לה' על הקושי - מבטא בכך שהוא בטוח שזה מתוכנן, שהוא מאמין שיש לו מטרה טובה, שהוא יודע שהדבר אינו טעות או תקרית בלתי צפויה, אלא שאבא שבשמים תכנן את הנסיון לפרטי פרטי, והוא בוודאי לטובתו. ולכן, ההודאה מעצימה בו כוחות של אמונה וביטחון, מאפשרת לו לצלוח את הקושי בקלות יחסית - כי הוא חש בטוח ומלווה בידי בורא עולם...

את הגילוי הזה חושף הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב ז"ל, במילים 'אז ישיר' שפרשנותו, בהן הוא מגלה נופך נוסף: 'אז' - הוא בזמן שעמדו ישראל על שפת הים, המצרים מאחוריהם ממטירים עליהם חיצים ואבנים, והים הסוער לפניהם. הם מבנינים כי נקלעו לצרה צרורה, שונאיהם הגדולים ביותר סוגרים עליהם מכל עבר, הם עומד לפנייהם כחומה בצורה שאינה מאפשרת מעבר, הם נושאים עיניהם השמימה בתפילה ו...

אז עולה בליבם לשיר שירה. אז הם מחליטים להודות. כי הם מבנינים שאביהם שבשמים הביא אותם למצוקה הזו, והם מאמינים בו יתברך, למרות האתגר אותו הוא מציב בפניהם, ובטוחים בידו החזקה ובזרועו הנוטויה שהביאתם עד הלום - אל הקושי הזה. והאמונה הזו הביאה אותם אל הצורך לשיר שירה ולהודות מעומק הלב!

ובסופו של דבר, זה מה שהביא להם את הישועה הנכספת, בנס פלאי שאין שני לו, כאשר הים נבקע ובני ישראל הלכו בתוך הים - ביבשה. זהו נס ייחודי ונדיר, נס שעצר

רגע שפתח את השער...

סיפורו של רוני, הוא סיפורו של נער צעיר שלא זכה להתחנך על ברכי התורה והמצוות, והעביר את שנות נערותו בין כתלי הפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב, עד שהפך לעו"ד מן המניין במשרד עורכי דין נחשב. כשהגיע קרוב-קרוב לפסיגת שאיפותיו עד אז, גילה לפתע את בורא עולם והוקסם מהיכולת של בני האדם להתחבר אליו...

עד מהרה זנח רוני את עיסוקיו הקודמים, והתמקד בלימוד התורה. הוא עבר לכולל ירושלמי נודע, עזב את כל תענוגות ומאוויי העולם הזה, והניח את כל כובד משקלו על לימוד ההלכה וספרי מוסר, התחזקות ביראת שמים, ורצון להתקרב עוד ועוד לבורא עולם. הוא ישב ולמד בשקיקה, משתדל להתעלות ככל יכולתו.

אפס, כי דבר אחד עמד בדרכו, מכשול משמעותי מאוד. לימוד הגמרא. השפה הארמית, מבנה הגמרא, המחלוקות הנפוצות - כל אלו לא הצליחו להיכנס ללבו, שנותר אטום וחתום. מוחו שהיה גאון בלימודי משפטים, התברר כסתום לחלוטין בלימוד הגמרא. דברי הגמרא לא מצאו מסילות ללבו.

שנים חלפו. רוני התחנך והקים בית בישראל, את ההלכה הכיר על בוריה, גידל ילדים בשמחה ובטוב לבב, ורק תחום אחד נותר מחוץ להישג ידו, נשגב מבינתו: הגמרא הקדושה. לבו חישב להישבר, הן זהו הלימוד בו עוסקים כל בני ישראל בכל הדורות, האם נגזר עליו להתנזר מלימוד זה? האם אינו זכאי לחוות את צוף מתיקות הגמרא?!

הזמן שחלף לא הקהה את הכאב, אלא העמיק אותו. הוא כמעט נשבר, מדי יום ביומו שב וניסה, אך כבר החל להתייאש. לא פעם ישב מול הגמרא ובתום שעה ארוכה של נסיון נוסף שאיכזב - זלגו עיניו דמעות כאב וטהורות, על העובדה כי גם הפעם המאמץ לא צלח. שינויי חברותות, ספרי עזר, אבחונים מקצועיים, שיעורים פרטיים - את כל אלה ניסה והתאכזב, הכאב הגדול שהלך והצטבר בלבו הפך לגוש תסכול מחניק, ואין לאל ידו להושיע...

תפילין צפוניות ששבו...

כל המאמצים עלו בתוהו, החיפוש העלו חרס. בני משפחה ירושלמית חיפשו אחר עקבות התפילין של הבן, שפשוט אבדו בלי להותיר כל סימן וזכר. לפתע נזכרו כי כנראה נשכחו באוטובוס, אי שם, הרחק הרחק ממקום מגוריהם, והיטב הבינו כי מדובר במאמץ אבוד מראש...

כצפוי, במחלקת המציאות בחברת התחבורה הגיבו בביטול, לא שמעו על תפילין כאלה שהגיעו לאף סניף בארץ. לך תחפש תפילין שאבדו בין עשרות אלפי אוטובוסים המשוטטים בישראל, וכל מהותם נדודים ממקום למקום... בני המשפחה החליטו לשנות כיוון: חדלו מלחפש ומלהתקשר, ופשוט החליטו להודות לאבא שבשמים שהעלים מהם את התפילין!

במשך חודשיים נמשכה שירת ההודאה על אובדן התפילין, פשוט כך. ואז, בהפתעה מוחלטת, התקשר מישוה ובישר כי מצא תפילין אי שם בצפון הארץ. נהג אוטובוס הגיש לו אותן והוא מבקש לקיים 'השבת אבידה'... אז התברר, כי כל החיפושים היו למעשה אבודים מראש, חסרי סיכויים. אבל להודאה יש כוחות אחרים, והם יכולים להביא תפילין מהצפון הרחוק אל המשפחה הירושלמית, נגד כל הגיון...

סיפור נפלא זה, שפורסם בקו' קול תודה' מפי בעל המעשה, מוכיח עד כמה ההודאה היא כח עוצמתי, שמצליח לפעול גם כשנראה שאין סיכוי. המטרה של הקושי היא לגרום לנו לשאת עיניים השמימה, הבה נעשה זאת בשמחה ובהודאה, מכל הלב והנשמה, ונזכה לראות את הישועה בקרוב!

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה טעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקח"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר שלמה פרוץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (ארא"ל)
ת.נ.צ.ב.ה.

גיליון שהוביל למשפחתון...

הסיפור הבא מתחיל דווקא בגיליון זה, 'פניני פרשת השבוע', גיליון 198 - חג הסוכות תשע"ט. מסתבר, שהגיליון האמור הגיע לביתו של ידידי הרב אבא חייא רייזמן שליט"א בדיוק ברגע הנכון... ומעשה שהיה כך היה:

עד לפני מס' שנים, התגוררה משפחת רייזמן בשכונת רוממה בירושלים. צרכי הפרנסה גדלו, והמשפחה החליטה לפתוח משפחתון בבית, כשהאם תהפוך לעקרת בית ובד בבד תטפל בתינוקות בבית בשעות היום. לצורך כך הוצרכה המשפחה לעבור לדירה גדולה ורחבת ידיים, עלויות השכירות האמירו מהישג ידם, אך הכל היה שווה כדי להגיע לרגע בו ייפתח המשפחתון, צהלת התינוקות תמלא את החלל, והמשכורת הנשאפת תיכנס מדי ראשון לחודש...

המשפחה עמדה בכל הדרישות, ההתאמה היתה מושלמת, נדרש רק שהמרכזת תבוא ותאשר וחישי קל המשפחתון ייפתח. אלא שהיא דוחה את ביקורה יום אחר יום, שבוע אחר שבוע. בינתיים משולם הון עתק עבור שכירות, החובות הולכים ותופחים, ולא נראה כי יש מוצא. מה עושים עכשיו?

ואז, בהשגחה פרטית מופלאה, מיהוה בישר להם כי בירושלים תם הביקוש, אבל בבני ברק הדרישה למשפחתונים גבוהה מהצפוי. 'אם תעברו לבני ברק, אזי יש סיכוי לפתוח את המשפחתון בקלות ובמהירות', אמר לה, והמשפחה, בלב כבד ולאחר התלבטות לא פשוטה, החליטה ללכת על המהלך. בחופשת חודש אב תשע"ח ארזה המשפחה את מיטלטליה, ועברה לבני ברק. המאמץ לא היה קל, אבל התקווה היתה גדולה...

אלא שגם כאן לא היתה הדרך סוגה בשושינים. שוב ניסתה האם לקבל רישיון מתאים להפעלת משפחתון, ושוב גילתה הררי בירוקרטיה, טפסים, אישורים, המלצות ומבכונים, עד לאישור המיוחל. בכוחות נפש אדירים הסתערו בני הזוג על המשימה, התאימו את הבית, חתמו על המסמכים, הסדירו את כל התנאים, ושוב המתינו לאישור שבושש מלבוא...

היתה זו תקופה קשה, קשה מאוד. לאחר שהמשפחה הוציאה הון עתק בירושלים על שכירות וציוד, ושוב בבני ברק הוצאת ענק על התאמת הבית וציוד, עדיין לא נראה האור בקצה המנהרה. חברים וידידים כבר החלו להעיר על התבונה שבמהלך, לעזוב את העיר המוכרת והחביבה לטובת הרפתקאה מוזרה שכזו. השבועות עוברים ביעף, החובות עולים ומשתרגים עוד ועוד, והישועה אינה נראית באופק...

ואז, בתום חודש אלול רווי מהמורות וקשיים, הגיע חג הסוכות, ובהשגחה פרטית מופלאה, הגיע לידיהם גיליון זה - 'פניני פרשת השבוע', שגיליון חג הסוכות שלו עסק בנושא כח ההודאה. בני המשפחה החליטו שבמקום לחוש את החסר ולהתמודד עם כל מה שלא הולך, יש לשנות את השיטה לטובת העצמת רגשות הודאה על כל מה שיש וגם על מה שחסר, לערוך בלב תודה נרגשת לבוא עולם על מה שטוב, וגם על מה שנראה בינתיים פחות טוב...

ומאז, הפך ביתם למקהלה של הודאה נרגשת לה' בכל עת מצוא. תודה אבא שבשמים על החובות, תודה על הקשיים. תודה על הפרנסה שאיננה, ותודה על כך שאיננו מבינים. תודה, מכל הלב, מעומק הנשמה, תודה אבא!

וזה לא קל. יום אחר יום לחוש אבודים במערכה, מול הררי חובות ופרנסה מובטחת שנעלמה, ובכל זאת לשיר תודה, למרות הקושי. ולפתע, חשו כי ליבם מתחדש בתחושה מרוממת של קירבת ה', של קשר קרוב לאבא שבשמים. הקושי לא הלך לשום מקום, הבעיה לא נפתרה, אבל הלב השתנה, משנה בנשמה התעלה, לפתע הם הרגישו קרובים ללב אבא שבשמים. נתונים בידו, מחוברים אליו באמת!

ובכל זאת, הזמן חולף והישועה לא נראית באופק. בחוסר ברירה החליטה האם כי תנסה להתקבל לעבודה אחרת, וכבר החלה להתקדם בכיוון הזה. לפתע, ללא כל התראה וללא כל השתדלות, בלי כל לחץ או תחנונים ובקשות, פתאום זה קרה:

המרכזת העירונית התקשרה ובשורה בפייה: האישור המיוחל הגיע, והמשפחתון יכול להיפתח תיכף ומיד!

עיניה של האם נקבעו בהפתעה, היא לא היתה בטוחה שהיא שומעת נכון... הגה כי כן, ברגע הכמעט אחרון, ידו של בורא עולם שהיתה עימם, הביאה להם את האישור לו נכספו כל כך. חלום המשפחתון המלווה אותם מזה כשנה וחצי קם והפך למציאות, ואת הנס הגדול היה ניתן למשש בידיים:

כן, כח ההודאה הוא ששינה את התמונה. המצב נראה היה כאבוד, הסחבת נמשכה ללא הרף, הבירוקרטיה לא נגמרה. אבל כח ההודאה יצר להם חיבור עמוק עם אבא שבשמים, העצים את ליבם והעניק להם כוחות לעמוד באתגר, ולבסוף - גם הביא את הישועה הנכספת...

הסיפור המופלא, אותו שמעתי מידידי גיבור המעשה, חושף בפנינו את עוצמת ההודאה בעת הקושי, הכוחות שהיא מעניקה, העוצמות שהיא מטעינה. יהודי יקר, אם אתה מתמודד, אם קשה לך - התחבר נא לכח ההודאה, תטעם את המתקנות שטמונה בהתרפקות על אבא שבשמים בשמחה ובטוב לבב, בהודאה ובדברי שבח מעומק הלב.

וככל שונכביר בהודאה, ככל שנרגה בה, ככל שנוסיף ונקנה לה מעמד ומקום בליבנו - כך נזכה שהיא תעצים את הקשר שלנו עם בורא עולם, את החיבור אתו, וגם נפתח לנו שערי שמים, לשפע של ישועות נכספות, ברכה והצלחה!

באחד הימים, בשיחה סתמית עם אחד מידידי, סיפר לו החבר על כח ההודאה. 'יש קסם פלאי שטמון בהודאה' - סח החבר - 'קסם שאי אפשר להסביר אותו. ככל שהמצב יותר מסובך ויותר קשה, ועדיין האדם מודה להשם - הוא חש כי כוחותיו הופכים רעננים, קירבת אלוקים יקרת ערך כובשת את לבו. ההודאה היא מגנט רב עוצמה שמחבר את היהודי לאביו שבשמים, מטעיין אותו בכוחות חדשים לצלוח את כל האתגרים שבפניו' - אמר החבר בעיניים נוצצות...

רוני שמע, התבונן, למד עוד על כח ההודאה, ובכל זאת חש שאינו מתחבר. האומנם? הניתן להודות לה' גם על מה שנראה רע? היתכן לשורר תודה כשהכל נראה כה מסובך? האם שייך שיהודי יתרוגן בשבח לאבא שבשמים גם כשהכל כה חשוך? איך עושים את זה, האם זה עובד?! - שאל את עצמו פעם אחר פעם...

ויהי באחד הימים, שוב התיישב רוני לנסות ללמוד גמרא. הפעם הצטייד בספר חדש שזה עתה יצא לאור, יחד עם חברותא מקצוען בהסברה. שוב הקדיש שעותיים ללימוד שורותיים, ושוב חש כי הגמרא הכתובה בארמית - נראית לו כיפנית או סינית עתיקה. הוא פשוט לא מבין כלום!

רוני קם מהכסא בזעף, ויצא לרחוב להתאורר. הוא חש מחנק שחוסם לו את האוזניים, חש כמעט זקוק להחייאה... שוב הנסיון הזה, שוב האכזבה, שוב התסכול. די, הוא כבר לא מסוגל, מרגיש אבוד במערכה!

הוא עומד ברחוב, רגליו מוליכות אותו אנה ואנה, משוטט לאטו, מגיע אל קצה השכונה, ועומד על צוק גבוה, ממנו נצפה נוף מרהיב של הרי ירושלים. הערב כבר ירד, שמירה קטיפתית כהה עוטפת את היקום כולו, והנה הוא ניצב כאן לבד, רק רוני ואבא שבשמים, ולב מרוסק מבפנים...

הוא רצה להתפלל, שאף לבקש, אבל לא הצליח להוציא הגה. הוא חש שהוא רוצה להשתפר בדמעות תפילה לאבא שבשמים, אך אינו מסוגל, התסכול חזק ממנו. ואז, נזכר בכח ההודאה, ומפיו פרצה שאגה אדירה: 'רבונו של עולם, תודה!' - -

איש לא שמע אותו, איש לא הבחין בו. האופק היה חשוך, רק כוכבים נצצו מרוחק. הוא לבד, ולבו נפתח כמעין נובע: 'אבא שבשמים, - לחש בעיניים דומעות, 'תודה! תודה על שנתת לי את הכח לגלות אותך, תודה על שנתת לי כל כך הרבה הצלחות בחיים.

ותודה, תודה על הקושי בהבנת דברי הגמרא. אינני מבין למה זה טוב, אבל אני בטוח שאתה עושה לי רק טוב, אז אני מודה לך מעומק הלב על השעות בהן אינני מתקדם, על המאמצים שלי שאובדים לשווא, על האנרגיות הרבות שאני משקיע ללא הצלחה. תודה על הקושי הזה, תודה על שדברי הגמרא חסומים וחתומים בפניי. ואני מביטח שאמשיך לנסות בכל הכח, וגם אם לא אצליח - אשוב ואודה לך על הקושי הזה!

שעה ארוכה ישב על סלע במרומי הצוק הגבוה והודה לאבא שבשמים, על הקושי הבלתי נסבל המלווה את חייו. הוא חש כי גוש המחנק והתסכול מתרופף לאטו, מפנה מקום לרגשות קירבת אלוקים ויד טובה של אבא שמלטפת. מלווה, בונה ומנווטת. הוא חש כי כל הקושי היה שווה כדי לחוש את הרגע הקסום הזה, בו הודה לאבא על הקושי, כן, על הקושי הכי מאיים בחייו. עתה חש כי הוקל לו, ויש בו את הכוחות לשוב ולנסות מחר מחדש...

ביום המחר שב רוני להיכיל בית המדרש, ופתח שוב את הגמרא. הוא חש כי שיחת התודה אמש עם אבא שבשמים רוממה אותו, קירבה אותו ליעדו. לראשונה בחייו, באותו יום הצליח ללמוד ולהבין כמה שורות שלימות, הוא הפך למאושר באדם, וכמובן - הודה על כך לבורא עולם בשמחה ובטוב לבב, בנפש משתפכת ובלב מתרוגן.

ומאותו היום, נפתחו לו שערי החכמה, לפתע הצליח ללמוד ולהבין. עם הזמן הלכה הבנתו והשתפרה, והוא הצליח לזכור, לנתח, להקשות ולתרגן. כיום הזה, מסופר בספר 'האמנות ואזמרה' המביא את סיפורו המרגש, הוא כבר עמל על הוצאת ספר בהלכות שבת לאור עולם, מבוסס על דברי הגמרא ומפרשיה, שקנו שביתה בלבד...

מתברר, שקושי הלבין לימוד, או להתחבר לתורה, התמודדות במציאת שיעור או חברותא ראויה, וכל קושי אחר הכרוך בחיבור וקשר אמיתי עם התורה - כל אלה ניתנים לפיתרון ואפילו די בקלות. ההודאה לה' על ההתמודדות, נשיאת העיניים השמימה בתודה על כל מה שעובר עלינו ובפרט על הקשיים הלבין ולהשכיל בדברי תורתו - פותחת את שערי החכמה ומעניקה את החיבור לדברי תורה.

וככל שנקדים להודות לבורא עולם על חסדיו עימנו וגם על הקשיים, ככל שנשפר את כח ההודאה שבלבנו על מה שטוב וגם על מה שנראה פחות טוב, ככל שליבנו יתרוגן ופינו יביע שיר ושבחה לאבא שבשמים על כל העובר עלינו לטוב או למוטב - כך נזכה שבורא עולם יפתח את ליבנו בתורתו וישים בליבנו אהבתו ויראתו!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשרא) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

עלון מס' 974

פרשת בשלח - "בעל בטחון"

חופיה מרבץ זהב. לא זהב אמנם, כי אם 'גואנו': במשך מאות שנים דגרו עופות, בצמוד לחופי פרו, וביום בהיר זיהתה את הפוטנציאל האדיר שטמון בכך. היא יכולה להרוויח מהעניין, שכן העופות הותירו שם כמויות עצומות של לשלשת עשירה בזרחן אשר נקרא 'גואנו'. מדובר בחומר דשן יקר אותו החלה פרו לייצא למדינות העולם. ההכנסות מ'גואנו' הלכו וגברו עד שלפני כמאה וחמישים שנה הן היוו שבעים וחמש אחוז מהכנסות המדינה! לימים, מלבד צמצומו הטבעי של המאגר, החלו חלקים גדולים ממנו להישטף אל תוך הזרם הקר שחולף בסמוך. חיל ורעדה אחזו את המדינה המתפתחת, האוצר נשטף ואנה אנו באים? אך אז התרחשה תופעה מפתיעה ב:'זרם פרו' – החולף ליד המדינה – שוחים דגי 'אנשובי' (שהוא אגב, דג כשר). כאשר זרמה 'גואנו' לים ניזונו ממנה הדגים והתרבו במיליונים, מיליונים! פרו הפסיקה לייצא 'גואנו' והתחילה לייצא 'אנשובי' – עד עצם היום הזה. הנלמד מכאן: יכול כל אחד להתבונן באתן נקודות חשוכות במהלך חייו, שהתבהרו משך הזמן והפכו לנקודות אור. זמנים של התמודדות שהפכו להתחשלות. קשיים נקודתיים שהתפתחו להצלחות וכדומה. ואנו צריכים להודות על כך.

עלינו לדעת, כי כדי לזכות במידה המופלאה, מידת הבטחון, שומה עלינו להשתדל ולהתאמץ להפגים בתוך תוכנו את הידיעה הברורה, כי ישנו מנהיג ומכוון לעולם, והוא שמונוט ומכוון את כל אורחותינו! אדם הממלל דיבורי בטחון, ובה בעת אינו חש בתוך ליבו תחושת בטחון בקדוש ברוך הוא – אינו יכול להתהדר בתואר "בעל בטחון", ובוודאי שלא ליהנות מפירותיה המשובחים של מידה זו. הגמרא במסכת (מגילה יח.) מספרת, כי רבותינו לא ידענו לבאר את פשט הפסוק (תהילים פרק נה פסוק כג) "השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך", עד שפעם אחת, כאשר הלך רבה בר בר חנה בדרך, ועל גבו משאות כבדים, נתקל בערבי מנהיג גמל רחב דבשת. הערבי, שביקש לעזור לו בנשיאת המשאות, עצר בעד גמלו והניח לו להניח על גבו את המשאות הכבדים. וכך עשה רבה בר בר חנה. הוא פרק מעל גבו את המשאות והעבירם לגבו של הגמל. אז פתח רבה בר בר חנה ואמר, כי אותה תחושה הקלה שהרגיש בהניחו את משאותיו על גבו הגמל – היא היא תחושת השלכת היהב על הקדוש ברוך הוא. אדם המשליך את יהבו על הקדוש ברוך הוא כאדם הפורק מעל גבו – אינו חש עוד בכובד העול! אדרבה, הוא חש תחושת הקלה משחררת ומענגת, כאדם הפורק עול ומשא מן הגב. כאמור, דרגה גבוהה היא זו, ואדם יכול להעמיד עצמו במבחן פשוט, האם נתון הוא בה. אם בכוח הבטחון, חש האדם שלווה גמורה, כאילו אין כל משא על כתפו, הרי שהוא בעל בטחון אמיתי, בדרגה גבוהה. אולם אם הוא אינו חש אותה תחושת הקלה משחררת, הרי שאין בו בטחון גמור. בספר "חובת הלבבות" (שער הבטחון פרק א) כותב: מהות מידת הבטחון הגמור היא מנוחת נפש הבוטח, ושיהיה ליבו סמוך על מי שבטח עליו שיעשה הטוב והנכון לו בעיניו אשר יבטח עליו וכו'. חובת האדם לתלות בטחונו בקדוש ברוך הוא וכל אשר נקצב לו, לא יגרע ממנו מאומה, ואף אם יתאמץ האדם וישקיע כל זמנו אחר הפרנסה

על הפסוק בפרשתנו "הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם וילקטו דבר יום ביומו למען אֲנִסְנוּ" (שמות טז, ד) פירש רש"י: "דבר" יום ביומו – צורך אכילת יום, ילקטו ביומו, ולא ילקטו היום לצורך מחר". עוד אמרו רבותינו במכילתא: דבר יום ביומו – מי שברא היום ברא פרנסתו, מכאן היה רבי אלעזר המודעי אומר: כל מי שיש לו מה יאכל היום, ואומר מה אוכל למחר, הרי זה מחוסר אמונה".

הורדת המן היתה חלק מהכנתו של עם ישראל להפכו לעם סגולה, לעמו הנצחי של ה'. הקדוש ברוך הוא עומד עתה לתת לישראל מן, "לחם שמים", כדי להוכיח להם שאף המדבר איננו מהווה מחסום מפני יכולתו המוחלטת לספק לעמו את כל מחסורם. ידיעה זו עתידה להיות נחלתו של עם ישראל וללוותו לאורך כל תולדותיו עד היום הזה. לעיתים תכופות נשמעת הטענה כאילו שמירת תורה ומצוות יש בה כדי לפגוע בפרנסה. כאן באה הורדת המן ומוכיחה את ההיפך הגמור, שכאשר הלכו ישראל בלא תורה או שאיבדו את האמונה בקדוש ברוך הוא, כפי שאירע במרה ובמדבר סין, סבלו מרעב ומצמא. אולם כאשר האמינו בה' שהוא זן ומפרנס את הכל ושמו את מבטחם בו, לא חסרו דבר. האבן עזרא מציון, שנס הורדת המן היה הגדול שבניסים שעשה משה, שכן אירעו בו ניסים הרבה והוא אף נמשך יום אחרי יום במשך ארבעים שנה, בעוד שהניסים האחרים לא היו כלולים מכל כך הרבה ניסים וגם לא נמשכו זמן רב. המן – מתנת שמים יומית זו באה כדי להרגיל את בני ישראל בבטחון בה' ובידיעה שהקדוש ברוך הוא זן ומפרנס את הבוטחים בו, הקדוש ברוך הוא הגביל את המן למנה יומית שהוצרכה להינתן בכל יום מחדש כדי להמחיש לבני ישראל שהוא הזן והמכלכל אותם בכל עת ובכל שעה, ובנתנו להם מנה כפולה – לחם משנה, ביום השישי הראה ששמירת השבת לעולם איננה מחסום בפני הפרנסה אלא אדרבה השבת היא מקור הברכה לכל השבוע. ועוד אמרו רבותינו (מכילתא) "לא נתנה תורה לדרוש אלא לאוכלי המן", היינו שכדי לזכות לידיעת והבנת עומק התורה צריך האדם להסיר מליבו את הדאגה לשאלה "מה נאכל ומה נשתה" ולהתמסר לגמרי לעמל התורה תוך בטחון איתן בקדוש ברוך הוא שישפק לו את כל צרכיו כפי שנגזר עליו ולא יפסיד מאומה ממה שנקצב לו בשמים על ידי כך, ועוד תתווסף לו זכות הבטחון שהוא בוטח בה' (בך בטחונ).

סיפור קריעת ים סוף המופיע בפרשה, משמש את רבותינו כביטוי לקושי הפרנסה – "קשה פרנסתו של אדם כקריעת ים סוף" אך כמו שאז אף אחד לא חשב שההצלה תגיע מכיוון הים שלפתע יביקע ובו יחצו כל בני ישראל. גם בפרנסתו של האדם לפעמים צריך לא לחשוב אלא רק להאמין, להתפלל ולסמוך על הבורא המפרנס את העולם שישלח לנו פרנסה טובה ומבורכת, אשר לעיתים מגיעה דווקא ממקום לא צפוי... הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. לפני מאה תשעים שנה הסתיימה המלחמה במדינת 'פרו', הכובש הספרדי נסוג והיא השיגה את עצמאותה. אך דא עקא, החובות שנטלה על עצמה כדי לממן את המלחמה, הפכו אותה לפושטת רגל יחד עם הכרזת העצמאות. 'עצמאותה ואי עצמאותה באין כאחת'. למזלה הטוב התגלה בדיוק אז לצד

לא יתווסף לו מאומה על מה שנגזר עליו לקבל. הכל מאיתו יתברך. הקדוש ברוך הוא "זן ומפרנס לכל ומיטיב לכל ומכין מזון לכל בריותיו אשר ברא". כך אנו מברכים בברכת המזון. אם כן, למה נאבד בטחוננו? הרי הוא נותן לחם לכל בשר, לכל בריה. כך צריכה להיות הסתכלותנו, וחלילה לנו לתלות הדברים במאמצינו או בכוחנו, כל זה הוא רק בגדר השתדלות ורק מה שנגזר לאדם בדיוק זאת הוא יקבל. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. כך סיפר יהודי נהג מונית שהתחיל לשמור תורה ומצוות: עוד לא הגיע היום שאשים כיפה על הראש. זה יקרה יום אחד, אבל בינתיים יש לי קושי בזה. אנשים שעולים למונית שלי, חושבים שאני עם הארץ גמור, עוד אחד מסכן, שאינו יודע מימינו ומשמאלו, הולך ותועה במשעולי החיים, מבלי לדעת מה טוב ומה רע. אכן, גם אני תינוק שנשבה, אבל כבר נמצא בדרך לשחרור. יודע את האמת, מכיר אותה, נוהג בה, שומר מצוות ולומד תורה, הודו להשם! בכל בוקר יש לי סדר קבוע: הולך לכותל המערבי, מתפלל שחרית, לומד דף גמרא, ואחר כך יוצא לעבודה. נכנס למונית וצד אנשים. אין זו עבודה קלה להיות נהג מונית, אתה יוצא לרחוב ומסתכל לצדדים. מי צריך אותך? מי רוצה שיקחו אותו? אתה ממהר אל זה שמנפנף באצבע, לפני שמישהו אחר יתפוס לך. מצרף נסיעה לנסיעה, פרוטה לפרוטה, כאן עשרים שקלים, פה חמש עשרה, פה ארבעים, פיסות של דרכים. החלום של נהג מונית זה לקבל נסיעה ארוכה ששכרה בצידה. אשרי תמימי דרך, דרך אחת תמימה, ואם אפשר הלוך וגם חזור – אין טוב מזה. לפני שהלכתי לכותל המערבי, עצרתי בתחנה, והמנהל קורא לי ואומר שיש עכשיו לקוח שרוצה נסיעה לטבריה. הרעיון קסם לי בהחלט, כמו שהסברתי קודם. "לא יכול עכשיו" ענית לו "עוד לא התפללתי שחרית". הוא מסתכל עלי כמו שמסתכלים על שוטה שמאבד מה שנותנים לו, ואומר "אין בעיה. אתן את הנסיעה הזאת לנהג אחר". הוא ממשיך אל חבריי בתחנה, ואני לכותל המערבי. שחרית, דף גמרא. לא מוותר. זה נותן לי חיות לכל היום. היצר הרע מנסה לשכנע אותי לפחות להצטער על הנסיעה שחמקה ממני, אבל אני מכיר את עצמי. אם אפסיד את התפילה והלימוד, אצטער על זה כל כך, שלא אוכל ליהנות מהרווח. עכשיו, כשידעתי שהנסיעה כבר עברה לנהג אחר, התפללתי בנחת ולמדתי בנחת ויצאתי בצעדים מדודים אל עבר מכונית. אני מתיישב על מושב הנהג ומישהו ניגש לשואל "אפשר לנסוע?". "בבקשה, לאן?". "לבית שאן". נסיעה ארוכה, בין עירונית, ששכרה הנאה בצידה, ויותר מכך – הוא שואל אם אוכל להסיעו גם בחזור. הנסיעה היא לטבריה כללה רק דרך אחת, ואילו כאן הקדוש ברוך הוא החזיר לי כפליים על מה שהיה נראה לי כהפסד. אין שומע לי ומפסיד (בד בטחונ). רבים מאיתנו יוצאים לעבודתם מידי יום כדי להביא פרנסה לביתם ולהחיות את נפשם. לעיתים אנו מקדישים לכך שעות רבות ומזניחים את המשפחה, את החברים ואת... בורא עולם. אומר בעל "מסילת ישרים": "היציאה לעבודה היא מס שאנו צריכים לפרוע עקב הקללה שקולל האדם – 'בזעת אפיקך תאכל לחם' ולכן צריך אדם לעשות איזו השתדלות לצורך פרנסתו, אך ידע, שההשתדלות שלו אינה מועילה לפרנסתו כלל...". דבריו של הרב הם בדיוק הנוסחה לאמונה שלמה שבורא עולם הוא זן ומפרנס לכל, ושולחנו ערוך לכל, ואין אדם נוגע במה שמוכן לחברו כמלוא נימה... אם מגיעה לך פרנסה, מגיע לך שפע, ברכה, הם יגיעו אליך גם כשתסתתר במרתפים כמו שמבטיח הבורא: "וְבָאוּ עֲלֶיךָ כָּל הַבְּרָכוֹת הָאֵלֶּה וְהִשְׁיֵגְךָ... הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. אסף, בחור צעיר ונמרץ פתח עסק של בלונים לאירועים. במשך הזמן העסק רקם עור וגידים ושמו אט אט החל

להתפרסם. באחת מחופשות הקיץ החליט אסף להיכנס לתחום הקייטנות ולהפעיל ילדים בקייטנות השונות. לאחר שעבר את המבדקים המתאימים נרשם בחוברת הכוללת הפעלות שונות שהופצה בין הקייטנות השונות, ובקרב הציבור הרחב. הטלפונים לא איחרו להגיע, ובמשך שלוש שנים הפעיל אסף קייטנות רבות. באחד הערבים טילפנה אישה לאסף וביקשה את שירותיו לאירוע שלה. בסיום השיחה אמרה לו האישה "רק רציתי לעדכן אותך שאת המספר שלך לקחתי מהאתר שלך, כי המספר המופיע בחוברת שפורסמה שגוי, במקום 96 בסוף המספר כתוב 69...". שלוש שנים של עבודה מרובה בקייטנות והמספר בחוברת בכלל היה... שגוי... (אסף מיג'אן).

הנה בתפילת שחרית אנו משננים מידי בוקר, בתפילת "אהבה רבה": "כי בשם קודשך הגדול והנורא בטחוננו, נגילה ונשמחה בישועתך". זהו תנאי מוחלט, תנאי הקודם למעשה. רק מי שבוטח בשמו הגדול של הקדוש ברוך הוא – יגיל וישמח בישועתו. וזה נוגע לגבי כל התנהגות החיים. מי שצריך פרנסה ועושה השתדלות, אבל יש לו קשיים והפרעות בזה, בדרך הטבע הוא כועס על מי שמפריע לו, הן אני צריך פרנסה ומדוע הוא מפריע לי. אבל מי שחי אמונה מבין שהפרנסה היא מן השמים, כמו שאמרו רבותינו (ביצה טז.). כל מזונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה, וצריך רק להשתדל, אבל די בהשתדלות מועטת. וכבר האריך בזה המסילת ישרים סוף פרק כ"א, וכתב שם בתחילת דבריו: "ששליך יתנו על השם לגמרי, באשר יידע כי וודאי אי אפשר שיחסר לאדם מה שנקצב לו, וכן אמרו רבותינו (יומא לח.): אין אדם נוגע במה שמוכן לחברו אפילו כגודל שעה". והמשיך וכתב שם לגבי ההשתדלות: "וכבר היה האדם יכול להיות יושב ובטל והגזירה היתה מתקיימת, אם לא שקדם הקנס לכל בני אדם (בראשית פרק ג פסוק יט) "בזעת אפיקך תאכל לחם", אבל כמה "בזיעת אפיקך" לא כתוב, ודי בהשתדלות מועטת, כל אחד לפי המדרגה שלו. וכן האריך החובות הלבבות בשער הביטחון שאין צורך בטירחה מרובה, אלא אדם יכול לבחור לעצמו מלאכה קלה וגם בזה תהיה פרנסתו מצוייה, כי הפרנסה היא מן השמים, ואין צורך לעשות חשבונות שמא ירוויח פחות, כי אי אפשר לדעת ממה ירוויח יותר, ומן השמים יתנו לו את מה שנקצב עליו. אשר על כן חייב אדם להשתדל איזה השתדלות וכו' והרי זה כמס שפורע כל המין האנושי אשר אין להימלט ממנו. אך לא שההשתדלות הוא המועיל, אלא שההשתדלות מוכרחת, וכיוון שהשתדל הרי יצא ידי חובתו וכבר יש מקום לברכת שמים שתשרה עליו. המעשה הבא שלפנינו, אשר סופר מאת הגאון רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א, אשר שמעו מבעל המעשה בעצמו, ימחיש לנו דברים אלו היטב. מעשה בבעל תשובה מארצות הברית שהתחתן עם גיורת. אביה הגוי של אשתו, הוא אחד מעשרת המיליארדרים הגדולים בארצות הברית, עשיר מופלג ממש. בני משפחתו התרגלו לחיות חיי נהנתנות ורהבתנות. בתו מאסה בחיי ההבל, הראוותנות והביזבוזים. כנראה היתה לה נשמה גבוהה. היא התחילה לחקור, גילתה את היהדות והחליטה להתגייר. הוריה נפגעו והדירו אותה מכל נכסיהם. היא הכירה את אותו בעל תשובה והם התחתנו והקימו בית על אדני התורה והיראה. לא היה להם כסף, ובני הקהילה היהודים באותו מקום עזרו להם כמה שאפשר והם שכרו זירה קטנה והיו עובדים קשה לפרנסתם. הם היו בעלי אמונה גדולה וביטחון גדול בה' יתברך. אחרי שנה נולד להם הילד הראשון ובהמשך נוספו הילד השני, השלישי, הרביעי והחמישי. הדירה שהתגוררו בה היתה צרה מלהכיל את כולם ונוצר צורך דחוף לעבור לדירה מרווחת יותר. דא עקא, שההצלחה מבחינה כלכלית היתה מהם והלאה. חודש אחד הפסידו הרבה כסף, בחודש

ביטחון אמיתי. כשאדם יודע שאביו הוא מלך העולם ומלך העולם – הוא ולא אחר – דואג לו וחפץ בהצלחתו ובטובתו, הוא לוקח את כל מה שעובר עליו בפרופורציה הראוייה, לעולם אינו נבהל, נבוך ותוהה, הוא יודע שהוא בידיים הטובות ביותר.

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, כפי שסיפר הרב צבי נקר שליט"א, המוביל אותנו לתובנה, כי בורא עולם עימנו, רואה אותנו, משגיח עלינו. ולו נזכה, רק נבטח בו בכל הכוח, נישען עליו ורק עליו. אם נזכה ל"זה השם קיוונו לו", אם נבטח בו ונאמין רק בו, או אז "נגילה ונשמחה בישועתו..."!

עד לפני שלוש שנים הייתי עשיר גדול, וכשאני אומר עשיר, דמיינו לעצמכם נגיד בסדר גודל, עם כמה רכבים, וילה ועוד כמה דירות ברחבי הארץ, כולן מניבות רווח נאה. אני חי את חיי כדרכם של עשירים, ויש לי עסקים חובקי עולם. אנשים סומכים עלי ומפקידים אצלי את כספם ואני משקיע בסייעתא דשמיא ורואה פירות. השם שלי מוכר בין גבאי הצדקה, ואני בהחלט משתדל לא לאכזב אותם. הם מודים לי כמובן, ואני מקבל את כל הכבוד הראוי לנדיב הקהילה. במהלך עסקיי המסועפים, התגלגלה לפתחי השקעה משתלמת במיוחד. אחרי כל הברורים שערכת החלטתי להיכנס לזה. גייסתי את הכסף והכנתי שני צ'קים, כדי לשלם חצי מיליון שקלים. העברתי אותם לשותף שלי, כדי שיעביר אותם לחברה. אמרתי לו: "לפי הסיכומים, עלי להעביר את הסכום בשתי פעימות. אבל למעשה, אתה יכול להעביר את שני הצ'קים בפעם אחת". כעבור ימים ספורים אני רואה שאכן הוצאו מהחשבון שלי חצי מיליון שקלים, ואני רגוע. אין לי כל ספק שהעניין מתקדם כמו שסוכם בחוזה. עוברים חודשיים, והנה שוב יוצאים חצי מיליון שקלים מהחשבון שלי, כאשר הם לא באמת יוצאים, אלא אני מקבל הודעה נוזפת מהבנק שחזר צ'ק על סך חצי מיליון ועלי לשלם עמלה נכבדת. הסיפור לא נראה לי ואני מתקשר לחברה כדי לברר מה קרה כאן, למה משכו פעמיים את אותו הסכום. בחברה מעבירים אותי למנהל, וזה שוטף אותי בביקורת נוקבת: "אתה יכול להסביר לי את ההתנהגות שלכם? אני בא לקראתם, ובסוף צ'ק חוזר". "מה פירוש... המממ... לא הבנתי למה זה נקרא שאתה בא לקראתנו?" והוא הסביר יותר בניחותא: "לפני חודשיים השותף שלך ביקש לדחות את התשלום בחודשיים ואנחנו הסכמנו. עכשיו הוא הביא לנו את הצ'ק, אבל תראה מה זה... אני כבר לא בטוח שאני רואה, כי נהיה לי שחור מול העיניים. השותף שלי רימה אותי. לא מבין מאיפה הוא קיבל אומץ לגנוב כל כך הרבה כסף בבת אחת. הוא פשוט לקח את חצי מיליון השקלים לעצמו והשאיר אותי בעל חוב של חצי מיליון שקלים. באותו יום חזרו עוד כמה צ'קים שלא כובדו, ותוך יום נפלתי מאיגרא רמא לבירא עמיקתא. אין לי כלום! הבנק עיקל את חשבוני, השם שלי הועבר לכל הבנקים כמי שלא מאשרים לו משכנתא וכל הלוואה שהיא, ומהצד השני נמצאים הנושים: אנשים טובים שראו בי כתובת נאמנת להפקיד את כספם. קראתי לכולם יחד לאסיפה. הבהרתי את המצב, לא התחבאתי ולא ניסיתי לברוח. להיפך, הבטחתי לשלם הכל, ואכן מכרתי את כל נכסיי, הרכבים והדירות, כדי שכולם יקבלו את הכסף שלהם בחזרה. אני יודע שרק ה' משפיל גאים ומגביה שפלים, רק הוא ואין עוד מלבדו, אפס זולתו. אני מרחם על השותף האומלל שלי שהיה במצוקה ולא התגבר, ואני בטוח שכל העניין הזה הוא לטובתי. היום אני עובד לפרנסתי כמלמד, משתכר וחי עם הקדוש ברוך הוא יום יום. לא רק יודע, אלא מרגיש בחוש שהוא מחייה אותי ואת בני משפחתי בכל רגע ורגע. אתה מבינים בעצמכם שהסוגיה הכי מסובכת פה, היא השלב שבו מחתנים את הילדים. זהו

הבא פיטרו את הבעל מעבודתו, ולאחר זמן לא רב היא מצאה את עצמה מפוטרת. כלום לא הלך להם והם הרגישו שהם "תקועים" בעניין הפרנסה. באותו זמן אמר לו חבר: "יש לך קושי? תלמד 'חובות הלבבות' – 'שער הביטחון', הלימוד הזה יסיר מליבך את כל הדאגות". הוא קיבל את העצה ומידי יום היה לומד קטע מ"שער הביטחון", ובערב, כשלמד. כך היו מתחזקים שניהם באמונה וביטחון בה' יתברך, לא היו מתלוננים ובוכים. האישה לא אמרה: "אני התגיירתי, עזבתי את כל העושר וחיית התענוגות וזה מה שמגיע לי?", והוא לא אמר: "אני בעל תשובה, עזבתי את כל המסיבות והמועדונים – זה מה שמגיע לי?". לא התלוננו בשום צורה. "שער הביטחון" של בספר "חובות הלבבות", גרם להם להתחזק באמונה שלמה בה' יתברך. מיודעו היה בעברו מתווך. כעת, שלא היתה בידו עבודה אחרת, החליט לנסות את מזלו בתיווך. פנה אל כמה חברים, אנשי עסקים ובירר אולי יוכלו להביא לו איזו עיסקה קטנטונת, עבור ההתחלה. אמר לו אחד: "יש לי בשבילך עיסקה. מדובר בבניין שכבר כמה שנים עומד למכירה ואינני מצליח למכור אותו. מחירו ארבעים מיליון דולר, והאיכלוס מידי. אם תצליח למכור אותו – תקבל את דמי התיווך, שבמקרה דנן מדובר על סכום נכבד ביותר". האיש היה מופתע, חשב שינסה לשווק איזו דירה קטנה להשכרה, והנה מציעים לו תיווך של בניין שלם. אך החליט להיענות להצעה, על אף שלא היתה לו שום היכרות עם אנשים שמתעסקים בארבעים מיליון דולר. מה עשה? הכניס באחד בעיתונים "קוביה" קטנה של פרסומת על הבניין המדובר, ובסוף המודעה כתב את מספר הטלפון שלו. הוא אמר: "זו ההשתדלות שאני יכול לעשות". אחד מהבילויים האהודים על עשירי ארצות הברית הוא סקי על הקרח. אחד העשירים עשה מסלול כזה של סקי, ובסוף המסלול קיבל סחרחורת. נשכב על ספסל עם כוס שתיה, ותוך כדי שתיה הוא רואה גזיר עיתון על הריצפה. מתוך סקרנות הרים אותו וראה מודעה קטנה: "בניין למכירה בארבעים מיליון דולר". הוא חשב לעצמו: "העיסקה הזו דווקא יכולה להתאים לי". הוא התקשר למספר שהופיע שם שהיה של היהודי דנן ושאל: "שלום זה בקשר לבניין, זה אקטואלי?". "כן" אמר מיודעו ונתן לו פרטים. "אני רוצה לראות את המקום ואם ימצא חן בעיני, אסגור עוד היום את העיסקה" אמר העשיר. והוא אכן בא, ראה את המקום, וכבר באותו יום כתבו חוזה ומכרו את הבניין בארבעים מיליון דולר. כל אחד מהצדדים נתן לו אחוז וחצי מהעיסקה הזאת. עשו חשבון מהיר יצא לו מיליון ומאתיים אלף דולר. עיסקה ראשונה. מספר אותו בעל תשובה, כי כתוצאה מהעיסקה הזאת שהוא לא פעל מאומה לקידומה, רק הכניס מודעה קטנה בעיתון, כיום הוא אחד מסוחר הנדל"ן הגדולים ביותר בארצות הברית. בנוסף לחיזוק באמונה על כך שבידו של בורא עולם לשנות כל מצב שהוא מהקצה אל הקצה, אנו רואים את מעלת הלימוד בספר "חובות הלבבות" וב"שער הביטחון" המחזק מאוד בעניין זה, ואדם הלומד בו ומחדיר את הדברים לליבו – זוכה לישועות בזכות חוזק בטחונו בה' יתברך.

העולה מהדברים לעיל מלמד כי העם היהודי זכה בזכיה מיוחדת שאינה מובנת מאליה, זכיה שמשנה את התמונה לחלוטין, מעניקה אופטימיות, מעודדת, מבטיחה את העתיד. הזכיה הזו, היא הזכיה להאמין ולדעת שיש בורא עולם והבורא הזה הוא אבא שלנו, הדואג לכל מחסורנו ועינינו צופיות להבטיח את דרכנו ולהיטיב את חיינו. לא רק להאמין בו ולדעת שהוא קיים, אלא לבטוח בו באמת, להישען עליו בעת צרה, לדעת שהוא לצידנו בכל מצב ובכל תנאי ולבטח הוא ינהלנו על מי מנוחות. זו לא עוד הבנה, אלא תובנה שמשנה חיים, מפקסת את המבט, מרגיעה, מעודדת, תומכת ונוסכת

שלב בחיים שבו אתם צריכים המון כסף. אני מודה לה' על שגם כשהייתי "בעל המאה" היה לי השכל להבין, ש"זוזים" כשמים כן הם: זזים מזה לזה, ואין כל ביטוח שהם ישארו אצלי לעולם. עוד כשהיה לי כסף, ביקשתי ממורי ורבי הדרכה באשר להתחייבויות בעת נישואי הילדים, ורבי אמר לי כך: "דע לך, שכל מה שקשור לחתונות הילדים, אין זה חלק מקצבת הפרנסה הרגילה, אלא יוצרים משמים "שביל" מיוחד שדרכו מגיע כל הנצרך. לכן אתה יכול להתחייב על מה שדורשים ממך, כנהוג במקומך. עליך להיזהר גם שלא להפריז. אל תבטיח הון תועפות כדי לקבל בחור משכמו ומעלה, כי באופן כזה לא תהיה לך ברכה. תן כפי הנהוג, ותראה נחת". אני מוכרח לציין שמורי ורבי הבהיר לי, שזה באופן שאני מצומצם בכסף, אבל אם יש לי בשפע, מותר לתת יותר מהמקובל. עתה אני רואה כמה צדקו דבריו של רבי. חיתנתי בכבוד שתי בנות לפני הנפילה ושתיים אחר כך, ולשתיהן נתתי את אותו הסכום. בוא תשמע סיפור, איך היה בחתונה האחרונה: מוצאי שבת ה"אופרוף" (שבת חתן לפני החתונה לפי אחינו בני אשכנז). החתונה תתקיים מחר, יום ראשון, בסיעתא דשמיא בשעה טובה ומוצלחת. אני יושבעם זוגתי בסעודת מלווה מלכה. הלילה זהו תאריך משמעותי מבחינה כלכלית, שכן זהו ה- 31 לחודש הלועזי למנינם, והיא שואלת אותי: "כמה צריך להביא מחר לחתונה?". היא הרי יודעת את מצבי. הן יחד עמי עברה את המשבר, כאשר פעם היא זו שמדברת דיבורי אמונה ופעם אני. המחזותן שלנו, הגון ומסודר, כבר שילם את חלקו, כך שמחר זה יהיה התור שלי להביא את כל המזומנים. "עשרים ושבע אלף שקל" אמרתי "זהו הסכום שצריך לליל החתונה". "וכמה כבר יש לך?". "כלום לא". "היום השלושים ואחת לחודש" היא אומרת "אחרי החתונה כבר יהיה לך כסף מהמשכורת, אז אולי תלך ותוציא מהבנק שבעת אלפים שקל באמצעות הכרטיס?". "ואם יהיו לי שבעת אלפים, מה יהיה עם עשרים האלף הנוותרים?" אני שואל. "תאמיני לי את כל ההשתדלויות שיכולתי לעשות עשיתי. ה-כ-ל. מילאתי את תפקידי בלי להתעצל, עכשיו נשאר לי רק דבר אחד, לסמוך על הקדוש ברוך הוא. אם הקדוש ברוך הוא רוצה שיהיו לי מחר ביזיונות מול ספקי השירות – לא יעזור לי כלום. ואם ה' רוצה לתת לי את הכסף – הוא ייתן לי. אני בידיים שלו. רק

שלו. נישען עליו חזק, בכל הכוח". היא מהנהנת וחושבת ומנסה להיזכר אם יש פעולה כלשהי שדרכה יכולה לבוא הישועה. "אחותי הגישה בשבילנו בקשה לאיזו קרן סיוע. אולי הם הכניסו כסף לבנק? כדאי להתקשר לבנק ולבדוק את מצב החשבון". אנחנו מסכימים שיש כאן פתח כלשהו ומחליטים לברך לפני כן ברכת המזון. אתם כבר מבינים שברכת המזון הזו, כמוה כתפילת נעילה ביום הכיפורים. התחושה הזאת של "פתח לנו שער בעת נעילת שער", הכל חסום, אבל מוכרח להיות שה' יפתח לנו את אוצרו הטוב, "כי פנה יום" ומחר החתונה ואין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים. אחר כך אני מתקשר לבנק ושומע שם את הקול האלקטרוני שאומר, שבחשבוני נמצאים עשרים ושניים אלף שקלים! הקרן שאחות אשתי פנתה אליה, ביצעה הפקדה על סך עשרים ושניים אלף שקלים. בהמשך התברר לי שזהו דבר לא מובן בכלל. זוהי קרן שמעניקה תמיכות בגובה של חמשת אלפים שקלים בלבד. מה גרם להם לצאת מגדרם? ואיך הם ידעו לדייק כך את התאריך? איננו יודעים. וגם אין את מי לשאול. לא מפנים אותי לאחראי כדי לומר לו תודה. בטלפון של המשרד עונה פקיד, שרק רושם פרטים ואין לו שום מושג מההחלטות ההנהלה. אנחנו מודים לה', מרגישים את ידו הרחומה וניגשים לחתונה בשמחה כפולה ומכופלת, בטוחים בישועתו השלמה. בשעת הריקודים ניגש אילי גיסי. אני מושיט לו יד כדי לרקוד, אבל הוא עוצר אותי. "חכה רגע, יש לי מעטפה בשבילך, כדי שנקוד ממש עם כל הלב". במעטפה הוא הניח 5,500 שקלים, שאסף מהמעשרות שהוא חייב מלפני כמה שנים. אני רוקד עם כל הלב, ובסוף החתונה מבין למה הגיס הוסיף עוד 500 שקלים על החשבון. היה סכום שלא לקחתי בחשבון: הטיפ למלצרים, והנה הקדוש ברוך הוא חס עלי וגם את זה הוא שלח לי. באותו חודש קיבלו המלמדים בתלמוד תורה הודעה שהמשכורת מתאחרת ביום אחד. חשבתי לעצמי: מה היה קורה לו הייתי סומך על המשכורת? הרגשתי שהיה כאן מסר משמים: לא סמכת על המשכורת, סמכת אך ורק על הריבונות של עולם, ואכן הוא שלח לך הכל. ברווח. בזמן. והמחזותן הזה, העשיר האמיתי, מסיים את הסיפור שלו ושואל בלי לחכות לתשובה: "ה' דאג לי עד הפרוטה האחרונה. אתם יודעים איזו הרגשה היא זו?...?"

אחים יקרים!

חושב לו היהודי מחשבות, מהרהר, מתכנן. בסופו של דבר, תוכניותיו נגנזות, מחשבותיו מתנפצות, הרהוריו מעלים חרס. ברגע האמת, בכל עת קושי או צרה, כדאי להתחזק רק באמונה ובביטחון, להאמין באמת שה' רואה ומשגיח, הוא ששלח את ההתמודדות הזו, והוא שיוציא אותנו ממנה, לפי תוכניתו האלוהית. וגם כשהאופק חשוך לחלוטין, וגם כש"תוכנית הצלה" האחרונה נגנזה, וגם כשהאור העמום בקצה המנהרה כבה – גם שם בורא עולם איתנו, לו רק נבטח בו, נאמין בו, נדע שבאמת יש לו תוכנית סדורה וטובה. אמנם, לפעמים אנו חווים לעתים רגעי משבר ודאגה, לחץ ומבוכה. לפעמים בעיה רפואית מלחיצה, לפעמים נוחתת צרה לא צפויה, לפעמים מצב הפרנסה לוטה בערפל. כל יהודי מאמין שה' יפתח לו את השערים, אך אם הוא באמת יבטח בה' וישען עליו, יעשה את ההשתדלות שלו מתוך רוגע ושלווה – זה יבוא מהר יותר, מתוק ונעים מהצפוי. מה לנו אם כן דאגה, מניין לנו הלחץ? יהודי יודע שבכל מה שעובר עליו, בכל התמודדות, בכל מצב בחיים – אבא שבשמים לצידו, חפץ בהצלחתו ופועל למענו. הבה נישאר רגועים ושלוים, סמוכים ובטוחים, כי אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים!

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

קבלת שבת

שנה שבע עשרה - עלון דו שבועי • מופץ ב-15,000 עותקים בארץ ובעולם

לעני אבינו וקבנו
דניאל
הכמת
בן דוד ז"ל

בסיעתא דשמיא, ט"ז בשבט התשפ"ד.

העלון טעון גניזה ■ אין לקרוא בשעת התפילה!

ניתן לקבל את העלון במייל KSHABAT@INN.CO.IL
הערות והארות, תרומות ובקשות להפצת העלון יתקבלו
בברכה בטל': 052-7620219.

בשלח - שבת שירה

"וַיֹּאמְרוּ מַה זֶאת עֲשִׂינוּ כִּי שַׁלַּחנָנוּ אֶת יִשְׂרָאֵל מֵעַבְדָּנוּ" (ד, ה).
מפרש רש"י: "נהפכו לרדוף אחריהם בשביל ממונם שהשאלום".

לכאורה קשה, הרי הפסוק אומר במפורש כי הסיבה לרדיפתם אחרי בני ישראל היא "כי שלחנו את ישראל מעובדנו", היינו, בשל היותם של ישראל עבדים, ולא כדי להשיב לעצמם את הממון שהשאלום.

עוד יש לדייק בלשון רש"י, מדוע אמר "השאלום", והרי די היה לומר שהם נהפכו לרדוף אחריהם "בשביל ממונם"?

אומר על כך רבי משה יעקב רביקוב זצ"ל [המכונה 'הסנדלר'] **בספר "שארית ישראל"**:

נפסק בשו"ע (ח"מ סי' פה סעיף א): "ראובן הוציא שטר על שמעון ושמעון על ראובן מאוחר לטרו של ראובן, והגיע זמן הפרעון של ראובן קודם שלוח משמעון, יכול שמעון לומר לראובן: אילו חייב הייתי לך לא היה לך ללוות ממני אלא היה לך ליפרע מחובך... ואם זמן השטר שמוציא שמעון על ראובן היה קודם שהגיע זמנו של שטר של ראובן, אז בכל ענין יעמוד כל אחד בשלו, שאין יכול לומר היה לך ליפרע מחובך שהרי עדיין לא הגיע זמנו".

והנה, הדין בין ישראל למצרים היה ממש כנידון זה. בני ישראל שאלו ממצרים כלי כסף וזהב, ולא תבעו את חובם - שטר עבודתם. פרעה הבין מכך כי עדיין לא הגיע זמנם להשתחרר ולכן ביקשו בהשאלה ולא תבעו את החוב המגיע להם. נמצא כי עצם זה שמי ישראל שאלו ממצרים, היא היתה הסיבה שפרעה סבר מהם עדיין עבדיו.

ומעתה מיושב שפיר לשון רש"י, אכן התורה אומרת כי מצרים רדפו אחרי ישראל כדי להשיבם להיות עבדים, ועל כך מבאר רש"י "בשביל ממונם שהשאלום", היינו בגלל שלא לקחו את הממון כשכר עבודה אלא בהשאלה, היא היתה הסיבה שבעטיה הבינו המצרים שישראל הם עדיין עבדיהם, ולכן יצאו לרדוף אחריהם כדי להשיבם למצרים.

"אָ יִשְׂרָאֵל מַשֶּׁה" (טו, א).

מובא במדרש תנחומא: "יש אז לשעבר ויש אז לעתיד".

ויש להבין, מה פשר לשון עתיד - "ישיר" - שנאמרה בשירת הים? ועוד יש לדקדק, מהו שהדגיש הכתוב: "את השירה הזאת"?

בספר ידי משה פירש בן המחבר: חז"ל (מדרש שוחר טוב) על הפסוק האמור **אצל יהושע** (יודם השמש) (הובא ברש"י מסכת ע"ז כה). אומרים: "לפי שהשמש כל זמן שהיא מהלכת ברקיע היא אומרת שירה, ואמר לה יהושע שתהיה שותקת שתעמוד במקום אחד והוא יאמר שירה תחתיה. וזה שנאמר 'אז ידבר יהושע' ולא כתיב 'ידבר יהושע', אלא שאמר שירה על שביטל השמש שירה שלא אמר יהושע בשבילה שירה, ושפיר נופל לשון 'ידבר' על אדם המדבר בשביל חברו".

גם בשירת הים אמרו חז"ל (מגילה י): שביקשו מלאכי השרת לומר שירה, אך הקב"ה מנע מהם באומרו להם "מעשה ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה", נמצא כי בטלה שירת המלאכים בגלל ישראל. וכאשר עלו ישראל מן הים כבר חלף ועבר זמן השירה, כי הרי זמן שירת המלאכים הוא דוקא בלילה, כמאמר הפסוק (תהלים מב, ט): "יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי". לכן אמרו ישראל שירה במקום שירת המלאכים.

וזהו "אז ישיר משה ובני ישראל" - לא נאמר 'שר', אלא 'ישיר', שלשון זו מורה על כך ששרו ישראל את השירה בשביל המלאכים, וזאת כאמור בגלל שגרמו ישראל לביטול שירתם של המלאכים.

מעתה מובן לשון הכתוב: "אז ישיר... את השירה הזאת", השירה שהיה למלאכי השרת לאומרה, ישראל אמרוה, כי מחמתם התבטלה שירה זו.

"וַיֹּסַע מֹשֶׁה אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּם סוּף" (טו, כב).

פירש רש"י: "וּסַע מֹשֶׁה" - הסינן בעל כרחם, שעיטרו מצרים סוסיהם בתכשיטי זהב וכסף ואבנים טובות, והיו ישראל מוצאין אותם בים. וגדולה היתה ביזת הים מביזת מצרים".

חידוש נפלא על הנהגתם של בני שבט לוי בבית הים, מופיע בספר "שפתי כהן" מגורי הארז"ל (פרשת קרח), וז"ל:

"שמעתי, שכשומר ה' למשה 'דבר נא באזני העם וישאלו', לא נאמר זאת אלא לישראל, שזו חלף עבודתם, אבל שבט לוי שלא היו בעבודה, לא הותר להם והוא 'גזל' בידם, כי אחת מז' מצוות בני נוח היא הגזל. ולכן שבט לוי לא הקריבו קורבנות עם הנשיאים, שלא היה להם קערת כסף, מזרק כסף וכף אחת עשרה זהב, והם כולם עניים מחזרין על הגרנות.

"ושום אחד מבני לוי לא פשט יד, לא בבית הים ולא כמה ששאלו ממצרים."

"וקורח היה 'נבהל להון איש רע עין ולא ידע כי חסר יבואנו' (משלי כב, כח), והיה הולך מבית לבית וחומד ורואה איך כל אחד מישראל נוטלים ממונם של מצרים, ונכנסה חמדת הממון בלבו. כשראה הקב"ה כך, גילה לו המטמון וחציפותא אפילו כלפי שמיא מהג' (סנהדרין קה), וכמו שאמרו חז"ל (מכות י): 'בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו'. אמר לו הקב"ה: אתה חומד ממון שאינו שלך, טול ממון רב, אבל אותו תראה וממנו לא תאכל... ולפי שהיה הממון גזל בידו, לא נהנה ממנו שום אדם..."

"ומכאן תדע מעלתן וקדושתן של בני לוי, שראו כל כך ממון ולא חמדוהו ובביזה לא שלחו את ידם, כי מאסו בחמדת העולם כנגד לימודם ואמרו 'טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף'... ועליהם אמר התנא (אבות ג, ה): 'לא תחמוד כבוד יותר מלימודך'. ועל זה בחר בהם הקב"ה והבטיחם ואמר להם (במדבר יח, ט): 'אני חלקך ונחלתך'."

"וַיֹּאמֶר ה'... הֲנִי מְמַטֵּיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם" (טז, ד).

מובא בילקוט שמעוני (בשלח רנח): 'אמר רבי שמעון בר יוחאי, לא ניתנה תורה לידרש אלא לאוכלי המן'. ודבריו טעוני הבנה!

ונראה לבאר דבריו ע"פ המסופר במדרש: "אמרה הארץ לפני הקב"ה, בבקשה רבש"ע, אני יכולה להצמיח כל-כך פירות כדי צורך העולם! אמר לה הקב"ה: פלגא עליי. ביאור תשובת הקב"ה הוא, שהיות ובני האדם ישנים חצי מזמנם - בלילה, ובזמן זה אינם אוכלים מפירות הארץ, לכן יכולה האדמה להצמיח חצי מהכמות שחשבה בתחילה.

ונמצא שהטעם שנגזר על האדם שינה הוא מפני טענת הארץ, ולפי זה, דור המדבר שאכלו מן שירד מהשמים ולא גידלתו הארץ, עליהם לא נגזרה גזירת השינה, ומכיון שכל היממה היתה פנויה להם לעסוק בתורה - יום ולילה, ובכך קיימו את הציצוי 'והיגית בו יומם ולילה' כפשוטו - כל היום וכל הלילה, לכן נאה לעומדים בבית ה' בימים ובלילות לדרוש את התורה, ומזה הטעם אף נקראו 'דור דעה'!

"וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁשִׁי לָקְטוּ לֶחֶם מִשֶּׁה שְׁנֵי הָעָמָד לְאָחָד וַיָּבִאוּ כָּל נְשֵׂאֵי הָעֵדָה וַיִּגִּידוּ לְמֹשֶׁה" (טז, כב).

מפרש רש"י: 'ויגידו למשה - שאלוהו: מה היום מיומים? ומכאן יש ללמוד שעדיין לא הגיד להם משה פרשת שבת, שנצטווה לומר להם 'והיה ביום השישי והכינו גור', עד ששאלו את זאת, אמר להם: 'הוא אשר דבר ה', שנצטוית לומר לכם, ולכך ענשו הכתוב, שאמר לו: 'עד אנה מאנתם, ולא הוציאו מן הכלל'."

נשאלת השאלה: מפני מה אכן לא אמר משה רבינו לבני ישראל את מצות השבת? אם משה רבינו אכן נצטווה לומר את מצות השבת, מפני מה התעכב ולא אמר זאת עד לאחר התרחשות זו עם המן?

רעיון נפלא השמיע על כך כ"ק האדמו"ר מגור שליט"א:

ידוע כי כבר בארץ מצרים תיקן משה רבינו לכלל ישראל את מנוחת השבת, וכמו שאמרו במדרש (שמות רבה א, כח): 'ראה [משה רבינו] שאין להם מנוחה, הלך ואמר לפרעה: מי שיש לו עבד אם אינו נח יום אחד בשבוע הוא מת, ואילו עבדך אם אין אתה מניח להם יום אחד בשבוע הם מתים! אמר לו [פרעה]: לך ועשה להן עמו שתאמרו! הלך משה ותקן להם את יום השבת לנוח'. וכתבו הראשונים (אבודרהם ועוד), שזה שאנו אומרים בתפלת שחרית של שבת 'ישמח משה במתנת חלקו'.

חפץ היה משה רבינו שלא יחשבו בני ישראל כי אף מצות שבת זו עליה הם מצטווים עתה מאת ה' - היא כעין מנוחת השבת שאותה הוא תיקן להם בהיותם בארץ מצרים, ומשום כך, בכוונה תחילה, מיאן משה רבינו לומר לבני ישראל בעצמו את מצות השבת, כל עוד הם בעצמם לא יראו ויווכחו בקדושת השבת האלוקית.

רק כשבני ישראל ראו את שידוד מערכות הטבע: שבים השישי יורד לחם משנה לכבוד שבת, ואילו בשבת עצמה אין יורד בה מן - יכול היה משה לומר להם את מצוות השבת האלוקית, כי אז הם עצמם כבר יבחינו ויכירו במעלתה ובגדולותה של השבת; רק לאחר שני ישראל ראו את שינוי הסדרים לקראת יום השבת, יכולים הם היו לשמוע את מצות השבת מפי משה, כי רק כך הם היו משכילים שאין זו אותה שבת כמאז, כי אם 'מתנה טובה' הניתנת להם על ידי הקב"ה..."

זהו איפוא מה שאמר להם משה רבינו (פסוק טז): 'ראו כי ה' נתן לכן את השבת', כלומר: הביטו והבחינו כי אין זו שבת כמו במצרים, זוהי שבת שניתנה על ידי ה'!

(ושלל לא יחסר)

העלון מוקדש לשחרורם במהרה של כל השבויים בריאים ושלמים, לרפואת כל הפצועים, להצלחת וישועות כל אנשי הבטחון ועם ישראל בכל מקום שהם.

המשגיה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

גליון מס' 123

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

פרשת בשלח - תשפ"ד

עניין של חינוך

"כי אני ה' רופאך" (טו, כו)

עד כמה גדולה כוחה של אמונה, סיפר מרן שר התורה רבנו הגר"ח קנייבסקי זצ"ל: הנה הגאון ר' יצחק אלחנן מקובנא זצ"ל היה מספר ששמע מרופאו של הקיסר, שבא אל הקיסר בערב שבת אחה"צ, וכשיצא ממנו המתינה לו אשה אחת והתחננה על נפשה כי בנה חולה מאד, ושיכנס לראותו. נכנס, וראה שהוא כבר גוסס וכי אפסו כל התקוות, ובכל זאת רשם "רצעפט" שתלך לבית המרקחת ותקני אלו התרופות, ותתן לחולה כל י"ז דקות ארבע טיפות. ביום ראשון עבר הרופא במקום, וראה את הבחור הזה מסתובב כבר ברחוב, התפלא עד מאד ונכנס אל אמו לשאול מה ארע. וסיפרה לו, הנה כבר היה קרוב לכניסת השבת, וחשבתי שבין כה לא אשיג את כל התרופות, והרי מיהו הרופא האמיתי אני יודעת, לכן הרתחתי מים ושמתי בו את ה"רצעפט", ונתתי לחולה כל י"ז דקות ארבע טיפות מהמים, וב"ה הבריא. (דרך שיחה)

בברכת שבת שלום

מערכת שיעורי לב ארי

פְּנִינִים מִשְׁלַח מַלְכִים

"וינער ה' את מצרים בתוך הים" (יד, כז)

שאל רבינו יוסף חיים זצ"ל: מדוע הגיעו המצרים לשיא אבדנם בים סוף, ולא לפני כן? וכתב שהדבר יובן במעשה שהיה יהודי ניסה מזלו בעבודות שונות, ולא ראה ברכה בעמלו. נועץ באשתו והחליט ללכת לעיר הגדולה, אולי יצליח שם. התקבל לעבודה במאפיה שסיפקה לו לחם לאכול ומקום חם ללון בו, וחסך כל משכורתו. כעבור שנתיים, כשהשתלם בכל רזי המקצוע, החליט לשוב לעירו ולפתוח מאפיה משלו. נפרד ממעבידו, ושם פעמיו לדרך. קול צורם עצר אותו: "הב כספך, ולא - אירה בך!" שודד הגיח ממחבואו ונשקו דרוך. כל תחנוניו נפלו על אזניים ערלות. סיפר שחסך את הכסף במשך שנתיים, ורקם תכניות לשיקום חייו. סיפר שעליו לפרוע חובותיו ולפרנס משפחתו בכובד. אך השודד אטם לבו: אם לא יתן את הכסף מרצונו, ישיגו לאחר הריגתו. הברירה בידו. מובן שמסר את הכסף בלב דווי. נטלו השודד והורה להמשיך בדרכו. אמר האיש: "עכשיו לא אוכל לבוא לביתי", אשתי לא תאמין לסיפורי. תאמר שוודאי התהוללתי ובזבזתי את הכסף חיי יהפכו לגיהנם. אנא, את כספי לקחת, עשה עמי טובה. תן לי הוכחה לכך. הנה" פשט מעילו ותלאו על ענף, תירה במעיל כמה יריות, שיאמתו את סיפורי! לכך לא יכול היה לסרב, כיוון רובהו וירה. "עוד אחתי" ביקש והשודד נעתר. תלה גם את כובעו, "ירה גם בו" ירה השודד. "עוד יריה" ביקש. והשודד אמר: "מצטער, תחמושתי אזלה". אם כך, כבר לא נשקפת ממנו סכנה- מיד התנפל עליו והכריעו ארצה, הכהו מכות נאמנות ונטל ממנו את כספו... כיוצא בכך - אמר הבן איש חי - המצרים העבידונו בפרך, כשודדים וליסטים. אבל כשפרעה שילח את העם ועוד יצא ללוותם, נרשם הדבר לזכותו ונבצר מאיתנו לפגוע בו. לפיכך חייבים היינו לפתותו לרדוף אחרינו וברדיפתו שמת מידו זכות שילוחנו, וכאילו איבד תחמושתו, ואז ניתן היה להטביעו בים סוף ולזכות בביזת הים! (מעין השבוע)

הסגולה השבועית: בקשות על המַחֲיָה לכבוד הצדיק!

אחד הסגולות המוכרות, אשר רבים עושים כן ורואים ישועות גדולות למעלה מדרך הטבע, הוא רכישת בקבוק 'עראק' לכבוד הילולת הצדיק רבי יצחק אביחצירא דמן תולאל (בן רבנו האביר יעקב זיע"א ומחבר הפיוט 'אעופה אשכונה' שנלב"ע יד' שבט). כאשר על הבקבוק כותבים את הישועה לה הם זקוקים, ומטמינים את הבקבוק עד להילולא בשנה שלאחר מכן ונושעים. לאחר הישועה, ביום ההילולא, פותחים את הבקבוק, ומברכים לכבוד הצדיק ומספרים את הישועה הגדולה. נוסח הכתיבה על הבקבוק הוא כך: "קְנִיתִי בְּקִבּוּק זֶה לְכַבּוֹד הַצַּדִּיק רַבִּי יִצְחָק בֶּן רַבִּי יַעֲקֹב דְּמִן תּוּלָאֵל וּבְעֶזְרַת ה' פֶּאֶשֶׁר אֲנִשְׁעָ בְּ: (וכאן מפרטים במה זקוקים לישועה) אֶפְתַּח אֶת הַבְּקִבּוּק בְּהִילּוּלַת הַצַּדִּיק".

מעשה שהיה...

עד היכן הפרת הטוב!

ספורים על רבנו הגר"צ פלמן זיע"א

הילולא דצדיקייא

הילולת רבנו
הגאון הצדיק
רבי שלום
בן ציון פלמן
זצ"ל זיע"א
(יב' שבט)

הגאון הרב שלום בן-ציון פלמן זצ"ל בעל השלמי תודה - נולד ב-כ"ד סיוון ה'תרצ"ד לאביו רבי שמואל ומרת חנה רחל ע"ה בעיר תל-אביב. למד בהתחלה בתלמוד תורה יסודי התורה בעיר. כבר בצעירותו נודע בשקידתו המופלאה ובהתמדתו הרבה. בהיותו כבן חמש-עשרה שנים בלבד בהמלצת מרן החזון אי"ש זיע"א התחיל ללמוד בישיבת פוניבז'. בהוראת הסטייפלר (הגאון ר' יעקב ישראל קניבסקי) התחיל למסור שיעורי הלכה בכולל. בהמשך התמנה לדיין, בבית דינו של מרן הרב ניסים קרליץ זצ"ל. בשנות ה-90 בהמלצת מרן הרב הגאון הרב אלעזר מנחם מן שך זצ"ל נשלח לייסד את קהילת 'נחלת משה' בבני ברק, אותה ניהל ביד רמה עד יומו האחרון. ייסד בית הוראה בו השיבו מו"צים חשובים מטעמו לשאלות בני הקהילה. העביר שיעורי תורה רבים בפני מאות מבני הקהילה בשבתות ובימות החול. היה אהוב על כולם. עזר בחשאי ובהצנע לכת. נלב"ע במוצאי שבת קודש, י"ב שבט ה'תשע"ה. ציונו בבני-ברק בבית-חיים פוניבז'. בהלוויית רבנו השתתפו מרן גדולי וגאוני הדור, וביניהם: מרן הגר' אהרון יהודה לייב שטיינמן זצ"ל, מרן הגר' יעקב אדלשטיין זצ"ל, מרן הגר' חיים קניבסקי, ומרן הגר' גרשון אדלשטיין זיע"א ועוד. ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו העצומה תגן עלינו אמן.

לרבנו הגר"צ פלמן זצ"ל היתה הנהגה מעניינת: את חדושי ותרותו היה כותב באפן קבוע על גבי דפי הזמנות, שבאמצעותן הזמן לשמחות. במשך השנים התמלא ארון שלם באלפי הזמנות, שהיו מלאות בגבן מזן אל זן בחדושי תורה מאירים ומערכות הלכה מפיקות נגה. חלקם ראו אור עולם בסדרת הספרים הנודעים של רבנו הלא הם ספרי הישלמי תודה. אף ילדיו מעולם לא הבינו, מדוע רבנו כותב דוקא על דפי ההזמנות ושיערו, שמא מדבר בחסכון ניר, או מחשש צרף גניזה, והדבר נותר אצלם בגדר תעלומה. בימי השבעה לאחר הסתלקותו התגלתה הסבה לכך לבני המשפחה ששמעו זאת מפי אחד מידידי רבנו, שפותר את התעלומה: היה זה פאשר הוא הציג לרבנו, כי מוכן הוא לקנות בעבורו מחברות גדולות ומסדרות, שבהן יוכל לכתב את חדושי התורה שלו, באפן נאה ומרחיב את הדעת. רבי בן ציון דחה את ההצעה, והסביר באפן הבא: "יש לי סבה מיחדת, שאני עושה כן", הסביר, "במכון אני כותב על דפים אלו. אנשים הרי טורחים ושולחים לי הזמנות, אך מה אעשה ולצערי אין עתותי בידי להשתתף בשמחות של כלם. אני מכרח ללמד, ואין לי זמן פנוי להגיע לכל שמחה, שאני מזמן אליה, ואף לא להשיב אגרת מזל טוב לכל שולח. לכל הפחות אני מקדיש את זכות למוד התורה והחדושים, שאני כותב על גבי ההזמנה ששלחו, להצלת בני הזוג ובעלי השמחה! בכך אני משיב מעט הפרת הטוב על ההתחשבות שלהם להזמין אותי לשמחה..."

(מתוך הספר אוצרותיהם אמלא)

(מתוך העלון פניני הצדיקים בשינויים קלים).

אופק חדרה

כניסת שבת	16:37	לוח מקומי
יציאת שבת	17:47	אור החיים
תם	18:21	
	16:49	
	17:41	
	18:15	

מאוד, נתן לו פיצויים על שלושים שנות עבודתו ואבי עזב את עבודתו והפך להיות אברך כולל לכל דבר.

שבועיים לאחר מכן רשויות המיסים פשטו על המפעל וגילו שם הונאות בהיקף גדול מאוד. בעל המפעל ברח לחוץ לארץ, העובדים לא קיבלו את משכורתם, והמפעל חדל לתפקד. העובדים מצאו את עצמם בלי עבודה, בלי משכורת, בלי פיצויים, בלי כלום...

היחיד שקיבל את כל המגיע לו, עד השקל האחרון, היה אבי שהחליט שנפשו חשקה בתורה, וקיבל עצמו לשבת בבית ה' וללמוד תורה כל היום.

מיהודי רחוק, שאפילו לא קבע עיתים לתורה, הוא זכה לסייעתא דשמיא מופלאה והפך להיות בן תורה מובהק והכל בזכות אמונת חכמים.

לברכה של צדיק יש כח גדול מאוד, אבל כדי שתחול הברכה יש תנאי קודם: "ויאמינו בה" ובמשה עבדו". רק אם אדם מאמין בברכת הצדיק, מתקיימת הברכה.

גם אצל מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל אירע מעשה דומה. לבן תורה הוצע לרכוש בבני ברק במחיר מוזל דירה שהיתה שייכת למעצב פנים. כאשר התעניין לסיבת המחיר המוזל, נענה שכל הצנרת אכולה לגמרי ויש להחליפה כמה שיותר מהר. נכנס היהודי למעונו של הרב שטיינמן זצ"ל ושאל: "החלפת הצנרת תעלה ממון רב. האם אכנס לכל העניין הזה?"

"מה מעשיך ביום יום?" שאל הרב.

"אני אברך. יושב ולומד בכלל", השיב היהודי.

"אם כך, תקנה את הדירה ובעזרת ה' הכל יהיה בסדר".

אכן, במשך עשרים ושבע שנים לא היתה בצנרת אף סתימה אחת, אך ביום פטירתו של הרב שטיינמן זצ"ל החלו הבעיות בצנרת והוא נאלץ להחליפה בכל הבית. "ויאמינו בה" ובמשה עבדו".

"אז ישיר משה ובני ישראל" (טו, א)

בפרשת בשלח מוזכרים ארבעה מאורעות גדולים: יציאת מצרים, קריעת ים סוף, ביזת הים ומלחמת עמלק.

מהו המאורע החשוב ביותר מביניהם?

ניתן ללמוד זאת משמה של השבת. היא לא נקראת 'שבת יציאת מצרים', 'שבת קריעת ים סוף' או 'שבת מלחמת עמלק', אלא 'שבת שירה'.

מה יש בשירה זו שהיא המהות המרכזית של הפרשה? שנינו במשנה (ברכות ט, ה): "חייב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה". אדם שמתרגש עליו צרה ל"ע, מברך עליה ברכה מיוחדת: "ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם דיין האמת".

מה הכוונה "כשם שמברך על הטובה"?

מפרש הברטנורא: "כשמברך דיין האמת על הרעה, חייב לברך בשמחה ובלב טוב, כשם שמברך בשמחה 'הטוב והמטיב' על הטובה".

נשאלת השאלה: אדם שהפסיד סכום כסף גדול או שפיתרו אותו מהעבודה, האם באמת מצפים ממנו לברך על כך בשמחה? גם כך הוא בקושי מצליח לברך. כיצד תובעים ממנו לעשות זאת בשמחה?

אומר רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל בספרו "נפש החיים" יסוד גדול: "והעניין, כי מילת 'ברוך' אינה לשון תהילה ושבח כמו ששומה בפי ההמון, אלא תפילה ובקשת רחמים. אבל האמת כי 'ברוך' פירושו לשון תוספת וריבוי".

אם ברכה היא תוספת וריבוי, נמצא שכפי הצורה שבה האדם מברך, כך הוא יזכה לשפע. אם יברך בשמחה - יקבל ריבוי ותוספת שמחה. ואם יברך בעצבות - היא תגרוור עצבות נוספת חלילה.

כשבני ישראל זכו לגאולה של יציאת מצרים וקריעת ים סוף, הם הודו בכזו שמחה, עד שמכוחה הם זכו לכל ניסי המדבר!

"וישובו ויחנו לפני פי החירות... ויעשו כן" (ד, ב-ז)

משה רבינו הורה לבני ישראל לשוב לאחוריהם, לכיוון מצרים, ומגיד הכתוב שיבחן של ישראל וכמו שכתב רש"י: "ויעשו כן - להגיד שיבחן ששמעו לקול משה, ולא אמרו היאך נתקרב אל רודפינו, אנו צריכים לברוח, אלא אמרו: אין לנו אלא דברי בן עמרם".

כתוב כאן דבר פלא: הרי לבני ישראל היו את עמוד הענן ועמוד האש שהורו להם את הדרך. להיכן שהם הלכו - בני ישראל הלכו אחריהם! וכאן כתוב שבני ישראל אמרו: "אין לנו אלא דברי בן עמרם". פירוש הדבר: למרות שעמוד הענן הורה להם להמשיך קדימה, לברוח מהמצרים, שהרי המצרים זועמים עליהם על כך שלקחו את כל כספם וירצו לנקום בהם, מכל מקום כיון שמשה אמר להם לחזור אחורה - "ויעשו כן"! "אין לנו אלא דברי בן עמרם". רק אחרי שבני ישראל הסתובבו לכיוון המצרים - עמוד הענן הסתובב גם הוא וחצץ בין שני המחנות.

היה זה מבחן גדול באמונה שבני ישראל עברו, בהצלחה, לפני קריעת ים סוף. משום כך כתוב (ד, א): "ויאמינו בה" ובמשה עבדו", משום שבני ישראל גילו "אמונת חכמים" במשה, והלכו לפי הוראותיו של משה גם בניגוד למה שהורה להם עמוד הענן. בני ישראל קיבלו במצרים שיעורים שלמים באמונה. נתנו להם את הכלים, ועכשיו הגיע הזמן שהם ישתמשו בכלים שקיבלו ויישמו בעצמם את השיעורים האלו, הלכה למעשה. ואכן הם צלחו במבחן אמונה החכמים הזו.

יהודי הגיע לרבי חיים קנייבסקי זצ"ל ושאל: אני רוצה לקנות דירה במקום פלוני. האם לקנות אותה?

"לך להסתפר", השיב לו רבי חיים.

"מה???"

"לך להסתפר אמרתי לך", חזר רבי חיים על דבריו.

"הסתפרתי רק לפני שבוע..."

"תסתפר עוד פעם..."

האיש הלך לספר. הלה התפלא מאוד: "הסתפרתי רק לפני שבוע?"

"רבי חיים אמר".

האיש התיישב על הכיסא והספר החל לספר אותו. השניים פתחו בשיחה: "אם אפשר לדעת, למה הלכת לרבי חיים?"

"רציתי לקנות דירה ובאתי להתייעץ איתו".

"איפה רצית לקנות?"

"בכתובת זו וזו..."

"הבן שלי גם בבניין הזה", אמר הספר. "אל תעז לקנות שם דירה! גרים שם כמה דירים בעייתיים מאוד שכולם סובלים מהם..."

"ויאמינו בה" ובמשה עבדו". אדם שואל על דירה ומקבל תשובה על ספר... מי שחי בלי אמונה מתחיל לשאול שאלות: מה הקשר? אולי הרב לא שמע טוב את השאלה? אולי אני לא הסברתי טוב את השאלה? אבל מי שחי עם אמונה לא שואל שאלות!

סיפר קבלן שעובד בבני ברק: אבי עבד במפעל לליטוש יהלומים. יום אחד הוא הגיע לרבי יורם אברג'ל זצ"ל, שאמר לו: "עליך לקבוע עיתים לתורה. זה לא טוב שאתה עובד כל היום ולא לומד". מאז אבי התחיל ללכת לשיעורים. היתה לו תפיסה חזקה והוא הבריק בשיעורים. בפעם הבאה שהגיע לרב אברג'ל אמר לו הרב: "זה לא מספיק שתשתתף בשיעורים, עליך ללמוד חצי יום ולעבוד חצי יום". אבי היה עובד בשתי עבודות: בבוקר עבד כמלטש שכיר במפעל, ואחרי הצהריים עסק בליטוש באופן פרטי. הוא קיבל על עצמו אפוא לעזוב את העבודות הפרטיות והלך ללמוד חצי יום כולל. לא ארך הזמן ואבי הפך לאחד מהאברכים החשובים בכלל.

בהזדמנות הבאה שהגיע לרב אברג'ל, אמר לו הרב: "ברוך ה' אתה עושה חיל גדול בלימודיך, הגיע הזמן שתלמד יום שלם בכלל".

ללא היסוס, אבי ניגש למעביד וביקש ממנו להתפטר מעבודתו במפעל. המנהל הבטיח לו העלאה במשכורת, אך אבי הסביר לו שלא זה העניין, אלא משום רצונו ללמוד תורה כל היום. המנהל, שהעריך אותו

הפכות

הילכות ברכות - המשך

- אם נסתפק אם בירך ברכה ראשונה או לא, מותר לו לכתחילה לאכול או לשתות בלי ברכה. ומכל מקום, אם יכול לשמוע הברכה מאחר, עדיף לעשות כן.

- אם נסתפק אם בירך ברכה אחרונה או לא:

א. בברכת 'מעין שלוש' ובברכת 'בורא נפשות', אינו חוזר ומברך, שספק ברכות להקל.

ב. בברכת המזון - חוזר ומברך.

- אם בירך על פרי ונפל מידו ונאבד או נמאס:

א. אם היה בדעתו לאכול עוד - לא יברך על השאר, שספק ברכות להקל.

ב. אם לא היה בדעתו לאכול עוד - יאמר: "ברוך, שם כבוד מלכותו, לעולם ועד". ואם ירצה לאכול עוד, צריך לחזור ולברך על השאר.

ג. אם לא אמר אלא "ברוך אתה ה'", יסיים "למדני חוקיך" (סיום פסוק), ויקח פרי אחר ויברך עליו.

- שכח והכניס משקין או אוכלין לתוך פיו בלא ברכה:

א. משקין - יהרהר הברכה בליבו קודם שיבלעם, ואם שותה עוד, לא יסמוך על מה שהירהר בליבו, אלא יאמר: "ברוך, שם כבוד מלכותו, לעולם ועד", ויברך ברכה ראשונה.

ב. אוכלין -

א. אם הוא דבר שאינו נמאס, יפלטנו ויברך עליו.

ב. אם הוא דבר נמאס, מסלקו לצד אחר ומברך.

- אורחים המביאים לפניהם פירות בזה אחר זה, אינם צריכים לברך אלא על הראשון, שְׁפָי בברכה אחת על כל המינים שברכותיהם שוות. ואפילו אם לא היה בדעת בעל הבית ליתן עוד לפני אורחיו ונמלך והביא לפניו עוד פירות, אינם צריכים לחזור ולברך. (אורות ההלכה)

מצה האדומים

מעשה שאירע לפני מספר שנים בבית החולים תל השומר. בבניין השיקום עובד יהודי צדיק ומניח תפילין לחולים, בסבלנות רבה הוא הולך מחולה לחולה ומנסה לשכנע אותו להניח תפילין.

באחת המחלקות שכב חולה בשם יעקוב חודורוב, דמות מפורסמת מאוד במדינת ישראל, פרסומו בא של הצטיינותו בתחום מדעי הכדור... עד כי לימים קיבל אות הנקרא "פרס ישראל".

אותו יהודי הציע להניח לו תפילין, אמר לו חודורוב: "נדבר עד זה בפעם אחרת", ולמחרת שוב אותה תשובה, וכך נמשך הדבר מידי יום ביומו.

לאחר מספר ימים ניגש אליו שוב ושאלו: "אולי אתה מעוניין?" והוסיף לפני שיקבל את התשובה הקבועה ואמר: "אני מציע לך הצעה שלא תוכל לסרב לה, תניח תפילין שבוע ימים בלבד ואני מבטיח לך שתראה שיפור במצבך, והיה אם לא תראה שיפור במצבך, אני אפסיק להטריד אותך!"

ניאות חודורוב למילות השכנוע קיבל את ההצעה והניח תפילין. בדיעבד אותו יהודי אינו יודע להסביר מה הביאו להציע הצעה שכזו, מי הבטיח לו שהיא תקבל, באיזה אומץ הוא הציע אותה... אבל הוא התפלל בכל ליבו להקב"ה על כך.

והנה אחר ארבעה ימים, כשבא להניח לו את התפילין אמר לו חודורוב: "אל תניח לי פה בחדר את התפילין, קח אותי לפרוודור מול חדר הרופאים..."

כשהגיעו מול חדר הרופאים אמר: "עצור, תניח לי פה, כדי שהרופאים יראו מה גרם לי לשיפור במצבי, ודאי שלא הם עשו זאת, אלא התפילין". (נפלאותך אשיחה)

שבת שלום ומבורך

לעילוי נשמות: שושנה שירה ח' בי בת אברהם, מיכאל ח' בי בן שושנה, טלעת בת טאוס, צדוק בן סעיד הינדי, ציון נר בן סעדה, אסתר תוהמי בת סעיד, דיקלה בת אסתר וישראל, חנה מנצור בת יוסף, רחל שגן בת שולמית, כלנית בת אסתר ורפאל, אביבה אסתר בת שלום, עופר בן רוזה, חיים בן דוד בן ארי, בן ציון בן יפת וימימה ישכר, אייל בן ניסים רחנה, משה כהן בן יעקב, קמר (שושנה) נגר בת ענואד, בנימין חיים בן יהודית, צדוק סאלח בן ג'וליס, נבריא נגר בן זכריה, מנשה ג'יבלי בן שלום.

לרפואת: אריה בן סעידה.

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.

מעשה באשה שלא זכתה לפרי בטן במשך שנים רבות, הכאב והצער היו קשים מנשוא, ובני המשפחה התגייסו גם הם לתפילות. גם אמה של האשה היתה שותפה לתפילות ולתחינות, והיתה הולכת לכותל ולקבר רחל כדי להתפלל ולקרוע שערי שמים עבור ביתה.

והנה אירע הבלתי יאמן: לאחר שלוש עשרה שנה, ילדה האשה בן זכר בעיצומה של שבת קודש!

השמחה היתה עצומה, ובני המשפחה התהלכו במשך כל השבת כשהם שיכורים מאושר.

השבת חלפה, ואמה של האשה החלה להיות מוטרת. היא מתגוררת בישוב קטן, הברית אמורה להיות בשבת, וכל המשפחה תרצה לבוא לברית של הילד שנולד אחרי שנות ציפיה כה רבות. מי יבשל לכולם? היכן יתאכסנו כל בני המשפחה?

כך היא ישבה וחשבה כשכולה לחץ ודאגה, ואז לפתע תפסה את עצמה ואמרה: 'במשך שלוש עשרה שנה בכיתי לזכות לנכד. והנה הגיע הנכד, ובמקום להיות עסוקה בהלל והודאה במה אני עסוקה? בקיטורים! מה יהיה, איך אני אסתדר. מה יהיה! האם זו התודה שאני אומרת לה? אני ממשיכה להודות, ולא נותנת לטרדות ולקשיים להעיב על ההודאה שלי!'

ואז היא מצאה מכתב של קרן תמלוגים שבו נכתב שמועד פירעון הקרן מגיע וניתן לפדות את הכסף. בסכום הכסף שהצטבר דם, שכרה האם אכסניה עם פנסיון מלא לכל השבת, וחגגה את שמחת הברית עם כל בני המשפחה.

היא המשיכה להודות - והישועה הגיעה!

היצר הרע יודע את הסוד הזה, ולכן הוא נלחם בכל כוחו שהאדם לא יודה לה'. לפיכך, כשהוא רואה שיהודי זכה לטובה והוא מודה לה', הוא מיד מביא עליו קושי כדי שיהיה עסוק בקושי ויפסיק להודות ולשבח את ה'. אם האדם מבין עד כמה זה חשוב, עליו להתאמץ בכל הכוחות להמשיך להודות בכל מצב.

שבת זאת נקראת לעולם ועד 'שבת שירה' כדי שנבין שהשירה הזו צריכה להיות שירה נצחית. האדם מְצַה להודות בכל יום על כל הטובות להם זכה, וגם אם באים עליו ימים שבהם העניינים לא הולכים כמו שצריך - עליו להמשיך להודות לה' גם בימים כאלה, ועל ידי זה יתהפך מזלו לטובה.

ראיתי באחד מספרי החסידות שכתב בדרך צחות, מדוע ציינה התורה את העובדה שמרים הנביאה לקחה תוף בידה. מה זה משנה אם היא ניגנה בתוף או בכל כלי אחר? העיקר הוא שהנשים אמרו שירה.

אמר אותו אדמו"ר: מהי ה'מוזיקה' של התוף? הדפיקות שאדם דופק על התוף. ומה יוצא מהמכות הללו שמכים בתוף? מוזיקה.

מרים באה ללמד את כלל ישראל, שגם אם נראה ליהודי שהוא מקבל מכה אחר מכה, מאותן מכות יכול לצאת זמר גדול. אם יהודי רק ידע כיצד להתחבר לבורא העולם, הרי מאותן מכות שכביכול הוא קיבל ממרום, הוא יקבל כח גדול ויתקשר קשר הדוק יותר עם ריבונו של עולם. (שש באמרתך)

פנינים

"הנני ממטיר לכם לחם... למען אנחנו הילך בתורתך" (ד, טו)

כתב רבינו ה"אביר יעקב" אבוחצירא זצ"ל: לא יחשוב בדעתו לומר שכשיהיה לו ממון ויהיה מזונו מצוי בידו אז יהיה לבו פנוי לעסוק בתורה, שעל זה אמר התנא "אל תאמר לכשאפנה אשנה, שמא לא תפנה". אלא ישים בטחונו בה', ויאמר: הכל בידו יתברך, ומה שראוי לי יבוא לי, והעיקר היא עבודת ה'! ואם לא יתהלך בדרך זו, אי אפשר לו לעסוק בתורה! וזהו שנאמר: "הנני ממטיר לכם לחם מן השמים", צריך שתדעו שהפרנסה בידי, אם ידעו זאת יעסקו בתורה: "למען אנחנו הילך בתורתך אם לא".

(מעין השבוע)

כיצד מחנכין?

עלון מס' 39

להאמין בבן ולא רק להאמין לבן

חברה של כולם, יודעת כמעט כל דבר בעולם, ערנית, מתעניינת, שואלת שאלות ומשתתפת בכל נושא שיחה. השגיה בלימודים גבוהים מעבר למצופה, וציוניה לעילא ולעילא... ילדה כזו היא חלומה של כל מורה."

המורה בשנה שנייה כתבה: "חנה היא ילדה נבונה, מבינה היטב את הנלמד בכיתה. היא מוטרדת ממחלתה של אמה, ומידי פעם גם כשנמצאת - היא כאילו איננה, אך עם זאת משתדלת לא להפסיד לימודים. הישגיה טובים מאוד וציוניה משביעים רצון."

המורה בשנה השלישית כתבה: "חנה מאוד חולמנית, מותה של אמה היה לה חוויה קשה ביותר והיא טרם הצליחה להתאושש ממנה. אך עם זאת היא משתדלת ללמוד כמיטב יכולתה. חבל שאין זה מספיק. היא לא משתתפת בשיעורים ואינה יוצרת קשר עם חברות. השגיה בלימודים דלים, וציוניה אינם טובים."

המורה בשנה הרביעית כתבה: "חנה היא ילדה מוזרה. יושבת בכיתה, ומלבד לתפוס מקום אינה עושה דבר. מחברותיה מקושקות למדי, ילקוטה אינו מסודר. כמעט לא מכינה שיעורי בית, וכפי הנראה אין לה חברות. השגיה בלימודים דלים וציוניה נמוכים. ספק אם תוכל לקבל תעודת גמר בתום הלימודים."

כעת הבינה המורה כהן כי היא טעתה לכל אורך הדרך. לכן החליטה שמאותו יום אינה רוצה רק "ללמד". רצונה לחנך, להדריך ולהקנות ערכים.

סיפורה של מורה: ביום הראשון ללימודים נכנסה המורה גב' כהן לכיתה ואמרה לתלמידותיה: "שלום תלמידות! דעו לכן כי כולכם ילדיי ואת כולכן אני אוהבת במידה שווה" (...???)

בשורה הראשונה, בדיוק מול פני המורה, ישבה ילדה שהייתה שונה מכולם. בגדיה לא היו נקיים, וגם היו קצת מקומטים, נעליה היו מרופטות במקצת, ומבטה כ'נודד' למקום אחר, ועל כל פנים בודאי לא לכיוון המורה... את הילדה הזו, המורה מיד לא אהבה, בלשון המעטה.

כאשר הקריאה מן היומן את שמות כל התלמידות, כשהגיע לשמה, חנה ציברוכענער, מלמלה בחופזה, ומיד המשיכה הלאה כי לא אהבה אותה כל כך...

כאשר שבו התלמידות מ'חופשת החגים' והגישו את שיעורי הבית שהיו אמורות לעשות אז, המורה מאוד שמחה, וסימנה בעט כחול הערות כמו: כמה נפלא! כמה יפה! עבודה מעולה!

אך שום ריגוש חיובי לא פעם בקרבה כשכתבה בעט אדומה בדף שהגישה חנה: **נכשלה!!!**

ומאז, בכל יום שלימדה בכיתה, שיתפה את כולן במהלך השיעורים, חוץ מ-חנה.

כשהגיעה העת לכתוב גליונות הערכה (תעודות) לרגל מחצית השנה, ובהם ציונים על ההישגים, והמלצות להבא, נטלה המורה כהן את הגליונות משנים עברו כדי לראות מה כתבו מחנכות השנים הקודמות על כל תלמידה.

כשהגיעה לגליון של חנה, ראתה שהמורה בשנה ראשונה כתבה: "חנה היא ילדה חכמה ומבריקה,

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"ג, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

אחרי מספר ימים קבלה גב' כהן מכתב ובו כתוב: "תודה על כל העזרה שעזרת לי. היית מורה נפלאה". על החתום: חנה.

אחרי שלוש שנים, בתום לימודיה בבית הספר, קבלה חנה תעודת הוקרה על הצטיינות יתירה ועל הישגיה המרשימים בתקופת הלימודים.

המורה גב' כהן קבלה עוד מכתב. ובו נאמר: "תודה לך מורתי על התמיכה והעידוד שנתת לי". על החתום: חנה.

אחרי ארבע שנים נוספות, שוב קבלה המורה גב' כהן מכתב, ובו חנה מספרת לה על לימודיה בסמינר וכיצד הצליחה שוב לסיים שלב ראשון. ושוב כתבה לה: "לא הייתה לי מורה כמוך". על החתום: חנה.

חלפו ארבע שנים נוספות, ועוד מכתב מגיע והפעם היא כבר הפכה לחלק מצוות ההוראה במוסד בו נכנסה לעבוד.

המכתב שהגיע כעבור כמה שנים אמר: "מורים רבים לימדוני עם השנים, והביאוני להישגים נאים. הפעם התחרות הייתה קשה ולא נורא אם סיימתי רק בדירוג שני. אך רוצה אני לומר לך כי מורה כמוך לא הייתה לי, וכנראה גם לא תוכל עוד להיות לי. תודה לך מורתי על האמון שנתת בי ועל המאמצים שהשקעת בי ועל שהראית לי את הדרך להצליח". והפעם היא חתמה: המנכלי"ת חנה.

מחתה המורה גב' כהן דמעה מעל פניה, והפעם כתבה לה תשובה: "לא, לא, לא, יקירתי, התודה היא לך על הזכות שנתת לי להיות מורתך, שפקחת את עיניי והראית לי כי עם מעט אהבה וקצת השקעה, התמורה היא גדולה, וניתן לשנות את נפש האדם. את זו ששינת את נפשי והפכת אותי מלהיות סתם מורה, למחנכת". (תודה מיוחדת לידידי היקר ר' יעקב הלמן ששלח לי את הדברים)

מאותו יום, בכל יום ניגשה לחנה, הביטה במחברתה, העירה לה בשקט ותיקנה את שגיאותיה. אם היה צורך, ביקשה ממנה להשאיר איתה בכיתה מעט, והסבירה לה שוב מה שלא הצליחה להבין בשיעור.

לקראת תום שנת הלימודים, כנהוג בבתי ספר רבים, הביאו התלמידות מתנות למורה. כולן הביאו מתנות עטופות במיטב ניירות העטיפה וסרטים צבעוניים. כולן - חוץ מחנה. וכולן צחקו לה כשהגישה את השי שלה, עטוף בנייר אריזה מקומט שהביאה מהמכולת.

המורה, בצעקה היסתה את כולן. "מה קרה לכן? השתגענתן? הרי המתנה הזו היא הטובה בעולם" (כשהיא עדיין אינה יודעת את תוכנה).

מכל המתנות, פתחה דווקא את המתנה של חנה, והוציאה משם צמיד ישן מעוטר באבנים ירוקות מזויפות, וחלקן אף חסרות, ובקבוק של בושם חצי ריק.

היא קראה לחנה ובקשה ממנה שתענוד על ידה את הצמיד, והתיזה על צווארה מעט מהבושם. בצהרים כשחזרה אל ביתה, על גרם המדרגות מחוץ לדלת הופתעה לראות את חנה, מחכה לה. כששאלה אותה "מה את עושה פה?" אמרה לה: "רציתי רק להודות לך על שהזכרת לי את אמי כשענדת את הצמיד שלה ולרגע קט אף הדפת את ריחה".

חייכה המורה גב' כהן, ליטפה את ראשה של חנה, הודתה לה על התשורה הנאה, ושלחה אותה הביתה.

סוף השנה הגיע. חנה נקראה לבמה לקבל תעודה מיוחדת, כי סיימה את השנה בהצלחה והייתה השלישית מכל השכבה.

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

בהודאה להשי"ת על פדיון הבן של נכדנו לוי יצחק נ"י

נדבת משפחת בלומנטל - הר נוף

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

518

פרשת בשלח תשפ"ד

שאולי מדובר באבנים בכליות, אולם תוצאות הבדיקה הראו, כי לא מדובר באבנים בכליות".

"הרופא שלח אותי לבדיקות מקיפות כולל סי.טי, ובדיקות דם שונות. לאחר מספר ימים, הרופא ביקש ממני להיכנס אליו בדחיפות ואז הודיע לי את הגרוע מכל, גידול ממאיר ל"ע, שהתחיל באזור הכבד, התפשט לכל האיברים הפנימיים, והוא הגורם לכאבים העזים אותם אני חש".

"הוא הוסיף, שהסיכוי לצאת מזה אפסי, ההתפשטות היא כה מקיפה שבשום ניתוח לא יצליחו להוציא ולנקות את כל הגרורות. הרופא אף הקציב זמן, בו ניתן לחיות עם מצב שכזה, מספר חודשים בלבד!..."

"המצב וההרגשה שלי הייתה כבי רע. סיפרתי זאת לחברי וידידי. לא ניסיתי להסתיר את המצב, חשבתי, כי כמה שיותר אנשים יתפללו עלי, יש יותר סיכויים שיתקבלו התפילות בשמיים ובורא עולם ישלח לי רפואה שלימה".

"שבת ראשונה לא באתי להתפלל בביהמ"ד בו אני מתפלל עקב חולשה נוראה שתקפה אותי. במשך השבוע לאחר מכן החלו כוחותי אט אט לחזור, דיברתי עם אנשים שנסכו בי תקווה. ניסיתי להתחזק בכל כוחי באמונה שלימה בבורא עולם שיושיע אותי ולא הנחתי לייאוש להשתלט עלי בשום אופן".

"בשבת השנייה חשתי יותר טוב והלכתי לביהמ"ד לתפילה. לפני התפילה פנה אלי הגבאי וביקש את הסכמתי לערוך עבורי 'מגבית', והדגיש שזה לא מגבית של התרמת כספים!... הסכמתי לכך. לפני קריאת התורה תיאר הגבאי את מצבי הקשה והאומלל, הוא פנה בבקשה נרגשת למתפללים לקבל על עצמם לא לשוחח בעת התפילה ובקריאת התורה מתחילה ועד הסוף והוסיף: 'ובזכות זה ישלח ה' יתברך רפואה שלימה לאחד מבני החבורה'.

"קריאתו נענתה בקרב המתפללים וביום שלישי לאחר מכן עלה לביתי לבקר אותי, הוא הגיש לי דף עם שמונים חתימות של המתפללים, אשר חתמו שהם מתחייבים לא לשוחח שום שיחת חולין בזמן התפילה מתחילתה ועד סופה, אף לא בעת מכירת העליות, והדבר יזקק לזכותי שאזכה לרפואה שלימה. ובאמת בשבת שלאחר מכן שרר שקט מוחלט בביהמ"ד בכל עת התפילה וקריאת התורה".

ה' יִלְוֶה לְכֶם וְאַתֶּם תִּזְוְרְשׁוּן (יד, יד)

אמר להם משה... כי ה' ילחם לכם, ואין לכם לצעוק אלא תחרישון... כי תבטחו בה' (בעל הטורים)

יש מצבים שצריך להחריש ואפילו לא להתפלל, אלא רק לחכות, להאמין ולבטוח בקב"ה שיקיים הבטחתו לבניו. אבל ישנם מצבים שלשתיקה עצמה יש כוח להשתיק את המקטרגים - 'מידה כנגד מידה'...

* * *

לרגל שמחת ה'אופרוף' של אחיינו, טס ר' אלכסנדר משה הי"ו ממקום מגוריו ביוניון-סיטי שבארה"ב למונטריאול שבקנדה. בליל שבת התפלל בביהמ"ד שהיה סמוך לבית אכסנייתו. כאשר נכנס לביהמ"ד, הבחין שבכניסה מתנוססת מודעה גדולה ובה כתוב: "מובא בשם ה'חפץ חיים' זיע"א ששתיקה יפה בשעת התפילה וקריאת התורה, ומסוגלת לכל הישועות". מודעה זו קשה לפספס, לא ייתכן מצב שיכנס אדם לבית המדרש מבלי שיבחין היטב במודעה.

התרגשות עזה תקפה את ר' אלכסנדר משה, כאשר הבחין כי קרוב לעשרה מניינים התפללו שם בנוסף להרבה ילדים ובחורים, ומתחילת התפילה ועד סיומה לא נשמע אף לא משפט אחד של שיחה בטלה!. הוא חש בהתעלות נפשית רוחנית גבוהה בקבלת שבת ובתפילת ערבית שלאחריה.

למחרת הגיע לתפילת מנחה, לאחר מכן שוחח עם הרב של ביהמ"ד והביע את התפעלותו, שאתמול בזמן קבלת שבת וערבית לא שוחחו אנשים באמצע התפילה, התפילה נערכה מתוך יראת כבוד כראוי לבית מקדש מעט, וההקפדה שלא לדבר ולשוחח בעת התפילה נראתה היטב בכל מקום, וזו הסיבה שבא עכשיו להתפלל כאן פעם נוספת. התרגשות נוספת חש בליבו, כשראה את המודעה הגדולה שהשתיקה מסוגלת לכל הישועות, כשהוא עצמו חווה על בשרו עד כמה באמת השתיקה בתפילה היא סגולה לכל הישועות!. כששמע הדיין את סיפורו, ביקש ממנו לספר זאת בסעודה שלישית. הוא הסכים לכך ובאמת בסעודה שלישית הושלך הס' ור' אלכסנדר משה החל לספר את סיפורו.

"הסיפור שלי החל בסוף חודש טבת ה'תשע"ה, התחלתי להרגיש כאבים חזקים באזור הכליות. בתחילה חשבתי,

רח"ל. עכשיו הגיע הזמן לרקוד בחתונת הבת. כלה יתומה שבחסידי שמים מצאה את זיווגה, והיא עתידה להיכנס לחופה, ולרש אין כל.

התאספנו כל הגיסים כדי לדון בדרכים לגיוס כספים, והוחלט שכל אחד יתחייב על סכום מסוים שאותו הוא יביא. כשרואים את המודעות של קופות הצדקה, שמבקשות תרומות ליתומים שנישאים במשך החודש, אולי לא יודעים עד כמה מדובר בעזרה קריטית, שמורידה רק במעט מהעול של בני המשפחה שנרתמו לעזרה.

התחייבתי על חמישה עשר אלף דולר! לא גביר הנני, ולא בן גביר, אני עמל לפרנסתי המצויה לי כדי צרכי ולא יותר. התכנית שלי היתה לזכות את עם ישראל במצוות הכנסת כלה. התקופה שבין האירוסין לחתונה ארכה כשלושת רבעי שנה, ובזמן הזה שיערתי שאוכל לגייס את הסכום.

בחרתי לי שני מוקדים לאיסוף התרומות. בתי כנסת ואולמי שמחות. לכתת רגלי בין בתים ולדפוק בדלתות לא הייתי מסוגל, אבל גם בתי כנסת ושמחות הם די והותר למי שלא רגיל בכך. כל יום הקדשתי זמן מה אחרי התפילה לאיסוף צדקה. ועם ישראל קדושים הם, נתבעים ונותנים. הם שומעים שמדובר בהכנסת כלה יתומה לחופה, ונותנים בעין יפה, כל אחד כמה שהוא יכול, ופרוטה לפרוטה מצטרפת.

במשך כמה חודשים אספתי סכום נכבד, אבל העול, המתח והקושי עלו למעלה ראש. הרגשתי שכבר אין לי כוח. עוד פעם ועוד פעם לעשות את הסיבובים בין המתפללים, כל פעם בבית כנסת אחר, שוב ושוב להיכנס לאולמות, ובתוך המולת השמחה לחלץ מטבעות מכיסיהם של האורחים.

יום אחד, אחרי התפילה, ישבתי מעט לנוח בבית המדרש וז'ניץ שברחוב נחמיה בירושלים, וחפשתי כמה טיפות רוחניות של מים קרים לנפשי העייפה. התקשרתי לקו השגחה פרטית, והקשבתי לשיעור 107 בספר שער הבטחון. במהלך השיעור סיפר המגיד שיעור על הרה"ק רבי **מנחם מנדל מפרמישלאן** זי"ע. שפעם אחת אסף הרבי את החסידים, וביקש שישתתפו עמו בסעודת הודיה. בשעת הסעודה קרא פסוק בפסוק את פרק ק"ז שבתהילים, הפרק של ארבעה החייבים להודות. בכל פעם בהגיעו לפסוק "ודו לה' חסדו" אמר זאת בהתרגשות מיוחדת, ועדיין לא ידעו החסידים על מה ולמה?.

לאחר מכן פתח הרבי בדרשתו, ובין הדברים אמר: "כתוב בספר הק' רבינו בחיי' על התורה בפרשת כי תצא (דברים כב, ה) עה"פ 'ועשית מעקה לגגך', שכל המאורעות שעתידים לבוא על האדם במשך החיים כבר הוכרזו בששת ימי בראשית. כל המקרים כבר תוכננו, ולפני שהנשמה ירדה לעולם היא הסכימה לכל מה שיקרה איתה. ואם תשאלו בשביל מה להתאמץ כאן בעולם, מה מקום יש לתפילות ולצדקות לביטול הגזרה? אז תדעו - כך אמר הרבי - שיש לי קבלה מאבותי הקדושים, שאם נגזר על אדם קושי או חולי

"במקביל המליץ רופא גדול בתחום לקחת סוג מסוים של טיפול כימותרפי, כניסיון לראות כיצד המחלה תגיב לזה. ברגע שהתחלתי לקבל את הטיפול חל שיפור מדהים בגופי. בהתחלה - לפני הטיפול - עמדו המספרים במחזור הדם על 33,000... כשלאדם רגיל המספר עומד על 32 בלבד. ואילו לאחר שתי-עשרה שבועות כאשר ערכו בדיקה חוזרת, נדהמו הרופאים להיווכח, שהמספרים ירדו באופן דרסטי ועמדו על 3,200!... הרופא התקשר אלי ואמר בהתרגשות, שהדבר בלתי נתפס, ועפ"י מדעי הרפואה אין אפשרות להסביר עובדה שכזו. והוא הסביר: "בדרך כלל יורדים המספרים רק כמה אלפים בתקופה קצרה כזאת, וכאן הם ירדו כמעט בשלושים אלף!". בנוסף לזה מצאו הרופאים שהגידול החל להיעלם באופן ניכר, מעבר למצופה, והדבר נותן הרבה תקווה שאוכל להירפא ממחלתי".

"המשכתי בטיפולים וכעבור שתי-עשרה שבועות ערכו בדיקה נוספת ושוב מתקשר הרופא בהתפעלות ומבשר, שהמספרים ירדו מתחת לשלוש מאות... לדבר שכזה לא היה תקדים!. כל עובדי המחלקה יודעים לספר על הנס הגדול, שראו אצלי".

"אני בטוח, שזכות זו של שתיקה בשעת התפילה היא שעמדה לי, ועומדת לי בהווה ובעתיד. מצבי השתפר מיום ליום, הכאבים חלפו והפכתי להיות ככל האדם".

"לקראת ראש השנה, כתשעה חודשים מאז פרצה בגופי המחלה, כתבתי מכתב מרגש לכל ידידי בביהמ"ד, הודיתי להם מקרב לב על המאמצים וההשתדלויות שעשו עבורי, וביקשתי שימשיכו להיזכר ולהקפיד על דבר חשוב ונשגב זה".

"כאשר הגעתי הנה, התרגשתי מאוד לראות את המודעה בכניסה ש'שתיקה בשעת התפילה מסוגלת לכל הישועות'. אמרתי, אספר את סיפור חיי, למען ימשיכו להתחזק ולדעת, כי יש דברים בגו, ואכן זו סגולה גדולה ועצומה עד מאוד!".

[מתוך 'פניני עין חמד']

וְאַתֶּם תִּזְוְרְשׁוּן (יד, יד)

'ואתם תחרישון' - חסר יו"ד - תחרשון, כשתהיו פְּחָרְשִׁים
שאתם שומעים חרפתכם ואתם שותקים - הקב"ה ילחם
לכם (פי' רבי חיים פלטיאל עה"ת)

השותק כשמחרפים אותו, ואינו מגיב לדברי המבייש, ובפרט אם גם בפנימיותו נפשו מחרשה ורגועה כאילו היה חרש ולא שמע חרפתו, מובטח לו שה' ילחם עבורו וישיע אותו.

* * *

סיפור מפי בעל המעשה: עת ספוד, ועת רקוד. את ההספדים סיימו מזמן, כאשר גיסי עלה למרום בצעירותו

מסוכן ח"ו, לפעמים יש לאדם איזו זכות, ומחליפים לו את כל הקשיים לביזיונות ולבושות, והוא ניצל מהגזירה!".

"עתה", המשיך הרבי, "במקום שאצטרך לעבור איזה חולי, חלילה וחס, ולהתרפא, ורק אז לעשות סעודת הודיה, זיכוני מן השמים בביזיונות גדולים ועצומים, עד עמקי הנפש, ובטוח אני שניצלתי בזה מחולי ומכאב של כמה שנים. על מתנה מופלאה כזאת, ראוי לעשות סעודת הודיה!".

המעשה הזה האיר לי את כל ההתעסקות עם הצדקה באור יקרות. הרי כשמסתובבים בקהל ואוספים כסף, יש כל מיני תגובות של אנשים, ובטח התכפרו עוונותי מזה. אמנם לא היו דברים חריגים, אבל בכל זאת, הרגשתי שנשלח לי עידוד מן השמים לחזק אותי.

ישבתי שם ואמרתי לפני ריבונו של עולם: "אתה ידעת את צערי ואת מכאובי. מלבד האחיינית הכלה, ברכת אותי במשפחה ברוכה, וגם את המחויבויות שלי אליהם עלי למלא ולקיים את כל המצוות שיהודי צריך. קשה לי! אבא שבשמים, אני צריך ישועה. אתה הוא אבי יתומים, אתה הוא המחותן שעומד מצד הכלה, והלא עליך נאמר 'לי הכסף ולי הזהב! הנה, אספתי כבר שני שלישי מהסכום שהתחייבתי. עשה נא עמי אות לטובה, הראני את חסדך, ותשלח לי מאוצר מתנת חינם את השליש השלישי בקרוב, למען הכלה היתומה".

ככה ישבתי והתחננתי לפני אבי יתומים ודיין אלמנות, וכשהרגשתי מחוזק ועמדתי לצאת את בית המדרש, ניגש אלי יהודי אחד. הוא כבר הכיר אותי מהסיבובים לאיסוף הצדקה ואמר לי: "היום מתקיימת שמחת שבע ברכות לא הרחק מכאן. מדובר במשפחה מכובדת מחוץ לארץ, וכדאי לנסות להתרים שם לצדקה".

הודיתי לו בכל ליבי, ואכן, בשעת ערב עשיתי את דרכי אל האולם. הגעתי מוקדם מדי, רק מעטים מבני המשפחה נכחו, והם היו עסוקים בתמונות, מחייכים, זזים קצת קדימה וקצת ימינה, מעט שמאלה, מעט אחורה. פתאום אני נכנס. לא קשור משום כיוון ולא מתאים לתפאורה. ניגשתי אל אחד מהנוכחים והתחלתי לומר שאני אוסף כסף להכנסת כלה יתומה... עוד אני מדבר, ניגש אלי אחד מהמשפחה, ומושך לי במעיל. "בשביל מה באת לכאן?" הוא צועק. "כאן זה לא בית התבשיל. אתה לא תקלקל לנו את השמחה!..."

כדי שבטוח אבין למה הוא התכוון, הוא משך אותי החוצה בידיו, כשאני נגרר אחריו. כבר הבנתי את ה'רמז' מצוין, אבל הלה לא נרגע. הוא המשיך לאחוז בי הלאה, לחכות אתי ברמזור, ולהעביר אותי את הכביש לצדו השני של הרחוב. רק אחרי שעמדתי במרחק הגון מהאולם, הוא בא על סיפוקו ועזב אותי לנפשי.

העלבון והביזיון היו גדולים כל כך, שהיה נדמה לי כאילו כבר נקברתי באדמה, ורק הרוח הקרה שנשבה על פני הזכירה

לי כי חי אני, ברוך השם, כל אברי שלמים, ואפילו, בחסדי הבורא, אני מסוגל להתבונן ולחשוב...

לחשוב על הסיפור ששמעתי בדיוק היום. על סעודת ההודיה הגדולה של הרה"ק רבי מנחם מנדל מפרמישלאן. באותם רגעים קלטתי בהתרגשות כי שמע השם את תפילתי. התחינה שהתחננתי היום מעמקי לבבי עלתה השמימה, והקב"ה שלח לי ביזיון, שיכפר לי על כל חטאי, ומעתה ודאי ירחם עלי, וישלח לי במהרה את יתרת הסכום שהתחייבתי לאסוף. היתה לי הרגשה ברורה שנושעת.

למחרת המשכתי במנהגי. אחרי תפילת שחרית סובבתי בבתי כנסת, והנה ניגש אלי אברך. "אתה נזרקת אתמול מהשמחה שלנו?" שאל האיש, "מחפשים אותך! אל תשאל מה היה אחר כך. אבא שלי, אבי החתן, שמע מה שקרה, ואין לך מושג כמה הוא הצטער. כאב לו מאד, והוא ביקש מכולם שישימו לב אם פוגשים אותך. הוא רוצה לפייס אותך".

האברך נתן לי את מספר הטלפון של אביו. "הוא ביקש שתתקשר אליו". אחר כך הוסיף בהתנצלות, "זה שהחליט על דעת עצמו להוציא אותך מהאולם, צריך בעצמו ישועה גדולה. כנראה מרוב שהוא סובל הוא הוציא את הכאב שלו עליך".

התקשרתי אל אבי החתן, אך הוא לא ענה. הוא היה כבר בדרכו לחו"ל. השארתי לו הודעה, ובערב הוא חזר אלי, 24 שעות בדיוק אחרי האירוע של אתמול. הוא תפס איתי שיחה ותוך כדי הדברים שאל: "במה אוכל לעזור לך?".

"יש לי אחיינית שעומדת להינשא בקרוב. היא יתומה, ואני אוסף עבורה כסף, להכנסת כלה", עניתי.

"כמה כסף אתה צריך?", הוא שאל.

"חמשת אלפים דולר", אמרתי. זה השליש שחסר כדי להשלים את ההתחייבות שלי.

"קיבלת את זה", אמר האבא, "ואני מבקש ממך, שתיגש אל בני שדיבר אתך היום, ותיקח ממנו את הכסף. רק אמור שאתה מוחל בלב שלם על התקרית אתמול".

"מוחל, מוחל!" עניתי מכל הלב, ובירכתי את האב ואת בניו, את החתן והכלה שיבנו בית נאמן בישראל ויראו טוב כל ימיהם, ואת בנו שזקוק לישועה, שיוושע בקרוב.

למחרת קיבלתי את חמשת אלפי הדולרים במזומן... בתוספת לכפרת העוונות... אבי יתומים שלח לי אותם בדרך מופלאה, 'אודך השם כי עניתני'. [מתוך 'השגחה פרטית']

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה הֲגִנִי מִמִּטֵּיִר לְכֶם

לָזוּם מִן הַשְּׂמַיִם (טז, ד)

בפרנסת האברכים בדורנו ניכרת במיוחד ההשגחה הפרטית על כל צעד ושעל, ורואים בחוש עד כמה לחמם הוא בבחינת 'לחם מן השמים'.

* * *

מספר יהודי יקר: "בשבוע שעבר השתתפתי בבר-מצוה, לפני שיצאתי לביתי הבחנתי ביהודי שגר באזור שלי. שאלתי אם הוא צריך להגיע הביתה, והשיב שאם בין כה וכה אני נוסע לכיוון הוא יצטרף - אך אין בדעתו להטריח במיוחד.

כאשר הגענו ליעד - ביתו - אמר: "אני מאוד רוצה לשלם לך על הנסיעה אבל אין עלי כסף, האם אני יכול לשלם בסיפור?..."

עניתי לו, שלא הייתי מעלה בדעתי לקבל כל תשלום עבור נסיעה שבין כה וכה אני עושה, ואף אם הייתי יוצא מדרכי עבורו משמעותית, אך אם הוא רוצה לשלם ב'תשלום רוחני', הרי שזה דבר ששווה יותר מהכל!"

וכך הוא סיפר: "אני לומד בישיבת 'מיר'. אין לי מקום קבוע בביהמ"ד, אבל אני יושב עם חברותא במקום של מישהו אחר כבר כמה שנים... מדי תחילת זמן הוא מגיע, עושה 'מחאה', יושב במקומו למשך יום-יומיים ואחר כך בהיעדרותו הממושכת אני משתמש במקום [לא נרחיב פה בכל סדרי המקומות של 'מיר', אשר נוצרו עקב הצפיפות הרבה המאפיינת את המקום. אך 'חזקה' ו'מחאה' על מקום הינם מושגים ידועים ומקובלים בישיבת מיר המעטירה].

פעם אחת, בתחילת זמן, הגיע בעל-המקום וכדרכו עשה 'מחאה'. כבר הייתי רגיל לכך, אלא שהפעם הוא הגיע עם חברותא, וגם כעבור יומיים המשיך לפקוד את המקום...

החברותא שלי חשב שאולי כדאי להגיד לו שיחפש מקום אחר, או שילמד עם החברותא שלו באותו מקום שהוא לומד בכל זמן בבית מדרש אחר, הרי אנו רגילים כבר לשבת כאן כמה שנים, נוח לנו כאן והתרגלנו גם לדבר בלימוד עם האברכים החשובים שיושבים מסביבנו, ובכלל, 'אין אדם לומד אלא במקום שלבו חפץ'...

אך אני אמרתי לו: "מוותור לא מפסידים". הוספתי ואמרתי לו את אמרתו המפורסמת של ראש ישיבת מיר רבי **חיים שמואלביץ** זצ"ל בענין "ששה מתכסים בטלית אחת", היתכן?! אלא, שאם כל אחד דואג שהשני יהיה מכוסה, אפילו לששה יש מקום תחת טלית אחת.

'אומר ועושה', הצטופפנו בספסל ומדי פעם מצאנו פתרונות זמניים. לחברותא שלי עדיין היה קשה לקבל את הדבר. "מה זאת אומרת? מילא שהוא מגיע לעשות 'מחאה', אבל להתיישב במקום? בקביעות? ועוד עם חברותא?..."

בתוכי לבי ידעתי, שלמרות שהפעם זה נראה שונה, מסתבר שבעל-המקום יפנה אותו בקרוב ולכן חבל לפתח

קפידות ומריבות. אדהכי והכי התיידדתי עם החברותא של בעל-המקום וסיפרתי לו שבתאריך פלוני אני מחתן בן. הוא התלהב: גם אחותי מתחתנת באותו יום! ואז שאלתי אותו: "שמא אתה מכיר מישהו שיכול לעזור בהוצאות המרובות?, כבר חיתנתי כמה וכמה ילדים!".

"תראה", השיב האיש. "לי עצמי אין. אבל האבא של המחותן שלנו, הוא עשיר גדול מארה"ב. הרי מדובר בחתונה שמתקיימת באותו יום של חתונת נכדו, זה דבר שמעורר רגשות, אז אולי נמצא מסילות לליבו...".

אני כבר דמיינתי מתנה לחתונה של כמה מאות דולרים, לכל הפחות. ניסיתי לשדלו לדבר עם הורי מחותנם, ואף אני כבר בניתי 'תילי תילים' של דמיונות, שהרי יש לי קרוב משפחה שגר באותה מדינה שגר העשיר, ואולי דרכו אוכל לפנות... תכל"ס - הערוץ הוזנח מצד החברותא וגם דרך קרוב משפחתי לא נעשה דבר, וממילא שום מתנה לא הגיעה...

באמצע ימי השבע-ברכות אני בודק את חשבון הבנק שלי. לתדהמתי אני מגלה שם העברה בנקאית של מטבע חוץ לזכותי על סך 5000 דולר! ההעברה בוצעה ע"י קרן כלשהי שלא הכרתי, ומעולם גם לא ביקשתי ממנה תרומה.

יצאתי למסע בירורים שהביא אותי לגילוי המדהים הבא: בחתונת בני שהה משפיע ירושלמי שאני מקורב אליו. דקות לפני החופה מקבל הגבאי של המשפיע שיחת טלפון בהולה. יהודי מחו"ל שנמצא עכשיו בחתונת נכדו [זהו אותו עשיר שחשבתי לבקש ממנו עזרה], חייב להתייעץ עם המשפיע בנוגע לענין דחוף.

מה היה נושא ההתייעצות אין לי מושג, אך כיצד הסתיימה השיחה יש לי מושג... העשיר אמר למשפיע שברצונו לתרום משהו לזכות חתונת הנכד, והוא שואל למי לתרום. השיב לו המשפיע, שלא עולה כרגע בדעתו למי אפשר לתרום, מלבד העובדה שהוא שווה כעת בחתונת בנו של יהודי [אני הקטן...]. שנצרך, ובנש"ק, ואולי הוא ראוי לקבל את התרומה. מיד הורה העשיר לקרן להעביר לחשבון שלי 5,000 דולר בלא שאני אפילו ידעתי מכך...

בחכמה שלאחר מעשה חשבתי לעצמי: מה בעצם קרה פה? באופן טבעי, החברותא של בעל-המקום אמור להיות הצינור של הכסף. הרי הוא סיפר לי על הגביר, ואני דיברתי איתו, והלה התרשם שיש סיכוי שהעשיר יתרום לחתונה שמתקיימת באותו ערב של חתונת נכדו. אך מה היה קורה אז, אם הכסף היה עובר דרך אותו יהודי? - הייתי 'טופח לעצמי על השכם' ואומר: 'בזכות זה שנמנעתי ממחלוקת, הרווחתי'. שהרי ברור שאם לא הייתי מקשיב לחברותא שלי, ומתרעם על בעל-המקום והחברותא שלו, לא הייתה נוצרת ביננו השיחה שהניבה לי את המתנה! אבל מה הקב"ה רצה ללמד אותי? - לקבל את מה שמגיע לך תקבל גם בלי שתוותר... ולהימנע ממחלוקת? את זה צריך לעשות גם בלי רווחים...

[מתוך 'איש לרעה']

עוד סגולה מפורסמת: לימוד בספר "אור החיים" מדי יום ביומו. לי "הנר", סיפרו ת"ח ניסים שארעו עימם בעקבות לימוד זה!

סגולות, אמונה ורפואה

כאשר בא הגאון רבי שמעון סופר, בנו של רבינו החת"ס, לכהן ברבנות קראקא, לא הבין היטב את לשונם של בני העיר ואת מבטא שפתם שהיה שונה מאד ממה שהורגל בהונגריה.

פעם באה לפניו אישה בבכיה וביקשה שיתפלל עבור בנה החולה שיתרפא.

הבין רבי שמעון סופר שהיא מבקשת ממנו איזו תרופה או סגולה למחלת בנה ולכן לא הגיב מאומה, באשר לא יכל לעזור בזה. כאשר הפצירה בו מאד, השיב שתיתן לילד עלי חרוב. בחושבו אם לא יועיל זה לא יזיק, בינתים תניח האישה לנפשו... למעשה, הילד הבריא, ורעש גדול נעשה בעיר קראקא – "הרב הינו בעל מופת!"

כעבור כמה שבועות, בא אל הרב יהודי בוכה מרה - הפריץ הזהירו, באם לא ישלם את דמי שכירות דירתו ישליכהו החוצה. לפי לשונו חשב רבי שמעון סופר לתומו שגם הוא בא לבקש תרופה וסגולה לחולה. יעץ לו אותה עיצה, שיקח עלי חרוב.

הלך האיש לביתו. בישל כמות עלי חרוב ושתה את המשקה. כאשר יצא לרחוב תקפוהו כאבי בטן נוראים עד שהוא נפל מתעלף. בדיוק נזדמן לשם אותו פריץ וראהו שוכב על הארץ. סבר הפריץ כי מרוב הפחד מפניו התעלף היהודי... התרגש מכך והחל לעודדו באומרו: "מוותר אני לך על שכר הדירה".

את הסיפור הזה סיפר בנו, רבי עקיבא סופר כשהוא מוסיף: "אינני פתי המאמין לכל דבר... אבל סיפור זה לימד אותנו כי המאמין בצדיק באמונה תמימה עוזרים לו מן השמים!" ("רבנו שמעון סופר")

הגאון הרוגוצ'ובר חלה פעם, בא רופא, לאחר שבדק אותו אמר לו: "רבי, אתם צריכים יותר לנוח ופחות ללמוד".

המשיך הרופא ושאלו: "למדנו הרבי, מה טעם מאמר חז"ל "טוב שברופאים לגיהנום"!"

"פשוט ביותר - השיבו הרוגוצ'ובר - אם הרופאים מקומם היה בגן עדן, הם היו מפריעים לצדיקים ללמוד, בטענה שצריך לנוח יותר..." ("אמירה יפה" הובא ב'אוצרות דתנו רבנו ברפואה')

"כל המחלה אשר שמתו במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך". (ס"ו כ"ו)
סגולות לרפואה בקצרה

מי שהוא חולה, יש סגולה להקימו מחוליו, על ידי שיקבל על עצמו לעשות מצוה בדבר חדש שלא היה נוהג בו מקודם, שאינו מחוייב בו מצד הדין. (ב"ב יהודע" שבת לב.) יקבל עליו מידת חסידות בדבר אחד לעשותו, ואז בזכות זה יתרפא. (שם ערכין טז.)

"חפץ חיים": טוב לאדם להתחבר עם צדיקים אהובי וידידי ה' יתברך, כי פעמים שראוי לבוא על האדם איזה צער ומכאוב או פורענות, אך מכיון שעל ידי צדיקים שיצטערו עימו לא ראוי שיבוא עליהם צער כזה אין הקב"ה רוצה לצערם, אזי גם על מי שראוי להעניש לא יבוא עליו. לכן טוב לאדם להרבות שלום ורעות עם רעים אהובים לה', כדי שיטיב עימו ה' מה שיטיב עם ידידיו.

על ידי שמקיים בעצמו הוי זנב לאריות ומתחבר לצדיקים, הוי זכות להשתנות המזל מרעה לטובה. ("דברי יהודה" אבות ד' י"ג)

אמירת "אשר יצר" בכוונה ומתוך הכתב היא סגולה בדוקה וגדולה לרפואה. בסופה יכוון שיהא זה לרפואה בענין שצריך לו.

אמירת תפילת חזקיהו המלך בחוליו. ("טעמי המנהגים" עמ' שי"ט)

אדם שחלה במחלה קשה ילמד בעיון סימן אחד מתוך שו"ת "נודע ביהודה", זו סגולה מפורסמת לרפואה ולחיים. (הגריש"א)

לימוד בעשרה בספר "מנורת המאור" לרפואת החולה מועיל. (פירוש "נפש יהודה" ל"מנורת המאור" ובהסכמת מסורת הש"ס שם)

לימוד משניות קינים עם רע"ב ותוס' יו"ט ופירוש "קן מפורשת" ויאמר התפילה המובאת שם "חביבין ישראל לפניך וחיבה יתירה נודעה להם שנקראו בנים..." לאחר מכן יפרט בקשתו ויענה. אם עדיין לא תבוא הישועה, יחזור על כך שלשה ימים.

(הקדמת הגאון הצדיק רבי אליהו גוטמכר עיי"ש)
סגולה זו הרבנית בת שבע קניבסקי הדגישה במיוחד את חשיבותה. אף היתה מעניקה חוברת של מסכת קינים, במשך השנים חילקה עשרות אלפי עותקים! ("בית אמי")

ה"דברי חיים" מצאנו הבטיחה: מי שלומד בספר "תומר דבורה" לא יפגע מהמחלה הידועה. ("מקובל מגדולים" - האדמו"ר רבי יואל מסאטמר)

הגאון רבי יעקב אדלשטיין: סגולה לריפוי מהמחלה, ללמוד סימן "חזון איש" בעיון, דהיינו, שאחד מקרוביו ילמד לזכותו. ("נר לשולחן שבת" מידידי הג"ר י"ו)

עוד סגולה לרפואה - הגאון רבי חיים פאלאג'י: כשיש חולה בבית יעשו ותרתנות, אפילו עם עופות השמים, ובדוק ומנוסה שיבקשו עליו רחמים. (רפואה וחיים" י"ב)

כן נהגו מי שהוא חולה, לתת מאכל לעופות על הגגות, כדי לרחם על הבריות, בזה יזכה שירחמו עליו מן השמים. ("רוח חיים" ת"ה)

השבת יחול יום פטירת פאר ישראל והדרו, הגאון רבי חיים פאלאג'י, הרב החבי"ף, ראש הרבנים לטורקיה, "רב המולל", י"ז שבט תרכ"ח

ריח טוב שעשה רפואה בפרשת השבוע

כתב רבי חיים פאלאג'י: בליל הסדר יסדר שולחנו מבעוד יום ויעטרהו בצלוחיות וכוסות מלאי שושנים ופרחים ומיני בשמים, כמו שאנו נוהגים כאן באיזמיר.

"כשושנה בן החוחים" - נהגו לשים שושנים בשולחן ליל פסח. נראה לומר עוד טעם בזה, על פי מה שאמרו בזה הקדוש (בשלה מה), כאשר יצאו בני ישראל ממצרים היו חלושים ומעונים, רוחם היתה שבורה מחמת השעבוד. עימם יצאו ללוותם מלאכים ומרכבות, כולם הרימו קול שירה ותשבחות לפני הקב"ה, אך לא היה בישראל כח לעמוד ולשמע קול שירי מלאכי השרת המשוררים ביציאת מצרים.

הוציא הקב"ה רוחות של ריחות טובים, נכנסו הרוחות לגופם של ישראל ונתרפאו ונתחזקו, והיו שומעים קול השירה כל אותה הדרך והיה קול התשבחות של המלאכים משמח אותם. ("נפש כל חי". וב"חיים לראש" כתב כי כן היה בליל פסח, שהריח יצחק ריחות בשמים מגן עדן)

"כל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח". (הגה"ש"פ)

יש לבאר זאת בדרך זו: הפרישה כתב, שהטעם שהחמירו חכמים שאין משיחים בסעודה, אזהרה זו אינה שייכת בזמננו. משום חשש סכנה של שמא יקדים קנה לושט, שזה רק כשהוא מיסב, אבל אנו יושבים ואוכלים. (או"ח ק"ע א) כתב ה"ברכי יוסף", שאם כן יש להזהר בזה בליל פסח, בו כולנו יושבים מסובים. (שם)

היה מקום לומר, שכיון שיש מצוה בלילה הזה לספר ביציאת מצרים, אין כל כך חשש סכנה, דשומר מצוה לא ידע רע. וזהו מה שאמרו "כל המרבה לספר ביציאת מצרים - אפילו בתוך הסעודה - הרי זה משובח" ואינו נקרא עובר על דברי חכמים. ("חיים לראש" עמ' ק"ב)

"ויקראו בית ישראל את שמו מן ... וטעמו כצפיחית בדבש". (ט"ז לא')

מנהג היה בעירנו איזמיר שהיו אוכלים בסעודת שבת בצהריים מאכלי חלב עם דבש ואחר כך בהפסק אוכלים בשר. סודן של דברים עפ"י דברי ה"חמדת ימים" לאכול תחילה חלב שהוא בחינת החסדים ואחריו בשר בחינת הגבורות. תתאה גבר, הגבורות ממתקים החסדים של מטה - והוא תיקון נפלא! על זה היינו סומכים רוב העיר לאכול מדי שבת בשבתו תבשיל אורז עם דבש ומטילים אותו בתוך החלב ונקרא 'דרדי', ואחר כך באותה סעודה אוכלים תבשיל בשר.

אנכי הייתי נותן בזה סימנים: סופי תיבות "זבת חלב ודבש" הם אותיות שבת, וגם הפסוק "דבש וחלב תחת לשונך" סופי תיבות שבת, רמז שיש לאכול בשבת חלב עם דבש!

טעם נוסף, יען שבשבת ניתנה תורה ולא ניתנו שבתות אלא לעסוק בתורה, על כן נהגו לאכול בשבת 'חלב ודבש' שהתורה נמשלה להם.

דקדקו החכמים שיש במנהג זה פירכא. הלא רבינו האר"י לא היה אוכל גבינה ביום שאכל בשר ולהיפך, וכן תמה עיקרי הד"ט. מכח זה נתבטל המנהג הזה לגמרי, ואין אוכלים חלב עם בשר בסעודה אחת, בין בחול בין בשבת. הרי זה מן התוכחות-תוכחת חיים שיש מנהגים שלא היו הגונים ונתבטלו!

("משא חיים" תורת המנהגות 'סעודה' קנ"ו, עיקרי הד"ט יו"ד י"ה)

"ויגד למלך מצרים כי ברח העם ... וירדוף אחרי בני ישראל". (פי"ד)

מעשה ביהודי שהמלכות רדפה אחריו לתופסו. במשך זמן רב נדד מעיר לעיר, כך הצליח בכל פעם להמלט מהם, עד שלבסוף התייאש מלהיות נרדף, החליט להסגיר את עצמו. קרא לחברו וביקש ממנו: 'אנא לך ותודיע לחיילי המלך שאני כאן בעיר'.

האם מותר לו למסור אותו למלכות, שהרי נוח לו לאיש להמסר, או כיון שזו סכנה, אין היתר למסור, אפילו כשנוח לאדם בכך.

השיב רבי חיים פאלאג'י: נראה ודאי שאסור, דהוי כאומר אדם לחבירו סמא את עיני, שחייב. (חקות החיים" פ"ג ב"ק צג.)

שבת קודש בשלה - שאלה: תורה היא וללמוד אני צריך, בבית הכנסת, בשבת פרשת בשלה, בקריאת התורה מצאו כי בפסוק "וישבתו העם ביום השבעי" (ט"ז ל) היה כתוב 'השביעי' מלא.

מה עלינו לעשות, האם להוציא ספר תורה אחר, גם כאשר אין ספר מוכן לקריאה וצריך לגלול אותו. אכן ראינו כי שאר ספרי התורה בהיכל, יש חסרים ויש מלאים, ואם נוציא ספר אחר מצאנוהו כראשון. עוד שאלנו, אם לאחר השבת צריך לתקנו.

תשובה: לפי מה שעולה בש"ס, בפוסקים וברמב"ם שאם בספר תורה יש מילים בהם כתיב מלא או חסר, דינו פסול.

לפי המסורת המקובלת בידינו חמש מקומות בתורה שיש לכתוב שביעי חסר י' אחר ה', 'שבעי', וזה בפרשת בשלה אחד מהם. לכן אין לקרוא בספר הזה ויש להוציא ספר תורה אחר.

ואם אין ספר אחר, אין להקל ולקרוא בו בברכה. (לב חיים" או"ח ח')

מעשה בילד שהיה חולה והוא יתום, נדרו אמו והאפוטרופוס שאם יתרפא יתן ספר תורה, ונתרפא. באו לשאול אם יכתבו ויתנו את ספר התורה מיד, או להמתין עד שיגיע למצוות?

תשובה: צריך להמתין עד שיגיע לכלל מצוות כדי שיקיים מצוה עשה של כתיבת ספר תורה כתיקה, ולא בזמן שאינו בר חיוב. (שו"ת לב חיים" או"ח י"ב - כן פסק בשו"ת שאלת יעב"ץ בצדקה, עדיף שהיתום יתן כשיגדל.)

גילה לנו רבי חיים פאלאג'י מהי הסגולה הכי סגולתית! מהו הקמיע המובחר בעולם!

בדורות הללו בהם נתמעט השפע, אדם המשתדל לישא עליו מעות קטנות כדי ליתן לעני אשר יזדמן, ידע נאמנה כי שכרו גדול להחיות לב נדכאים ... יהיה לו לשמירה מכל פגע רע, יותר טוב מכל הקמיעות שבעולם!

(צדקה לחיים" מערכת ד' ק"ט)

"ויהי ביום הששי לקטו לחם משנה". (ט"ז כ"ה)

מנהג בני איזמיר, בערב שבת יוצאים גבאי הצדקה לקבץ לחם כדי לחלקם לעניים לכבוד שבת קודש. ('צדקה לחיים" מערכת מ' תמ"ט)

הרפואה שהביאה חלות שבת - מן לעניים

הגאון רבי שמעון סופר, רבה של ערלוי, גם הגויים ידעו כי איש קדוש הוא והאמינו בכח תפילותיו. פעם גוי, בעל מאפיה גדולה בעיר, לקה בהתקף לב והגיע עד שערי מוות. באה אשתו אל בית הרב כשהיא מתייפחת ומתחננת שהרב יתפלל לרפואתו.

פתח רבי שמעון סופר וקרא: "ריבונו של עולם, הרי יש לך כל כך הרבה גויים בעולמך, רפא נא גם לזה שיוסיף ויחיה..." ותפילתו הועילה, הגוי הזה שבה רוחו והבריא לחלוטין.

מאז והלאה, במשך שנים רבות נהג לחלק בכל יום ששי חלות לעניים יהודים לכבוד שבת, בלא לבקש תמורה - לאות הכרת טובה לרב. והיו הולכים יהודי ערלוי למאפיה שלו, להשליך קיסם לתנור, כדי שיוכלו לאכול את החלות באופן הכשר ביותר. ("רבי שמעון חסידא")

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות בשלח - יתרו תשפ"ד ♦ עלון מס' 131

השגחה שבועית

מרשם לחיים מאושרים

כששומעים את הגאון ר' רפאל קוק שליט"א, המילה 'חיים מאושרים' מקבלת משמעות שונה. בדרך כלל כשאומרים 'חיים מאושרים' יש רבים שמדמיינים כסף, דירה רחבה, נחת; הכל זורם על מי מנוחות. מי שיש לו כל זאת, הוא אדם מאושר. מי ששומע את ר' רפאל מגלה שהאושר בחיים אינו קשור לרשימה הנ"ל. חיים מאושרים אלו חיים עם אמונה, חיים עם הקב"ה, שרק הם מביאים אושר. ביום שהדליקו נר חמישי של חנוכה, התרחשה במודיעין עילית תאונת דרכים מחרידה. ילדה רכה בת חמש נדרסה ר"ל. שושנה קוק ע"ה.

זו טרגדיה כואבת שיכולה למוטט משפחה. אם דבר כזה יקרה לגוי, הוא יהיה עסוק כל חייו רק בשבר ובבכי. הוא יהיה עסוק בנקמה בנהג ובכל מי שרק יכול להיות אשם. הוא יחפש את העירייה, את מחוקקי החוק, ואת כל מי שקשור בעקיפין לתאונה. כל בני המשפחה יסתובבו מדוכדכים ומדוכאים, או כועסים ונקמנים.

כל זה - אצל מי שאינו מאמין. הטרגדיה הזאת פקדה את משפחת קוק לאוי"ט, ומדהים לראות איך הם מקבלים את זה.

ההספד של אביה של הנפטרת, הרה"ג ר' רפאל שליט"א, הדהד בכל העולם כולו. עומד האבא מול מיטת בתו, ומחזק את כל הממונים שבאו לבכות בלוויה. הוא צועק להם: אין כאן תאונה, אין כאן אשמים, יש רק ה' אחד הטוב והמיטיב! אני מאבד את הלשון מול טרגדיה כזאת, וכשאני זוכה לשוחח עם ר' רפאל, הוא המחזק ואני המתחזק.

בריאינו שהוא מסר בקו השגחה פרטית, אפשר לשמוע שהוא הופך את כל הקלפים, והכאב שלו רק מחזק אצלו עוד את האמונה. האדם המאושר זה האדם המאמין, זה האדם שיועד שהכול בכול מכול מגיע מאת הקב"ה, שכל מה שנעשה בעולם - זה הוא. שאין עוד מלבדו.

המקובל הקדוש רבי משה דוד וואלי, תלמיד הרמח"ל, כותב בספרו (ביאור משלי כ"ב, י"ט): "אין מידה של תועלת אל האדם כמידת הבטחון".

האמונה והבטחון - זה המתכון לחיים מאושרים, לחיים טובים.

יהודים שקובעים ללמוד יום יום בספרי אמונה, או לשמוע שיעורים וסיפורים של אמונה, מעידים שמאז החלו בכך, החיים הגשמיים השתנו מהקצה אל הקצה. הם מתהלכים זוהרים וזורחים.

ויהי רצון שלא יישמע עוד ושב, ולא נדע עוד צער. (ניתן לשמוע את הריאיון ואת ההספד של הרה"ג ר' רפאל, בקו השגחה פרטית, שלוחה 521 לאחר בחירת השפה)

שבת שלום ומבורך
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

שידוך פלאי במירון

הלב והודות על כך שתצא מכאן כלה. שדכן שהתפלל שם על פרנסה ברווח, חיבר ביניהם, ויצא שם יופי של שידוך, כשהשדכן מקבל על המקום עשרת אלפים דולרים במזומן... זה סיפור, שלו היה קורה, יהיה נחמד לפרסם בגיליון "השגחה פרטית" תחת הכותרת "רשבי" השדכן", והקוראים יפערו פיהם בתדהמה ובשמחה על ההשגחה המופלאה.

אם נספר על הבחור שהגיע לר' שמעון וחזר הביתה כלעומת שבא, איזה סיפור סיפרנו כאן? זה לא סיפור, זה רק חלק מסיפור. וזאת היא החוכמה: להודות להשם בזמן המצוקה שלפני הישועה הגדולה. כבר אז, להודות על כל מה שהשם נותן: על הבריאות, על האפשרות לנסוע ולהתפלל, על כל ההשגחות הפרטיות הקטנות והרחמים והחסדים שמלווים כל הזמן. אז הזמן להודות על הסיפור השלם שעוד נספר, וכבר עתה לקיים "וידעתם כי אני ה'".

מעשה שהיה בבני זוג שבאו לפני השרף מבריסק רבי יהושע לייב דיסקין צ"ל, ותינו את צערם ויגונם, כשכל ילדיהם שנולדו להם, חזרו לעולם שכולו טוב אחרי תקופה קצרה מאז לידתם רח"ל. שאל אותם הצדיק: 'האם אתם בריאים? האם אתם אוכלים?' והם ענו 'כן'.

הסביר להם הצדיק: בברכת המזון כתוב ארבע פעמים "זין": שלוש פעמים בברכה הראשונה שתיקן משה רבינו, ופעם אחת בברכת "גודה לך" שתיקן יהושע בן נון. ארבע פעמים זין בגימטריה - 228. מספר זה שווה לערך חוזק האמונה: תוסיפו עוד 4, כנגד ארבע פעמים "זין", ותקבלו 232, בגימטריה - צאצאים.

אחרי כל החשבונות האלו, הורה הצדיק לבני הזוג שיקבלו על עצמם לברך ברכת המזון בכונה. להלל לבוראם ולשבחו על כל מתנות החינם, ולהודות לו על כל הטוב שחנן אותם עד היום; במקום להתלונן על מה שאין, לברך ולהודות על מה שיש. ובזכות זה יזכו לבנים חיים וקיימים.

בני הזוג קיבלו על עצמם לברך ברכת המזון בכונה, ואכן התקיימה בהם ברכת הרב, והם נושעו בבנים, שצאצאיהם הרבים חיים עימנו היום.

זכנו השי"ת לראות תמיד את חסדו הגדול, להודות ולהלל בכל השלבים, ולראות מהרה בישועה קרובה לבוא, בשמחה רבה, אמן סלה. (מתוך שיעור 57 בשער הבטחון. לשמיעת השיעור הקישור 4 לאחר בחירת השפה, או בחיוב ישיר 02-3011904.)

אנשים אומרים לי: מספרים בקו כל כך רבה סיפורים מרגשים עם סוף טוב. מפרסמים בעלון יופי של מעשיות שהצליחו כל כך, מתי נבוא אנחנו ונספר את הסיפור שלנו? אני כבר רוצה להודות ולהלל ולתת שיר ושבח. הימזמור לתודה! כבר מוכן אצלי ומככה להתפרץ בשמחה ובטוב לבב, להודות על הניסים ועל הנפלאות, על הישועות ועל הנחמות, אבל המצב כרגע הוא שעדיין נמצאים במצוקה. אנשים מחכים לשידוכים, אם זה ההורים, ואם זה הילדים בבית. כשסוף סוף הם מתארסים, צריכים הון תועפות לכל הוצאות החתונה, וזה בכלל לא פשוט, מצפים לישועה ובינתיים נלחצים ומתבוננים אנה ואנה, מאין יבוא עזרי. החתונה נערכה, ומצפים לרוע של קיימא, פה מגלים שצריכים טיפול רפואי, וכאן זקוקים לישועה מסוג נוסף. נחת... כולנו רוצים נחת ובריאות. כל היום מבקשים ומצפים לישועת השם.

כל אחד, בתחנה שבה הוא נמצא, בציפיה שהוא חווה עכשיו, שואל את השאלה הזאת: מתי כבר אוכל להודות בפה מלא ולשיר את שירת ההודיה?

התשובה לכך היא: עכשיו!
כתוב בתחילת פרשת בא: "ולמען תספר באָזְנֵי בְנֵי אֶת אִשְׁרֵי הַתְּעַלְלֹתַי בְּמִצְרָיִם, וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי ה'".

המצב כעת הוא שעם ישראל עדיין במצרים, ועוד נכוננו שלוש מכות נכבדות: ארבה, חושך ומכת בכורות. לכאורה, היה מתאים להכניס פסוק זה בסוף הסיפור: כשיתפטר בני ישראל לגומי מהצרות של המצרים, ותתגלה בעולם הישועה הגדולה, אז נצווה לקיים מצוות עשה לספר את כל האותות והמופתים שהיו במצרים. אך, ראה זה פלא: קיבלנו את הצינור "למען תספר" דווקא כאן, כאשר התהלך בעיצומו, כמה חודשים לפני הסיום המופלא של קריעת הים והקריאה הגלויה "זה קלי ואנחה". מדוע? כדי ללמד אותנו, כי הזמן המתאים להודות אינו רק בסיומו של סיפור, אלא כשאנחנו עודנו בעיצומו. בתוך הציפיה והקיווי, אז הוא הזמן הנכון לעצור ולהתבונן בכל הרחמים והחסדים שעשה עימנו השי"ת עד עתה.

אפשר לספר סיפור יפה של השגחה פרטית מופלאה, על בחור מבוגר שהגיע לרבי שמעון, התפלל מכל הלב, והודה על כך שהוא הולך לצאת מכאן חתן; וברדיק באותו זמן אצל של עזרת הנשים, הנערה המבוגרת והתפללה מכל

חדש! *6176 כל השגחה פרטית במספר אחד

- 1 קו התוכן בעברית
- 2 קו התוכן באידיש ואנגלית
- 3 עלון השגחה פרטית
- 4 שותפות בזיכוי הרבים העולמי
- 5 רכישת ספרי שער הבטחון (כמויות גלבוד)
- 6 הקמת שיעור אמונה באזורים
- 7 פרטי יצירת קשר

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

שער הבטחון פותח

הכול התנהל על מי מנוחות. למדתי בכולל, והמלגה נכנסה לחשבון הבנק כל חודש בלי עיכובים. עד שיום אחד הגיע ראש חודש, וגיליתי שהמלגה לא נכנסה לבנק. במקביל התקצצה גם קצבת הילדים שהתרגלתי לקבל, והיא הופחתה בכשלוש מאות שקלים.

אמרתי לעצמי, שעלי להתחזק באמונה ובטחון. החלטתי להתחיל בלימוד יומי בשער הבטחון - חובות הלבבות.

למחרת ניגש אלי אברך ושואל אותי, "קיצצו לך בקצבת הילדים?" אמרתי, "כן". "אשתך עובדת?" - "לא".

"ובכן", נענה האברך, "מישהו מסר לי בשבילך סכום כסף". הוא מוציא מעטפה ונותן לי.

רגע לפני שהוא ממשיך לדרוך, אני מנסה לקלוט מה הולך כאן, ושואל אותו, "ממתי מחלקים פה כסף?"

"אל תשאל שאלות", הוא עונה לי. "קח. זה שלך".

כשהגעתי הביתה קיבלתי מהכולל הודעה, שהמלגה תיכנס בימים הקרובים. ומה עם הקיצוץ בקצבה? שלוש מאות שקל אינם סכום מבוטל. גם אותם סידר לי הקב"ה ברחמים מרובים:

בכולל שלי קיימת מסגרת מחייבת יותר, שמאוד רצייתי להיכנס אליה. בדיוק אז התקבלתי אליה. במסגרת זו משלמים שלוש מאות ש"ח יותר במסגרת הרגילה.

פתחתי שער הבטחון, ונפתחו לי שערי שפע.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים המתפרסמים בעלון - סיפור מס' 45)

דלת ומזוזה

לפני עשרים שנה התחלתי לשווק דלתות פלדה של חברת "חוסן". באותם ימים התרבו גלי הפריצות של דלתות עץ, ואנשים הבינו שדלת פלדה זו ההשתדלות הנכונה. במשרד שלי כמוכר שנכענו את האנשים בקלות יתירה, שהחלטת להתקין את הדלת היא החלטה נכונה, וכדאי לבצע אותה במהירות האפשרית, לפני שהפרח יגיע.

בוקר אחד, כשהגעתי לפתוח את המשרד, שמעתי מבחוץ את הטלפון מצלצל. מיד כשנכנסתי הרמתי את השפופרת. על הקו הייתה אישה מקריית אונג. היא ביררה על דלת פלדה, ביררה על איכות ועל מחיר, והדבר שהיה לה החשוב ביותר, היה המהירות: "מתי תוכלו להגיע אליי עם הדלת ולהתקין אותה?"

עיניתי ברישומים ועיניתי שמחר המתקין שלנו פנוי, "תמדדי את הרווח בין המשקופים, ואנחנו נביא לך מחר יופי של דלת", אמרתי.

מפני שהייתה לחוצה מאוד, היא אמרה: "איני רוצה את הדלת כבר מחר, ואם היא לא תגיע מחר, אפנה למשווק אחר. אני חייבת את הדלת מיידי".

הרגעתי אותה שיהיה בסדר בעזרת ה', ואכן למחרת הגעתי לקריית אונג יחד עם המתקין - בחור חרדי נעים הליכות, והתחלנו לטפל בדלת.

בעלת הבית בהתה בנו כאילו הגענו מפלנטה אחרת. משהו במראה שלנו לא הסתדר לה. היא לא דמינה שהיא הולכת לראות אותי בכיפה, בוקן ובחליפה ארוכה, לצד הבחור שגם הופעתו הייתה כשל בן ישיבה.

לפתע היא אמרה, "אתם לא חושבים שצריך לבדוק מזוזות, אחרי כל מה שקרה לנו?"

"איך בעיה", אמרתי. "כשמתקינים את הדלת מלבישים את הפלדלת על משקופי העץ הקיימים, ולשם כך מורידים את המזוזה. במשך השעתיים שהמתקין יעבוד, אוכל לבדוק את המזוזה. אמנם איני בודק מקצועי, אבל ייתכן שאוכל לראות משהו בעצמי. דרך אגב, שאלתי, "מה הם כל הדברים שקרו לכם?"

"שני דברים רציניים", היא אמרה, "בעלי עבר התקף לב לפני שנה וחצי ועדיין לא התרפא מזה, וגנבו לנו את הרכב לפני כמה חודשים".

המזוזה הוסרה, פתחתי אותה ומיד ראיתי שיש בה בעיה. אמנם היא היתה רשומה על קלף אמיתי, אבל הייתה מקופלת באמצעה. פתחתי את הקיפול, והנה במקום הקיפול מחוקות שתי מילים: "בהמתך" ו"לרבכם".

אמרתי לבעלת הבית: "תראי בעצמך אילו מילים מחוקות. יש כאן רמז לכל

קוד הצלה

השעה ארבע לפנות בוקר. המאחרים כבר נרדמו, והקמים לוותיקין עדיין לא קמו. כולם ישנים, ואני מתעורר מדפיקות בדלת. דופקים ודופקים בלי להרפות. נראה שמישהו זקוק לי בדחיפות. אין זה זמן רגיל לביקורי שכנים, ולכן מוכרח להיות שזה פיקוח נפש. אני חייב לקום.

כאשר אני יוצא מהחדר, אני רואה את האור במטבח דלוק. מה קורה כאן? דבר ראשון אני נכנס למטבח, ומול עיניי מחזה מצמרר: הילד שלי, שימעליה, בן השנה וחצי, עומד על השיש, בידו קומקום של מים רותחים, והוא מנסה להעביר מים מהקומקום לבקבוק הדייסה שלו. הקומקום כבד, הבקבוק קל, ושימעליה שלי כמעט מאבד שיווי משקל, ועוד רגע הוא עלול להיכוות בכווייה חמורה ממים רותחים.

ברגע שאני רואה את כל זה, אני תופס אותו מיד, ומצייל אותו מנפילה ומכווייה, ואולי גם אותנו מתביעה משפטית על רשלנות. שימעליה הזה שלי, שיהיה בריא וייקח את כל הכוח, היצירתיות והעצמאות שבו לעבודת ה' יתברך. נראה שאני מגדל כאן את אחד הכוחות הגדולים, שיאירו את שמי היהדות בעשור הבא. הוא ניצל בנס.

כל המהלך המתואר במשפטים הקודמים ארך שניות בודדות, וכבר אני ניגש אל הפתח, לגלות את תעלומת הדפיקות. אני פותח את דלת ביתי, ומול עיניי ניצבת משפחה שלמה. לבושים בגדי שבת, עיפיים וסחוטים. "שכרנו את הדירה של השכן בקומה העליונה למשך שבועיים", מספר האב. "הדלת נעולה באמצעות קוד מספרים. רשמתי את הקוד על פתק והכנסתי אותו לכיס החליפה של יום חול. הבעיה היא שעכשיו חזרנו מחתונה, ואני לבוש בחליפה של שבת. הפתק ובו הקוד נמצא בתוך הבית, ואין לי מושג איך נכנסים. לך יש את הקוד, תוכל לתת לי אותו?"

אני מוסר לו בשמחה את הקוד שיפתח לו את הבית, והוא מתנצל, "יהיה לנו פקק בדרך, ובמקום שהדרך מבני ברק לירושלים תארך שעה אחת, היא ארכה שעתיים. לא הייתי מעיר אותך עכשיו, אבל בדיוק ראיתי שהאור דלוק ושמעתי שגוררים כיסא, והבנתי שיש מישהו שממילא ער ויפתח לי את הדלת".

"תבורך מפי עליון", אמרתי לו, "היית שליח משמיים להציל את הבן שלי".

כל כך נדהמתי מההשגחה הפרטית הנפלאה, שהקב"ה מעכב את השכן שעה שלמה כדי שהוא יגיע בדיוק כשהבן שלי בסכנה ועירי אותי, ועל ידי כך הוא

השלוחה
החדשה
לשמיעת
הסיפורים

שהתפרסמו בעלון

6176* שלוחה 2 ואחר כך 9

מפיצים אמונה ורואים ישועות

לפני שנה, בתאריך כ"ט בטבת, תרמנו להפצת העלונים שלכם למשך שנה, לזכות בנו היקר, שימצא את זיווגו במהרה. ואכן, בחן ה' במהלך השנה הוא התארס, ועכשיו בחודש שבט אנו חוגגים את שמחת החתונה. המעיין הוא, שהחיוב האחרון נקבע לתאריך העשרים לחודש הנוכחי, שיוצא בעיצומם של ימי השבע הברכות. אמנתו רוצים להמשיך את התורה לענה נוספת, לזכות בתנו היקרה, המצפה גם היא לזיווג הגון. בברכה, שמופתח ממנו ברוך.

מפיצים אמונה ומחיים נפשות

רצייתי להודות לכם על הקו הנפלא שלכם, שנותן לי הרבה כוח, אמונה ובטחון. לאחרונה נקלעתי למצב קשה בענייני פרנסה, עד כדי כך שיום אחד כשהייתי צריך לקנות אוכל לבני הבית, לא היה לי כסף, ולווייתי מקופת הצדקה שבבית כמה שקלים כדי לקנות לחם. הייתי מאוד שבור רוצון מכך. חייגתי לך, ובתזמון מופלא, בהשגחה פרטית, שמועתי שם ניגון מיוחד בענייני בקשת הפרנסה. זה כל כך חיוק אותי. תודה על הניגונים היפים, ועל השיעורים והסיפורים וכל מה שיש בך.

הדברים שקרו לכם. 'בהמתך' - רומז לרכב, שהרי הוא התחליף לבהמות של פעם. 'לבבכם' - רומז להתקף לב". בעלת הבית נדהמה, ועוד באותו יום קנה בעלה מזוזות חדשות ומהודרות, לכניסה ולכל חדרי הבית. אני מתרגש מהסיפור הזה, לא רק בגלל הרמזים שנמצאו במזוזות, אלא גם בגלל העובדה הפשוטה, שכל אחד שנראה שומר תורה ומצוות הוא בעצם כתובת לעניינים החשובים באמת. אלמלא הכיפה והחליפה, היא בוודאי לא הייתה מעלה בדעתה לשאול אותי על מזוזות.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים המתפרסמים בעלון - סיפור מס' 46)

בפעם הבאה שטריימל

לפני כשנתיים נסענו לליז'ענסק. עלינו לצינונו של הרבי ר' אלימלך זי"ע, ואחרי התפילה נכנסנו לסעוד בבניין של הכנסת אורחים. שם פגשנו יהודי יקר מירושלים, שסיפר לנו סיפור מרתק: מעשה שהיה בבחור אחד מצוין, שהצליח הן בישיבה קטנה והן בישיבה גדולה, והנה הוא הגיע לפרקו וביקש להינשא. הוא נסע לליז'ענסק ואמר שם את כל ספר התהילים, בתחינה שימצא את זיווגו במהרה. עברה שנה והוא עדיין בחור. שוב נסע לליז'ענסק, שוב שפך את ליבו, וגמר את התהילים. עברה שנה נוספת, והישועה עדיין מתממהה. משנה לשנה התפילות נעשו יותר נואשות, יותר כואבות, כשהדמעות פורצות ועולות מנבכי ההתמודדות המרה, ועדיין... הצעות עולות ויורדות, ושום התקדמות אינה נראית באופק. בפעם העשירית שהבחור הגיע לליז'ענסק, הוא כבר היה בן שלושים. באותו זמן איש לא היה על הציון. הבחור פתח בדברים, ובמר ליבו זעק את זעקתו המתמשכת זה עשר שנים: "רבי", הוא צעק, "כבר עשר שנים שאני בא לכאן. חברים שלי באו פעם אחת ונושעו מיד, ואילו אני מגיע לכאן שנה אחרי שנה, מתוך אמונה איתנה שאזכה לסייעתא דשמיא בזכות הרבי. זהו. איני יכול יותר. עד מתי? אני מודיע בזאת, שהפעם הבאה שאני מגיע לכאן, תהיה רק כשאזכה בחוש שטריימל!"

כך זעק הבחור במר לבבו, וסיים את תפילתו כשהוא שטוף בדמעות. באותה תקופה התגורר במושב קטן יהודי חסידי, שיום אחד חשב לעצמו, שהילדים שלו גדלים, ואם הוא מעוניין בשידוכים הגונים בשבילם, כדאי שיעבור לירושלים, וכך יכירו אותו וישתדכו עימו. הוא החל לברר על דירות להשכרה, ומשום מה לא הצליח בזה. פעם אחת הסכום היה מדי גדול, פעם אחרת רגע לפני חתימת החוזה משהו אחר כבר חתם, ופעם אחת סתם כך לא התחשק למשכיר לסגור איתו עסקה. בצר לו הוא תינה את בעייתו לפני חבר שמתגורר בירושלים, וזה אמר לו, "בדיק עכשיו ראיית מודעה על דירה להשכרה ברמות. תנסה לדבר עם בעל הבית". הוא נתן לו את מספר הטלפון, והנה ראה כי טוב. דירה נהדרת באזור מבוקש.

"הדירה הזאת מחכה לך כבר הרבה זמן", סח לו בעל הבית. "כבר כמה חודשים שהיא עומדת ריקה, ואיני מצליח להשכיר אותה. זה ממש מוזר, כי זו דירה מצוינת באזור מבוקש. נראה שממש משמיים עיכבו את כולם, כדי שאתה תקבל אותה".

היהודי מהמושב התיישב בירושלים, ופנה לשלב הבא שלשמו עבר - לחפש שידוך לבתו. לבת הוצעו כמה שידוכים, אולם אף אחד מהם לא הגיע לידי גמר. בשלב מסוים הציעו לו את הבחור המבוגר, מיועדו מליז'ענסק. ההצעה התקדמה יפה, והפגישה בין הבחור לנערה נערכה בבית השכן - משפחת וייסבלום. במהלך הפגישה מקבל אבי הבת טלפון: "רק את טובתך אני מבקש", אומר לו המשוחח. "אני חושב שאתה עושה טעות, לחתן בת צעירה עם בחור מבוגר בן שלושים. אני ממש לא מבין אותך. תעצור את זה עכשיו, לפני שכבר לא תוכל להתחרט".

האב היה נבוך מאוד. הוא דווקא חשב שהבחור עשוי להתאים לבתו, אבל עם הטלפון הזה הוא קיבל רגליים קרות, וכמעט שביטל הכול. רגע לפני שהוא עושה צעד משמעותי, הוא מספר על השיחה לרב וייסבלום, השכן שמארח את הפגישה.

עונה לו הרב וייסבלום: "כמו שאתה יודע, ראיתי את כל הבחורים שהציעו לך. ואני אומר לך, שהבחור הזה הכי מתאים לבת שלך. ממש כפפה ליד. איך שראיתי אותו, הרגשתי שהפעם זה זה!" מילותיו הטובות השפיעו, והשידוך נסגר למזל טוב. הזוג נישא בשעה טובה ומוצלחת, והם חיים באושר רב עד היום הזה, כה ייתן ה' ויוסיף להם רוב נחת, בריאות ושנים טובות.

היהודי שפגשנו בבית הכנסת אורחים בליז'ענסק, סיים את סיפור המעשה באומרו: "הבחור הזה הוא אני, והשכן שהשפיע על סגירת השידוך, הרב וייסבלום, הוא צאצא ישיר לרבי אלימלך מליז'ענסק, בן אחר בן. בפעם הבאה שנסעתי לליז'ענסק, נסעתי בשטריימל..."

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים המתפרסמים בעלון - סיפור מס' 50)

יצליח לחטוף תנומה על מיטתו בדירה ששכר. נפלאים דרכי ה'.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים המתפרסמים בעלון - סיפור מס' 51)

ויזה למרות הכול

אני עוסק בעזרה וסיוע לאנשים שמעוניינים להשיג ויזה לארצות הברית. יום אחד ניגש אליי בחור, ומבקש ממני שאעזור לו לסדר לו ויזה בהקדם. באותו יום מתקשרת אליי אמו של אותו בחור, ואומרת לי: "הבן שלי הגיע אליכם היום וביקש שתסדרו לו ויזה. אני מבקשת מכם בכל לשון של בקשה, שתעשו הכול כדי שהוא לא יקבל את הוויזה. למרבה הצער הבן הזה שלי סטה מדרך הישר, ואני חוששת מאוד לגורלו. אם הוא ירד מהארץ, הוא עלול לאבד לגמרי את כל היהדות שעדיין נותרה בו. שרק לא יתבולל שם!"

מי יכול לעמוד מול דמעות של אמה יהודייה, שמבקשת להציל את בנה מרדת שחת? הבטחתי שאעשה כול שביכולתי.

לא יכולתי לסרב לבחור, אבל עזרתי לו רק בעזרה טכנית, בלי ליעץ לו מה לעשות. הוא רשם שהוא רווק, ובקונסוליה של ארה"ב לא אוהבים לאשר לרווקים להיכנס לתחומי ארה"ב. הוא רשם גם שהוא מחפש פרנסה, מה שממש מרחיק את האפשרות לאישור, כי האמריקאים לא אוהבים עניים.

הבחור לקח את המסמכים שהוא הכין, ולמרבה הפלא, הוויזה אושרה!

אמו של הבחור לא נחה ולא שקטה. היא התקשרה אליי ואמרה לי שהיא שולחת שליח שייקח את הוויזה עבור בנה, והוא כבר יקלקל אותה ויקשקש עליה, כך שהיא תיפסל.

השליח הגיע אליי לקחת את הוויזה, אבל אני אמרתי לו: "הבחור הקדים אותך. הוא כבר בא בעצמו ולקח את הוויזה".

בני המשפחה היו כאובים. האם הייתה ממש שבורה ורצוזה. היא כל כך מתאמצת לשמור על הילד שלה עד כמה שניתן, והנה, אין היא זוכה לסייעתא דשמיא. הבן שלה קיבל ויזה ממש בניגוד לדרך הטבע.

נראה שהאם התפללה באמת מעומק ליבה, והדמעות ששפכה למען בנה פעלו את פעולתן כל כך, עד שאפילו כאשר ניסתה לקלקל את דרכי ההצלה, לא הצליחה.

בסופו של דבר הבחור הגיע לארה"ב ונפגש שם עם כמה אברכים יקרים. אלו התעניינו בו, דיברו על ליבו וחיוקו אותו. הם לא ויתרו לו, ובמסירות מיוחדת מתוך אהבת ישראל ותחושת אחריות, סייעו בידו לשוב בתשובה ולעלות בחזרה על דרך המלך.

עברו כמה חודשים, והאם מתקשרת אליי: "הבן שלי רוצה לחזור לארץ, ואני חוששת מאוד שהוא יפגוש כאן את החברים הישנים שלו, ושוב ימשך אחריהם חלילה וחס. בבקשה, תעשה הכול שהוא לא יוכל לחזור לארץ..."

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים המתפרסמים בעלון - סיפור מס' 49)

מפיצים אמונה לכל יהודי בכל העולם

זכו בשותפות קבועה "במוקד הפצה"

לזכות ש. צ. ו. ש. ר. בני א. מ. לבריאות איתנה בכל האזורים

ולזכות א. י. ה. בן נ. ר. להצלחה בכל העניינים

בעילום שם לזווג הגון במהרה

בעילום שם להצלחת כל בני המשפחה ברוחניות וגשמיות

קח גם אתה שותפות קבועה בהפצת "ההשגחה פרטית" לכל יהודי בכל העולם

ותזכה גם אתה לראות את ההשגחה הפרטית בכל העניינים

התקשרו עכשיו למוקד הישועות 02-6313-742 או בקו ההשגחה פרטית 02.30.11.300 | שלוחה 6

העברה לבנק לאומי 57390056 | משלוח בדואר 5475 ירושלים | בעמדות נדרים פלוס טניף 902 | חשבון 57390056 | ע"ש השגחה פרטית | 02.30.11.300 | 02.30.11.300 | 02.30.11.300 | 02.30.11.300

תגובות המצטרפים

לכבוד המערכת האדירה 'השגחה פרטית', המחוללת נפלאות בעולם באמונה חושית בהשי"ת!

אם הרב וואזנר צוק"ל טען, שמאז מתן תורה לא היה היקף צדקה גדול כמו בדורותי - מסתבר שגם לא היה היקף אמונה חושית בכל העולם ובכל גוויי הציבור, כפי שיש היום - בזכותכם.

אשריכם שאינכם נחים על זרי דפנה, ולא שבעים מהצלחות. אחרי פתיחת הקו התחדשתם בעלון, הנחסף כלחמניות במוצאי הפסח, ואחרי העלון הגיע המגזין המושקע והמהודר, שמענג את המשפחה כולה. שמחוק מגדול ועד קטן את האמונה החושית בה' יתברך.

תמשיכו להצליח בכל פעולותיכם, ובעזרת ה' תתפתחו עוד ועוד!

גם אתם מכניסים את האור הביתה

הדפסה יפריטי-גוטי

תכלית העלון הוא, לקרב את האדם לבורא עולם.

הצטרפו היום, ותראו איך שהרוגע והשלווה מגיעים לכל בני הבית

התקשרו עכשיו 61766* שלוחה 3

או בעמדות 'נדרים פלוס' על-שם 'מגזין השגחה פרטית'

עדיין יש את אפשרות לקבל את כל המגזינים שיצאו עד עתה

במתנה

שאלו את המוקדן

מומחה - 054 500 4000 פרשת בלח

לשונם הזהב

השגחה פרטית בספרים הקדושים

הבטחון עצמו גורם להצלחה

הבוטח בהקב"ה בלבב שלם, אינו ירא מפחד ומשמועה רעה ואינו חושש מדבר, ובטחון זה עצמו סיבה להצלחתו מכל רע. זהו שאמרנו חז"ל: מעשה בהלל הזקן שהיה בא בדרך ושמע קול צווחה בעיר, אמר, מובטח אני שאין זה בתוך ביתי, ועליו הכתוב אומר משמועה רעה לא יירא נכון לבו בטוח בה'. כי באמת למבינים, הבטחון הנדרש הוא לבטוח שמשמרהו ה' מכל מיני פורענויות, וממילא על ידי שביטחונו אכן חזק אצלו, שומריו ה' מכל דבר רע. זה מה שהיה אצל הלל הזקן: כשראה שאין ליבו נפחד כלל, מחמת ביטחונו, חשב שעל ידי זה בוודאי לא יהיה בתוך ביתו.

(פא קדוש לרבי אצילה מוולוז'ין זצ"ל, רות א, ט)

מנהג העברים לבקש רחמים בהכנעה ובקול נמוך

"ותפתח וגו' ותאמר מילדי העברים זה... להבין ע"פ פשוט, מאין הכירה שמילדי העברים זה? נראה כי לכאורה יש לשאול במה שאמר הכתוב "ותראהו וגו' והנה נער בוכה", וכי לכייה צריך ראייה, לראות שהוא בוכה? הלא גם בלא ראייה יוכל להישמע קול הכייה, והוא ליה למימר 'ותשמע את קול הנער והנה בוכה'. ואכן אפשר לומר כי בכייתו היה על דרך הנאמר בחנה (שמואל א א, י) "ובכה תבכה", ושם ודאי היה הכייה רק מלב בדמעות בלי נשמע קולה, שהרי נאמר שם "וקולה לא ישמע". וכן כאן לא שמעה קולו, כי בכה בנחת, וקול לא ישמע כלל. רק כשפתחה התיבה ראתה שהוא בוכה. ... הרהרה במה שאינו שואג בקול, והוא כמ"ש המפרשים ז"ל בפירוש

מחז"ל שאמרו, מעשה בהלל הזקן שהיה בא בדרך ושמע קול צווחה בעיר, אמר, מובטח אני שאין זה בתוך ביתי וכו' ע"ש, כי הלל הזקן לימד את בני ביתו תמיד שלא יקראו תגר על מידותיו של הקב"ה, ואיך שיהיה עמהם, אף בהגיעם לפעמים לאיזה מקרה רעה ח"ו, לא ירימו קולם לזעקה, רק יבקשו רחמים בהכנעה בקול נמוך. ועל כן, כששמע קול צווחה אמר: מובטח אני שאין זה בתוך ביתי וכו' ע"כ. וכן היא סברה כי על כן אינו בוכה בקול גדול, להיות שבוצין בוצין מקטפיה ידיע, ואינו רוצה לצעוק בקול, רק בלחש למי שהוא עונה לחש. זה אמרה "מילדי העברים זה", פירוש: הנה מעת ילידתו מתנהג כמנהג העברים, ומידת העברים בו.

(באר מים חיים פרשת שמו)

הבוטח בה' אינו ירא משום דבר

תנו רבנן: מעשה בהלל הזקן שהיה בא בדרך ושמע קול צווחה בעיר. אמר: מובטח אני שאין זה בתוך ביתי. ועליו הכתוב אומר (תהילים קיב, ז): "משמועה רעה לא יירא נכון לבו בטוח בה".

אמר רבא: כל היכי דדרשת להאי קרא בכל דרך אפשר לבאר את הפסוק "משמועה רעה לא יירא" וגו': מרישיה לסיפיה מדריש אפשר לבאר מראשו לסופו, מסיפיה לרישיה מדריש ואפשר לבאר מסופו לראשו. מרישיה לסיפיה מדריש וכן הוא מתבאר מתחילתו לסופו: משמועה רעה לא יירא, מה טעם הוא אינו ירא משמועה רעה? כי נכון לבו בטוח בה'. מסיפיה לרישיה מדריש וכן הוא מתבאר מסופו לתחילתו: אם נכון לבו והוא בטוח בה', אזי משמועה רעה לא יירא. (מסכת ברכות דף ס' ע"ב)

כל מה שיבוא עלינו הוא לטובתנו

ונראה דהכי קאמר "משמועה רעה לא יירא", לא שבוטח בעצמו שלא תבואהו רעה, אלא שכל מה שיבוא עליו מאת הקב"ה, הרי היא טובה לו, ש"נכון ליבו בטוח בה'", שאין דבר רע מביא עליו אלא לתועלתו, שאף על פי שהוא יום ביש בעולם הזה, לתקן לו יום טוב לעולם הבא. וכן היה נחום איש גם זו אומר גם זו לטובה. ... ולכן נכתב בלא מילת הטעם, כדי שיתהפך משמעותו לבי פנים: מסיפיה לרישיה - לומר שאדם שליבו שלם עם אלוהים, הכתוב מביטחו שלא תבוא אליו שמועה רעה; ואם מרישיה לסיפיה - הכי מדריש משמועה רעה לא יירא, אלא נכון לבו בטוח בה' על הטובה ועל הרעה, הואיל ומאתו יתברך באה, לא שהוא בוטח בכך.

(צננת פענח למהרי"ט, פרשת לך לך)

יש לכם מאמר מחוק מהספרים הקדושים? שלחו אלינו. (עדיפות תינתן למאמרים הקשורים לפרשת השבוע או לענייני דיומא) | במייל T1023011300@gmail.com | בפקס 02-6599189

נקודה מתוך שיעורו המופלא של הרה"צ ר' יהודה מנדל שליט"א מליקוד השלט המשוכלל שבידינו

זה עובד לא רק כלפי בן הזוג. גם הורים שרוצים לשנות את ילדיהם, יכולים להשתמש במערכת הזאת. אני מכיר מקרוב מאות אנשים שעשו את זה והצליחו. קבלו סיפור לדוגמה: אישה התחתנה עם בעל רע לב, שהוא ללא שום מידות טובות, בלי יראת שמיים, לא לומד, לא מתפלל ואפילו לא מניח תפילין, ומתנהג בגסות. היא החליטה שהיא משנה אותו. לא באמצעות הערות וביקורת, אלא בהפעלה מרחוק. והיא הצליחה, ובגדול. כיום היא קוטפת את הפירות. הבעל שלה הוא פרח, אדם צדיק בעל מידות טובות. מה היא עשתה? מדי יום היא הסתגרה בחדרה למשך עשרים דקות: מתפללת אל ה', מדברת על בעלה, ואומרת, הבעל שלי הוא צדיק, ירא שמיים, למדן, איש טוב, אציל נפש, נחמד ומתחשב. יום-יום, וזה לא קל. אבל התוצאות שניכרו בשטח, כיסו את ההשקעה הגדולה.

כך משנים בני אדם! באמצעות לימוד סגוריה עליו! זה לא חידוש שלי. זה כתוב בספר פלא יועץ (ערך סוגריא):

"כי כל אשר ידבר האיש עושה רושם ומעורר פמליא של מעלה. אם מדבר קטגוריא מעורר המקטרגים, ואם מדבר סגוריא מעורר סגורים, ודבריו עושים פירות". נסו ותראו ישועות.

הארה פרטית

מתוך שיעורי המשפיעים ב'קו השגחה פרטית'

כבוד הרב, מה עושים? - פונה אליי יהודי מכובד - שידכנו את הבת עם בחור מצוין וחשוב, אך אחרי החתונה התגלה לנו שזה לא מה שחשבנו... חשבנו שמדובר בבחור מופלג בתורה וביראת שמיים, והנה זה לא כך. חשבנו שהוא בעל מידות טובות, בחור נעים הליכות ובעל מזג טוב, והנה מתברר שזה הפוך. מה אני עושה? וכי כך אצטער לנצח...?

אני מקבל הרבה פניות בסגנון הזה: מהורים לבנים ולבנות, מגברים כלפי נשותיהם, ומנשים כלפי בעליהן. יש בידי משפט מנצח שקיבלתי ממורי ורבי ר' עוזר שוורץ זצ"ל, והוא:

"בשידוך תקבלו בדיוק את מה שאתם רוצים. ואם יתברר שזה לא כך, תוכלו לשנות אותו בקלות".

זאת אומרת, שתמיד יהיה לכם בן זוג מושלם, גם אם הבחירה שלכם הייתה מושלמת; ובאמת בן הזוג הוא בדיוק כמו שדמיינתם אותו, וגם אם לא - בידיכם להפוך את המצב, ולהפוך אותו למושלם מכל הבחינות. איך עושים את זה?

הכירו את המערכת המשוכללת ביותר הקיימת בעולם: זהו סוג של שלט רחוק, התעסקות קטנה עם השלט שבידיכם, ואתם משנים לטובה את הבן אדם שרציתם לשנות.

זה עובד, זה מועיל. ובעיקר: לא צריך בנוסף לכך גם לדבר, לבקר, להעיר ולהתווכח. בלי כל הטרדה הזאת, תקבלו בן אדם חדש.

שיעורי הרה"צ ר' יהודה מנדל שליט"א נמסרים מידי שבוע בעברית, אידיש ואנגלית בשלוחה 2 < 2 (לאחר בחירת השפה)

העלון יוצא לאור גם באידיש ואנגלית לקבלת העלון במייל B023011300@GMAIL.COM

שלוחת סיפורים במייל: hphp6176@gmail.com

לתגובות הערות: שגיא 064-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 16:48

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 17:47

ר"ת: 18:22

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 636 26.1.2024 - טז' שבט תשפ"ד

זֶה הַשָּׁבֶעַן לְה' צְדִיקִים וְבוֹאֵן בּוֹ

פְּרִשְׁת - בְּשִׁלּוֹחַ - שֵׁבֶת שִׁירָה

וַיֵּאֱמִינוּ בֵּה' וּבַמּוֹשֶׁה עַבְדּוֹ (יד, לא)

יהודי הגיע לרבי חיים קניבסקי זצ"ל ושאל: אני רוצה לקנות דירה במקום פלוני. האם לקנות אותה? "לך להסתפר", השיב לו רבי חיים. "מה???" "לך להסתפר אמרתי לך", חזר רבי חיים על דבריו. "הסתפרתי רק לפני שבוע..." "תסתפר עוד פעם... האיש הלך לספר. הלה התפלא מאד: "הסתפרת רק לפני שבוע?" "רבי חיים אמר". האיש התיישב על הכסא והספר החל לספר אותו. השנים פתחו בשיחה: "אם אפשר לדעת, למה הלכת לרבי חיים?" "רציתי לקנות דירה ובאתי להתיעץ אתו". "איפה רצית לקנות?" "בכתבת זו וזו..." "הבן שלי גר בבנין הזה", אמר הספר. "אל תעז לקנות שם דירה! גרים שם כמה דירים בעיתיים מאד שכלם סובלים מהם..." "וַיֵּאֱמִינוּ בֵּה' וּבַמּוֹשֶׁה עַבְדּוֹ". אדם שואל על דירה ומקבל תשובה על ספר... מי שחי בלי אמונה מתחיל לשאל שאלות: מה הקשר? אולי הרב לא שמע טוב את השאלה? אולי אני לא הסברתי טוב את השאלה? אבל מי שחי עם אמונה לא שואל שאלות! (רבי גואל אלקריף שליט"א - שש באמרתך שמות)

וְאַתָּה הָרַם אֶת מַטְדָּךְ וְנָטַה אֶת יְדֶךָ עַל הַיָּם וּבִקְעָהוּ (יד, טז)

מספרים שבימי הגר"א שלחה ממשלת רוסיה לממשלת אשכנז אבן חן קטנה ונדירה, לשאול מהי האבן ומה סגולתה. חוקרי אשכנז לא מצאו פתרון לאבן ושלחו אותה אל המשכיל, שהיה נחשב בעיניהם לחכם. לאחר שאף הוא לא הצליח במשימה, ביקש לקנטר את רבינו הגר"א ואמר שישלחו לו את האבן, שמא הוא יצליח לגלות מה מהותה. ומשמייס רצו שיתקדש שם ה' ברבים וכשהגיעה האבן אל בית הגאון, נכנס ילד קטן לחדרו של הגאון והחל לשחק בה. תוך כדי שעשוע של הילד, נתן את האבן לתוך כוס מים, וראה זה פלא: המים שבכוס נבקעו לשניים.

מיד הבין הגאון שהיא האבן שעליה מסופר בירושלמי, אבן הסנפירנון, שטבעה לבקוע מים לשני חצאים, ושלח את תשובתו לממשלת רוסיה. כששמע זאת המשכיל, כתב להגר"א: אם כך נמצא שקריעת ים סוף לא הייתה נס כלל, אלא טבע העולם, שהרי מטה משה עשוי היה מסנפירנון (רש"י יז, ו) והוא היכה בו על הים! שלח לו הגאון: שוטה שבעולם, הלוא מקרא מפורש הוא "וְאַתָּה הָרַם אֶת מַטְדָּךְ", כלומר זרוק והשלך את מטדך, "וְנָטַה אֶת יְדֶךָ עַל הַיָּם" בלי המטה... (הדרה של תורה).

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה הֲנִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם וַיֵּצֵא הָעָם וּלְקַטּוֹ דָּבָר יוֹם בַּיּוֹמוֹ
לְמַעַן אֲנִסְנֶנּוּ הַיֵּלֶךְ בְּתוֹרַתִי אִם לֹא (טז,ד)

כאשר כ"ק האדמו"ר רבי יחזקאל מישנאווא זצ"ל שידך את אחת מבנותיו, וכמובן היו צריכים כסף רב להוצאות הנישואין, התאוננה הרבנית בפני בעלה כי הנה מועד החתונה הולך וקרוב ועדיין אין לה מאומה, אמר לה הרבי כי אין לו מעות ואין בידו לעזור. יום אחד הגיע אחיו של רבי יחזקאל הרה"צ רבי דוד מקשאנוב זצ"ל לבקר. ביקשה ממנו הרבנית שיבקש מבעלה שישגי ממון לצרכי הנישואין, והוסיפה לספר כי מאז שבאה בתם בקשרי השידוכין, עוד הוסיף בעלה יותר ויותר בלימוד התורה, עד שאין לה רגע פנוי לדאוג לצורכי החתונה הקרבה ובאה.

השמיע רבי דוד את כל תלונות הרבנית בפני אחיו רבי יחזקאל. השיב לו האדמו"ר משינאווא – "ומה אוכל לעשות? אני בטוח בהשי"ת שבוודאי ישלח לנו את עזרתו בקודש". אמר לו אחיו: "והרי יש חובת השתדלות כלשהי, ואילו אתה עוד הוספת שיעורי תורה. ואפילו ההשתדלות שהורגלת לעשות בעבר, אינך עושה?!"

השיב לו רבי יחזקאל: "דע לך שטעות גדולה רווחת בעולם, אנשים חושבים כי כשיש דאגה קטנה להוצאות מעטות אז די להם בהשתדלות מועטה ושמים יותר בה' מבטחם, ואילו כשיש להם צורך בהוצאות גדולות, עליהם להכפיל השתדלותם עשרת מונים ומאבדים את בטחונם בה'. אבל לאמיתו של דבר, הגישה צריכה להיות הפוכה מזה. אם הדאגה היא על ענין קטן, שאפשר להעזר עפ"י דרך הטבע, אזי מותר להשתדל בעצמו, כמו שנאמר "וברכתיך בכל אשר תעשה".

אבל אם עומד לפני ענין גדול שהוצאותיו מרובות ואי אפשר להיות נעזר לגביו בדרך הטבע, או- אז אין לו אלא להשליך לגמרי על ה' יהבו ולבטוח רק בהשי"ת שהוא יעשה לו הכל, כמו שנאמר "בטח עליו והוא יעשה" (תהלים לז-ה), שהרי ממילא אין ביד האדם לעשות מאומה. "על כן" – הפטיר האדמו"ר משינאווא – "ככל שיותר נתברר לי מהרבנית גודל ההוצאות של צרכי נשואי בתי, הבנתי שאין לי כל סיכוי להשיגם בדרך הטבע, וממילא פטור אני מכל השתדלות ועל ה' אשליך יהבי, וממילא נותר לי יותר זמן פנוי לעסוק בלימוד התורה הקדושה. (מהעלון 'איש לרעהו' מתוך 'דברי שלום')

וְאַתֶּם תִּחְרְשׁוּן (יד,יד)

אמרו חז"ל: קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף (סוטה ב,א) שח המגיד מישרים הגאון רבי אברהם מרדכי מלאך שליט"א: אני רוצה לספר סיפור ששמעתי לא מזמן, וממש תפס אותי. בארץ ישראל לפני כמה שנים, יש יהודי שגר בעיר מודיעין עילית, הוא איש עסקים מצליח שמוסר קורסים בירושלים, ויש לו בן, בחור בישיבה בחור מצויין ממש, וכולם מספרים עליו רק דברים טובים אבל משום מה בשידוכים לא הולך לו, והוא נשאר תקוע ותוקע את הבאים בתור. למה לא הולך בשידוכים? כמובן להקב"ה יש לו את החשבונות שלו, אבל ע"פ דרך הטבע מספרים שהיהודי הזה האבא של הבחור יש לו שם שיש לו פה חריף במיוחד, לפלל חריף... ומי שרק מתחיל איתו אוי ואבוי מה שהוא יעשה ממנו. כשהוא פותח את הפה על מי שלא יהיה, אותו בן אדם אבוד... עם 'שם' כזה אנשים כבר לא מחפשים להשתדך. והנה הבחור שלנו מתבגר מיום ליום, והאבא עושה סגולות ותהילים וכל הסגולות שנולדו בשנים האחרונות, מחוטים אדומים ועד שרוך נעל בקבר של התופרת, ולמרות הכל זה עדיין לא זז... ואחרי תקופה ששום דבר לא זז, האבא עושה חשבון נפש עם עצמו, אני מתפלל אבל לפעמים הקב"ה מצפה לאיזה מעשה. ולכן, במקום לחפש הרבה סגולות, הוא ניגש לאיזה שדכן חדש באותו עיר, ושואל אותו, תגיד לי למה כל השידוכים שאני מנסה להציע, הכל יורד.

אומר לו השדכן הוא בלי להתבלבל, אתה יודע על מה מאשימים אותך? אומרים שיש לך פה בלי שליטה ואתה נכנס ופוגע בכל בן אדם, אולי תקבל על עצמך לדבר פחות וזה אולי יעזור. בעצם זה לא 'אולי' יעזור – זה 'בוודאי' יעזור, כי תמיד למעט בדיבור זה עוזר, אז במקרה שלך זה בוודאי יעזור. וכך היה. אותו אבא החליט בהחלטה נחושה, שהחל ממחר הוא מתחיל את הקבלה למעט בדיבור.

הוא היה נוסע בכל יום לירושלים, ולמחרת לפני שחרית ניגש שכן עם בקשה, 'אתה נוסע כל יום לירושלים ויש לי בן שצריך לסגור על דירה והוא צריך כסף לשלם מקדמה והכסף מונח אצלי, האם תוכל להיות השליח להעביר את הכספים?' מדובר בכמה עשרות אלפים. הוא הסכים – ואמר שיגיד לבן שלו בירושלים שיבוא אליו למשרד. 'אבל תשמור טוב על הכסף', אמר לו השכן. 'אל תדאג, יש לי תיק שאני נוסע איתו כל מקום והכסף יהיה צמוד איתי'. ההוא מביא לו את כל הכסף והוא הכניס אותו לתיק שלו, תיק עם גלגלים כמו שנוסעים בערבי שבתות כמנהג בני ארץ ישראל שכולם מסתובבים עם מזוודה כזאת ביום שישי. האוטובוס ממודיעין עילית לירושלים מגיע בשעה 8:00 בבוקר והוא עולה עם התיק, וכאן מתחיל הסיפור. מי שמכיר את האוטובוסים בארץ ישראל יודע על מה אני מדבר, הנהג אומר לו 'לא!!! התיק הזה לא עולה למעלה, הוא צריך להיות בבגאז' למטה.

'מה איכפת לך? זה יהיה אצלי'. מתעקש הנהג: 'לא!!! זה תופס עוד מקום'. האיש מתחנן יפה, 'אני לא יתפוס שום מקום נוסף, התיק יונח על הברכיים שלי'. התעקש שוב הנהג 'אבל זה יפריע במעבר'. 'לא! אני מבטיח לך שהתיק יישאר על הברכיים מתחילת הנסיעה עד סופה'. והנהג מתעקש, 'לא, אתה מעכב את כולם פה, אתה לא מעלה את התיק!!'. 'תעשה לי טובה, הייתי מניח אותה למטה, אבל יש לי שם משהו חשוב'. ביום רגיל באמת לא היתה לו בעיה להניח בבגאז', אבל הוא לא רצה לגלות לכולם שיש לו שם הרבה כסף כי אז בוודאי לא היה יכול להניח את התיק למטה... אבל הוא אמר שיש לו דברים אישיים ואולי מישהו יקח את זה בטעות. וכאן הנהג עשה את ההפגנה הידועה של הנהגים... הנהג כיבה את מנוע האוטובוס, והוא אומר 'אני לא נוסע'. וכמובן כל האוטובוס פרץ בויכוח יש מצדדין לכאן ויש מצדדין לכאן. והבן אדם חושב לעצמו, אוי כמה יכולתי לפתוח את הפה עכשיו, הייתי מזכיר לו בדיוק מי הוא! אבל מה אני יעשה, אני קבלתי על עצמי שמהיום אני מדבר יפה! ואני לא מדבר בצורה מכוערת כמו פעם! הוא אמר לנהג, 'אתה צודק, יש לך את הכללים שלך, אני לא מבין אותם, אבל אם אתה רוצה ככה, אז אני ירד ואחכה לאוטובוס הבא'. למרות שהוא היה צריך להיות במשרד שלו בירושלים בשעה 9:00 והאוטובוס הבא יגיע רק עוד רבע שעה... הנהג פתח את הדלת והוא ירד מהאוטובוס שנסע לדרכו. לא לקח הרבה זמן והגיע עוד אוטובוס והוא נסע. והוא סיפר שבאותו לילה התחילו לדבר איתו על הצעות, ובנו התארס אחרי כמה שבועות. אחרי האירוסין סיפר לו השדכן, 'אנחנו כבר אחרי הסגירה אז אני רוצה לגלות לך משהו מעניין. המחזות חזר אליי ואמר שהוא רוצה לשמוע שוב על שידוך שפעם הצעתי לו וירד. ושאלתי אותו 'למה שינית את דעתך?' והוא אמר לי ששמעתי דברים נפלאים על הבחור, אבל שמעתי שהמחזות הוא טיפוס קשה שמוסכסך עם כולם אז החלטתי לעזוב את המשפחה, כי מי רוצה להתחתן עם משפחה שהם בעלי מצה ומריבה, ובכלל, מי רוצה להשתדך עם בן אדם שיש עליו עשרות קפידות!! אבל היום הייתי באוטובוס בדרך לירושלים וראיתי איך הוא עלה על האוטובוס וראיתי שהנהג לא נותן לו לעלות עם התיק וראיתי איך שהוא הגיב בצורה עדינה ולא צעק. למרות ששמתי לב שהוא מאד מי הר. כמה אנשים אתה מכיר שהיו מתנהגים ככה?', אז אמרתי כנראה אנשים לא מפרגנים לו, על העסקים שלו וסתם מוציאים עליו לעז. רבותיי!! אין לנו מושג מה אנחנו עושים עם הקבלה הראשונה, אי אפשר לדעת לאן היא תיקח אותנו, אבל דבר ראשון – אל תזלזל. ונזכור תמיד שהאדם היחיד שיכול באמת לדפוק אותך, זה אתה בעצמך, לא החברים ולא השכנים, מי ששובר אותך זה אתה, ומהרגע שהתחלת לשבור את עצמך אז גם אחרים יצליחו. אל תזלזל בעצמך ולא בעבודה שלך, תעשה מה שתוכל. לא תוכל לדעת לאן זה יקח אותך. (גליון אסדר לסעודתא).

ואתם תחרשון (יד,יד)

בספר 'בסוד עבדיך' (ח"ח עמוד רמ): מובא סיפור על הברון רוטשילד, הצדיק ר' שמעון בנימין וולף רוטשילד ז"ל, שמלבד מעשי החסד והצדקה שהיה עושה בלי סוף, גם היה ירא שמים ברבים. הברון רוטשילד הקים מפעל גדול לייצור כבלי ברזל, שהיו מוצר חיוני באותם ימים, שנדרש כדי להפעיל את הרכבות, הטלגרף, וכל אותן המצאות טכנולוגיות חדשות, בעבור מדינות אירופה המפותחות – אוסטריה, רוסיה, גרמניה ואחרות. כשהגיעה שעת שיווק התוצרת, נתגלע סכסוך עמוק בין ממשלותיהן של המדינות ההן לבין מפעלו של הברון.

הללו דרשו לקבל את הסחורה במחיר נמוך בהרבה מהמוצע, אולם האחרון מיאן לספק אותה משיקולים כלכליים. בסופו של דבר פנו הממשלות והקימו מפעלים כאלה בעצמון, והברון נותר עם כמויות עצומות של כבלי ברזל המונחים במחסניו כאבן שאין לה הופכין, וכל ההשקעה האדירה בהקמת המפעל ובייצור החומר ירדה לטמיון. עם הזמן החלו הכבלים להעלות חלודה, וזו איימה לכלותם כליל מעל פני האדמה.

והנה, בליל שבת אחד, שלחה הממשלה הרוסית מברק לברון, ובו נאמר כי הם רוצים לרכוש את כל כבלי הברזל, באותו מחיר אשר דרש הברון מלכתחילה. ואולם באותה שעה היסב הברון לסעודת ליל שבת, ולא ידע כלל שהגיע המברק. לאחר שפקידי הממשלה לא קיבלו תשובה, הסיקו שהוא דורש מחיר גבוה יותר, ומיהרו לשגר מברק נוסף ובו נקבו בסכום גבוה יותר, ומשלא קיבלו תשובה גם עליו, שיגרו מברק שלישי ובו העלו שוב את הסכום שהם נכונים לשלם תמורת הסחורה.

ואכן רק לאחר השבת נודע לברון כל אשר התרחש, והוא מכר את כל הסחורה שעמדה שנים ללא תוחלת במחסנים, במחיר כפול ומכופל מהמחיר שהעלה על דעתו בשעת הייצור. וראו אז בחוש שרק בזכות שמירת השבת, כאשר לא ידע כלל שהגיעו כל המברקים, הרוויח בכפל כפליים, ואילו היה מקבל את המברק הראשון, והיה מחפש קולות והיתרים שונים ומשונים, היה מפסיד את הרווח העצום שהגיע לאחר שני המברקים הנוספים. לקראת שבת לכו ונלכה, כי היא מקור הברכה! ('יתד נאמן')

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה, אלינה בת אירנה, מאי בת מאירה, מילנה בת סבינה, ספיר שמחה בת חנה.
לזרע בר קיימא: מורן בת רותי, לירז בת מרים.
לפרנסה בשפע: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה, לרפואת כל הפצועים.
לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, לעילוי נשמת חיילנו והנרצחים ב7 לאוקטובר.

קוראים וקוראות נכבדים, נפתח אצלנו בשכונה כולל אברכים, על מנת לסייע להחזיק אותם מי שרוצה לקנות ברכה בעלון, ולהחזיק תורה על הדרך, כל שם לברכה 250 ₪ למשך שנה. ניתן להעביר בביט למספר 054-6868199. מי שרוצה לתרום לכולל גם בלי קשר לברכה, מצורף לינק:

<https://paypage.takbull.co.il/212sH>

בְּשִׁלַח שבת שירה

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 784 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ד' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סימת בניסה: 777.

עלון מס' 659 שנה י"ד העלון מוקדש לע"נ מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף זצ"ל י"ב שבט תשפ"ד

בְּשִׁלַח - תוכן ענייני הפרשה

999 תפ"ד

- א. יציאת בני ישראל ממצרים, והליכתם במדבר על פי ה' - עמוד הענן - ביום ועמוד האש - בלילה.
- ב. קריעת ים סוף:
 - א. ציווי ה' שבני ישראל ישובו ויחנו לפני פי החירות.
 - ב. המצרים רודפים אחרי בני ישראל וקרבים אליהם - עם ישראל מפחד ומשה מתפלל, ומחזקם לבטוח בה' (יד, א-ד).
 - ג. ה' אמר למשה שבני ישראל ילכו בתוך הים (יד, טו-יח).
 - ד. ים סוף נבקע לשניים ובני ישראל עוברים בשלום בתוכו והמצרים רצים על החול הרוותח בתוך הים, המים מכים בהם והם טובעים ביים.
 - ה. 'אֲזַיֵּר מַיְשָׁה' - שירת הים: שירת ההודיה לה' (טו, א-כא).
- ג. קורות בני ישראל בדרכם מים סוף:
 - א. במרה: נס המתקת המים המרים בעץ מר, וקבלת חוקי ה'.
 - ב. פרשת המן והשלו - בטחון בה', וקדושת השבת וכבודה.
 - ג. נס הוצאת המים מן הסלע (יז, א-ז).
 - ד. מלחמת עמלק - תפילת משה, ויהושע נלחם, ושבועת ה' על מחייתו של עמלק לעתיד לבא.

במרכז פרשתינו נס בקיעת ים סוף - שירת הים, ולמעשה יציאת בני ישראל בפועל ממצרים. הגמרא (במסכת סוטה לו:): מתארת את שיתרחש על שפת הים: תניא, היה רבי מאיר אומר, כשעמדו ישראל על הים היו שבטים מתנצחים זה עם זה, זה אומר אני יורד תחילה לים וזה אומר אני יורד תחילה לים. קפץ שבטו של בנימין וירד לים תחילה, שנאמר (תהלים סח, כח): "שֵׁם בְּנִימִן צָעִיר רַדִּים". אל תקרי "רַדִּים" אלא רד ים... באותה שעה היה משה מאריך בתפילה. אמר לו הקב"ה: ידידי טובעים ביים ואתה מאריך בתפילה לפניי? אמר לפניו: ריבונו של עולם, ומה בידי לעשות? אמר לו (יד, טו): "וְאֵתָה הָרַם אֶת מִטְּךָ וְנָטָה אֶת יָדְךָ עַל הַיָּם וּבִקְעָהוּ וַיָּבֵאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבֶּשֶׁה". פירש המהרש"א, ששבט בנימין האמין בדבר ה' ביד משה: "דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ". אין להם אלא ליסע, שאין הים עומד בפניהם (רש"י). ושאר השבטים, שלא בטחו בציווי זה ויראו לנפשם לירד לים, נזקקו להרמת המטה, לנטיית היד ולבקיעת הים כדי לעבור בו. דהיינו, שבט בנימין בטחו וירדו לים, והים לא עמד בפניהם. שאר השבטים, שהיססו, הוצרכו לציווי מיוחד לבקיעתו.

שבת שירה על מה ולמה

השבת בה קוראים בתורה פרשת בשלח נקראת "שבת שירה", על שם 'שירת הים' אותה אמרו בני ישראל לאחר קריעת ים סוף. אמרו רבותינו: אותם אנשים שיצאו ללקוט ביום השביעי - רשעים (דתן ואבירם) היו, שידעו שהמן לא יירד בשבת, כדבר משה, מה עשו? הלכו בלילה ופיזרו בשדה מהמן שבכליהם על מנת לאספו בבוקר ולהביאו למחנה לעיני העם, כדי שיאמרו 'משה בודה מלבו מצוות'. ויהי בבוקר, יצאו ללקוט ולא מצאו. והיכן המן שהניחוהו אמש? אלא שהקדימום הציפורים שבאו בעוד לילה, ויישאוהו למרחוק, כדי שיאמנו דברי משה, ותהא השבת מקודשת אצל כל העם. משום כך ראויות הציפורים ליטול שכון. ואימתי נוטלות שכון, ביום שמזכירין צדקתן - בפרשת בשלח. ויש אומרים, שהן נוטלות שכון שירה על שהן אומרות שירה להקב"ה בצפצופיהן כל יום, וכשאנו עומדים בפרשת שירה אנו נזכרין בשירת הציפורים. ולכן טוב לשטוח פירווי לחם בצלחת, ולהניח ממש סמוך לכניסת השבת, כדי ללמד אותנו ואת הילדים בעיקר את מידת הכרת הטוב.

בכותל המזרח בישיבת נוברהרדוק, ליד מקומו של הסבא מנוברהרדוק זצ"ל, קבוע היה נר כבוי. והוא נקרא בפי כל - "נר הביטחון". כל בני ישיבות נוברהרדוק ידעו עליו. יום אחד, כשיצא הסבא מנוברהרדוק להתבודדות ולחשבון נפש ביער הסמוך, מצא בנבכי היער בקתת עץ עזובה. בשעתו התגוררו בה חוטבי עצים, ובסיום עבודתם זנחוה. שש על המציאה. ניקה ותיקן אותה, הביא אליה ספרי מוסר והפך אותה לבית התבודדות. מפעם לפעם, כשביקש להתעלות באין מפריע ולערוך חשבון נפש והתוויית דרך, נוטל היה את טליתו ותפיליו ומסתגר בבקתה. באחד הלילות הדליק את הנר ולמד לאורו ברגש עז ובהשתפכות הנפש שעה, שעתיים ושלוש. הנר דלק עד תומו וכבה, והסבא נותר בַּחֲשֵׁכָה. הזדקף והמתין, אך לא פתח בתפילה. הן סמוך הוא על שולחנו של הקב"ה, ואביו שבשמיים יודע שבנו שרוי בַּחֲשֵׁכָה וזקוק לאור. בוודאי ידאג לו. אין לו אלא להמתין. לפתע נפתחה דלת הבקתה. אדם נכנס פנימה, ובידו נר דולק. הציב את הנר בפמוט במקום הנר שכבה ויצא בדממה אל בַּחֲשֵׁכָה. הסבא לא הוגיע את מוחו מי הוא, אליהו הנביא או מלאך ממרום. מה זה משנה מי השליח? העיקר הוא המשלח, האב הטוב שבשמיים. שב ושקד על תלמודו עד אור הבוקר. הבוקר אור, והסבא כיבה את הנר. כששב לישיבה הציבו ליד מקומו למזכרת, נר הביטחון. לימים פרצה שריפה בעיר. אומנם בניין הישיבה ניצל על ריהוטו, אבל מחמת החום הותך נר הביטחון. רב היה הצער... רק הסבא לא הצטער. ה' נתן את נר הביטחון, והשם יתברך לקחו - כדי להורות לנו שאיננו זקוקים לנר כדי להתאזר בביטחון! ונזכה לאמונה ובטחון בה' יתברך.

הפטרות בשלח - "יְדֵה לִי תֵדָה תִּשְׁלַחְנָה וַיְמִינָה לְהִלְמוֹת עַמְלִים וְהִלְמָה סִיסְרָא מְחַקָּה רֵאשִׁו" (שופטים ה, כ"ו)

כתיב "יְדֵה לִי תִשְׁלַחְנָה בְּפִישׁוֹר וּכְפִיָּה תִמְכּוּ פֶלֶךְ" (משלי ל"א) - זו יעל, שלא הרגה - בכלי זיין אלא ביתד, לקיים הנאמר (דברים כ"ב, ה) "לֹא יִהְיֶה כָּלִי גִבֹּר עַל אִשָּׁה" (ילקוט שמעוני משלי ל"א). מסופר על אשת רבי זלמן מוולאוז'ין זצ"ל, שרצתה לקחת חרב בידה כדי לחתוך חבל, וא"ל ר' זלמן: לא תקחי חרב, שאף שאין זה איסור גמור - צל ודמות איסור יש בזה, שהתרגום אומר אצל יעל שלקחה יתד ולא חרב, שלא רצתה לעבור על "לֹא יִהְיֶה כָּלִי גִבֹּר עַל אִשָּׁה". [חומש עבד המלך]

”זה אלי ואנוהו” (טו, ב) - ספר התורה

שהחזר לארון הקודש

”יהי נא חסדך להאיר עינינו בשאלתנו הדחופה... כן נכתב בראש מברק שנפלט ממכשיר הפקס של רבי יצחק זילברשטיין שליט”א. מעשה במשפחה מנכבדי הקהילה בלונדון, אשר הכניסה ברוב פאר והדר ספר התורה חדש לבית הכנסת. הגבאי בדק את הספר, ומצא כי הוא כשר אך לא מהודר, וס”ת הישן שבית הכנסת מהודר יותר... פנו בני המשפחה לגבאי בבקשה שידאג שיקראו בספר התורה החדש שהכניסו להיכל, אם לא בכל שבת - לפחות פעם בחודש. כאן נתקלו להפתעתם בסירוב מצד הגבאי, שהסביר כי חפץ הוא לקיים את מצות קריאת התורה בספר התורה המהודר יותר. ויהי באחד הלילות, החליט אחד מבני המשפחה לעשות מעשה. הוא התגנב לבית הכנסת באישון לילה, פתח את ארון הקודש, ופשוט החליף את המעילים של ספרי התורה!! הלה הלביש את ספר תורה החדש במעיל של הספר תורה הקודם, כדי שיקראו בספר החדש אותו הכניסה משפחתו... ואכן בשבת פרשת בשלח, הוציא הגבאי את ספר התורה החדש, מתוך מחשבה שהוא הספר הישן המהודר. והנה לאחר שהניחו ופתחו, נתגלתה הערמה... הגבאי הזועם גלל את ספר התורה, הכניסו בחזרה לארון הקודש, והוציא תחתיו את הספר המהודר, לעיניהם המשתאות של הקהל. הציבור, שראה את בזיון ספר תורה וחילול שם שמים הנורא, עזבו את בית הכנסת, והגבאי נותר במקום לבדו... לאחר השבת התאספו כולם, והחליטו פה אחד לסלק את הגבאי ממשרתו ולמנות אחר במקומו. אלא שעתה הגבאי הבין שעשה מעשה אשר לא יעשה, אך טוען כי סירובו לקרוא בס”ת שאינו מהודר, בו בשעה שיש ס”ת מהודר - נכון הוא, שנאמר בפרשה ”זה אלי ואנוהו”, ודרשו: התנאה לפניו במצוות, ספר תורה נאה... ולפיכך אף שהעביר על המידה, נחשב הוא לטועה בדבר מצוה, ולא מגיע לו שיסלקוהו ממשרתו. בני הקהילה החליטו לשטוח הדברים לפני הרב שליט”א, ושאלתם: א. האם נהג הגבאי כשורה בכך שלא רצה לקרוא בס”ת החדש, כשיש ספר תורה מהודר ממנו? ב. האם צריכים לסלק את הגבאי שסרח ממשרתו? תשובת הרב שליט”א: הגבאי טעה בשני דברים: 1. בזה שלא קרא בספר התורה החדש בשבוע הראשון שנכנס לבית הכנסת, שכן יש חיוב מהדין לקרוא בו, כפי שכתב ה”בית יהודה” (ש”ת ס’ קכ”ב) כי יום זה הוא יום חתונתו של ספר התורה החדש, ולכן קודם הוא לשאר הספרים. 2. בזה שעבר על בזיון הספר התורה, הגם שאינו מהודר, וכמו שמצינו שנשאל רבי יצחק שבדרון זצ”ל (בן המהרש”ם, בשו”ת מהרש”ם ח”ו ס”ג) אודות בית כנסת שיש בו כמה ספר התורה ישנים וחדשים, ויש מהודרים ויפים ומהם שלא מהודרים, האם מותר לקרוא רק במהודרים ויקיימו מצות ”זה אלי ואנוהו”? והשיב: מצוה זו של התנאה לפניו במצוות, אינה שייכת אלא במקום שעל ידי זה שייקח ההדר והיפה - לא יהיה בזיון לקדושה, שבבזיון קדושה לא שייך ”זה אלי ואנוהו”. ע”כ הגבאי טעה בשיקול דעתו, ואין כאן ”זה אלי ואנוהו”. אמנם בפרשת ’זכור’, שכתוב ”זאת זכרון בַּסֵּפֶר”, יש מצוה לקרוא בספר המהודר, ולכן ב’זכור’ לא ייחשב פגם אם יוציאו הספר תורה המהודר, שהמנהג להדר אחר ספר תורה מהודר לקריאה זו. והאם לפטר הגבאי, נראה שמאחר שיש בו מעלות האמורות בגבאי, אלא שטעה בשיקול הדעת, יבקש ברבים מחילה מספר התורה, ויישאר על כנו. כמבואר בשולחן ערוך (נ”ג כ”ה) שאין מסלקין חזן, והוא הדין לכל התמנות, אלא אם כן נמצא בו פסול. [והערב נא]

”ויקח משה את עצמות יוסף עמו” (יג, יט)

רש”י מבאר את הפסוק במשלי (י, ח): ”חכם לב יקח מצות” - זה משה רבינו, שכל ישראל היו עוסקין בבזיזת מצרים והוא היה עוסק במצוות, שנאמר ”ויקח משה את עצמות יוסף”. ביאור נפלא בעניין ערך המצוות נאמר ע”י רבי משולם שינקר זצ”ל: בביתו המפואר של איש עסקים עשיר מסביון היה קיר שלם עשוי מלבני זכוכית יוקרתיות. כל אורח שבא לביתו היה מתפעל מהיופי והיוקרה של קיר הזכוכית. יום אחד נשברו שתי לבנים מקיר הזכוכית, והעשיר מיהר להזמין זגג כדי לתקן את הלבנים השבורות. בשעה שהזגג עשה את עבודתו, הוא ראה את העשיר יושב בחדר עבודתו, כשעל שולחנו ניצבת ערימת ענק של שטרות כסף. חשב הזגג בלבו: ’האדם הזה עשיר כקורח, הוא לא יצטרך לבקש ממני הנחה... כמה כדאי לי לבקש ממנו תמורת עבודתי? אמנם המחיר האמתי הוא 1,000 ₪, אולם אני יכול לנפח את המחיר ולבקש ממנו 2,000 ₪ ואפילו 3,000 ₪, הוא לא ירגיש זאת... מצד שני, הזגג חשש מפני תפסת מרובה לא תפסת! אולי העשיר הזה קמצן גדול, וכשישמע שאני דורש ממנו סכום מופרז, הדבר יעורר את חמתו והוא עלול לסלק אותי מביתו בלא כלום. בעודו מתלבט הגיעה העבודה לסיומה. העשיר הביט בעיניים בורקות על קיר הזכוכית הבוהק, החמיא לזגג על עבודתו המקצועית ושאל אותו: ”כמה מגיע לך”? הזגג גמגם במבוכה, השתהה כמה שניות, ולבסוף אמר: ”אינני יודע לקבוע במדויק. אני מציע שתיתן לי כראות עיניך, כפי הערכתך לעבודה שכזו...” העשיר הלך אל שולחן העבודה עליו הניח את ערימת השטרות, חפן בידי חבילת שטרות ומסר אותם לזגג. הזגג הבין שמדובר בסכום הגון, אך התבייש לספור את השטרות בפני בעל הבית. הוא הודה לו על התשלום, טמן את השטרות בתיקו ופנה לדרכו. כשהגיע לביתו, מיהר להוציא את חבילת השטרות מן התיק, והחל לספור אותם. כשסיים לספור, כמעט פרחה נשמתו: בחבילה היו 50,000 דולר!! הוא צבט את עצמו כדי לוודא שאינו חולם או הוזה... הזגג הנסער מיהר לספר לאשתו בהתרגשות את שארע לו. לאחר שנוגע מעט, ניסה לחשוב על העניין במחשבה מושכלת, ואז הבין מה בעצם קרה כאן ומה גרם לפער העצום שבין ההערכה שלו להערכת בעל הבית: הוא - הזגג - מתייחס לעבודתו במושגים שלו. כשהוא בא להעריך את שכר העבודה המגיע לו, הוא משקלל את עלות החומרים, משך זמן עבודה, המאמץ שהשקיע וכמובן - את רמת מקצועיותו וביצועיו. אך כשבעל הבית בא להעריך את שווי העבודה, הוא חושב לעצמו כמה באמת שווה לו העבודה אותה ביצע הזגג. בעיני בעל הבית העשיר, לזגג הזה מגיעה תמורה ענקית עבור עבודתו. כשקיר הזכוכית היה שבור, הוא התבייש להביא אורחים לביתו... כעת, לאחר שהזגג החזיר את המצב לקדמותו, יכול הוא לשוב ולארץ בביתו את ידידיו העשירים ולהראות להם את רוב עושרו וביתו המפואר. על כך מגיע לזגג תמורה הוגנת! ומהו סדר הגודל של תמורה הוגנת? הכל נמדד ומוערך לפי מושגי העשירות שלו. מי שהונו מגיע למאות מיליוני דולרים, וכולל נכסים, בתים והשקעות רבות - 50,000 דולר הם סכום סביר והוגן... **אדם מקיים מצוה. כמה היא שווה בעיניו?** הרי השגותיו מוגבלות ומצומצמות מאוד, וממילא ממעיט הוא באומד שווי המצוה. הוא גם יודע היטב שלא קיים את המצוה בשלמות: היה חסר לו ב’לשם שמים’, ואף לא דקדק בכל פרטיה ודקדוקיה של המצוה. כל החסרונות הללו מפחיתים ומצמצמים עוד יותר את ערך ושווי המצוה בעיניו. אך הקב”ה יודע היטב את ערכה ושוויה האמתי של כל מצוה וכל מעשה טוב. מה שבעינינו שווה 1,000 ₪, אצל הקב”ה, היודע את השווי האמתי - שווה המצווה מ’מיליארדים’ רבים! לו ידע היהודי את ערכה האמתי של כל מצוה, היה עסוק כל ימיו ברדיפה אחר המצוות, כשהוא משתדל לחטוף עוד מצוה ועוד מצוה!

"שבת שבתון קדש לה'..." (טז, כג) - סיפור

רבי מיכל יהודה ליפקוביץ' זצ"ל עודד תמיד את תלמידיו ללמוד הלכות שבת. בהוראה פרטית שנתן לאחד מבני הישיבה, כתב: יש ללמוד ספר 'משנה ברורה' הלכות שבת, ודווקא עם חברותא, במשך כחצי שעה ביום. להשתדל לחזור ולברר, שייקלט בזיכרון. מבטו על הלכות שבת קודש היה תמיד מבט של חשש ממכשול בהלכות החמורות ביותר. פעם, כשהיה נידון וחילוקי דעות בין גדולי הרבנים על שאלה שהתגלגלה לפתחם בעניין הלכות שבת, והיו מהם שאסרו ומהם שהקלו והתירו - תמה ואמר: "כיצד אפשר להקל, הרי מדובר בהלכות החמורות של שבת קודש"!

פעם אירע שלאחר השיעור בשבת אחר הצהריים, עבר אחד הבחורים בסמוך למפסק החשמל, נתקל בו, ומבלי משים כיבה את האור.

למרות חרדתו הגדולה של רבי מיכל יהודה מכל נדנדוד חטא, ועל אחת כמה וכמה בענייני חילול שבת, הוא דאג בראש ובראשונה להרגיע את הבחור הנבוך: "זה היה בשוגג... זה היה באונס...", ובד בבד הציע לו תיקון למכשול שיצא תחת ידו: "תוסיף זמן בלימוד הלכות שבת, אבל תאמר 'בלי נדר'..."

מעשה באברך שהיה מעמודי התווך של הכולל בו למד, ברעננותו ובחיוניותו שהשפיעה לחיוב על האווירה הכללית בכולל. והנה, הבחין ראש הכולל כי מזה זמן מה פני האברך כבויים ועייפות משתלטת עליו תדיר.

מתוך דאגה לשלומו, הוא ניגש אליו, ושאלו בעדינות לסיבת עייפותו, ושמה יכול הוא לסייע בעדו.

סח לו האברך גופם של דברים: רגיל הוא לגרד בזקנו, למשוך ולתלשו שערות, עד שנעשה לו הדבר כטבע בלתי נשלט, ואפילו ביום השבת אינו מצליח לשלוט על עצמו... ולמרות שמנסה להתגבר, מוצא הוא את עצמו כמה וכמה פעמים במשך השבת כשהוא מושך בשערות זקנו ותולשן, למרות האסור החמור שבכך... כשראה כך, הלך לרופא שיעץ לו לקחת גולות המחלישות את העצבים, כדי שיוכל בדרך זו לשלוט על עצמו. הגולות אמנם עוזרות לעניין השליטה - אך יש להן תופעות לוואי הגורמות לו לעייפות גדולה.

ראש הכולל שמע את הדברים, ויעץ לו לגשת ולשאול גדול בישראל על עניין זה, ולא לסמוך על שיקול דעתו.

הלכו שניהם ונכנסו לרבי מיכל יהודה זצ"ל. הוא האזין בקשב רב לבעיה, ולאחר מכן שאל את האברך: "אמור נא, מה מעשיך בראש השנה וביום כפור? גם אז תולש אתה שערות מזקנך, ואינך מצליח לשלוט בעצמך"? האברך הופתע מן השאלה, הרהר לרגע והשיב: "לא, בראש השנה וביום כפור מצליח אני להתגבר על הגירוד, ואיני נוגע בזקני כלל!" "אם כך" - הסיק רבי מיכל יהודה בקול את המסקנה המתבקשת - "אין זה דבר בלתי נשלט כלל, שהרי בימים הקדושים, בהם גדולה במיוחד חרדת כל איש מישראל, הנך מצליח להתגבר. אלא מאי? אין ערך השבת כה גדול בעיניך עד שידכא כל רצון ותחושה של גירוי וגרוד"!

המשיך ויעץ לו: "הדרך להחזיר בנפש ולרומם בלב את ערכה הנעלה של קדושת השבת, היא בלימוד הלכות שבת בבית. ועל ידי הלימוד, השינון והחזרה והעסק בלימוד הלכות שבת - ממילא תצליח לשלוט על עצמך גם בשבת, מבלי כל צורך בתרופות המדכאות גוף ונפש...". שמע האברך כך, עשה - והצליח!

[ומתוק האור - שבת קודש]

"ראו פי ה' נתן לכם השבת : וישבתו העם

ביום השבעי" (טז, כט-ל) - סיפור מדהים

באחד מתלמודי התורה בבני ברק עובד איש תחזוקה כבן 60, אשר הוא ורעייתו, כבת 55, לא זכו להיפקד בילדים.

והנה, לפני זמן קצר נולדו להם תאומים, בן ובת! שאלו אותו: במה, לדעתך, זכית להיפקד, כאשר נראה היה כי אפסו הסיכויים? וכך אמר: אני מתגורר ברחוב חברון בבני ברק. ברחוב זה היו נוסעות כחמש-עשרה מכוניות בשבת. לבי נצבט בכאב בראותי את חילול השבת ברחוב בו אני מתגורר.

פניתי לעיריה כמה פעמים ושאלתי: הרי אתם עיריה השומרת תורה ומצוות, איך אתם מאפשרים מציאות כזו, בה כלי רכב נוסעים ברחוב זה בשבת?! התשובה שקבלתי היתה כי הדבר לא תלוי בהם, אלא במשרד התחבורה, ומשרד התחבורה לא מאשר סגירת כביש, אלא אם כן כל דיירי הרחוב חותמים על כך שהם מעוניינים בסגירתו. הקב"ה נתן לי ולאשתי זמן.

הלכנו מבית לבית, מדלת לדלת, במטרה להחתים את כל דיירי הרחוב על הבקשה לסגירת הרחוב לתנועת כלי רכב בשבת. בכל בניין במוצע גרו שנים-עשר דיירים. היו כאלו שחתמו מיד, היו כאלו שהיה צריך להקדיש זמן רב להסביר להם מהי שבת, 'מתנה טובה יש לי בבית גנזי, ושבת שמה', ולשכנע אותם לחתום. ואני הרי לא מרצה ב'ערכים', גם לא רב גדול, בסך הכל איש תחזוקה פשוט... אבל השתדלתי לדבר בשפת הלב, גם אשתי דיברה מתוך לבה, וכך שכנענו רבים מהדיירים, אבל היו גם אנשים שסירבו בכל תוקף לחתום... שלוש שנים (!) ארכה מלאכת השכנוע, וכך זכינו להחתים את רובם המכריע של דיירי הרחוב! אולם, כשהגענו לעירייה עם החתימות, אמרו לנו: 'פג תוקף'!

יש כאן דיירים שחתמו לפני שלוש שנים ושנתיים, ואולי בינתיים הם כבר לא גרים בדירה, אולי מתו, אולי מכרו, אולי יש שוכרים אחרים, ייתכן שכיום מתגורר מישהו אחר במקומם, וחתימת ידו לא מופיעה כאן...

רק המחשבה על כך שעלי לעבור את כל הסיפור הזה מחדש הפילה אותי לייאוש. שלוש שנים עבדתי, בזבזתי זמן, הקדשתי ימים ולילות כדי לשכנע אנשים, להסביר להם, ועכשיו לחזור על כל זה עוד פעם... מחשבות הייאוש לא פקדו אותי למשך זמן ממושך, ודי מהר הבנו, אני ואשתי, שזוהי מחשבה שבאה מהיצר הרע... הלכנו שוב לכל הדיירים, ואכן - היו כמה דיירים שהתחלפו, אך גם מהם הצלחנו בסיעתא דשמיא להשיג חתימות, ותוך פרק זמן קצר יחסית הגשנו לעירייה את החתימות של כל דיירי הרחוב.

העיריה, בהסכמת משרד התחבורה, סגרה את הרחוב לתנועת כלי רכב בשבת, ובאותו שבוע - אשתי נפקדה! על הטרחה שלי זכינו בבן, ועל הטרחה של אשתי זכינו בבת", סיים האיש את סיפורו.

יהודי הזה לא פתר את בעיות שמירת השבת בכל הארץ, גם לא רק את של גוש דן. הוא 'בסך הכל' דאג שחמש-עשרה מכוניות לא ייסעו ברחוב בבני ברק, אבל הוא דאג לכבוד שמים! ומידה כנגד מידה הקב"ה דאג לו.

הקב"ה אינו מבקש מאף אחד מאתנו שנפתור בעיות גדולות. הוא מבקש שנעשה צעד קטן, פעולה קטנה לכבוד שמים, ובוודאי המתאמץ לכבוד שמים - יזכה לנסים שבאמצעותם יתגלה כבוד שמים!

[שש באמרתך]

"אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת" (טו, א) - כוח השירה - סיפור מרגש

כתב הזוהר הקדוש - אמר רבי שמעון: בשעה שהיו ישראל עומדים על הים ואמרו שירה, נגלה עליהם הקב"ה עם צבאותיו ופמליותיו, בשביל שידעו את מלכם שעשה להם כל הנסים האלה והגבורות, וכל אחד ידע וראה מה שלא ידעו ולא ראו שאר נביאי העולם.

את הסיפור הבא סיפר חסיד קרלין ישיש: לפני שנים רבות נסעתי לחר"ל. המטוס בו טסתי היה מלא בגויים מכל מיני ארצות. לפתע אירעה תקלה במטוס, והוא נאלץ לנחות נחיתת חרום. הנוסעים יצאו מהמטוס לשדה תעופה זנוח ושומם, ללא חנויות להסתובב בהן, אטרקציות או כל מיני שטויות שמעסיקות גויים, כך שהבעיה הקשה ביותר של הנוסעים המקורקים הייתה - שעמום...

לכשעצמי לא הייתה לי בעיה כלל, הן היה בידי ספר תורני, ופשוט ישבתי ולמדתי, אבל הגויים האומללים הוגיעו את מוחם כיצד להעסיק את עצמם, עד שקם אחד מהם והציע רעיון: כל אחד ישיר שיר, וכולם יקשיבו לו וייהנו.

התרחקתי מהם כדי שלא להשתתף בחגיגה, וכך הם עסקו בשלהם ואני בשלי, כשרק הדים מרוחקים מגיעים לאוזניי. לאחר שכל חברי הקבוצה מיצו את כשרונם או את חוסר כשרונם בכל מה שקשור לשירה, ניגש אלי אחד המזמרים מהקבוצה ודחק בי: עכשיו תורך!

ניסיתי להתחמק באומרי כי אני יכול לשיר באופן כזה, ורק אם יפרידו בין גברים לנשים אסכים לשיר.

אותו גוי מיהר לארגן את הקבוצה כדרישתי, וכך לא נותרה לי כל ברירה אלא לשיר... ומה ישיר חסיד קרלין? נחשתם נכון: את הזמר 'קה אכסוף נועם שבת', אותו חיבר רבי אהרן הגדול מקרלין זצ"ל.

עצמתי עיניים והתחלתי לשיר. סביבי גויים מגושמים ואני נישא על כנפי השירה, לפתוח נועם ורצון, לטהר את הלב באמת ובאמונה ולהתענג בנועם הנשמות ועדן הרוחות. מה לי מטוס ומה לי חרום, אם בתוכי בוערת שלהבת קודש מבית המדרש...

כשסיימתי לשיר, הבחנתי באדם מבוגר שנעמד בסמוך אליי. 'תשיר עוד פעם!' ביקש בתחינה. לא ברור לי מה מצא הגוי בשיר הזה, אבל הסכמתי להעניק לו, ובעיקר לעצמי, את העונג שבשירת המלאכים.

אני שר שוב, והגוי שלצדי מתנדנד כמו חסיד בעת ה'טיש' אצל הרבי... 'תעשה טובה', הדמעות כבר אינן מתביישות להופיע בזוויות עיניו, 'עוד פעם אחת בבקשה!...' ושוב אני מזמר את שירת הכיסופים העורגת והמשתוקקת לא-ל: 'ויהיו רחמיק מתגוללים על עם קודשך'.

הפעם הוא כבר מצטרף אלי, מתייפת. 'לא רואים עליי', הוא מתנצל אחר כך, 'אבל תדע שאני יהודי. באתי ממשפחה של חסידי קרלין, ואת השיר הזה שרו אצלנו בשולחן שבת.

ר' איד (יהודי), 'אין לך מושג מה עשית עם השירה שלך, החזרת אותי הביתה!' כשעלינו למטוס ידעתי כי אני יהודי בודד. כל נחיתה זו לא באה אלא כדי להשיב לב של בן תועה לאביו שבשמים...

"כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רפאך" (טו, כו)

כתב הרשב"א: מי שהוא חולה קורא לרופא, והוא מסדר לו רפואה מסמים ועשבים, שלא יאכל זה ושלא ישתה זה, והחולה מקבל. והגם שאינו יודע טעמי הרפואות, הוא סומך על הרופא שהוא מומחה. והנה אנחנו, חולי הנפש, והרופא האמיתי סידר לנו מצוותיו וחוקיו לרפואת נפשנו, אף על פי שאין אתנו יודע טעמי המצוות והחוקים.

וזה שאמר (טו, כו) "אם שמוע תשמע... והאזנת למצותיו ושמרת כל חקיו" הגם שנראה בעיניך שהם חוקים בלי טעם - צריך שתשמע, וכשתשמור הכל - "כל המחלה... לא אשים עליך", וכי תימא, איך אעשה המצוות, לזה אמר "כי אני ה' רפאך", וכשם שאתה שומע לדברי הרופא, אף שאינך יודע אם הדבר מועיל או מזיק, להבדיל, כן תשמע לה', כי הוא רופא הנפש, הא-ל הנאמן.

[יד יוסף - נחל קדומים, ילקוט חמישאי]

הרמב"ם היה רופאו האישי של מלך מצרים, ובהשגחתו המסורה היה המלך תמיד בקו הבריאות.

פעם פנה המלך אל הרמב"ם ושאלו: 'איך אוכל לדעת אם באמת רופא טוב אתה? הרי אף פעם איני חולה... ואם פעם אחלה, מי יודע אם תדע לרפא אותי?...'

ענה לו הרמב"ם: 'הרופא הטוב ביותר הוא זה השומר את המטופל שלא יחלה כלל, ולא זה המצליח לרפא החולה...! וכך כתוב בתורתנו הקדושה: "כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רפאך" - אני ה' רפאך, אדאג שכל המחלות אשר היו במצרים כלל לא יבואו עליך.'

סיפר הרב בן ציון סנה שליט"א: אברך חסיד ויז'ניץ נכנס אל הרבי, בעל הישועות משה' - רבי משה יהושע הגר זצ"ל, וביקש ברכה להיפקד בזרע של קיימא.

חלפו כבר תשע שנים מאז נישואיו, ועדיין לא נושע. האדמו"ר חיזק אותו בדברי אמונה, בךך אותו בחום ופטרו לשלום. כעבור חודשים הגיע החסיד שוב, ועמו שאלה חדשה באותו עניין: נאמר לו שיש רופא מומלץ מאד, שזכה להצלחות יפות, אלא שהרופא מתגורר בתל אביב, והוא דואג על שמירת העיניים שלו. "בשביל שמירת עיניים אינך רוצה לנסוע"? - שאלו הרבי, ומשהשיב החסיד בחיוב, הוסיף הרבי: "אם כן - אל תיסע, זה כבר יהיה בסדר".

תקופה מסוימת לאחר מכן נכנס אל הרבי שכן של אותו אברך, והזכיר את שמו של שכנו, המצפה לישועה.

שמע הרבי את השם וענה: "העניין הזה כבר מסודר"... ואכן כך היה! שהרי לא הרופאים מביאים את הישועה, אלא מעשיו הטובים של האדם ומסירות נפשו לקיום מצוות ה' באמונה!

[ומתוק האור - שבת קודש]

בברכת התורה

רוז ברנה

"לְאֲדָם מַעֲרָכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנָה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מור"א אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימ: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרדכי מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג' בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוזה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעמה: רוח בת שמשון הגר בת אהרן והרטה: כחול בת חביבה: אחובה (דיי) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן

להצלחה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה
זיווג הגור: ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר זהבה בת אטו: נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עווד בן הגר: גולן בן דינה: אסתר בת ששונה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נוארה: רות בת לינה: נורית בת רחל לילימור הודיה, ושורנה בתות תוך יפה

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה שושנה רייזל בת מינה שמחה צביה בת רחל: חן בת דלילה (בן זכר) יובל בן שלומית: אושר בת אורנה הודיה בת ציפורה: רחל בת חיה יעל ברכה בת אביגיל: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

מאוצרות הפרשה

מכמה מצוות מה אנחנו הולכות לעשות? לקלף תפוחי אדמה?!... אך בשבח זה של "סוס ורוכבו רמה בים" נמצאת התשובה. בשלמא הרוכב שהיה רשע מרושע מגיע לו עונש להיות "רמה בים", אבל הסוס שעליו רכב הרשע מה חטא שגם הוא צריך להיות "רמה בים", אלא מכיון שהוא סייע לרוכבו להרשע, המסייע הוא כמו העושה בעצמו ולכן גם הוא הושלך בים.

הנשים אמנם לא מחויבות בתרי"ג מצוות אבל הן המסייעות, בלעדיהן הגברים לא יכולים לקיים את התורה, הרי הן כמו הגברים ושוות הן כמעלתן לגברים. ואם הגברים אומרים שירה גם הנשים יכולות לומר שירה. וכדברי הגמ' בברכות (ז ע"א): נשים במאי זכיין באקריוי בנייהו לבי כנישתא ובאתנווי גברייהו בי רבנן ונטרין לגברייהו עד דאתו מבי רבנן (ויעו נפש החיים שער א פרק ט שביאר באופן אחר). (א ישיבישעיר חומש)

כי מרים הם על כן קרא שמה מרה (טו, כג)

מדוע לא קרא שם המקום "מתוק", על שם הנס שנהפכו מים מרים למתוקים? הסביר רבי שלמה מטשורטקוב: כדי להנציח את עיקר גדלות הנס, דהיינו שלא נתחלפו המים המרים במים אחרים מתוקים, אלא המרים עצמם הומתקו. "על כן קרא שמה מרה" – כדי להודיע לדורות, לא להתייבש משום דבר, שהרי אפילו המר עצמו עלול ליהפך למתוק... (ממעיינות הנצח)

כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך (טו, כו)

אדם שזוכה להבריאה ממחלה קשה מלא תודה לבורא עולם שרפא אותו, וכל חייו הוא מודה על הבריאות שנתנה לו במתנה מן השמים. תחושת ההודיה הזו אינו חלקו של אדם בריא, אשר כל מערכות גופו עובדות כתקנו, ומעולם לא חש את עצמו נוקק לשרותי רפואה כלשהם.

בענין זה עורר המשגיח רבי ירוחם ליוואוויץ זצ"ל את בני הישיבה במיר, כפי שמסופר בספר "לעבדו בלבב שלם" אודות רבי זיידל אפשטיין זצ"ל, אשר זכה לקירבה מיוחדת מן המשגיח, והיה עד לשיחה זו בזמן קיץ שבו נסע אלמוד מעט בישיבת מיר: בתקופה זו לקה אחד מבני הישיבה בסתימת מעים חריפה, והרופאים המקומיים לא הצליחו למצוא לו רפואה. הבחור העבר בדחיפות לורשא, שם החליטו גדולי הרופאים על נתוח חרום להצלת חייו.

נתוח באותם ימים לא היה ענין פשוט כלל וכלל – וישיבת מיר, שעודכנה במצב המדאיג, ערכה תפילות רבות לרפואתו. כשהסתים הנתוח, בחסדי שמים, בהצלחה, שלח הבחור טלגרמה מבית החולים, ובה שלש מלים: "ב"ה הנתוח הצליח", והמסר הקצר הזה גרם לפרץ התרגשות עז בישיבה.

באותו שבוע, בשיחתו השבועית, קם רבי ירוחם והרעיש את היכל הישיבה בטענה חריפה: מדוע איננו מרגישים בכל פעם שהמעים עובדים כהרגלם את הרגשת ההודאה והכרת הטוב לקב"ה? הלא לכאורה, צריכים היינו להרגיש בדיוק כמותו, ולשלוח לבורא עולם טלגרמה: "הנתוח הצליח... תודה לך, רבוננו של עולם!". (ומתוק האור)

ויבקעו המים (יד, כא) 'אי אפשר לברוח ממה שנגזר על האדם' – הזור רבינו הגר"ח קניבסקי זצ"ל ושינו. פעם אירע בבית רבינו קלקול בצנרת, וקראו לשרברב (אינסטלטור), כשסיים לתקן שילם רבינו את מלא השכר מיד, לקיים מצות 'ביומו תתן שכרו'. לאחר מכן פנה אליו רבינו ושאל אותו, כשאתה מתפלל על הפרנסה, כיצד אתה מתפלל, שיהיו לאנשים תקלות רבות ויקראו לך לתקן?...

הלה שתק במבוכה... 'הנכון הוא להתפלל, שמי שנגזר עליו יסורים, שלא יבואו עליו בגוף או בנפש, אלא יתייסר בממונו שיהיה לו תקלה בצינור ויקראו לך לתקן, כך כולם ירויחו, גם הוא וגם אתה' אמר לו רבינו. (מרבי גדליהו הוניבסברג, שבענו מטובך)

ותצאן כל הנשים אחריה בתפים ובמחלת (טו, כ)

מהיכן השיגו אותן נשים תופים באמצע שממת המדבר?

מבואר רש"י: 'מובטחות היו צדקניות שבדור שהקב"ה עושה להם ניסים והוציאו תופים ממצרים'.

אמותינו הקדושות האמינו כבר בארץ מצרים שהקב"ה לא יעזוב את עמו במדבר, ובדאי יעשה עמנו נס, כיון שכך דאגו הן מבעוד מועד להוציא תופים ממצרים.

שאל רבי מאיר צבי ברגמן: מדוע המתין רש"י עד סוף הפסוק, ולא באר זאת כבר בתחלת הפסוק כשנאמר על מרים ותקח מרים הנביאה אחות אהרן את התף בידה?

מבאר הרב ברגמן: בהלכות יסודי התורה (פ"ז) מונה הרמב"ם כמה הבדלים בין נבואת משה לנבואת שאר הנביאים, אחד מן ההבדלים הוא (שם ה"ד): 'שכל הנביאים אינם מתנבאים בכל עת שירצו, אלא מכונים דעתם ויושבים שמחים וטובי לב ומתבודדים, שאין הנבואה שורה לא מתוך עצבות ולא מתוך עצלות אלא מתוך שמחה, לפיכך בני הנביאים – לפניהם נבל ותף וחליל וכנור, והם מבקשים הנבואה. משה רבנו לא היה צריך הכנות מיוחדות כדי שתשרה עליו רוח ה', אלא בכל עת שחפץ היתה לובשתו רוח הקודש ושורה עליו הנבואה.

נמצינו למדים מדברי הרמב"ם שהתוף הוא אחד מיכלי העבודה של הנביא, דרכו מגיע הוא לשמחה הנדרשת להשראת רוח הקודש.

לפי זה מובן, שהעובדה שלמרים היה תוף במדבר לא היתה תמוהה לרש"י, שכן היתה היא נביאה, ובשל כך תמיד היתה צריכה שיהיה התוף תחת ידה, אך לגבי שאר הנשים שלא היו נביאות, ודאי יש להבין מנין השיגו תוף במדבר, ועליהן באר רש"י שמחמת אמונתן בה' הביאו תופים ממצרים. (ומתוק האור)

ותען להם מרים שירו לה' כי גאה גאב סוס ורכבו רמה בים (טו, כא) וכבר עמדו רבים על ביאור הדבר שמכל השירה בחרה מרים דווקא את השבח הזה.

ונראה שהיה הדבר כהכנה לקראת מתן תורה. שהרי עם ישראל יצא ממצרים כהכנה למתן תורה. חשבו הנשים לעצמן: הגברים הולכים לקבל את כל התרי"ג מצוות ובראשם לימוד התורה הממלא את כל חללי הנפש, בהחלט ראוי שיאמרו שירה. אבל אנחנו הנשים, חוץ

ברוחניות אין ניסים!

וְהַיְשִׁלַח פְּרָעָה אֶת הָעָם וְלֹא נָחַם אֱלֹהִים דָּרָךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרֹב הוּא כִּי אָמַר אֱלֹהִים פֶּן יִנָּחַם הָעָם בְּרֵאתָם מִלַּחְמָה וְשָׁבוּ מִצְרָיִם (י"ג ט"ו)

ה'חפץ חיים' מבאר, כי בעת יציאת מצרים עמדו על הפרק שתי אפשרויות: ניתן היה להוביל את ישראל דרך ארץ פלשתים, שם היה מקום לחשוש שמא יחטאו בני ישראל וייטמעו בפלשתים, או דרך המדבר – שם אמנם לא היה חשש שיושפעו לרעה, שכן במדבר הם היו מבודדים מחברת בני אדם, אולם מאידך – היתה בעיה אחרת, שכן במדבר לא ניתן למצוא מה לאכול. לכן, אמר הקדוש ברוך הוא כביכול: מוטב שאוליך את בני ישראל דרך המדבר ואדאג למזונם בדרך נס, על ידי המן, מאשר שאוליכם דרך ארץ פלשתים בה ישנו חשש שיושפעו לרעה.

אלא שלכאורה יש להבין: אם בין כה וכה היה צורך בנס משמים בכדי להוביל את בני ישראל לארצם, מדוע העדיף הקדוש ברוך הוא להוליכם דרך המדבר ולעשות להם נס בענין מזונותיהם? הלא ניתן היה להוליכם דרך ארץ פלשתים, ולעשות להם נס שלא ייטמעו ביניהם ולא יושפעו לרעה! את התשובה נבין על פי המעשה הבא: היה זה בליטא, בשנת תרצ"ה. אחד הרבנים, אשר קיבל צו התייצבות לצבא – עשה כל אשר לאל ידו בכדי להשיג פטור מהשירות הצבאי, אך לשוא. בשום אופן לא עלה בידו להשיג את השחרור המיוחל. בלית ברירה, נמנה אותו הרב וגמר בדעתו לברוח לארץ ישראל, אלא שכאן התעוררה בעיה חדשה, הכסף שבידו – לא הספיק להוצאות המסע... ובכן, מה יעשה?

שקל אפוא הרב את הצדדים: מחד – לצאת לדרך מבלי שיהיה בידו הסכום הדרוש, הלא זהו צעד חסר אחריות... יידרש נס של ממש בכדי להביאו לארץ ישראל! אולם מאידך – סכנת הגיוס מה יאה עליה? הלא מדובר בסכנה מוחשית, ממשית, המאיימת על עתידו הרוחני כולו! בסופו של דבר, החליט הרב לצאת לדרך ולהשליך את יהבו על היושב במרומים שיכלכלהו, כאשר הלך מחשבתו הינו כזה: אמנם יידרש נס בכדי להביאו לארץ הקודש, אולם במקרה זה, בו אין כל ברירה אחרת – מותר לסמוך על הנס... אלא מה יטען הטוען? ניתן להשאיר בליטא, ולסמוך על הנס שלא יגוייס? ובכן, ברוחניות, כך הרהר הרב בליבו, אין כל היתר לסמוך על הנס...

ואכן, יצא הרב לדרך, כאשר תחנתו הראשונה היתה באחת מערי גרמניה, ממנה התכוון להמשיך בנסיעה ברכבת עד ליעד הבא – עיר נמל גדולה בה ניתן היה למצוא אניה המפליגה אל עבר ארץ ישראל. ואכן, ניגש הרב אל תחנת הרכבת, הושיט לקופאי שטר של עשרה מארקים גרמניים, וציפה לקבל את העודף. אלא שלהפתעתו, במקום לקבל עודף משטר של עשרה מארקים – הושיט לו הקופאי עודף כאילו שילם בשטר של מאה מארקים... כאשר הבחין הרב בטעות, מיהר לשוב אל הקופאי ולהעמידו על טעותו, אולם הלה מיאן לשמוע. הוא סילקו בגערות, ודרש שיחדל מלבבל את מוחו... בתחילה – סבר הרב כי הקופאי אינו מבין את כוונתו, ולפיכך שב והסביר כי שילם בשטר של עשרה מארקים וקיבל עודף המתאים לשטר של מאה, אולם הקופאי עמד על דעתו וסירב לשמוע אפילו מילה בענין. "הסתלק מכאן מיד, יהודי!" גער בו הלה, תוך שהוא מלווה את דבריו במטר של גידופים וחרפות.

רק בדיעבד התברר לאותו הרב, כי בגרמניה, על טעות מעין זו משלמים בפיטורין ממקום העבודה לאלתר, כך שמוטב היה לאותו קופאי לספוג את ההפסד ולשלם את הסכום החסר מכיסו – ובלבד שלא להודות בטעות שעשה... היה זה אפוא כסף כשר לגמרי, אשר הספיק, הפלא ופלא, בדיוק בכדי להביא את הרב בבטחה עד לארץ ישראל!

והמסר החשוב אותו עלינו לקחת עמנו כצידה לדרך הינו, כי בכל הנוגע לגשמיות – לעיתים ניתן לסמוך על הנס... אולם בכל הנוגע לרוחניות – לא ניתן לסמוך על הנס בשום אופן!

ומכאן, תשובה לשאלתנו: שכן זו הסיבה מחמתה הוביל הקדוש ברוך הוא את בני ישראל לארצם דרך המדבר, בו נדרשו ניסים גשמיים בכדי להעבירם בבטחה, ולא דרך ארץ פלשתים בה נדרשו ניסים רוחניים לשם כך... שכן את זאת ביקש ללמד: בגשמיות – ניתן לסמוך על הנס לעיתים, אולם בשום פנים ואופן לא ברוחניות! ('ללמדך' מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

לפטור טפל בברכה לזמן שיפסיק להיות טפל

שאלה: עשה קידוש בשבת בבוקר. בירך הגפן ושתה רביעית יין. אח"כ שתה רביעית קולה. אינו מברך על הקולה ברכה ראשונה כיון שיין פוטר את כל המשקים. אח"כ בירך שהכל ואכל געפילטע פיש. אח"כ בירך ברכה אחרונה על הגפן. אחרי שאמר ברכה אחרונה על הגפן רוצה לשתות עוד קולה. האם יכול להמשיך לשתות קולה בגלל שבירך שהכל על הגעפילטע פיש?

תשובה: אינו יכול לשתות שוב קולה בלי לברך שוב שהכל. דכיון שכאשר בירך בורא פרי הגפן פטר את כל המים משום עיקר וטפל שמים טפל ליין. אח"כ שבירך שהכל על הגעפילטע פיש אינו יכול להתכוון לפטור את הקולה. משום דאי אפשר לברך על דבר שכבר בירך עליו. וכיון שכבר בירך על הקולה אי אפשר לחזור שוב ולברך על הקולה. א"כ אח"כ שבירך על הגפן כיון דהוי סילוק מהקלה. אפילו שיכול לאכול את הגעפילטע פיש חייב שוב לברך שהכל על הקולה. וכן שמעתי מהרמ"מ לובין שליט"א. וביאר דאי אפשר לברך על דבר שכבר בירך עליו עכ"ד. (הרב מרדכי יעקב מאיר שליט"א, גליון עיטורי מרדכי)

חידה שבועית

הפלאה מסוימת בארץ הצנחנים "כנפי רצט" חולקו האמצעים הבאים כדלהלן: כל שני חייילים קיבלו צרכת נווט. כל הפלה חייילים קיבלו תיק צנרה ראשונה. כל שני חייילים קיבלו מטלפון טלפון נ"ט וכף תסעה חייילים קיבלו מפענח נתוני מל"ט. סך הכל חולקו 100 פריטים. כמה חייילים לפיכך אונה הפלאה?

תשובה לחידה פר"ש: "שה לבית אבת"... (יבג). תשובה לחידה השבועית: טמפרטורה.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת פיליפס להולדת הבן

גני הדר-עמישב: משפחות בוויאר – וקסלר להולדת הבת הנכדה הנינה משפחות דינר לנשואי הבת הנכדה משפחת הרה"ג בנימין אטיאס לאירוסיו הבן

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

היחידה לתרבות חרדית מינהל שירותי קהילה

סיפור מההפטרה

ועל הכל...

"פרפראות"

סיפר הרב מיכל שורקין שלישי"א: אבי, רבי יעקב זצ"ל היה מרביץ תורה בשמחה ובהתלהבות עצומה בכל המצבים. והיה דמות למלמדי התורה שסבלו מדחקות בימים ההם, וראו באבי זצ"ל שהרביץ תורה מתוך שמחה למרות כל הקשיים, שאפשר להתגבר ולהיות שמח בחלקו בכל מצב ומצב ואביא סיפור על אבי שנתפשט בין המגדי שיעור והמלמדים בני יורק בימים ההם: - שפעם אחת באמצע הימים החמים של חודש אב, ראו את אבי זצ"ל מהלך ברחוב לבוש מעיל עם פרוה עבה, ואמרו לאבי: ר' יעקב למה אתה לבוש במעיל הלא חודש אב היום?... וענה אבי זצ"ל בחכמתו ושנינותו, אמנם כן חודש אב היום, אבל מה אעשה שרק עתה קבלתי את המשכורת של חודש שבת. (הרי קום)

"ענין של טעם"

הטעם שאין מברכים "שהחינו" בהלל של ראש חדש כתב אבודרהם, לפי שמקצת החודשים הם חסרים, ולא מצאנו "שהחינו" בפחות משלשים יום, שהרי הרואה את חבריו בפחות משלשים יום אינו מברך שהחינו, וגם מזה הטעם אין אומרים "שהחינו" בשבתות על הכוס, מפני שהם בפחות משלשים יום.

"מפי כתבם"

יש להתבונן בשם "ישיבה" מהו, כלום לא היה יותר נאות לקרא לזה 'בית תלמוד' או 'בית חינוך לתורה' ולמה זה בחרו בשם ישיבה, והוא שם מקודש מדורי דורות לבית שמגדלים בו תורה ויראת שמים, וכן הוא לשון הגמרא בכל מקום לקרוא את ישיבה, או מתיבתא בלשון תרגום, וכן הוא ברמב"ם בהקדמה, ובשאר הראשונים שקוראים לבית המדרש, שמרביצים בו תורה בשם ישיבה... ונרון מזה על הצורך שמי שרוצה להתחנך להיות תלמיד חכם אמיתי צריך שבשנות החינוך, בימי גידולו, יהיה יושב בבית מדרשו יומם ולילה עד שיתרגל ויתחנך שאין שום דבר בעולם חשוב יותר מעסק התורה, ורק אז יכול לקנות תורה ולהתגדל בה... ואם כי לא נאה שאספר מעצמי, אבל הרי הכוונה לשם שמים למען ילמדו התלמידים ויעשו כן גם הם, כי אפשר הדבר גם לאנשים פשוטים כמותי, והוא אשר זכרנו בהיותי לומד בישיבת לומדיה בפתח תקוה והייתי שקוע בלימודים, ואם כי שמעתי שיחותיו של המשגיח רבי אבא זצ"ל, שהרבה לעורר לתשובה מחמת הסכנה העומדת לפני כלל ישראל, בארץ ישראל, ואם כי לא הבנתי כלל על מה המדובר, אבל גם לזה לא שמתי לב ביותר, ולא שאלתי על הדבר כי לא היה לי כל התענינות וזלתי בעיון הלימוד, אולם אחר איזה שבועות הוא אמר שיחה נפלאה איך צריכים להכיר חסדיו של הקב"ה על ההצלה הגדולה והפלאות שנעשו, זה כבר היה תמוה אצלי ביותר ושאלתי את החברותא שלי מה זה ועל מה זה, אז נילה לי שהיטלר הרשע ימשיך היה כבר בשערי ארץ ישראל וכל היישוב עמד בסכנה נוראה ובכל המקומות הרבו בצום ובתפלה ועצרה, וכעת נעשה נס נגלה שהוצרך לברוח, ואמנם בחבריא בישיבה ראו שאני לא יודע מכל הנעשה מחמת שקיעה בתורה על כן החליטו שבלתי להגיד לי שלא להפריעני, ובכן אנכי לא ידעתי לא מן הסכנה ולא מן ההצלה, הרי מוכח שאפשר לכל בחור שרוצה ללמוד להיות שקוע בלמודו לבלתי לדעת כלל מהנעשה בחוץ, וזהו באמת צורת לימוד ישיבה כמו שצריך להיות, ועל כן נקראת ישיבה להיות שקוע בה יומם ולילה.

(בית אב"דבי אליקים שלזינגר שלישי"א ר"י ישיבת הרמה, לונדון)

"מקום לשאלה"

שאלה: שאלה : : איך יתכן אדם שבא לבית הכנסת בשעה שהחזן אומר "ברכו את ד' המבורך" שלא יענה "ברוך ה' המבורך..?"

תשובה: בתפילת ערבית של שבת (במקומות שמתפללים מוקדם) והחזן אומר ברכו ואותו אדם לא התפלל תפילת המנחה לא יענה ברוך ד' המבורך.. של שבת, כיון שאם יענה לא יוכל להתפלל תפילת המנחה. כיון שבענייניו זה נחשב שקיבל את השבת. (ספר החידות)

תברך מנשים יעל אשת חבר הקניי מנשים באהל תברך: בית של חסד היה ביתה של משפחת טורק. האב, רבי משה טורק זצ"ל, היה איש חינוך, והוא יחד עם רעייתו פתחו לב חם, רחב כאלום, והכניסו לביתם בנות שחיפשו להן בית. חלקן לא זכו לבית המתנהל ברוח ישראל - סבא, אחרות הגיעו מסיבות שונות, וכולן הפכו בבית משפחת טורק לבנות בית. ההורים אימצו אותן בטוב לב, מרעיפים עליהן מלוא חופניים עידוד, ודואגים להן לכל צרכיהן הגשמיים, ועוד יותר מכך - הרוחניים. אותן בנות התגוררו בבית משפחת טורק שנים ארוכות עד שהגיעו לפרקן, ורובן זכו להינשא לתלמידי חכמים. אחת מהבנות הללו התבגרה והלכה, אך התקשתה למצוא לה שידוך מתאים. שאיפה אחת היתה לה - להינשא לבן תורה אמיתי, שכל חפצו יהיה בתורה ובה ינהג יומם ולילה.

השנים נקפו, גם הזמן החולף לא הניא אותה מהמטרה שסימנה לעצמה עוד בהיותה צעירה לימים. ככל שחולף הזמן מתמעטות ההצעות, וגם איכותן פוחתת. והנה, שוב עולה על השולחן הצעה, והפעם הכל נשמע טוב. הרב טורק מברך, ומצא כי זהו בחור מצוין. כולם משבחים את שקדנותו, ואת מידותיו הטובות ואת יראת השמים שלו. מהתיאורים על אופיו ותכונותיו נראה כי אין שידוך מתאים מזה, אבל כשהשידוך עובר כמעט לפסים מעשיים - שוב צצה לה אבן נגף. מתברר שעם כל 'חיבתו ללימוד התורה, החליט הבחור כי ברצונו לשלב תורה עם עבודה לאחר נישואיו. אכן, עדיין רוב יומיו יהיה מוקדש לתורה, אך מספר שעות בכל יום הוא יעסוק לפרנסתו. הבחורה שמעה את הדבר, ולא חשבה פעמיים. "לא!" היא הודיעה בנחרצות, "זה לא בשבילי!" אולי לפחות תיפגשי איתו, תראי במה מדובר. הכל נראה מתאים כל כך, ואת כבר אינך צעירה", התחננו ההורים המאמצים. הם ידעו כי העובדה שהבחורה לא גדילה בביתה שלה מורידת לה כמה וכמה נקודות זכות. אחרי הכל הבחור הוא בן תורה, ועדיין מתכוון הוא ללמוד מספר שעות בלתי מבוטל מדי יום... אבל הבחורה על עומדה עומדת. היא לא מוכנה אפילו להיפגש עם בחור כזה, שלא ילמד מבוקר ועד ערב. כל נסיגות השכנוע וההסברים כולם לא הועילו. לבסוף הוחלט כי יעלו ההורים יחד עם הבחורה למעון של מרן הרב שך זצ"ל, יפרשו בפניו את הפרטים ויבקשו את עצתו, עצת גדול כישראל. וכך, בשעה היעודה, עלו הרב טורק יחד עם הרבנית והבחורה, והרב שך קיבל אותם במאור פנים. הרב טורק סיפר לרב שך את פרטי ההצעה, והסביר מדוע לדעתו ראוי ונכון לקדם את השידוך הנידון. הרב שך ביקש לשמוע אף את דעתה של הבחורה המדוברת, ולאחר ששמע את שהיה לה לומר ושקל את העניין - פתח ואמר לה בנועם שבמצבה המורכב ניתן להתפשר זמנית, כאשר סביר להניח שכאשר מדובר בבחור בעל יראת שמים ומידות טובות, ודאי תהיה לה אפשרות לשכנע אותו במרוצת הזמן לשקוע לגמרי בהיכל התורה ולעזוב את עסקי הפרנסה. הרב שך טרם כילה לדבר, והבחורה פריצה לפתע בבכי עז. "ראש הישיבה", היא התייפחה, "אני מוכנה לוותר על הכל. באמת על הכל. לא אתנגד לשום דבר, אני מוכנה אפילו להינשא לחתן בעל מוס: ובלבד - שיהיה בן תורה, שישב כל היום וילמד. על זה אני חולמת כל השנים, אינני מוכנה לוותר!" "ר' משה", פנה הרב שך בהתרגשות אלי' הרב טורק, "היא ניצחה אותך בדין! מקובלני מרבתי שמי שבוכה בשביל תורה - מובטח לו שיתקבלו תפילותיו! מעתה, בכל הצעה שתגיע - תעזרו לה לברוק ולברר היטב את טיבו של הבחור. והיא תשמע ותראה אם אכן מתאים הוא לשאיפותיה! תקופה קצרה חלפה, ואכן עלתה הצעה חדשה; בחור מופלג, שכבר אז היה יודע לתהילה בבקיאותו העצומה, ונמנה על בחירי בני הישיבות דאז. השידוך התקדם במהירות בלתי צפויה, הבחור היה נלהב. "בדיקת אישה כזו אני מחפש", אמר, "אישה שתאפשר לי ללמוד כל חיי ללא הפרעות". מהר מאוד נסגר השידוך בשעה טובה, ועד היום, לאחר עשרות שנים, בעלה נמנה על טובי האברכים השוקדים על התורה ולא מש מאהלה, בדיקת כפי שחשקה והתפללה אשתו. (אוצרותיהם אמלא)

מפתגמי אוריתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

טוב שלום מדומה, ממחלוקת של אמת (החווה מלובלין)
מי שאינו נשמר מן הרכילות, לא יזהר בהסתרת סוד. (רבינו יונה)
כל שנאה יש תקוה לרפאותה, חוץ ממי שישנאך מקנאה. (המאירי)

מהתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי חיים דוד דוקטור מפיטערקוב זצוק"ל תלמיד הרבי הקדוש רבי דוד מלעלוב זצוק"ל נסתלק כ' שבט (תרי"ח)

בתחילה היה רבינו מפורסם כד"ר ברנד, מהרופאים המפורסמים בפולין, ואף שימש כרופאו הפרטי של המלך הפולני סטניסלב אוגוסט, ורופאו הפרטי של המלך הפרוסי וילהלם השני, והיה רחוק מיהדות, והתנהג כאחד האצילים הפולניים.

פעם באמצע השיעור שאל הרבי הקדוש מסוכטשוב בעל האבני נזר זצוק"ל לבחורים, האם אתם יודעים איך נתקרב רבינו לתשובה, עד שהפך לאחד מצדיקי וגדולי הדור. וסיפר להם דמעה שהיה כך היה:

פעם אחת הגיע אליו חולה מסוכן לדרוש בעצתו, שמייעצים לו לנסוע למרחץ חמין, אולי על ידי זה יזכה לרפואה, אך הד"ר לא הסכים לזה וקבע שהוא חולה מסוכן, ואם ילך למרחץ לא יחזור לביתו בחיים רח"ל. אמנם החולה שכבר התייאש מחייו לא השיגו על זה ונסע למרחץ, אולם הרופאים שנכחו שם במקום גירשו אותו ואמרו לו שהוא מסוכן מאד, והוא רק מסכן את מצבו בזה.

בלית ברירה נסע לביתו, באמצע הדרך עבר דרך העיר לעלוב. ונכנס אל הרבי הקדוש רבי דוד מלעלוב זצוק"ל, ושפך לפניו את מר לבו, איך שהרופאים התייאשו ממנו. הרבי הרגיע אותו והושיט לו י"ש ואמר לו לשתות לחיים, לאחר מכן נתן לו חתיכת גבינה לטעום, ואמר לו שילך לישון ולא ישגיח על דברי הרופאים, כי שטותים הם דבורים. היהודי עשה כן, הוא ישן כל הלילה בשלום, ובבוקר קם בריא אולם! הוא לקח ברכת הפרידה מהרבי, ונסע לביתו דרך פיטערקוב, וביקר שוב אצל הד"ר ברנד.

ויהי כאשר ראה אותו ואת פניו המאירים נתבהל מאוד, הוא ביקר את גופו וראה שהוא בריא כאחד האדם. ויתמה מאד והפציר בו שיספר לו כל מה שעבר עליו. וסיפר לו, שגם הרופאים במרחץ אמרו לו שהוא חולה מסוכן ואין לו תקווה, אך בדרך חזרתו עבר דרך לעלוב, וסיפר להרבי מלעלוב כל צרתו, והרבי צוה לו לשתות י"ש וגבינה, ומיד נתרפא.

כששמע הד"ר כך הוא ממש נשתומם מרוב תמהון, וכמעט יצא נשמתו מרוב פחד. ואמר לו, איש כזה שיכול לרפאות את החולה בסם המות, אני מוכרח להכיר, כי י"ש וגבינה הוא ממש סם המות למי שחולה על הקיבה. ואכן נסע ללעלוב להרבי, והרבי מלעלוב פעל אצלו שיחזור בתשובה, עד שנעשה גדול בישראל.

וסיים הרבי האבני נזר ואמר לבחורים, הוא נהיה לא סתם גדול בישראל, רק גדול הגדול שבשאר ישראל, ושיבח אותו מאוד, שגם לאחר מכן המשיך להיות רופא, אך כשטיפל באשה היה עיניו מכוסים. והרבי האבני נזר אמר, שכל המופת שפעל הרבי מלעלוב לחולה היה כדי לקרב אליו את רבינו ולעשותו צדיק גמור.

העצה להיושע בזרע של קיימא

המבקש רחמים על חבירו הוא נענה תחילה

הגמרא בדף היומי שלנו (ב"ק צב.), כל המבקש רחמים על חבירו והוא צריך לאותו דבר, הוא נענה תחילה. מרן בעל הברכת מרדכי ראש ישיבת עטרת ישראל, רבינו הגאון הגדול רבי ברוך מרדכי אזרחי זצוק"ל, סיפר סיפור מרטיט ששמע מפי בעל המעשה בעצמו.

היה זה באחד הפעמים כשראש הישיבה ביקר בחוץ לארץ, הוא שמע על זוג שהיה ידוע שהם כבר שנים רבות חשוכי בנים לא עלינו, וברוך השם עתה זכו סוף סוף בדרך פלא להיושע בבן זכר, והדבר היה לשיחת היום בכל העיר. הראש ישיבה נפגש עם אבי הבן, ובידך אותו ברכת מזל טוב במאור פנים ובשמחה עצומה.

באותו מעמד סיפר אבי הבן המאושר לראש ישיבה כיצד זכה לישועה הפלאית: במשך שנים רבות הוא ואשתו שפכו שיח לפני בורא כל עולמים מדי יום ביומו, שיזכו בקרוב לזרע של קיימא, אך לדאבונם שערי שמים ננעלו בפניהם, ותפילותיהם לא עשו פרי, כך עבר עוד ועוד שנה ועדיין לא נושעו.

בצר לו הוא פנה אל רבו וסיפר לו בבכי תמרומים, שזה כבר שנים רבות מאד אחרי נישואיו, ועדיין לא זכה לחבוק פרי בטן, והוא מבקש ברכה ועצה מהרב להיפקד בקרוב ממש בזרע של קיימא, כי כבר פקעה כח סבלנותו, ואינו יכול לסבול עוד צרתו הגדולה. במקום נוכחו עוד אנשים שהגיעו לקבל ברכה ועצה מהרב. אמר לו הרב בלחש, אני רוצה להגיד לך איזה דבר ביחידות, בארבע עינים, תעשה לי טובה, תחכה כאן עד שכל הקהל יתפזר.

כמוכן שהאיש ציית לדבריו, וחיכה עד שכל הנוכחים עזבו את החדר, ואז כשנשאר בחדר רק הוא והרב, פרץ גם הרב בבכי סוער וסיפר לו בצער, שגם הבן שלו נקלע לאותו צרה, זה כבר שנים ארוכות אחרי נישואיו ועדיין לא נושע בבנים, וגם עבורו ננעלו שערי שמים, ותפילותיו הרבות עוד לא נשאו פרי.

אני מבקש ממך בקשה אישית - אמר לו הרב, הנה חז"ל הבטיחו לנו בהבטחה גמורה, שהמתפלל על חבירו והוא צריך לאותו דבר, הוא נענה תחילה, לכן מעתה והלאה תפסיק להתפלל עליך! תתחיל להתפלל רק על הבן שלי ואשתו, שהם יפקדו בזרע של קיימא. כמו כן אני יבקש מבני, שיפסיק גם הוא להתפלל על עצמו, ומעתה והלאה יתפלל רק עליך ועל אשתך שיפקדו בקרוב בזרע של קיימא. הרב לא חיכה הרבה, עוד באותו מעמד הוא הזמין את בנו שיגיע אליו בדחיפות, כשהבן הגיע סיפר לו הרב את הכל, ואמר לאיש שימסור לבנו את שמו ושם אשתו, אחר כך אמר לבנו, שימסור את שמו ואת שם אשתו לאיש הזה.

והרב אמר, עכשיו נאמר שלשנתו ביחד את הלשון של חז"ל, "כל המבקש רחמים על חבירו והוא צריך לאותו דבר, הוא נענה תחילה".

ואכן מאותו יום והלאה התחיל כל אחד מהם להתפלל רק על השני, ולא על עצמו. ואז קרה הפלא הגדול, שניהם נפקדו באותה שנה בזרע של קיימא, והילדים בשתי המשפחות נולדו באותו יום ממש!

האש קודש של כל יהודי מתלבה בכח הצדיק ובכח הרבים

היום בהכנת השיעור מצאתי ווארט כל כך נפלא, מהרבי הקדוש הישועות משה מוויניץ זצוק"ל, על הדף היומי שלמדנו, וזה ממש בבחינת "הוא היה אומר", הרבי מה שהיה מהותו, זהו מה שהוא אמר.

וכך אמר הרבי בשם זקנו הרבי הקדוש בעל האמרי נועם מדז'יקוב זצוק"ל, על המשנה (ב"ק נט.): **בא אחר וליבה המלבה חייב, ליבתה הרוח כולן פטורין**. ומבאר הרבי האמרי נועם דבר נורא, כל יהודי יש לו ניצוץ של חמימות, ניצוץ של אש קדש, אבל מה, החמימות מכוסה באפר. מהו העצה לכך, **בא אחר וליבה**, דער הייליגער צדיק - הצדיק יכול ללבות את הניצוץ של החמימות שיש לכל יהודי. **ליבתה הרוח**, אפשר להלהיב נפש שפלה, על ידי **רוח** - הרוח ממלא [כח הדיבור] שיש באדם, כשדיבורי קדש של תורה ותפילה הם מתוך התלהבות, מתלבה באדם אש הקדש שבקרבו.

הוסיף על זה הרבי הישועות משה, לפעמים רואים שתי אנשים בבית הכנסת, לכאורה שתיים מתפללים, אבל זה שתי סוגי תפילות, הנוסח שוה, אך האחד מתפלל באמת, הוא מתרומם עד כלות הנפש, הוא לא רץ הביתה מיד אחרי התפילה, הוא מרוצה שהוא התפלל, זה עושה לו טוב, ואילו השני רק אומר את הדיבורים של התפילה ואינו מרגיש שום התרוממות, הוא לא יכול להלהיב עצמו להקדוש ברוך הוא, מהו העצה לזה, **בא אחר וליבה**, הצדיק מלהיב נפשות ישראל.

והרבי הישועות משה הוסיף, שלא רק הצדיק יש לו כח זה, רק בכל פעם כשהיחידים מתאספים לשבת ביחד, יש בכוחם ללבות אחד את השני להתחמם באש הקדש שיש בכל אחד ואחד. והו **ליבתה הרוח** - כולן, כשכולם מתאספים כאחד, יש בכוחם ללבות את האש קדש שיש בתוך כל אחד ואחד.

(מתוך הפתיחה לשיעור - ב"ק דף ס', כ' טבת תשפ"ד)

שמע
מפי בעל
המעשה
בעצמו

מצינו בגמרא (ברכות ו, ב): "כל הנהנה מסעודת חתן ואינו משמחו עובר בחמשה קולות... ואם משמחו... זוכה לתורה".

לכאורה קשה, הרי כל חתן שרוי בשמחה ביום חתונתו ובימי שמחת לבו, ומדוע הפליגו חז"ל כל-כך בצורך לשמחו? בשלמא עצם הצורך להשתתף בשמחתו מובן לנוכח, כי השי"ת ברא בטבע האדם שאינו יכול לשמוח לבד, והוא מוכרח שיהיו אנשים נוספים במחיצתו כדי לשמוח, אבל ההפלה הגדולה שלא להיות "נהנה ואינו משמחו" צריכה ביאור!?

ברם, ההסבר על כך פשוט, כי חתן בר-דעת יודע שאמנם סעודת החתונה והשבוע-ברכות ומלבושי הכבוד נעימים ונחמדים, אולם, זהו רק בחיצוניות, אבל בפנימיות, העבודה והאחריות הגדולה מתחילים דייקא מהיום והלאה, כי עכשיו הוא מתחיל להקים את ביתו ולהעמיד דורות ודורי דורות, ומעכשיו הוא צריך להוסיף תורה על תורתו ויראה על יראתו כדי שביתו יהא בנוי על אדני תורה ויראת שמים, וכדי שבניו ובני-ביתו יזכו לבית של אורה ותורה וחסידות.

כשמבונן בזה רואה שאין זה דבר של מה בכך. עכשיו הוא שותל את האילן, והאחריות מוטלת עליו שהאילן יצמיח פירות מתוקים ומשובחים.

אמנם, גם עד עכשיו למד והגה בתורה והתעלה במעלות היראה, אבל כל זה היה רק הכנה לחיים האמיתיים שיהיו בנויים על תורה ויראה, שחיים אלו מתחילים מהחתונה ואילך.

מצד התבוננות זו מובן לנוכח מדוע צריכים לשמח את החתן, ולומר לו בדברים רכים, כי הוא יעשה את שלו ויתעלה בתורה ויראת שמים מתוך התאמצות ויגיעה, ובוודאי יהיו מסייעין בעדו מלמעלה אז ס'ועט זיין גוט, ובעזרה השי"ת יבנה את ביתו על צד היותר טוב מתוך שפע גשמי ורוחני, ויזכה להעמיד דור שלא נבוש לקבל בו את פני משיח צדקנו. אמן.

מצד הדברים האמורים על כל חתן לדעת ולהשריש בקרבו שתי נקודות:

א. הישיבה היא "גן עדן התחתון". גם אם בחור אינו סבור כך - מצד בעיות עם המשגיחים וכדו' - עדיין עליו לדעת את האמת שהוא יושב בגן עדן, צולים לו בשר ומצננים לו יין, ודואגים לכל צרכיו. כדאי מאד להקדיש ולנצל כל רגע מתקופת "גן עדן" זו להתעלות בתורה ובריאה ובחסידות.

ב. מהחתונה ואילך הוא עובר מ'גן עדן' לעולם המעשה. מאז ואילך האברך צריך לקחת אחריות על פרנסה ועל כל הליכות ביתו, ולהקים את ביתו בס"ד בכוחות עצמו, וזה כרוך ביגיעה וקושי ואינו כ"כ בניקל.

חובה לדעת זאת, כדי שיהא ניגש אל החתונה בכבוד ראש - עם רגש של "אחריות" המוטלת עליו מכאן ואילך.

ובעיקר, ידע נאמנה שהוא זקוק להרבה סיעתא דשמיא, ולסייעתא דשמיא יזכה רק על ידי תפילות ותחנונים מעומק הלב פנימה.

(ט"ו בשבט תשסד)

דרכה של הרבנית מלכה ע"ה (אשת חבר של כ"ק מרון מהר"ש ז"ע) היתה לחלק קאשע לחסידים שהגיעו לבעלזא. הוי עובדא בחסיד אחד שהיה רעב ביותר, וביקש קאשע פעם אחת, ואחר כך הגיע לבקש פעם שניה ושלישית. בפעם השלישית אמרה לו הרבנית: "יונגערמאן! אם אתה אוכל מחמת רעבון, אכול ואכול ותשביע את רעבונך, כי יש די והותר. אבל אם אינך רעב, ואתה אוכל סתם משום שאתה אוהב 'קאשע', תדע לך שאני חוזרת בתשובה על כל מאכל 'מיותר' שאכלתי מיום עמדי על דעתי..."

(קידושא רבה פר' שופטים תשמ)

ידוע הסיפור על הרבנית מלכה ע"ה, שהיתה מחלקת 'קאשע' לחסידים, ותוך כדי כך היתה בוחנת את אופן התנהגותם בשעת האוכל.

פעם הבחינה באחד החסידים שהיה רעב ביותר, ותיכף כשקיבל את התבשיל לידו, בירך בחטיפה ואכל בחפזון. הרבנית ע"ה קראה לו ואמרה לו בתוכחה: "הידוע הנך כמה תפלות התפלל כל גרעין שבתבשיל זה עד שהגיע לידך?!" דהיינו, בכל גרעין יש ניצוץ אלוקי המחיה אותו (עיי' "לקוטי תורה" להאריז"ל פר' עקב וב"טעמי המצוות" שם), ובשעת הזריעה הניצוץ מייחל שלא יהיה מאותם הזרעים הנופלים מידי הזורע ואינם נזרעים באדמה.

המשיכה הרבנית לספר: "אחר הזריעה הוא מתפלל שיקלט וישתרש היטב באופן שיוכל לצמוח. כאשר מתחיל לצמוח הוא מתפלל שהצמיחה תעלה יפה. בשעת הקצירה הוא מתפלל שלא יהיה מאלו הנשארים בצד ואינם נאספים, ואחר כך הוא מתפלל שיגיע לידי יהודי ירא שמים. לאחר שכבר הגיע לרשות יהודי הוא מתפלל שהיהודי יברך עליו בשעת האכילה בכוונה, כי על ידי ברכה בכוונה ראויה הוא מעלה ומביאו אל תיקונו".

"הנה כי כן, האיך חטפת את הברכה ואכלת בחיפזון?! הרי ברגע זה טרפת את כל התפילות שהתפלל הגרעין מיום זריעתו ועד עתה, וחבל על דאבדין..."

(קביעת שיעור - חורף תנשא)

הרה"ק רבי ברוך מגארליץ זי"ע נסע לאחר פטירת אביו הרה"ק **מצאנו זי"ע** להסתופף בצל קדשו של הרה"ק **המגיד מטריסק זי"ע**, ומיני אז החל למעט באכילה, וכמעט שלא אכל מאומה.

לשאלת מקורביו לפשר הנהגתו החדשה. נענה ואמר להם: "הרי לאכול הרבה, יותר מכפי הצורך, פשיטא דאסור. וההיתר הוא רק כשיעור הנצרך להחזיק ולהחיות את הגוף. אמנם, אצל המגיד מטריסק ראיתי שאפשר להחזיק את הגוף גם ללא אוכל..."

(שיחת קודש - תמוז תשס)

שמעתי מספרים על הרב **מאונסדורף זצ"ל**, שהלך לרופא לעת זקנתו, והרופא אמר לו, שלצורך בריאותו הוא חייב לעשות "דיאטה", ולהמנע מלאכול מיני מאכלים מסוימים.

בצאתו אמר האונסדורפער רב: "הוא אומר לי שאני צריך לעשות דיאטה, ואני יכול להגיד לו כמה אכלתי במשך שנות חיי, והכל היה עם חשבון".

(שיחת קודש - מנ"א תש"ס)

שנינו במשנה (ירש ברכות): "**מאימתי קורין את שמע בערבית, משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן**", הכהנים הם 'מארי דאורייתא' (כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו, מלאכי ב, ז), ואמנם, מתורתם לחוד לא נדע לבחון את מדרגת יראתם ודביקותם בבוראם (הרמז ב'קריאת שמע').

המבחן לכך הוא "**משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן**", כי אם אכילתם היא כדבעי, אזי האכילה היא סימן טהרה עבורם, ואם לאו - לאו...

(קביעת שיעור - חורף תשכח)

זרע שמשון

רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
משומאי ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתלי זייתי סביב
לשולחנכם, חמדים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יוספו מזרעכם וכו',
בני חי' ומזוני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אחיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
מגוש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקוד"ג'גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמכם
לטוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהיא שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להשי"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ו, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה חי', ובעולם האמת
אקוה כי לא יבישו בי תומכיי.

מלליצי יונישר

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגעשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנימ?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הכטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

שערי זבול

רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יהזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי אמר אלקים פן ינחם העם בראותם מלחמה ושבו מצרימה. יש לתמוה
במה שכאן כתוב 'ויהי בשלח פרעה', ואילו בפרשת בלק מצינו שבלעם אמר 'א-ל מוציאם ממצרים', וזה תמוה מאד דאך יתכן שבלעם יתן שבח להקב"ה
ואומר שהוא המוציא את ישראל ממצרים ואילו הפסוק כאן אומר 'ויהי בשלח פרעה', ונותן את השבח לפרעה. והלא אדרבא איפכא מסתברא. ויש
לומר שבלעם באמרו 'א-ל מוציאם ממצרים' כוונתו להרע לבני ישראל, והפסוק שהתורה אומרת 'ויהי בשלח פרעה' כוונתו לטובה על ישראל, שהרי
ידוע שאם בני ישראל היו מתעבכים במצרים עד תום הימים שנגזר עליהם, לא היו משתעבדים עוד בגלויות אחרות. אלא לפי שלא יכלו להתעכב מפני
שכבר נכנסו במ"ט שערי טומאה, משום כך נשתעבדו בגלויות אחרות. ולכן בלעם אמר 'א-ל מוציאם ממצרים', כלומר בתוקף ובחזק שלא בזמנם, ואם
כן מחוייבים הם להשתעבד שוב בגלויות אחרות. ואילו הכתוב אומר 'ויהי בשלח פרעה' שנראה ששלחם פרעה מפני שהגיע זמנם, ואם כן פטורים הם
משאר הגלויות. [והיינו שמפני קושי השעבוד אין מוכרח שיתקיים בישראל שאר הגלויות]. [זרע שמשון אות ב.].

ויט משה את ידו על הים, וישב הים לפניו ופנה חזק ברוח ויבסס את יבשתו ויחריב את המצרים ויפגע בהם. בתורה נאמר 'וישם הים את ידו על הים, ויבסס את יבשתו ויחריב את המצרים ויפגע בהם'. זהו תולדה מהשם
עמו מתחילה. היינו שמתחילת הבריאה התנה הקב"ה עם הים שיבקע. ויש להקשות שהלא הפסוק הזה מדבר לאחר ששבו המים על המצרים, ולכאורה
יותר היה ראוי לרמוז לאותו התנאי שהתנה הקב"ה בשעת הבריאה, מיד בתחילה כשנבקע הים לפני בני ישראל, שהלא אז הוא הזמן שמתקיים התנאי.

תולדות האבני נזר ז"ע

אמר על עצמו שכאשר שומע חידוש, מכיר הוא מתוך החידוש באיזה מצב עומד המחדש בעבודת ה', ומה היתה מדרגתו בעת שחידש את החידוש. כאשר נאמרו לו חידושים בשם גדולי ישראל, היה בכוחו לדעת אם אפשר לייחס להם את הדברים, וכמה פעמים כאשר נאמרו לו חידושים בשם גדולי תורה, אמר שלא יתכן שאותם גדולים אמרו זאת, וכאשר בדקו את הדברים נתברר שהוא אכן צודק.

הג"ר יצחק הכהן פיינגנבוים זצ"ל אמר פעם אחת לפני האבני נזר איזה חידוש בתורה, ואמר לו האבני נזר, שבודאי נתחדש לו זה החידוש בשבת, שגם הוא אמר אותו החידוש בשבת, ואמר שיש חידושי תורה שאי אפשר שיתחדשו רק בשבת.

ענין מיוחד יש לראות בתוארים שהילק לשואלים, אשר לפי עדות הכותבים הרב ר' מנדל משעדליץ והרב ר' שלמה קאליש, היה בהם דיוק רב ושיקול כל מילה. הרה"ח ר' שלמה קאליש שהיכה רבה רחש לו האבני נזר, סיפר שפעם בעת אשר כתב תשובה אל האדמו"ר הרה"ק מוה"ר פינחס מנחם מפילץ, החל לנסח 'לכבוד הרב הגדול הצדיק', לפתע הפסיק, והחל להסתובב בחדרו אנה ואנה תוך שהוא שואל וחוזר ושואל הצדיק? הצדיק? אחר זמן מה נעצר, ואמר: יא יא הצדיק. (מראה הדשא).

יש לתרץ לפי מה שאיתא בזה"ק (פרשת ויקהל דף קצח:): ביומא תליתאה אתני בימא למעבר לישראל בגויה ביבשתא ולמטבע למצראי, וכן הוה דכתיב וישב הים לפנות בקר לאיתנו לתנאו. (תרגום: ביום שלישי התנה עם הים שיתן לישראל לעבור בו ביבשה ושיטביע את המצריים, וכך היה שנאמר 'וישב הים לפנות בקר לאיתנו'). נמצינו למדים מדקדוק לשון הזוהר, שהתנאי שהתנה הקב"ה עם הים, היה על שני ענינים: א) שיהפך ליבשה עבור הצלת ישראל, כדי שיוכלו לעבור בים. ב) שלאחר יעברו שם בני ישראל, יחזור על המצריים ויטביע אותם. ולפ"ז מתיישב היטב, שלכך נכתב רמז התנאי לאחר ששב הים לאיתנו, משום שאז שבו המים על המצריים להטביע אותם ולהרוג אותם, ואז הזמן שהתקיים התנאי שעשה הקב"ה בשעת הבריאה בשלימות, גם שבני ישראל עברו וניצלו, וגם שהטביע את המצריים. (זרע שמשון אות ז).

משום שח"ו מואס בתפילתם, דאדרבה, דזה משום 'עוד הם מדברים ואני אשמע', ששומע הוא יתברך דיבורם [מיד].

ולזה אמר לו הקב"ה דאל יחוש שמא ח"ו אין הקב"ה מחבב תפילתו, ולזה אמר לו שבזה יודע איפה כי מצאת חן בעיני, הלא בהיות הפעולה נמשכת על ידך, 'ואתה הרם את מטך ונטה את ידך על הים ובקעהו', וא"כ זה לאות על אשר מעשיך חביבים עלי, אלא לפי שישראל היו נתונים בצרה אין להאריך בתפילה.

ומובן המדרש שפיר על שאמר 'מה תצעק אלי', אף שלא נשמע לו תפילה, רק אצלו יתברך עתידות ועשותנות לב אדם כאילו כבר נעשו, וזהו 'מה תצעק אלי' שכוונתך להתפלל על זאת, אראה חביבותך אשר טרם תקרא אענה, ולא תחוש שאיני חפץ בתפילתך אחר שכל הפעולה נעשית על ידך, אם כן הוא דרגא שנאמר 'והיה טרם יקראו ואני

אענה', אחר שנודע מעלתך שכל הנס נעשה על ידי פעולתך.

לע"נ הג"ר מאיר ב"ר יעקב דוד וויסברוד זצ"ל י"א צ"ז שבט

היוצא מן הטמא טמא. הנה בגדר סימני טהרה של בהמה טהורה, מצינו ב' ביאורים: א) המהר"ט (ח"א סי' נ"א, וכבר קדמו במורה נבוכים ח"ג פרק מ"ח) כתב, דזה סימן בעלמא להבחין המין של בהמה טהורה, לכן אם יש לנו סימן אחר על בהמה שהיא בהמה טהורה, הרי הוא מותר באכילה אף בלי סימני טהרה. ב) האבני נזר כתב, דזה סיבה המטהר הבהמה, דסימני טהרה מטהרים הבהמה, לכן גם אם יש לנו סימן אחר שהיא בהמה טהורה, אסור באכילה כל זמן שאין לה סימני טהרה.

והנה תנן (בכורות ה:): 'בהמה טמאה שילדה כמין בהמה טהורה, אסור באכילה, דכל היוצא מן הטמא - טמא'. וביאור דין זה תליא לפי מהלכים אלו: א) המהר"ט כתב דמזה חזינן כצד הראשון, דאם הסימנים הם סיבה

לטהר הבהמה, א"כ מדוע בהמה טמאה שילדה כמין בהמה טהורה עם סימני טהרה - אסור באכילה, והרי יש לה סימנים שמתירים הבהמה לאכילה. ועל כרחך דאין הסימנים סיבה לטהר, אלא סימן בעלמא לזיהוי המין, וכיון דבהמה זו בא מבהמה טמאה, הרי ידעינן דזה באמת בהמה טמאה,

ואסור. ב) האבני נזר כתב דבאמת הסימנים הם סיבה לטהר, אבל אפ"ה בהמה טמאה שילדה כמין בהמה טהורה - אסור באכילה, משום הדין המיוחד של 'כל היוצא מן הטמא טמא', דאע"ג דאינו 'מין טמא', מ"מ אסור באכילה.

יוצא איפוא דנחלקו בפירוש של 'היוצא מן הטמא טמא': א) לפי המהר"ט הכוונה דזה באמת מין טמא, דהרי סובר דסימני טהרה הם סימן בעלמא, וא"כ מה שאמרו ד'היוצא מן הטמא טמא', אינו משום דאיכא דין מסוים דכל דבר היוצא מן הטמא טמא. אלא דזה סימן בעלמא, דאם זה יוצא מן הטמא, א"כ אפילו אם יש לה סימני טהרה, יודעים אנו דזה באמת מין טמא. ב) לפי

ב ברם הגר"ח סובר, דאע"ג דהסימנים הם סיבה לטהר, אבל בהמה טמאה שילדה כמין בהמה טהורה, הוא מין טמא ממש, דזה הדין ד'כל היוצא מן הטמא טמא', דנעשה עי"ד מין טמא ממש. ראה מורשת הגר"ח (ח"ב הלכות מאכלות אסורות) בארוכה.

לע"נ הג"ר יצחק מילא אליה בוצ'קו ב"ר דוד יהודה זצ"ל י"א צ"ט"ו שבט

מה תצעק אלי. במדרש רבה: 'מה תצעק אלי', הדא הוא דכתיב 'ותגזר אומר ויקם לך', ע"כ. ונראה, שהוקשה למדרש כי לא נאמר שהתפלל שום תפילה, רק אמר 'ה' ילחם לכם', ורש"י פירש: 'מה תצעק אלי' למדנו שהיה משה עומד ומתפלל וכו', ואולם אינו מבואר כן בכתוב להדיא. לכן סבירא ליה למדרש כי דיבורו של משה שאמר 'ה' ילחם לכם', זהו התפילה, כי 'צדיק מושל ביראת אלקים', [וזה שהביא המדרש הפסוק 'ותגזר אומר ויקם לך', כי הקב"ה קיים מה שאמר משה 'ה' ילחם לכם'].

ועל זה אמר לו יתברך, עם היות שכדאי דברך שאמרת 'ה' ילחם לכם' להיות קיים מאמרך, ואולם אף אם רק 'תדבר אל בני ישראל ויסעו', אפילו לא היה צעקתך אלי כדאי היית שאעשה רצונך, לכן 'הרם את מטך ונטה את ידך על הים ובקעהו ויבואו בני ישראל בתוך הים ביבשה'.

עוד במדרש רבה: דבר אחר 'מה תצעק אלי', הדא הוא דכתיב 'והיה בטרם יקראו ואני אענה', ויש לומר גם כן על דרך הנ"ל, כי הוקשה למדרש שלא הוזכרה תפילה למשה בזה, ואולם לפי שהוא יתברך צופה ומביט בתעלומות לבו של משה

שחפצו להאריך בתפילה כדפירש"י, [אבל באמת לא עת עתה להאריך בתפילה כדפירש"י כיון דבני ישראל נתונים בצרה], וכבר נודע שאינו שבח ציבור הוא [אם נענו קודם שמתפלל], כדאיתא בתענית (דף כה:): שאם נענו קודם תפילה אינה שבח ציבור, משל למה הדבר דומה לעבד שמבקש פרס מרבו, אמר להם תנו לו ואל אשמע קולו. ואם נצטער העבד הרבה ורק אח"כ נענו, גם כן אין שבח ציבור, ע"ש.

והנה משה חפץ להאריך בתפילה, כי הוא יתברך מחבב הצדיקים לשמוע שועתם, ולזה אמר במדרש [דהטעם שלא רצה הקב"ה שיאריך משה בתפילתו הוא משום] דלפעמים יש בחינה 'בטרם יקראו ואני אענה', ולא

א א"ח סי' תפ"ז אות ה' ו', וכ"כ בשו"ת צפנת פענח סי' ט"ו, בית האוצר ח"ב מערכת ב' כלל ה' ד"ה ויע' בכורות, קובץ שמועות חולין אות כ"ז, חזון יחזקאל חולין פ"ג ה"ז.

הגליון בארץ ישראל נתנדב ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א זכות הצדיקים מליצי ישר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברך בכל מילי דמיטב

לו להמשיך ואח"כ לומר תיקון חצות, או לא, מפני שהעיקר הבכיה למעלה זהו הזמן האמתית לבכות, וא"כ צריך להפסיק הלימוד העיון.

ונלענ"ד כפי שראינו מכתבי האריז"ל כי בחצות הלילה מתעוררת הבכיה למעלה ואז זמנה האמתית, וא"כ הוא צריך להפסיק באמצע הסוגיא, ואחר הבכיה יכול להתחיל עוד פעם ולעיין עד הסוף, ואם בגלל ההפסקה באמצע, הפסיד עומק הסוגיא שהחזיק באמצע לעיין בסברא עמוקה, ושכח מה שרצה לחדש, גם כדאי כדי להשתתף בצער השכינה שזהו תיקון רחל, כדי לתת עזר וסיוע לשכינה שהיא רחל, ואחר תיקון חצות יעסוק בתורה עד אור הבוקר, כך נראה ברור.

והארכת זמן מפני שראיתי שחכם אחד (ספר רועה ישראל על מנהגי החיד"א) כתב בספרו כך, וז"ל: ודע שהניעור בעת חצות לילה, טוב שיאמר תיקון חצות באותו שעה, ולא ימתין לאחריה בטרם עלותו למטתו, שכ"כ רבינו החיד"א ביוסף אומץ (ס"ס נ"ד) וז"ל: וקבלתי מפום רבנן קדישי יודעי דעת, כי מי שהוא ער ברגע חצות, טוב מאוד לומר

תיקון חצות בו בפרק, ודבר בעתו מה טוב, וגם מי שאינו תלמיד חכם צריך לקום באשמורת, לאפוקי ממי שכתב להיפך עכ"ל.

והחכם הנ"ל כתב על זה וז"ל: ומ"מ נראה דהעוסק בתורה באותה שעה וטרוד הוא בלימודו, אין צריך להפסיק מלמודו כדי לומר סדר התיקון בעתו דוקא, ויוכל לומר תיקון חצות בעת שיגמור לימודו או בעיונו בדבר שעסוק בו, דלא אמר מרן החיד"א שיאמר תיקון חצות בעתו ובזמנו אלא למי שהוא פנוי ויכול לומר התיקון בעת ההוא, ופשוט הוא, עכ"ל.

אבל לענ"ד שדבריו של החכם הנ"ל אינם מיושבים מכתבי האריז"ל, כמו שביארנו מקודם, מפני שהעיקר הזמן הבכיה למעלה זהו בחצות, ואז זמנה האמתית, וזהו ברור שכוונת החיד"א שבכל אופן צריך לומר תיקון חצות בזמן, וכ"כ בספרו מורה באצבע (אות מ"ה) 'ואם יהיה ער יאמר תיקון חצות, ובעוד מקומות בספרו, ולכך לענ"ד אין דבריו של החכם הנ"ל מכוונים וכו'. ונלענ"ד שזה כוונת הגר"א (במעשה רב סעיף א') שכתב 'לקום בחצות ולעשות תיקון חצות' עכ"ל. וראיתי שעומדים מה הלשון של הגר"א 'לעשות', דהיה צריך לומר 'לעשות' בלי אות ו'. ונראה לענ"ד שזהו כוונתו שבזמן החצות אפילו שאם ילמד באותו שעה, צריך להפסיק 'ולעשות תיקון חצות', שזהו העיקר באותו זמן. (שו"ת סי' ל"ז).

פטר את עצמו בתשלום דמיה להשיב את הגזלה אשר גזל, אך אם איננה עוד כעין שגזלה, ונשתנה בידו, אז אינו מוטל עליו השבת עצם החפץ, ונגרעים ממנו את שווי, דכתיב 'והשיב את הגזלה אשר גזל', מה תלמוד לומר 'אשר גזל', אם כעין שגזל יחזור, ואם לאו דמים בעלמא בעי שלומי (ב"ק סו). וקורב הדבר שהדין שינוי קונה הוא מפני תקנת הגזלן ותקנת הנגזל, ודעת שניהם נוחה בכך. דפעמים הגזלן משנה את הגזלה ביגיע כפיו ובעבודה מרובה, ואדם הבהול כל כך על ממונו ושולח ידו בקנינו של חברו, אינו מותר בנקל על עמלו שיעלה בתהו, ובגלל טרחו אשר טרח עליה ינעם עצמו מהשבתה, שאין אדם כזה טורח ולא לו, ונמצא הגזלן עומד בפשעו והנגזל בהפסדו.

ומפני תקנת השבים קבעה התורה הלכה כללית ששינוי קונה, ועכשיו שהגזלן יוצא ידי חובתו בתשלומי כסף הניתן מיד ליד בחשאי מבלי פרסם את חטאו ברבים, והחפץ שפעמים יש לו צורך בו מצד תשמישו, ולא מחמת שוויו, חלוט לו, ולא יגע עליו לריק, בטח יתקן את חטאו אשר חטא לרעהו ויפייסו בדמים.

הנגזל אמנם אינו משיג את חפצו הפרטי במילואו, בכל זאת הוא מקבל באהבה תמורתו, ורוחו נוחה אשר תחת רכושו שנטל ממנו בחוזק יד, יתן לו לכל הפחות מחירו, ולא יהיה גזול כל הימים, ויש בזה שקול שכן כנגד הפסדו ואולי גם יותר.

ואמנם בגמ' (ב"ק צד). נאמר הטעם מפני 'תקנת השבים' למי שסובר ששינוי קונה מדרבנן. אבל נימוק זה, ניתן להאמר גם אם גזרת הכתוב היא ששינוי קונה, וחולקים רק בזה אם שינוי קונה מן התורה או מדרבנן.

העוסק בתורה בלילה אם צריך להפסיק לומר תיקון חצות. הנה העיקר תיקון חצות זהו לקונן על חורבן בית המקדש, ואח"כ יעסוק בתורה כמו שמבואר בכתבי האריז"ל, וכתב בשער הכולל (דף ע"ד), וז"ל: בחצות הלילה אז מתעוררת הבכיה למעלה על חורבן בית המקדש ואז זמנה האמתית, עכ"ל. ויש לחקור אם אדם עסוק בתורה באותו זמן שהגיע חצות ומחזיק באמצע סוגיא קשה, אם יכול להמשיך ללמוד תורה עד שיגמור סוגיא שמחזיק בה, מפני שההפסקה באמצע יכול להזיק לו כל עמלה של סוגיא זו, ולכך מותר

מאמר מספר צפנת פענח להרה"ק מופת הדור רבי אליהו גריידיץ זי"ע שכתב דמסוגל מאמר זה להינצל מאויבים

וז"ל: וכפי הזריעה (-לכוין בתפילה הכוונות שכתוב במאמר זה) יש לילך בטח שכן יהיה בעזרת השי"ת הצמיחה מזה. ואולי יהיה סיעתא דשמיא שיהיה עוד הרבה תועלת יותר ממה שאני משער, ויקוים בזה כעין מה דכתיב 'ויזרע יצחק בארץ הוא וימצא בשנה הוא מאה שערים ויברכהו ה'.

[אות י"ז]: ועכשיו נבואה לבאר מה דאמר 'ומחינן באלוותא', דמדוע לא נקט לשון הנהוג בתרגום אונקלוס, וכן בירושלמי, דעל 'מטה' אמרו 'חוטרא', ובה שימש המגיד בהגדה: 'ואתא חוטרא', או 'מקל' (ביצה לב: 'אין מנהיגין במקל ביו"ט'), אך הלשון 'אלוותא' מצינו בביצה (דף לג), שהוא המוציא מהגדר שהוא בענפי יער, מקל שאינו מתוקן, [ואינו מחפש למוצא שם מקל מתוקן], רק [מוציא מענפי היער מקל] כפי [שבא לידו] במקרה, אבל 'חוטרא' או 'מקל' שייך כנהוג במקל שמתוקן יפה, אבל 'אלוותא' הוא מקל משונה, כפי שבא לידו. וזה היה כאן, באלוותא שהוא לשון קללה כמו שכתבתי לעיל, [דמקל שאינו מתוקן משל הוא לקללה. אבל מלבד שהוא משל על קללה], גם פשוטו של התיבה הורה שהוא [מקל] בלי תיקון, רק כפי שבא (בפיו) [לידו].

ואכתי אין להפסיק כאן [בביאור המאמר, דעדיין] יש חקירה איך יעשה, אם צריך להזכיר שם הרודף או לא. ונחקרא נא, המג"א (סימן קי"ט סק"א בשם המהרי"ל) כתב, במבקש בעד רפואת חולה, דאם הוא בפניו, אין צריך להזכיר שמו, אבל שלא בפניו צריך להזכיר שמו.

והנה רש"י (במדבר כא:א) עה"פ 'יושב הנגב', כתב וז"ל: יושב הנגב - זה עמלק, ושנה את לשונו לדבר בלשון כנען, כדי שיהיו ישראל מתפללים להקב"ה לתת 'כנענים' בידם, והם אינם כנענים, ראו ישראל לבושיהם כלבושי עמלקים ולשונום לשון כנען, אמרו נתפלל סתם, שנאמר 'אם נתון תתן את העם הזה בידך, עכ"ל. ומבואר, [דאע"ג דאם מתפלל] שלא לנוכח, מזכירין השם, אבל [כאן לא הוצרכו להזכיר השם, כי] באמרו 'העם הזה', הורה על נוכח, כפי שרש"י על 'זה אלי ואנוהו' [וז"ל: זה אלי - בכבודו נגלה עליהם והיו מראין אותו באצבע]. [המשך בשבוע הבא].

הבנינו ואלמדה

אצרות דעת, נספי וזיוק ופרקי הדרכה מלוקטים מאוצר שיעוריו של הגד"ח רבי שמעון שפיצער שליט"א

חיים שאין בהם עירבוביא!

כיצד נעשה את תפקידנו השונים בכל עת בשלימות מתוך מנוחת הנפש?

בגליין האחרון, איך יתכן שעל האדם להיות במנוחת הנפש בכל עת, והלא זמנים יש שבהם הוא צריך להתלהט ולהתלהב. כי לפי האמור עתה, אין פירושה של מנוחת הנפש שהיא תמיד שקטה ושאננה, אלא שכל חלקיה מקובצים יחדיו, ואם כן אין מקום לשאלה זו, כי הנפש גם כשהיא מתעוררת פעם לאהבה ופעם ליראה, היא יכולה להשאר תמיד מאוחדת בכל חלקיה.

דוגמא לדבר: כאשר הנפש מתעוררת בתשוקה וצמאון לביאת המשיח ולבנין בית המקדש, והיא משוררת בערגה "למקדשך תוב ולקודש קודשין אתר די ביה יחדון רוחין ונפשין", לא זו בלבד שאין חלקיה מתפזרים, אלא אדרבא, כל חלקיה מתאחדים כדי להשתוקק לבוראה. התשוקה לא פיזרה את חלקיה, אלא קרבה אותן אלו לאלו יותר משהיו קודם לכן.

ובתוספת ביאור: מנוחת הנפש היא לא רק שלא יהיו חלקי הנפש מפוזרים, אלא אף גם שהנפש תדע איך צריכה היא להתעורר בכל רגע ורגע מימי חייה, ואיך היא צריכה לשיר את ניגוניה לפי כל מצב וכל ענין.

וכפי האמור, האדם זקוק למידה גדושה של אמונה כדי שיישאר חלקי נפשו מאוחדים בכל עת ובכל רגע, והנה דוגמא קטנה לסבר את האוזן: יושב לו האדם בשבת אחים גם יחד בליל שבת, ומכבד את ה' מגרונו בהתלהבות אש קודש. יש לו אז שלימות הנפש שאין כדוגמתה. תוך כדי כך הוא מושיט את ידו אל בקבוק המשקה המוטל על השולחן, ברצונו להרטיב מעט את שפתיו, אך מיד הוא רואה את חבירו מקדים אותו, ממלא את כוסו והבקבוק מתרוקן כליל. יכול הוא ברגע זה להתרגז עד שכל חלקי נפשו יתפרדו אנה ואנה ויפסיד את כל מה שהשיג על ידי התעוררות נפשו בכיסופין לנוותן השבת. אבל אם יהיה בעל בטחון, תישאר נפשו במנוחה שלימה, שהרי יבטח בה' שיהיו לו מים לשתות ואף לרגע אחד לא תתערער עליו שלותו!

לקבץ את חלקי נפשיך. יכול אתה להביא אבן שואבת (מגנט) וכל החלקים יתקבצו אליך מאליהם. ומה היא אותה אבן שואבת? האמונה שבמוח! מחזק האדם את האמונה במוחו וכל חלקי נפשו חוזרים אליו באחת. וזה מה שעושה האיש היהודי בערב שבת. הוא סוגר את 'פלאפונו', מתיישב לאמירת שיר השירים ולפתע הוא מרגיש כאילו כל מלאכתו עשויה, ואז הוא יכול להתרגש והרגיש טעם נפלא בשבת קודש.

הגורמים לפיזור הנפש

ב"תפארת ישראל" על המשנה (בועז, אבות פ"א מט"ו) "עשה תורתך קבע", כתב בזה הלשון: "שלא תלמוד דרך עראי, בין עראי ועצלות הגוף... ובין עראי של המחשבות, לחשוב בדברים אחרים בשעה שלומד. ואין לך דבר שמרטט ומבלה ההשגה והשכל והזכרון, כפיזור המחשבות... וביותר מזיק להזכרון מחשבת הדאגות, כמו שאמר חז"ל (סנהדרין כו, א) "מחשבה מועלת לדברי תורה", ופירש רש"י (בלישנא קמא) דאגה משכחת הלימוד... ולא די מחשבת יגון, אלא אפילו מחשבת שמחה יתירה גם כן מזיק לשכל ולזכרון מה שלומד אז, וכדאמרין (ביצה כא, א) אני היום סמכוני באשיות רפדוני בתפוחים (שיר השירים ב, ה) ובעא מנאי מלתא דבעי טעמא. אולם השמחה בהדבר עצמו שלומד, הוא הוא המחזק כח השכל והזכרון, כמו שכתוב (תהילים קיט, טו) "בחוקותיך אשתעשע", רוצה לומר, כשהיה לי למודי לשעשוע ונחת, אז לא אשכח דבריך.

הנה אף זה הוא מהאי טעמא. ללימוד התורה ולעבודת ה', זקוק האדם למנוחת הנפש, והדאגה והיגון, כמו גם השמחה היתירה, גורמים לפיזור הנפש שהוא הפך מנוחת הנפש, ולכן הן עומדות לרועץ לאיש היהודי!

מנוחת הנפש בכל עת

ומעתה תתישב השאלה שנשאלת הרבה (והצננה

מתמקדים אנו בגליינו בתקופה זו בחיזוק מנוחת הנפש לאור דברי רבינו החובות הלבבות. נמשיך בכך גם השבוע.

הנה כחלק מעבודתנו להגיע למנוחה זו בבחינת "ויט שכמו לסבול", עלינו לחזק את האמונה בלבנו, שהרי כן כתב הרמב"ן (אמונה והבטחון פ"א), שהבטחון הוא תולדת האמונה, וכשמחזקים את האמונה, מתחזק את עמו הבטחון. ודבר זה נעשה על ידי "מוח שליט על הלב". כשמכניסים ידיעות של אמונה במוח, זה משפיע גם על הלב עד שהוא הולך ומתחזק בבטחונו בה'.

הן ידוע המעשה שהיה עם הרה"ח רבי משה מייזליש ז"ל, שרבו הרה"ק בעל ה'תניא' ז"ע שלח אותו לרגל אצל צבא הקיסר הצרפתי נאפוליאן ולהביא משם ידיעות לרוסים [היה זה כשהיה חלוקי דעות בין צדיקי אותו דור אם טוב יותר שהצרפתים ינצחו את הרוסים או להיפך, ודעת הרה"ק בעל התניא ז"ע היה שטוב יותר שהרוסים ינצחו את הצרפתים], וגם כאשר הקיסר חשד בו והניח ידו על לבו בפתע פתאום בצעקו "מרגל הנך!", לא נע ולא זע ולא נשתנו דפיקות לבו כלל. וכששאלו אותו לאחר מכן לפשרו של דבר, אמר: "הרבי הלא לימדנו להשליט את המוח על הלב!"

כאבן שואבת

מציאות היא שאפשר להשליט את המוח על הלב, ולכן ככל שנכניס ידיעות של אמונה במוחנו, ישליט את המוח על הלב עד שירגיש האדם אף בלבו בטוח בה' אלוקיו, ולא יתפזר נפשו אף לא בעבור מצבים קשים ביותר שבזמנים רגילים היו מטריפים עליו את דעתו! נפשו של אדם מדרך הטבע מפוזרת בכל קצווי תבל, ודומה הוא האדם לבעל גמ"ח של כספים, שכספו מפוזר אצל אנשים הרבה, וכשהוא זקוק לו הוא מוכרח לעמול זמן רב עד שיקבץ אליו את כספו בחזרה. אומרים לו חכמינו: אינך צריך לכתת את רגליך כדי

הרבונות

הרה"ק רבי העניך מאלכסנדר ז"ע אמר: "אצל רבי הרה"ק הרבי ר' בונים מפרשיסחא ז"ע ראינו בבת אחת, אהבה, יראה, שמחה, הכנעה, נימוס, א גוטער, א בייזער". הרה"ק מאלכסנדר הבחין אצל רבו, שהגוונים המתחלפים אצלו, אינם באים מפיזור הנפש כפי שהם אצל אותם אנשים נחותי דרגא הצוחקים ובוכים גם יחד. אלא להיפך, הם באים משלימות הנפש. מרוב שלימות נפשו, היה לו הכח לפשוט צורה וללבוש צורה מרגע לרגע, וכל פעם היה משתמש בצורה הנצרכת לאותו רגע!

זוהי מנוחת הנפש!

תורה שבכתב

הפצת ועידוד לימוד התורה הקדושה עם פירוש רש"י

פרשת בשלח | שבט תשפ"ד | גיליון ד'

שבט של תורה

פנינה לשולחן השבת

ישים באזני יהושע טעות חמורה בניקוד

במלחמת עמלק נאמר בפרשת השבוע (שמות יז, יד) ויאמר ה' אל משה כתב זאת זכרון בפספס וישים באזני יהושע פי מחה אמחה את זכר עמלק מתחת השמים, יש להבין מה פשר ההדגשה "ישים באזני יהושע"?

ביאור מתוק מדבש כותב על כך בספר פרדס-יוסף. הגמרא במסכת בבא בתרא (כא א-ב) מספרת שיואב הרג כל זכר מבני אדום מזרע עמלק, ואילו את הנקבות השאיר בחיים. כשהגיע אל דוד המלך שאל אותו דוד: מה זה עלה בדעתך להרוג רק את הזכרים? ענה לו יואב: הרי נאמר 'תמחה את זכר עמלק'. אמר לו דוד: והרי אנו קוראים את הניקוד תמחה זכר ולא זכר! השיב לו יואב: אותי לימדו בילדותי לקרוא זכר. הגמרא מביאה מכך הוכחה על חומרתו של שיבוש, שאחרי שהוא משתרש בלב קשה מאד לעקור אותו.

אם כן, אומר הפרדס-יוסף, כדי למנוע טעויות גורליות כאלו, ציווה הקדוש ברוך הוא למשה: ושים "באזני" יהושע כי מחה אמחה וגו', כלומר, לא די בכך שיכתוב את הציווי בספר, כי אז יש לחשוש שהקורא יבוא לידי טעות כו להחליף בין זכר לזכר, לפיכך - 'שים באזני' - אמור לו בבירור את הניקוד המדויק, שהמצווה היא למחות כל "זכר" לרבות הנקבות, ולא רק "זכר".

חיים של תורה

מעלת וחשיבות לימוד פרשת השבוע עם פירושו רש"י הק'

להיות במתיבתא דרש"י בעוה"ב!

"שמעתי בשם הקדוש רבינו אדמו"ר מוהר"ש מבעלזא זצוקלה"ה, שמי שלומד וגומר בכל שבוע ושבוע פירוש רש"י על התורה, אזי הוא מובטח שבעלמא דקשוט יהיה במתיבתא דרש"י."

(דברי יצחק להגה"ק רבי יצחק אייזיק מסוואליווע ז"ע, אות קכ"א)

שערי תורה

מבט מסכם ומבוא לפרשת השבוע

מה בפרשה?

קריעת ים סוף ♦ מי מרה ♦ פרשת המן ♦ מי מריבה ♦ מלחמת עמלק

א. נתיב היציאה ממצרים	ד. שירת הים
ב. המרדף אחרי היהודים	ה. במרה ובאילים
ג. קריעת הים וטביעת מצרים	ו. פרשת המן
	ז. מי מריבה
	ח. מלחמת עמלק

א. נתיב יציאת מצרים

לאחר שפרעה שלח את העם, הם יוצאים ביד רמה, חמושים בכלי מלחמה, כשמושה נוטל עמו את עצמות יוסף בהתאם לבקשתו של יוסף. ה' מוליך לפניהם עמוד ענן ועמוד אש בלילה להראותם את הדרך ילכו בה.

עקב החשש שהיהודים יחזרו למצרים בעת מלחמה, לא הוליך אותם ה' לארץ ישראל בדרך הקרובה והנוחה של פלישתים, אלא דרך המדבר.

ב. המרדף אחרי היהודים

כדי להטעות את פרעה שיחשוב שהיהודים נבוכים במדבר, אמר להם ה' להתקרב לכיוון מצרים.

שליחיו של פרעה חוזרים אליו ומספרים לו שהיהודים ברחו ולא ישובו למצרים. פרעה ועבדיו מחליטים לצאת ולרדוף אחרי היהודים, בשש מאות רכב נבחר ושאר כלי רכב ושרי צבא.

ג. קריעת הים וטביעת מצרים

כשהמצריים משיגים את ישראל ומשה צועק בתפילה, אומר לו ה' לומר לישראל ללכת לכיוון הים. במקביל, עמוד הענן חוצץ בין מחנה ישראל ומצרים לקבל את החיצים המושלכים.

כשמושה נוטה את ידו הים, רוח מזרחית מייבשת את הים, ואת כל המים בעולם, והיהודים עוברים בים כשהמים כחומה משני הצדדים.

המצריים ממשכים לרדוף בתוך הים, כאשר הקרקעית הופכת לטיט רותח והורס את גלגלי מרכבותיהם. ואז נוטה משה שנית את ידו והמים מסכים ומטביעים את המצריים שמתנערים במים מצד לצד.

ד. שירת הים

לאחר שניצלו ישראל וראו את גופו המצריים על שפת הים, באו לידי יראה ואמונה בה', ועלה בלבם לומר שירה. בשירת מופיעים פרטים נוספים על הניסים שנעשו בקריעת ים-סוף, ביניהם: א. הרוכב לא נפל מהסוס כשטבעו בים, ב. היהודים זכו לראות את כבוד ה' מה שלא זכו נביאים, ג. חלק מהמים קפאו כאבן, והמצריים הושלכו והוכו באבנים

מכה. ד. המצריים זכו לקבורה בשכר שאמרו ה' הצדיק. ה. פחד נפל על כל העמים ששמעו מה שהתרחש בים. גם מרים אמרה שירה עם הנשים שיצאו במחולות עם תופים שהוציאו ומצריים מתו בטחון בנס שייעשה.

ה. במרה ובאילים

כשהגיעו למרה והתלוננו שאין להם מים, הורה ה' להשליך עץ למים וימתקו המים. שם במרה הצטוו כמה מצוות, ואמר להם ה' שאם ישמעו בקולו יסיר מהם כל מחלה.

בהמשך כשהגיעו לאילים מצאו שם שבעים עצי צמר ושנים עשר מעיינות מים.

ו. פרשת המן

לאחר שהסתיימו שיירי המצה שהוציאו ממצרים, היהודים מתלוננים על הרעב ומבקשים לחם ובשר, וה' מבטיח לתת להם בערב בשר שליו - שלא בפנים מאירות, לפי ששאלו שלא כהוגן, ולחם, מן, ששאלו כהוגן יקבלו בבוקר בפנים מאירות.

הטל כיסה את המן מעליו ותחתיו, וגוונו היה לבן, מראהו כגרגרים דקים שטוחים כגלד של קרח, וטעמו כבצק נילוש בדבש. מהמן אכלו ארבעים שנה עד כניסתם לארץ.

כמה מצוות נאמרו במן: א. אין ללקוט יותר מעומר לכל נפש, ומי שלקט פחות או יותר גילה בביתו שהמן התאים את עצמו לכמות הנדרשת לבית. ב. אין להותיר מים אחד לחברו. אלו שניסו להותיר הבאיש המן. ג. ביום השישי ירדה מנה כפולה, והכינו מיום שישי לשבת, ואילו בשבת נאסרו לצאת ממקומם ללקוט.

אהרן הצטווה להניח צנצנת מן למשמרת לדורות שיראו שהרבה דרכים לתת פרנסה ללומדי תורה.

ז. מי מריבה

כשהגיעו לרפיידים שוב התלוננו היהודים על מחסור במים, עד שמושה חושש שיסקלו אותו. ה' מורה למשה להכות במטהו בצור ממנו יצאו מים להשקות את העם. על שם המאורע נקרא המקום 'מסה ומריבה'.

ח. מלחמת עמלק

שם ברפידים בא עמלק להילחם בישראל, ומשה ממנה את יהושע לבחור אנשים צדיקים להילחם בעמלק. יהושע אכן נלחם והורג את כל הגיבורים ומשאיר את החלשים.

בזמן המלחמה היו משה אהרן וחור שרויים בתענית ועמדו בתפילה, כל זמן שהיו ידיו של משה כלפי מעלה ושעבדו ישראל לבדם בשמים - ניצחו במלחמה. וכשנעשו ידיו כבדים התיישב על אבן ואהרן וחור תמכו בידי.

לאחר המלחמה נאמרה המצווה לזכור את אשר עשה עמלק ולמחות את שמו. וזכור לנס ההצלחה במלחמה בונה משה מזבח בשם ה' נסי', והוא אומר שאין השם והכסא שלמים עד שימחה עמלק.

כל צרכי הילד. ועוד באותה השנה פקד אותו ה' בבן זכר!

שְׁמַעְתִּי אֶת תְּלִנְתַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (שמות טז, יב)

עשר פעמים מזל טוב

יהודי אחד, תושב ירושלים עיר הקודש, שלח מכתב אל האדמו"ר מליובאוויטש זצ"ל, ובו הוא מתלונן ומקונן על מר גורלו. הוא התברך במשפחה ברוכת ילדים, עשרה ילדים מתגוררים בדירה צפופה, וגם הפרנסה קשה עליו מאד, ועוד כל מיני צרות.

השיב לו הרבי במכתב: ראשית כל, שמחתי לשמוע שזכית להתחתן ולהקים בית בישראל, מזל טוב! שמחתי גם לשמוע שנולד לך ילד. מזל טוב! התרגשתי לשמוע שנולדו לך עוד ילדים, עשרה ילדים בלי עין הרע. עשר פעמים מזל טוב! שמחתי לשמוע שזכית לגור בארץ ישראל ובירושלים עיר הקודש - אשריך! שמחתי לשמוע שיש לך דירה משלך - הפלא ופלא! אני מניח שאתה מבין שהרבה אנשים היו רוצים שיהיה לך אפילו קצת מכל הטובות שיש לך. בטרם תתרעם ותתלונן על מה שחסר לך, תתחיל להודות לה' כל הטוב והחסד שיש לך.

וַיֹּאמֶר פִּי יָד עַל פֶּסֶי יָהּ (שמות יז, טז) אין כסאו שלם עד שימחה שמו של עמלק (רש"י)

כיסא שבור ומתנדנד

במקום מושבו של רבינו החפץ חיים זי"ע בבית הכנסת עמד כיסא אשר ברבות הימים נשבר והתנדנד כל אימת שהחפץ חיים התיישב עליו. ציבור המתפללים החליטו לעשות מעשה וקנו עבורו כיסא חדש ויציב.

למחרת הימים כשהגיע החפץ חיים לבית הכנסת, שאל: היכן הכיסא הישן?

אין זה מתאים שרבינו יישב על כיסא שבור ומתנדנד - ענו המתפללים.

הודעו החפץ חיים ואמר: הרי רש"י אומר בסוף פרשת בשלה שכביכול אין כסאו של הקב"ה שלם עד שימחה שמו של עמלק, עלינו להשתתף בצער השכינה, כיצד אשב על כסא שלם?---

(משלי כא, כג) שִׁמְרֵי פִּי וּלְשׁוֹנוֹ, שִׁמְרֵי מִצְוֹתַי נִפְשׁוּ, טרם אני מושחח עם אדם אני מזכיר לעצמי את הפסוק הזה, ומעמיד נגד עיני תמרור אוהרה על ההשלכות העלולות להיווצר כתוצאה מדיבור לא נכון...

לְקַטֵּי מְזֻמָּנוּ אִישׁ לְפִי אָכַל (שמות טז, טז)

חמשה סנדלרים בעיירה אחת

סיפר הרה"ק בעל שפע חיים מצאנז זי"ע על הגה"צ רבי ישעיה צבי העלר זצוק"ל, רב העיירה פראמפאל, שהכומר בעיירתו התריס פעם כנגדו ואמר: היהודים היום חוטאים לה', שהרי כשהייתם במדבר והתנהגם כהוגן, ירד עבורכם מן מהשמים, ואילו היום אינם זוכים לכך.

ענה לו הרב בחכמה: טעות בידך, גם היום יורד מן היהודים, אלא שבזמן שישראל היו במדבר לא היתה אפשרות לגוים לגנוב מהם, לפיכך ניתן היה להוריד את המן ברחוב מחוץ לדלת. אבל כאן בעיירה אם היה המן יורד ברחוב העיר, היו הגויים באים וחוטפים הכל בלי להשאיר כלום ליהודים, לכן עושה השי"ת נס ומוריד את המן היישר לתוך כיסו של כל יהודי.

וההוכחה לכך - המשיך הרב - שהרי יש כאן בעיירה חמשה סנדלרים ועשרה חייטים, ואפילו אם כל אחד מהם יכין כל יום כמה נעליים וכמה בגדים, לא יהיה בזה כדי פרנסה, ואם כן מאין הם מתפרנסים? אלא בהכרח שבכל יום יורד להם מן אל תוך הכיס!

וַיֹּאמְרֵינוּ בְּה' וּבְמִשְׁפַּחַת עֲבָדָיו (שמות יד, לא)

כאילו שהתינוק כבר נולד

אל מעונו של האדמו"ר רבי ישראל אבוחצירא זצ"ל, הידוע בכינוי 'בבא סאלי', נכנס אברך ופניו נפולות. שנים עברו מאז נישואיו וטרם זכה לשמוע קול נער בוכה. בכני ויללה ביקש מהצדיק שיגזור וה' יקיים לפקוד אותו בדבר ישועה.

שאל אותו הבבא-סאלי: האם אתה מאמין באמונה שלימה שתזכה בישועה?

ענה האברך: אני מאמין באמונה שלימה בברכה של הצדיק, שבוודאי יתן לי ה' ישועה בזכותו.

אם כן - ענה לו הבבא-סאלי - כדי להוכיח ולהמחיש שאכן אתה מאמין באמת, לך כבר עכשיו ותכין את כל הנצרך לתינוק שיוולד, תקנה עבורו עגלה ומיטה, בגדים ושמיכות, משחקים ומזון, הכל!

עשה האברך כן, וברוב אמונתו ובטחונו קנה מראש את

הַתֵּינָנִיבּוּ וְרָאוּ אֶת יְשׁוּעַת ה' אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה לָכֶם הַיּוֹם (שמות יד, יג)

בטחון או תפוחי אדמה

היו אלו ימים קשים של מחסור ודוחק, ויום אחד אירע בישיבת נובהרדוק שלא היה מה לאכול. נענה הסבא מנובהרדוק זצ"ל ואמר לתלמידים: במקום האכילה הבה נשב ונחשוב על בטחון בה'!

כך ישבו הבחורים עם הסבא ועבדו על מדת הבטחון. לפתע נכנסה אישה כשבידה סיר גדול מלא תפוחי אדמה מבושלים, והתנצלה בפני הנוכחים, שהיו אמורים להגיע אליה אורחים ולבסוף לא הגיעו, והיא מוסרת להם את כל הסיר.

כל הבחורים התפעלו מהמאורע ושמוחו מאד מההשגחה הפרטית כיצד הקב"ה קיבל את העבודה שלהם בבטחון. מלבד הסבא שהיה נראה כמצטער, וכשנשאל על כך אמר: עד עכשיו אכלנו בטחון, ועכשיו נאכל קארטאפלאך [תפוחי אדמה]....

כדי להוכיח ולהמחיש שאכן אתה מאמין באמת, לך כבר עכשיו ותכין את כל הנצרך

וְאַתֶּם תַּחֲרִשׁוּן (שמות יד, יד)

תעלומת האותיות שפ"ו שמ"נ

הבחין פעם אחד מתלמידי הגאון רבי יוסף דב סלוביניצ'ק זצ"ל מבריסק, בעל 'בית הלוי', שהוא נוהג להחזיק בידו קופסת טבק עשויה זהב, ובכל פעם שהוא פותח בשיחה עם אדם כלשהוא, הוא פותח את הקופסה ומביט על המכסה הפנימי שלה, ורק אחר כך הוא מתחיל לשוחח. התמלא התלמיד סקרנות לפשר מעשהו של הרב, וחיפש הזדמנות לראות מה כתוב בתוך הקופסה.

ביום מהימים הזדמנה לידו שעת כושר, וכשתפתח את הקופסה ראה שחרוטות בה שש אותיות בראשי תיבות - שפ"ו שמ"נ.

החידה גברה בלב התלמיד שלא הצליח לפענח מה פשר הצופן הסודי הלזה, האם מדובר בשמות קדושים של מלאכים ושרפים, או שמא דבר מה נשגב וקדוש.

כששאל את רבו לפשר התעלומה, הסביר לו הרב: 'אותיות אלו, שפ"ו שמ"ו, הם ראשי תיבות הפסוק

מספר לחיגו מארה"ב: 151-8988-1351
מספר לחיגו מאנגליה: 443-3061-30131

מבחנים | שיעורים במגוון שפות
וסגנונות | חידות | הגרלות | ידיעות
ועדכונים | אזור אישי | ועוד

02.500.20.18

קו 'קול התורה' - שמעו ותחי נפשכם!

איך התגורר הרמב"ם במצרים?

מהפסוק בפרשת השבוע (שמות יד ג) כי אשר ראיתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם, לומדים בתלמוד ירושלמי (מסכת סוכה פרק ה הלכה א) שהוזהרו ישראל שלא לשוב למצרים [וכן מעוד שני פסוקים].

דבר נורא מסופר בגמרא מסכת סוכה (נא, ב) שאלכסנדרוס מוקדן הרג את כל יהודי אלכסנדריה של מצרים, והם נענשו משום שעברו על איסור זה וגרן במצרים.

האיסור רק להשתקע שם

איסור זה נפסק להלכה ברמב"ם (ספר המצוות מצות לא תעשה מו, ובהלכות מלכים ה, ז-ח) תוך הסתייגות שהאיסור חל רק על מגורי קבע ולא על הנוסע לסחורה.

איך גר הרמב"ם שם?

התמיהה שכל אחד שואל את עצמו, איך יתכן שהרמב"ם עצמו היה גר במצרים, וכן ידוע שהיתה שם קהילה של יהודים במשך מאות או אלפי שנים!?

"העובר בכל יום שלשה לאוין"

חידוש פלא מובא בספר הקדמון כפתור ופרח לרבי אשתרוי הפרחי (פרק ה) שהרמב"ם היה נוהג לחתום את שמו בצירוף המילים "העובר בכל יום שלשה לאוין".

האומנם הרמב"ם חתם כן?

אולם בגוף הדבר שהביא הכפתור ופרח שהרמב"ם חתם על עצמו שעובר כל יום שלשה לאוין, כבר העיר הגאון רבי ירוחם פישל פערלא וז"ל בפירושו 'פרחי ציון' על

הכפתור ופרח בשם היעב"ץ שהטיל ספק בשמועה זו שהרמב"ם חתם כן, וגם הגר"י פערלא עצמו מפקפק בוה, כי איך יתכן שהרמב"ם יכתבו על עצמו שעובר כל יום שלשה לאוין. וממה נפשך, אם סבר שיש בוה איסור, למה לא יצא משם, ואם היה לו היתר מחמת אונס, לא היה כותב שהוא עובר בלאו זה. גם הג"ר ראובן מרגליות במרגליות הים (סנהדרין כא, ב) כתוב לפקפק שהרי לא מצינו בימינו שום אגרת של הרמב"ם שיחתום בחתימה זו. וכן פקפק בשבילי דעת (ח"ב פט, א).

גם הגאון רבי אליהו ישראל אב"ד מצרים, בתשובה שהובאה בספר אבן ספיר (מאמר חיקור דין סימן י"ב, דף ל"ז ע"א), כתב על דברי הכפתור ופרח: 'ומי יאמין כי איש קדוש כרבינו הרמב"ם המפורסם וידוע שבכל מה שכתב בחיבוריו, הוא נאה פוסק ונאה מקיים, ואיך יתכן שיכתוב העובר על שלשה לאוין בכל יום?'

אם נוסע דרך הים ולא דרך המדבר אין איסור

ועל עצם השאלה איך גר שם הרמב"ם נאמרו במפרשים כמה תירוצים ונביאים בקצרה:

א. בעל הגהות מיימוניות על הרמב"ם שם כותב, שהאיסור הוא רק ללכת מארץ ישראל למצרים, אבל הרמב"ם בא לשם מארצות אחרות (וכ"כ בספר יראים סימן שט).

ב. הכפתור ופרח מתרץ שהוא היה אנוס ומוכרח לעמוד שם בהיותו רופא למלך. וכ"כ רבי ניסים הכהן מחכמי תוניס בספרו מעשה ניסים על הרמב"ם,

שהרמב"ם היה אנוס לברוח ממלך מרוקו שביקש את נפשו

ג. הכפתור ופרח מתרץ שהאיסור הוא רק כשנוסע למצרים באניות ולא דרך המדבר.

ד. הריטב"א בחידושי ליומא (דף ל"ח ע"ב) כותב שמצרים של היום אינה מצרים של הימים עברו, כי מצרים העתיקה נחרבה ובאו לשם גוים אחרים והקימו ערים חדשות, (וכ"כ מהריק"ש, בהגהותיו לאבן העזר סימן קכ"ח, והסמ"ג, לאוין רכ"ז).

ה. עוד מתרץ הריטב"א, שהאיסור נאמר רק כשהיו ישראל על אדמתם, אבל אחרי שיצאו לגלו בטל איסור זה.

רוצים להעמיק ולהרחיב אודות פולמוס זה? יש לכם הערות והוספות?

שלחו לנו gts025002018@gmail.com ונשתדל בס"ד להביא את הפנינים המובחרים של לומדי התורה

וַיְהִי הַעֲנָן וַהַחֹשֶׁן וַיֵּאָר אֶת הַלְּיָלָה (יד, כ)
וַיֵּאָר אֶת הַלְּיָלָה - בשעה שהחושך מתגבר ביותר, זהו סימן שבקרוב תבוא הישועה ויתקיים - וַיֵּאָר אֶת הַלְּיָלָה

אֶלְקִי אֲבִי וְאֶרְמְנָהוּ (טו, ב). לא אני תחילת הקדושה (רש"י).
כשהודי יודע ומכיר כי "לא אני" - אני לעצמי מה אני, זהו 'תחילת הקדושה' (רבי ישראל שמעון קסטילניץ).

וַצֵּא הַלְּחֶם בַּעֲמֶלֶק מִחֵר (שמות יז, ט).
אין לדחות דבר טוב למחר, אלא יש להילחם בעמלק של 'מחר' - היצר הרע האומר על כל דבר טוב 'מחר נתחיל...'

(אמרי חיים)

בֵּין הַעֲרִבִים תֹּאכְלוּ בָּשָׂר וּבִבְקָר תִּשְׁפְּעוּ לָחֶם וַיִּדְעַתֶּם כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם (טז, יב)
בֵּין הַעֲרִבִים תֹּאכְלוּ בָּשָׂר וּבִבְקָר תִּשְׁפְּעוּ לָחֶם - יהיה לכם בשר ולהם וכל טוב, ובכל זאת לא תזונו דעתכם לשכוח ח"ו את ה', אלא - וַיִּדְעַתֶּם כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם (רבי נפתלי צבי מראפשיץ).

וְהָיָה בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי וַהֲכִינוּ אֶת אֲשֶׁר יִבְיָאוּ (טז ה)
וְהָיָה בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי - אין 'והיה' אלא לשון שמחה, השמחה שיהודים שמחים ביום השישי בביאת השבת, היא ההכנה הגדולה ביותר לשבת ובכך - וַהֲכִינוּ אֶת אֲשֶׁר יִבְיָאוּ (חידושי הרי"ם)

וַיְהִי יְדִיו אֲמוּנָה (יז, ב)
המבחוץ לאדם עד כמה הוא מאמין בה', הוא בידיו - כשאינו מקמץ בנתינת צדקה בידיו, מתוך אמונה שה' הוא הון ומפרנס (רבי יעקב ישראל מטשערקס)

למדתי, למה להיבחן?

רבבות אלפי נבחני תורה שבכתב מעידים על

מהפך עצום ע"י עריכת המבחנים

המסייעים להבנה ברורה ושינון התורה בעקביות ודבר יום ביומו

בחן את עצמך מדי יום אם אינך מפספס את היסוד!

חשמהנות

בס"ד גליון 20 בשלח תשפ"ד

הנפש והזיכרון

קביעות וגמישות

קיימת.

ועל כך מסיים ה'זהב שבא', וז"ל:
"כי נגזר על הים שיעברו בו מים, ועתה בהזדמן ענין גדול שיעברו בו ישראל שינה מנהגו ונבקע מפני ישראל ופסק מלהיות ים על איזה זמן".

תכונות הנולדות והנרכשות

בכל אדם יש תכונות מולדות, שניתן לזהותן כבר בגיל צעיר ממש. וכנגדם ישנם תכונות אחרות שאדם רוכש בהמשך ימי חייו. על ההבדל בין תכונות נולדות לבין תכונות נרכשות מסביר השפת אמת' מבערד'אן יסוד נפלא, וז"ל:

"אלוקי אבי וארוממנהו, אפשר לומר ע"פ ששמעתי מפה קדוש ישראל אדמו"ר הגאון הקדוש מו"ה שלום זלחה"ה מבעלזא, שהכריז בעת סעודה שלישית באמצע הזמירות ואמר: 'כל אחד מישראל מחויב לראות שבניו אחריו יהיו יכולים לומר 'אלוקי אבי', עכ"ל ששמעתי מפיו הקדוש.

ולכאורה יש להבין מפני מה נדרש שיהיה מוחזק הקדושה מאבותיו, הרי העיקר הוא שכל אדם יפעול לקדש את עצמו כראוי?
"ויש לומר ע"פ דברי הכלי יקר' עה"פ (תהלים ב, ז) 'ה' אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך', ולכאורה הוא כפל, ואמר שיש שני מיני בנים: א. בן הנולד. ב. בן הנתגדל בבית אדם אחר.

החילוק בין שני המינים הוא כך - כי בן בתולדה נשרש כוח האב בתולדה, וכל טבע האב אצל הבן, ומה שנשרש בתולדה לא יתחלף לעולם, כי אף שזה הבן גולה לפעמים למקום אחר ונתגדל בבית אחר זמן הרבה, ובטבע נמשך האדם במידותיו להתנהג כמידת האיש שנתגדל אצלו, אבל זה דווקא כל זמן שהוא שם נתחנך והורגל במידות אדם זה, אבל כששב לאחוזתו לבית אביו לאט לאט נעזב ממנו טבעיות שנתגדל בהם שם, כיון שאינם בו בשורש מתולדה, וחוחר לטבעיות וכוחות אביו שילדו. והה שאמר דוד המלך ע"ה 'ה' אמר אלי בני אתה, ולא תאמר שאני בן שנתגדל ונתחנך בבית אדם לא בתולדה, על זה סיים: 'אני היום ילדתיך', עכ"ד...".

מבואר לנו יסוד נפלא, שגם אם הילד יתגורר במשך שנות חייו בכל מקום שהוא רחוק מההורים, עדיין קיימים בתוך לבו השורשים של האב, וכאשר יחזור למקומו יחזור לטבעיותו ולכוחות הנולדים בו שעברו אליו בירושה מאביו ואימו.

וכך מסיים את דבריו:

"וזה כוונת מורי הק' שאמר שכל אדם צריך לראות שבנו אחריו יוכל לומר 'אלוקי אבי', כדי שיהיה נשרש בקדושה בתולדה ויוכל להפך הרע שנתלכלך בו לטוב".

היוצא לנו מכל זה, שישנו אחריות עצומה לכל אב ואם לחנך את צאצאיהם במידות וכוחות טובים והגונים, באופן שיושרש בקרבם לעד, וכך יוכלו בניו לומר אחריו "אלוקי אבי וארוממנהו".

דבר האירה

הניסיונות ותועלתם

כל אב ואם שופך ומרבה בתפילות ובקשות שיזכו לזרע ברך ה', מבקשים ומתחננים "זכנו לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות", ומייחלים ומצפים שהכל יתנהל למישרים.

תודה לקל שעל פי רוב, מתחנכים הצאצאים בדרך טובה על צד היותר טוב. אלא שטבע האדם הוא, כי כאשר הכל הולך כשורה, אינו זוכר לתת שבח והודיה להקב"ה על כך, ורק כאשר הענינים מתחילים לחרוק קצת, או אז נזכר לבקש מה'.

אלא שיש לדעת, כי הניסיונות והקשיים הם חלק מהחיים, ותמיד יש לבקש על כך מחד, ולהודות על הטוב מאידך. הנה תיפקד כאשר יצאו בני ישראל ממצרים ועמדו על הים, כבר זכו לראות את גילוי השכינה - "ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בחי", כל אחד ואחד, מגדול ועד קטן, ראה גילויים נפלאים. לבטח היו מדמים אז, שכעת לאחר שעברו כל המרויים ושעבוד מצרים, תמו הצרות, ויתחיל להם חיים טובים ומאושרים. אך רצון ה' היה אחרת. וכעבור שלשה ימים מקריעת ים סוף כבר התחילו הניסיונות והקשיים. אף שכסף וזהב לא היה חסר להם כתוצאה מביטות הים, היה להם בעיות אחרות, ומיד נקלעו למצב שלא היה להם מים לשתות, ככתוב (שמות טו, כג) "ולא יכלו לשתות מים כי מרים הם", ושוב לא היה להם מה לאכול, והיה ניסיון עם המן, וכן נמשכו הלאה ניסיונות במשך ארבעים שנה עד בואם אל ארץ ישראל.

הסיבה לניסיונות הללו, מפורש כתוב בתורה "למען אנסנו הייך בתורתך אם לא", להכין את עם ישראל למצב של "אתה בחרתנו" שהקב"ה בחר אותנו לעם בהר סיני. וכך הוא תמיד, כי החיים הם מלאים ניסיונות, כאשר מסתנים ניסיון ראשון, מיד יבוא הניסיון שאחריו. רבינו הרמב"ן מסביר לנו יסוד על תועלת הניסיונות, וז"ל:

"ודע, שעיקר הניסיון שהקב"ה מנסה את בריותיו הוא כדי לפרסם את האמונה, אמונת התורה בעונש ושכר, ולקדש שם שמים בעולם שיכירו שכר העבודה והמצוה שהוא יתברך גומל את האדם או מענישו, הכל לפי המעשים".

וכאמור, כך היה כאשר נעשו ישראל לעם בצאתם ממצרים, שמיד התחילו הניסיונות, ומסביר הרמב"ן וז"ל:

"שהסיבה לכך הייתה, שכאשר החלו לבוא במדבר הגדול והנורא וצמאון אשר אין שם מים במחיתתם וצרכיהם, מנהגים אשר ינהגו בהם עד בואם אל ארץ נושבת, על מדתו או שייסרם בחקי המדבר, לסבול הרעב והצמא, לקרוא בהם אל ה', לא דרך תלונה ומשפטים, שיחיו בהם, לאהוב איש את רעהו, ולהתנהג בעצת הזקנים, והצנע לכת באהליהם בענין הנשים והילדים, ושינהגו שלום עם הבאים במחנה למכור להם דבר, ותוכחות מוסר שלא יהיו כמחנות השוללים אשר יעשו כל תועבה ולא יתבוששו".

הניסיונות הם נחלת חיינו בכל תקופה ובכל זמן! יש ניסיונות שונים, וגם בחיי היום יום ישנם ניסיונות, ותפקידנו אנו להשריש בילדינו את הכוח של עמידה בניסיון, ולומר שירה להקב"ה על הכל.

שבת שלום ומבורך הרב אלחנן רייזמן

למידים אנו מכך שני דברים:
א. תכנית קבועה - צריך לעשות סדר ולחיות עם תכנית קבועה, ואף מומלץ לכתוב את התכנית על הדף, כי כאשר כותבים תכנית על הדף רבים הסיכויים שהדברים יתבצעו.
ב. גמישות - יש לאדם לדעת שאף שיש לו תכנית קבועה מראש, צריך להיות גמיש ולפעול לפי המציאות

סיפור לשיבת גבאי הצדקה

היה

אלה עשרת ימי תשובה בימים של ירושלים של מעלה. ימים של עוני דוחק ומחסור, בהם הסתובבו דרדקים ובני תשחורת עטויי פיאות מגולגלות כשבטנם צמודה לגבם עקב רזון כפוי. מדי פעם הם שקדו על תלמודם מסתפקים בלחם צר ומים לחץ, אך מרוויים עצמם ממתיקותה של תורה וממעינות חכמתה השופעים, נוגסים בכל פה בחריפות ובפילפול של אותו לחם רוחני, בבחינת "לכו - הלחמו - בלחמו", ואין לחם אלא תורה.

אנשים אי-אז, היו מתגוררים בבתים קטנטנים וצפופים, ללא מים בברזים, ללא חשמל, וללא שאר מכשירי הקידמה של העולם המודרני, המהווים אמצעים לנוחות בכיבוס, בבישול ובשטיפת כלים ועוד.

היה יום כביסה.
היה יום אפיה.

היה יום שחיטה ומליחה, ולמרות הדוחק והמחסור היו פניהם של תושבי העיר בורקות מאור שבעת הימים, או משביבי האור הגנוז שהתפזרו להם - עוד מימי בראשית - בין סימטאות העיר שחבורה לה יחדיו. אותם שביבים עילאיים שסייעו לצורבי אותו דור להפוך לתלמידי חכמים, שירתם קודמת לחוכמתם.

ניסו בנות הדור הנוכחי רק לחשוב על כך, שצריך לשאוב מים מן הבאר כדי לשפות סיר תבשיל על הפתילה, שצריך לשפשף בגד בבגד עם אותה בורית קדמונית כדי להוריד כתמים, שלא לדבר על המאבק הסיזיפי להלבין חולצות לבנות... ואחר-כך להסעידי ולחלחל כמה יונקים בבית, ללא תאורה, כי הנפט נגמר ותם לו בפרימוס המפויית.

כן, את עשרת ימי תשובה באותם ימים, ניתן היה למשש באצבעות. כשאמרו "אני לדודי ודודי לי" אזי יכולת להבחין בהבעת פניהם של צעירים וקשישים כאחת, את "הגילו ברעדה", שמחים על כי בוודאי ריבונם עשה להם נס להתנוסס וכתבם לחיים בספר צדיקים, ומאידך אולי הם מן הבינוניים התלויים להם בחרדת הדין - על החבל הדק שבין החיים והמוות - בואכה יום הכיפורים.

הם ידעו לשלב בין חרדה לשמחה, ובין יראה לחדוות הלב, שהרי אין סתירה בין הדברים, אלא שאטום לבנו, מאה שנים אחרי, מלהבין זאת. אין ליחס זאת אלא לירידת הדורות, מה חבל.

///

ר' אבריימי אהרונוסון גבאי הצדקה של הכולל המרכזי, היה איש מסודר וישר דרך מאין כמותו. מעבר לגדלותו בתורה, הוא היה מסור לאברכי העיר בכל נימי נפשו. כאשר היו מגיעים אליו כספי החלוקה, או תרומות מתרומות שונות, הוא היה מחלק ממון זה בהתייעצות עם המרא דאתרא על מנת לא לקפח שכר אף ברייה. על אף היותו מטופל באשה צדקת ועשרה עוללים, היה מעלים את חסרונותיו מעיניו של רב העיר, כדי לא להנות - חלילה וחס מפרוטה שלא מגיעה לו. הוא לעולם האחרון בתור הנוקקים שאין לו סוף. הנה כי כן, מאחר והיה קפדן על זכויות האחרים, ומקפיד לתת להם כדי חסרונם, קימץ וקיציץ כמה שהיה מגיע למשפחתו, כך שמחזות הרעב בביתו היו מצויים תדיר. לא נחטא לאמת אם נגלה לכם, שילדיו היו מיזמינים גדולים בהתגברות על תחושת הרעב, הן בשתיה רבה של מים מחד, או שינה מוקדמת עם בטן מוקררת מאידך.

תלונות?

לא שמעו שם בין כותלי ביתו של ר' אהרונוסון, ההיפך, השמחה והעליצות לדבר מצווה היו מפכים שם תדיר, כמעין בשדה שלחין. צריך לשים דברים על השולחן. העובדה שקופות הצדקה והתרומות היו מסורות ביד של ר' אהרונוסון לא קנתה לו אוהדים רבים, למרות שהיה מפורסם בקנאותו לרווחת הפרט והכלל. אגב, זאת למודעי, כי כספי החלוקה לאברכים היו עד כדי מחצית או שלישי כדי מחייתם, ותו לא, ולכן הרעבון תקע שם יתד לא נאמנה.

מיד אחרי ראש השנה, בצום גדליהו, חולקו המעות לאברכים בתוספת מספר ביצים כמה קילוגרם קמח וכד שמן, תרומת גביד חשוב שהגיע מצפת.

במוצאי הצום נכנס לביתו של הגבאי ר' אהרונוסון אחד האברכים ופניו עגומות עליו.

"שב בבקשה", ביקש הגבאי.
"לא תודה...".

"מה אוכל לעזור לכבודו?" שאל הגבאי.

"אני במצב קשה, קשה מאד. התמיכה שקיבלתי היום איננה מספקת, הרעב קשה מנשוא בבית, ועם מעט הפרוטות שקיבלתי ממך העברתי לחנווני שכן עדיין אני חב לו סכום עתק... והחנווני הודיע לי, שאינני יכול עוד לרכוש מזון בהקפה, והעוללים שואלים ללחם. אולי ר' אהרונוסון תוכל להכפיל לי את המילגה "התחנן האברך..."

ליבו של ר' אהרונוסון נשבר בקירבו. הוא הכיר את מצבו של האברך, אך ידע כי הקופה ריקה וכיסי המרא דאתרא אף הם נותרו ללא קומץ פרוטות לשעת חרום. אך כדי לסבר את עיניו ואוזניו של האברך הדחוק, הוא ניגש לקופת הצדקה וניענע אותה. אף רחש, אף לא צילצול של פרוטה נשכחת לא עלה מקופסת הפח המחלידה.

"צר לי אחי ורעי, אין לי מה לתת... צר לי... פשוט אין".
מה לעשות אחים יקרים, שלא נדע ולא נחוש לעולם דקדוקי עניות מה הם, שהרי העניות לעיתים מנוולת, אך המילים "צר לי... פשוט אין", עוררו רתיחה פנימית נוראה בקירבו של האברך מר הנפש. הוא הזדקף מלוא קומתו הסיי ידו לאחור וסטר סטירה מצלצלת ומכאיבה, על לחיו של הגבאי ר' אבריימי אהרונוסון. סטירה שהדיה נשמעו עד מעבר לסימטה האפורה בואכה תחנת הדליז'נסים.
"והסוטר כסוטר לועה של שכניה" מיד לאחר שסטר, סבב על צירו בכעס ועזב בטריקת דלת עצבנית את ביתו של הגבאי ההמום.
שתי דקות לקחו לר' אהרונוסון להתעשת, ומיד כשנגרע אף ושעט במלוא כוחו במורד הסימטה. לא הרחק מכיכר העגלונים, הוא פגש באברך הנסער, וביקש ממנו: "אנא יקירי, המתן לי על מקומך עד שאשוב. אנא, אל תלך".

האברך הנסער נעצר, והתיישב על גדר אבן סמוכה.
ר' אבריימי אהרונוסון לא נח לרגע. הוא דפק בזריזות על כמה מדלתותיהם של סוחרי העיר. והתחנן לקבל מהם הלוואה. המאמץ היה כדאי ומוצלח. אחרי פחות מחצי שעה הוא חזר בזריזות לכיכר העגלונים, ופגש שם באברך מר הנפש שמירר בבכי.
"קח, יקירי, הנה התמיכה הכפולה שביקשתי, עם עוד תוספת נכבדה, שיהיה לכם ברווח, זו לא הלוואה זו מתנה גמורה".
האברך נרעד ומופתע הפטיר "סליחה" מבויישת, הרכין ראשו ופנה לדרכו.

ר' אבריימי אהרונוסון נשם לרווחה וצעד לאיטו לעבר ביתו, נע בין צלליות לוחשות לבין כתלים מושחרים ומאובקים, בעיר של תורה מופלאה ועניות נוראה.
"ריבוננו של עולם" מלאו עיני דמעות של טוהר וזון מן הבריכה העליזנה של מקור כל הברכות: "אבא שבשמים, סלח לי ומחל לי על שפגעתי בבנך היקר, שהוא בן תורה וכן עליה מן המובחרים שבעיר. אינני נחום איש גמזו, אך אוי לי ואבוי לי, על כי לא היה בלבי וברוחי לדון אותו לכף זכות. על כי העניות האיזמה העבירה אותו על דעתו. איך נתתי ידי לכך שייכשל ויטור לי, כמה גרוע ושפל אני. אבא שבמרומים, אילו הייתי בן עלייה הייתי צריך לאמוד את סבלו, ועוד לפני שיטור לי לצאת לרחובה של עיר ולהביא לו את שביקש. אני חוזר בתשובה שלימה".

סב על עקבותיו הגבאי ר' אבריימי אהרונוסון, ומיהר לעבר ביתו של האברך, דפק על דלתו, וכשזו נפתחה ביקש ממנו "סליחה" חוצבת שבעה רקיעים, על כי גרם לו סבל כה מעיק וקשה.. "סלח ומחל לי אחי ורעי, סלח לי, כדי שיסלח לי גם אבינו שבשמים ותודה לך שסטרתי לי והעמדת אותי על מקומי".
ומעתיקי השמועה שבאותו דור מספרים, שהשטן באותה שנה לא קיטרג אלא בלם פיו ארוכות. וכי מה יוכל לומר?

קובי לוי-

אחת שיאלתי

מאוצרותיו של הרה"ג יצחק זילברשטיין

לקוח מתוך סדרת הספרים "אחת שאלתי" מאת המחבר הרב ארז חזני

רכב מן השמים

לחם מן השמים (שמות ט"ז, ד')

בדייק אז הגיע למקנה ברכבו יהודי יקר נוסף - איש עסקים המקנה במדות טובות, נסים שמו.
 ראובן, שהבחין כי נסים נוסע ברכב מדגם חדיש, שאלו: "מה עשית ברכב המשפחתי הישן שלך?". נסים השיב שבכונתו להעמידו למיניה, ואז הציג לו ראובן [כשליצדו עדין עומד אברהם ועוסק בעטיפת מכונתו הקרפטת]: "מדוע לא תתן את הרכב לאברהם, כ... מעשר כספים?"
 נסים השיב לאלתר בחיב, ושאל: "מיהו האברך שאוכל להעביר לו את הרכב?"
 "הנה הוא לפנינו", הציב ראובן על אברהם... נסים שלף לאתר מכיסו את מפתחות הרכב, ומסרם ליד אברהם!
 כך יצא שאברהם, שהחליט לותר לפני רגעים ספורים על רכבו של ראובן, זכה כעת, בהשגחה מפלאה, ברכב יקר פי חמשה!

אברהם הנו אברך תלמיד חכם השקוע ראשו ורבו בתורה. לצורך הבאת ילדיו למוסדות למוד מצוינים, הוא נאלץ לרכש רכב, אך מכיון שאין לו כסף מיותר, רכש רכב מדגם ישן. במשך הזמן התגלו הרכב עוד יותר, שמשתו האחורית נשברה, וגם אחד מחלונותיו לא ניתן לסגירה... בימי החורף הסוערים חדרו פנימה גשם ורוח. השאהות ברכב היתה בלתי נסבלת, ולכן נהג אברהם לסגור את הפתחים באמצעות יריעות נילון עבות.
 ביום ששי אחד, בו שרר מזג אויר סוער במיוחד, יצא אברהם מהמקנה, והבחין שיריעות הניילון העוטפות את מכונתו עפו ברוח החזקה. הוא החל להדביקן, ותוך כדי כך הבחין במברו ראובן, שהגיע למקנה ברכב חדש.

"מה עשית ברכבך הישן?" שאל אברהם את ראובן. הלה השיב שנסה למכרו אך לא הצליח. "יש לי רעיון בשבילך", הציג אברהם, "אולי תתן את הרכב לאברהם עני, בתור מעשר כספים".

ראובן הסכים. הוא היה בטוח שפגנת אברהם היא שאת רכב המעשר הוא רוצה לעצמו, לנכח מצוקתו הגדולה. אך פאן נכונה לו הפתעה; אברהם הציג לו להעניק את הרכב ליהודה, אחד מעניי השכונה, שרכבו יצא לאחזונה מכלל שמוש. "וכי אינך צריך רכב לעצמך?! - תמה ראובן בפני אברהם - מדוע הנך רוצה להעביר את הרכב לאחרים?!"
 תגובת אברהם היתה: "נדאי שאני זקוק לרכב, אבל מצוקתו של ידי העני, שברשותו אין רכב כלל, נוגעת לי לא פחות...". ראובן נדהם לנכח מעשה היתגר הפוליא של חברו.

ובכן, אברהם התקשר אל יהודה וספר לו בהתלהבות: "יש פאן נדיב צדיק שמוכן לתרום עבורך את רכבו...". לשמע הבשורה המרנינה הרעיון יהודה על ראובן ברכות והודאות, והוסיף לציין כי הרכב יגיע לו רבות בהבאת ילדיו למוסדות התורה ולהגעה מהירה יותר לבית המדרש. ראובן סכם עם יהודה בטלפון אודות העברת בעלות הרכב, והשיחה הסתיימה.

בעקבות המעשה המרגש התעוררה אצל אברהם ורעייתו שאלה מעניינת; לאחר שקבל את הרכב מנסים, חשב אברהם שלנכח מצוקתו הכספית, אולי כדאי לו למכר את הרכב ולרכש בחצי המחיר רכב פשוט יותר, וכך לזכות ביתרת הפסד. אלא, שאשתו הביעה מרת רוח מהרעיון. היא טענה שרכב שהגיע בהשגחה כל כך מפלאה לא כדאי למכר... ביצד אפוא ראוי שיקנה? ברור שמן הדין אין אסור למכר את הרכב, אך עם זאת, הואיל והוא הגיע אל אברהם בהשגחה פרטית מפלאה, כדאי להשאירו אצלו, לראות בו יום את חסדי הבורא, ולהודות לשמו יתברך! כמו כן, ברכב זה יש זרון והמחשה ליסוד שהמותר לאחרים לא יפסיד לעולם, אלא נהפך הוא, רק ירויח! ונאמרו בפרשתנו: "הנני מקטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו", ומכאן ה"אברבנאל", שבני ישראל נצטוו שלא לעשות "מסחר" במן ולמכרו לאחרים, אלא ללקטו כדי יום ביומו, ובכך לראות בלחם-הנסי את השגחת הבורא וחסדיו. בדומה לזאת נתן לומר גם בענייננו...

החיזוק השבועי

מהרב. אמר האדמו"ר: "חבל מאוד, ישנם עוד כמה וכמה יסודות בעבודת ה' שרציתי ללמדך. אחד מהם - דע לך כי הנני מחזיק בביתי כלב, כדי ללמוד ממנו מוסר...". התלמיד הופתע. "מהו המוסר שהרבי לומד מהכלב" - שאל, והרבי הסביר: "הבט! אני הרי בעליו של כלב זה, ומה אני נותן לו לאכול? לא מאכלים משובחים, ואף לא מאכלים פשוטים. הוא זוכה לקבל ממני את שאריות המזון המקולקלות שאינן ראויות לאכילת אדם, עצמות נטולות בשר - מאכלים שריחם הרע נודף למרחוק, והכלב ומשרתני באנמנות. מצידו - כולו מלא הכרת הטוב כלפי. רץ כל היום סביבי, מלקק אותי" על אחת כמה וכמה - סיים הרבי - "כשבורא עולם נותן לי מאכלים טובים ומזינים, לא ישנים ולא מקולקלים, כמה עלי לרוץ אחרי, לעשות כל מה שיבקש ממני ולהיות נאמן לו בכל ליבי!" כשרואים איפוא, את הכלב אוכל מאכלים מקולקלים שנותן לו בעליו, ועם כל זאת הוא כה נאמן לבעליו - דבר זה מעורר אותנו לומר: בואו נשתחוה ונכרעה נבכרה לפני ה' עושנו".
 (ומתוק האור)

בספר ' בשם מרדכי' מובא מעשה באדמו"ר רבי משה לייב מוסאסוב זצ"ל.
 האדמו"ר היה מפורסם מאוד במעשי פידיון השבויים שפעל במסירות נפש. אחד מתלמידיו, שביקש ללמוד מהנהגותיו בקודש בלילות, החליט לעקוב אחריו. בתחילת הלילה ראהו מחליף את בגדיו ההדורים בבגדי כפרי פשוט ויוצא ליער, שם התפלל שעה ארוכה וערך תיקונים לנפשו. בתום העבודה הממושכת שב הצדיק לעיירה, והנהגה לתדהמתו רואה התלמיד שבהגיעו לביתו יוצא לקראתו כלב, רץ אליו ומתחנך בו. מחזיק כלב בביתו?! אם כן - אחפש לעצמי רבי אחר! התלמיד הודיע עד עמקי נשמתו: ' היתכן?! הרבי הקדוש אומנם, לנתק באופן מוחלט את הקשר עם האדמו"ר - זאת לא רצה אותו תלמיד, על כך בא למחרת בבוקר להיפרד ממנו. כמובן, הוא לא תיכנן להזכיר את עניין הכלב ואת הקשר שלו לעזיבתו, רק להחליף עימו כמה מילות פרידה.
 פתח התלמיד ואמר: " כבוד הרב, ברצוני לעזוב ולנסוע הביתה, באתי

ניתן לקבל את העלון בכל שבוע במהדורת האימייל
 בשליחה בקשה לכתובת -
025806335AA@gmail.com

לרכים

זמני השבת			
ר"ת	יציאה	כניסה	
18:26	17:47	16:32	ירושלים
18:22	17:48	16:46	תל אביב
18:22	17:46	16:36	חיפה
18:26	17:50	16:50	באר שבע

העלוך טעון גניזה

מנהיג

מעלתם של מנהיגי אמת נבחנת במידת התמסרותם לכלל

אולם, על מנת שיוכל הנביא להעניק מברכתו לשואל ולכוון את תשובתו כראוי, צריך שיתקיים ביניהם קשר נפשי של אהבה, חיבור פנימי של אכפתיות. כעין מה שמצינו אצל יצחק שלפני מסירת הברכות ביקש למשש את המתברך, וכן נהג יעקב שביקש להניח את ידיו על ראש אפרים ומנשה בעת שמברכם.

בשני המקרים הללו הקשר הנפשי הוא מובן, שהרי מדובר באהבת האב ליוצאי חלציו, אך כאשר מדובר באדם שאמור להעניק מברכתו ועצתו לכל אחד מישראל, כיצד אפשרי שיחוש את הקשר הנפשי הזה כלפי כל שואליו? מי הוא זה הראוי ומסוגל לעמוד בדרישה גבוהה כזאת? רק אדם שהוכיח במעשיו כי כלל לא אכפת לו מעצמו, וכל רצונו הוא רק להיטיב עם הציבור.

כל אותן השנים שהנהיג אהרן את ישראל בחשכת השעבוד, לא להנאת עצמו עשה כן, אלא משום שנוכח כי הוא המתאים ביותר לתפקיד. ברגע שהוא מתבשר כי בשלב זה של גאולת מצרים משה מתאים יותר לתפקיד, הרי שבלי שום היסוס הוא מעביר את ההנהגה לידי משה מתוך שמחת הלב. הרי כל ההנהגה הזו לא נועדה אלא לשרת את הכלל, ואם לכלל טוב יותר שיהיה מנהיג אחר, למה שישאיר לעצמו את התפקיד, ולו עוד רגע אחד?

ויתורו של אהרן על ההנהגה מוכיח, כי הוא האיש הראוי לשאת את חושן העדות - לא בתור שכר בלבד, אלא כעמידה בדרישות הסף.

אפשר והמענה של משה רבינו לנדיבות ליבו של אהרן הוא בפרשת תצווה. כידוע, מתייחדת פרשה זו בכך ששמו של משה כלל אינה נזכרת בה, והסברים שונים ניתנו לדבר. אפשר כי כשם שפרש אהרן מההנהגה הבלעדית של בני ישראל עם שובו של משה, בסוף פרשת שמות, כך גם משה פורש מפרשת תצווה, ואינו נזכר בה שעה שאהרון מתחיל בה את עבודתו הקדושה ככהן גדול.

בעם ישראל, מעלתם של מנהיגי אמת נבחנת במידת התמסרותם לכלל. אין הם נוטלים טובה לעצמם ולא רואים בשררה אמצעי לגריפת כבוד. כל עניינם הוא רק למען טובת העם. רואים הם בשררה עול ולא מעמד, ובהזדמנות הראשונה שבה יופיע מי שמתאים מהם לתפקיד, ימסרוהו לידו בשמחה. לפיכך ניתן לסמוך על שיקול דעתם וטוהר מניעיהם שכל מעשייהם לשם שמיים וזוכים הם לסייעתא דשמיא למתן המענה הנכון.

המאבק הקשה מול פרעה תם ונשלם. בני ישראל זוכים לראות את משעבדיהם מוטלים מתים על חוף הים, ובכך נעקרים מליבם סממני העבדות האחרונים. לאחר קריעת ים סוף הסתיים שלב השעבוד, ומעתה יכולים בני ישראל להתחיל להתכונן לשלב הבא - קבלת התורה.

המנהיג שמוביל את בני ישראל ברגע נפלא זה הוא משה רבינו, ולא נשמעה שום תלונה מצידו של אהרן, שלכאורה נפקד מקומו בעת שירת הים. הן במשך שישים השנים מאז ברח משה רבינו ממצרים ועד שובו להתייצב בארמון פרעה, מי שנשא בעול ההנהגה והוביל את בני ישראל בזמני השעבוד הקשים ביותר, היה אהרן הכהן. אחרי מסירות נפש כזאת, קשה לחשוב על אדם הראוי יותר ממנו להוביל את בני ישראל בצאתם מעבדות לחירות. מי שהיה איתם בזמני החושך, מן הדין שיזכה להנהיגם בזמני האור.

לפיכך היסס משה רבינו בשובו למצרים פן תפגעו שליחותו במעמדו של אחיו. ואולם הקב"ה מרגיעו ומבטיחו: "גם הנה הוא יצא לקראתך וראך ושמח בלבבו". לא די שאהרן יוצא לקראתך להקביל את פניך, אלא גם בחדרי הלב הגלויים רק ליושב במרום, גם שם חש אהרן אחיך שמחה וקורת רוח על בואך.

נדיבות לב שכזו אינה דבר מובן מאליה. טבעי לאדם שיחוש כי אחרי הנהגה ממושכת ראוי לו לקבל כפרס את המשך ההנהגה. יתירה מכך, דווקא הניסיון הממושך וההיכרות עם הציבור אמורים להעניק לו יתרון מול כל מנהיג פוטנציאלי אחר.

אולם, לא די לא די שליבו של אהרן לא נקפו על הפסד מעמדו, כביכול, אלא הוא מעביר את ההנהגה לאחיו מתוך שמחת הלב. על כן אמרו רבותינו: "אמר רבי שמעון בר רבי יוסי: הלב ששמח בגדולת אחיו ילבש אורים ותומים, שנאמר (שמות כח, ל) 'זהו על לב אהרן'. כיצד מתקשר שכר זה עם המעשה הטוב שעשה?"

פירוש נאה לכך נתן רבי ידעיה בן אברהם הפניני הַבְּרָשִׁי, מחכמי צרפת בתקופת הראשונים. נשיאת חושן המשפט מחייבת מדרגה מסוימת של נבואה, שכן החושן הכיל בתוכו את האורים ותומים שבאמצעותם היה הכהן הגדול משיב לשאלות. וכדברי הרמב"ם: "כיצד שואלין? עומד הכהן ופניו לפני הארון, והשואל מאחוריו... ואינו שואל בקול רם, ולא מהרהר בלבו, אלא בקול נמוך, כמי שמתפלל בינו לבין עצמו. ומיד רוח הקדש לובש את הכהן, ומביט בחושן, ורואה בו במראה הנבואה: 'עלה' או 'לא תעלה' באותיות שבולטות מן החושן כנגד פניו" (משנה תורה, הלכות כלי המקדש 1, יא).

טבעי לאדם
שיחוש כי אחרי
הנהגה ממושכת
ראוי לו לקבל
כפרס את המשך
ההנהגה

עמוד 11
מציא את ההבדלים
ערכים לילדים

עמוד 6
ממ"ד של תהילים
הניצוץ היהודי

עמוד 5
שירה בגלות
הרב דוד ברורמן

עמוד 4
אתם תחרישון-דיענד או אידיאל?
הרב צביאל בן צור

אקטואליה בפרשת השבוע

הרב אהרון לוי

באחד במרץ 1953 למנינם, שחרר יוסף סטלין את שומרי ראשו ונכנס לחדרו.

למחרת בבוקר, שלא כהרגלו, משרתיו האישיים לא שמעו ממנו דבר, והבינו שמשוה קרה. אך האימה שפיזור סביבו הרודן עשתה את שלה, והם לא העזו להיכנס לחדרו. במקום זאת פנו לשומרי הראש, שגם הם לא אזרו אומץ

להפריע את מנוחת ה'בוס' ללא רשות.

או אז הוזעקו למקום ניקיטה חרושצ'וב וגאורגי מלנקוב, חבריו הקרובים ביותר של סטלין באותם ימים.

כשפתחו השניים את דלת חדרו, מצאו את סטלין שרוע על הרצפה, אבל אפילו חבריו הקרובים לא העזו לגעת בו.

במקום להזעיק את רופאו, הם הורו לכולם לצאת מהחדר ולהניח לסטלין להמשיך 'לישון'.

למחרת בבוקר, כשהגיעו הרופאים, התברר כי סטלין לקה בשבץ מוחי, אך זה היה כבר מאוחר מדי. הנזק היה בלתי הפיך.

צחוק הגורל הוא שדווקא האימה שהטיל סטלין בסביבתו, בניסיון להתגונן מפני התנקשות אפשרית, היא שמנעה ממנו טיפול רפואי שעשוי היה להציל את חייו.

אילו התבקשו ראשי מנגנוני הביון במערב באותה תקופה לספק הערכה כיצד יסיים סטלין את חייו, מן הסתם היו מהמרים על התנקשות, או אפילו הפיכה.

האפשרות שדווקא האימה שטיפח סביבו היא שתביא למותו, הייתה ללא ספק גורמת להם לגחך.

פרשה דומה אירעה בברית-המועצות ארבעים שנה לאחר מכן, וגם אז נכשל המודיעין המערבי בתחזיותיו.

אילו נשאלו שירותי הביון במערב בעיצומה של המלחמה הקרה במאה העשרים, אם וכיצד תקרוס ברית-המועצות, ככל הנראה היו משיבים שהסבירות לכך נמוכה, ואם בכל זאת יתרחש הבלתי ייאמן, יהיה הדבר כרוך באסון עולמי המלווה בשפיכות דמים בלתי נתפסת.

אילו סיפרנו להם כי ברית-המועצות עתידה לקרוס ללא ירייה אחת, מן הסתם היו פורצים בצחוק מתגלגל, ובצדק. מי היה מעלה על דעתו שדווקא הכלכלה הקומוניסטית שבשמה ולמענה

לא הגורל צוחק

מי באמת הרג את סטלין? מה כדאי לברר לפני שמהנדסים את העתיד? מה היה קורה לו הקומוניסטים היו מבינים עברית, וכיצד זה קשור ליציאת מצרים?

נרצחו עשרות מיליוני בני-אדם, ושעל-פי חסידיה הייתה אמורה להיות החזקה בעולם - דווקא היא תמוטט את השלטון הקומוניסטי?

במבט לאחור מתברר שסיבת מותו של סטלין הייתה גם הסיבה להתמוטטות הקומוניזם.

תהליכים אלו אינם חדשים, והיה ניתן לצפות אותם מראש משום שהתקדים להם מופיע בפרשת השבוע.

במקום להזעיק את רופאו, הם הורו לכולם לצאת מהחדר ולהניח לסטלין להמשיך 'לישון'.

בפרשת בשלח מתארת התורה שני אירועים שפקדו את בני ישראל, ומהם למדו על מגבלות החשיבה האנושית.

האחד התרחש בים סוף, והשני במרה.

בים סוף חזו בני ישראל כיצד גייסות מצרים, גאוות פרעה, טובעים במים שבהם גזר "כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו" (שמות א, כב).

האם בזמן שעבודם העלו בני ישראל בדעתם שדווקא המים שבהם ביקשו קלגסי פרעה ליישם את הפתרון הסופי לבעיה העברית - הם אלו שיביאו בסופו של דבר להשמדתם?

כך קרה גם במרה, שנאמר: "ויבאו מרתה ולא יכלו לשתת מים ממרה כי מרים הם... וילנו העם על

משה לאמר מה נשתה: ויצעק אל ה' ויורהו ה' עץ וישלך אל המים וימתקו המים..." (שמות טו, כג)

על השאלה איזה עץ הורה לו הקב"ה להטיל אל המים, משיבים חז"ל במדרש:

"ר' יהושע אומר: של ערבה היה, ר' נתן אומר: הרדופני מר היה, ר' אלעזר המודעי אומר: של זית היה - ...מכל מקום מר היה.

"ר' שמעון בן גמליאל אומר: בא וראה כמה מופלאין דרכיו של הקב"ה יותר מדרכי בשר ודם. בשר ודם במתוק מרפא את המר. אבל הקב"ה במר מרפא את המר. אמר לו הקב"ה למשה: לא כך הוא אומנותי אלא במה שאני מכה בו אני מרפא, הואיל ואלו המים מרים, אני מרפאן בדבר מר". (תנחומא בשלח כד)

אילו נועץ משה בבני ישראל באשר לסוג העץ שבו ניתן להמתיק את המים, האם היו מעלים בדעתם שדווקא העץ המר ימתיק את המים המרים?

על ים סוף ובמרה למדו בני ישראל כי תשועת ה' אינה כפופה לחוקיות הטבעית ולשכל האנושי. שם למדו כי דווקא הבלתי מתקבל על הדעת טרף את הקלפים ושינה את מצבם מהקצה אל הקצה.

ידיעה זאת נדרשו בני ישראל להפנים לפני מעמד הר סיני, כדי שיהיו נכונים ומסוגלים לקבל את התורה. זאת כדי שאם יתהו כיצד ייתכן שתורה כה מגבילה תהפוך אותם לבני חורין, יזכיר להם משה את ים סוף ומרה, להזכירם שתורת ה' אינה כפופה לכבלי ההיגיון, וכשם שהמים - תקוות מצרים - הביאו לחיסולם, והעץ המר דווקא המתיק את המים, כך תורה שלכאורה מגבילה את הרצון יכולה להיות הפתח לחירות אמיתית. להזכירם, שגם אם התורה נראית מרה, כשחיים על פיה - מתיקותה מתגלה.

ללמד שבכל מה שקשור להנהגת ה', הבלתי אפשרי - אפשרי בהחלט, והנראה כמגביל יכול לשמש כמתכון לחירות אמיתית.

לכן אירועי ים סוף ומרה התרחשו לפני מתן תורה. בלעדיהם, גם אם היו בני ישראל מקבלים את התורה, הייתה קבלתם מאונס ולא מרצון. והערה לסיום.

הרוסים לא צפו את אופן מותו של סטלין ואת קריסת הקומוניזם, משום שלא הכירו בבורא ובהשגחתו, ולכן הם "כנו אירועים אלו - 'צחוק הגורל'".

בתנ"ך שבו כפרו נכתב שלא הגורל צוחק, אלא ההשגחה - "יושב בשמים ישחק ה' ילעג למו" (תהילים ב, ד).

מאירועי ים סוף ומרה עלינו ללמוד כי כאשר אנו מתיימרים לתכנן את העתיד, ועומדים בפני החלטות הרות גורל, מוטב שנוכח כי גורם אחר מנווט את מסעות חיינו: "מה' מצעדי-גבר כוננו ודרכו יחפץ" (תהילים לו, כג).

כשריף-כה משה קטן
כשריף-כה משה קטן
פרויקט פסיחות
הצטרפי גם את ללימוד טלמוני קצר וחד שבועי עם בוגרת ערכים
050-411-9593

לתגובות, הנצחות והערות - מערכת: 072-3303580 alon@arachim.org

© כל הזכויות שמורות // העלון הופק ע"י מחלקת דיגיטל ערכים בשיתוף מחלקת בוגרים
עורך ראשי: הרב משה לנדאו // עורך משנה: יהודה פרידמן // עיצוב גרפי: ג. רובינשטיין

נקדת מבט

הרב משה לנדא

פורים סרגוסה

למי שביקש יותר מפעם אחת בשנה

"ויהי בימי המלך סרגוסאנוס מלך אדיר וחזק היה..." כך נפתחת מגילת 'פורים סרגוסה'.

הסיפור התרחש כמה שנים לפני גירוש היהודים מספרד. בעיר סרגוסה חיו כחמשת אלפים

משפחות של יהודים, שהתחלקו לשתיים עשרה קהילות מפוארות. המלך רחש כבוד רב כלפי נתיניו היהודים, וגם הם רחשו לו. בכל פעם שהיה המלך מגיע לסיור בשוק היהודים, היו בני הקהילות עורכים תהלוכת כבוד עבורו, ובעיצומה של התהלוכה אף היו מוציאים מכל בית כנסת שלשה ספרי תורה לכבודו.

בסך הכל היו שם שלשים ושישה ספרי תורה בנרתיקי כסף זהב, עם רימונים ותפוחי כסף עליהם, שיצאו לשוק לכבוד המלך. יום אחד החליטו דיני הקהילות, שלא ראוי להוציא ספרי תורה קדושים כדי לכבד מלך עובד אלילים. במקום זאת, יכינו לכל קהילה שלשה נרתיקים של ספרי תורה מקושטים... אבל ריקים. בלי ספר התורה בתוכם.

בין שרי המלך היה יהודי משומד בשם חיים שאמי, המכונה מרקוס. בתקופה האחרונה,

גידל המלך את מרקוס מאד. מרקוס, מצידו, לא בחל באמצעים כדי לשאת חן בעיני המלך, ולזכות לאמונו וכבודו.

היה זה עוד יום בו המלך יצא אל שוק היהודים, והתהלוכה, ועמה ספרי התורה יצאו לכבודו. מששבה התהלוכה המלכותית לארמון, שחו השרים בהתרגשות, והתפעלו בקול מהכבוד הרב שהיהודים חולקים למלך. המלך סרגוסאנוס חייך בזחיחות, ושיבחה את נתיניו היהודים הנאמנים לו. אבל מרקוס קלקל את האווירה החגיגית: "לא יתכן שהיהודים יוצאים עם ספרי תורה אמיתיים. ברור לי שהנרתיקים ריקים". הוא אמר.

המלך האדים, ועיניו ירו זיקים. והיועצים כמו תמיד, היו שם. "מחר בבוקר נפתיע את היהודים, ונעבור שוב בשוק. כשהם יוציאו את ספרי התורה נבקש לפתוח אותם. אם מרקוס צודק והנרתיקים ריקים... אחת דינם. מוות! את בית תפילתם נשרוף, ואת נשיהם וטפם ניקח לעבדים".

"בלילה ההוא..." ממשיכה המגילה, "נודדה שנת אפרים ברוך, שמש אחת הקהילות..." בחלומו הוא רואה איש הדור פנים עם זקן לבן ארוך. "רוץ מהר לבית הכנסת" אמר לו האיש, "ומלא את הנרתיקים הריקים

בספרי התורה. מהר אל תתעכב. ואל תספר לאיש על החלום". כמו אפרים ברוך, גם שמשי הקהילות האחרות חלמו בדיוק את אותו החלום. קמו הללו ממיטתם החמה, רצו בלאט אל בית הכנסת החשוך, הכניסו את ספרי התורה לנרתיקים, והתגנבו חרש אל ביתם. על דבר החלום, לא סיפרו לאיש.

ויהי בבוקר, הגיע המלך בהפתעה לשוק. כמו תמיד יצאה תהלוכת הכבוד, ועמה נרתיקי ספרי התורה לקראת המלך. ופתאום, בעיצומה של התהלוכה החגיגית, ביקש המלך שיפתחו את הספרים, כי מעוניין הוא לראות במו עיניו מה כתוב בספר התורה של היהודים. שרי המלך החליפו ביניהם מבטים רבי משמעות, מרקוס המשומד לא הסתיר את חיובו הרחב.

רבני הקהילה והדיינים רעדו מפחד. עשרות פעמים יצאו הם לכבוד המלך עם ספרי התורה, ומעולם לא ביקש המלך לראות את הספרים עצמם. והנרתיקים הרי, ריקים... מה יהיה עכשיו? ברירה לא הייתה להם. בדיים רועדות פתח אחד הדיינים את הספר אותו נשא... וראו זה פלא, בנרתיק היה טמון ספר תורה! בראש העמוד שנפתח, התנוסס הפסוק: "ואף גם זאת, בהיותם בארץ אויביהם, לא מאסתים ולא געלתים כי לכלותם להפר בריתי אתם כי אני ה' אלוקיכם". (ויקרא כו, מד)

הקלה שטפה את הקהל. פניו של המלך אורו, והשרים החלו להתלחשש ביניהם. מרקוס המשומד לא התיימש. הוא ביקש שיבדקו גם את שאר ספרי התורה. כל הנרתיקים האחרים נפתחו גם כן. גם בתוכם היו ספרים. מרקוס המשומד נתלה על העץ, וגופתו נזרקה לאשפה. את בשרו אכלו הכלבים ואת עצמותיו שרפו באש. וחמת המלך שככה.

בסופה של מגילת פורים סרגוסה תועד, כי קיבלו עליהם היהודים לחגוג את יום הפורים של סרגוסה, שחל בי"ז וי"ח בשבט, במשתה ושמחה, קריאת מגילה, משלוח מנות ומתנות לאביזנים.

עם ישראל נמצא באחת מהתקופות הקשות, ואם לא כך, באחת התקופות המכריעות. אמונתנו שפורים יכול להיות בכל מצב ובכל זמן. אם רק נתחזק, נאמין ונתפלל.

מי אמר שפורים רק פעם אחת בשנה? פורים סרגוסה שמח.

חז"ל האמין בה:

פורים איננו חג, ואינו אסור במלאכה. כוונתו בעיקר להזכיר את מפלת המן למינים של זמננו.

(רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל, בתשובה לטענת הגמון שפורים הוא חג של שנה ונקמה.)

3 מתוך הפרשה

הרב ישי וליס

1 "ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלוקים דרך ארץ פלשתים" (יג, יז)

שאלה: רש"י מפרש: "כל ויהי לשון צער, אף כאן אמר פרעה ואי לי ששלחתי את ישראל מעבדתי". שוטה שבעולם, כמה צער וייסורים נגרמו לך, וכמה

עוגמת נפש. במקום לומר 'ברוך שפטרנו', אתה אומר 'ואי ורודף אחרי ישראל?'

תשובה: הרמב"ן אומר שזהו אכן הנס הגדול שהיה בניסי מצרים. משל למה הדבר דומה, לבנו של מלך שחטא לפניו וברח אל מכרו משכבר הימים היושב בעיר. שלח המלך למכרו שיחזיר את בנו, אך הלה סירב. שלח אחריו שוטרים, ועדיין היה מסרב. הזהירו כי יבוא אליו בראש צבא וייטול את בנו, ועדיין התמיד הלה בסירובו. בסוף בא המלך עם צבאו, השמיד את ביתו של האיש, והוציא את בנו. בכה האיש ואמר: 'אינני מצטער על ביתי שחרב, אלא שעד עכשיו הייתי חשוב בעיני המלך והיה שולח לי שליחים, אבל מעתה אין לי יותר קשר לבית המלך. כך פרעה אמר "וי לי ששלחתי את ישראל. עכשיו אין אני חשוב אצל הקב"ה כלום".'

2 "וישע ה' ביום ההוא את ישראל מיד מצרים ויאמינו בה' ובמשה עבדו" (יד, ל)

שאלה: האם תחילה באה הישועה ואז מאמינים בהקב"ה, או שתחילה מאמינים, ובזכות האמונה הקב"ה מושיע את ישראל?

תשובה: אישה אחת באה לפני ה'שר שלום' מבעלזא, ובפיה בקשת ישועה. אמר לה הצדיק: "העיקר זה האמונה בה". השיבה האישה: "רבי, תחילה כתוב 'וישע' ורק אז כתוב 'ויאמינו בה'". אם תהיה לי ישועה, אין לי ספק כי תהיה לי אמונה". נענה הצדיק ואמר: "מעולם לא ניצחני אדם אלא אישה זו", וברך אותה בישועה.

ועדיין, צריך לזכור, שהקב"ה לא חייב לנו כלום, ולאבא מותר להגיד גם לא'.

3 אקטואליה: קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף. ידוע כי ההוצאות הגדולות הקשורות לנישואין מכבידות מאוד על המשפחות.

האם זו הדרך?

תשובה: ישנם דברים שאינם הלכה, כי אם מוסכמה חברתית. כולנו זוכרים שבתקופת הקורונה נערכו חתונות שמחות למרות שנעשו בצמצום חומרי. השינוי צריך לבוא מהציבור. הקמת בית נאמן בישראל הוא בוודאי אירוע משמעותי שראוי לחגוג אותו בצורה מכובדת, אך מכאן ועד לניקור עיניים ובזבוזים מיותרים, אכן הדרך ארוכה.

(מתוך התוכנית 3 מתוך הפרשה עם הרב ישי וליס)

הניצוץ היהודי

ממ"ד של תהילים ברגע האמת כל מה שחצץ בין משפחתו של צחי לבין המחבלים, הייתה ידית אחת וק"נ פרקי תהילים

כשהציצו בזהירות דרך הסדק בדלת, הבינו מה קורה. המחבלים החליטו להפוך את הבית למפקדה המרכזית שלהם בקיבוץ

את צחי מקיבוץ בארי פגשנו במלון 'דיוויד' בים המלח, במסגרת פעילות הקירוב של 'ערכים'. כך מספר הרב משה אדלר, רכז המחלקה האקדמאית באזור הדרום: הייתה זו כבר שעת ערב כשהגענו למקום. ידענו כי במלון מתגוררות משפחות שפוננו מהקיבוץ שספס את אחת המכות הכואבות ביותר במלחמה. הלווי היה ריק יחסית, והתלבטנו מה יהיו צעדינו הבאים, כאשר הבחנו בו בירכתי החדר.

ניגשנו אליו בהיסוס קל, ושאלנו אם אפשר לשוחח.

פניו אורו. "בטח שאפשר", הוא אמר, וניכר היה כי הוא שמח מאוד בבואנו.

מתברר כי הוא אחד העובדים בדפוס בארי המפורסם. בית הדפוס קעת חזר לפעול, וכיום הוא נוסע בכל יום הלון וחוזר שעה וחצי למקום עבודתו בקיבוץ המרוסק. "אני יודע שבאתם לומר לי דברי חיזוק", הוא אמר בחיוך קטן. "אבל יכול להיות שיהיה לכם מעניין יותר לשמוע דווקא את מה שלי יש לספר לכם..."

והוא החל לספר. מאורעות בוקר שמחת תורה החלו אצלו כשבנו הנשוי יצא להליכת בוקר שגרתית סביב הקיבוץ. אז, החלו צופרי האזעקה לנסר, ובמקביל רעמי יריות פילחו את איר הבוקר. לשמע היריות, רץ הבן להסתתר במקום הקרוב ביותר שהיה באזור. היה זה בית הוריו. הוא ישב עמם בממ"ד הסגור, אך הוא היה אכול דאגה - רעייתו ושלושת ילדיו, שהגדולה בהם רק בת שבע, נשארו לבד בבית. הוא הורה להם להסתגר בממ"ד, שאפילו לא הייתה בו אפשרות לנעול את הדלת מבפנים, וקיווה לטוב.

בביתו של צחי המצב לא היה טוב יותר. גם אצלם לא הייתה דרך לנעול את הממ"ד מבפנים. הם אחזו את ידית הדלת בכל כוחם, והמתינו בחרדה לבאות. בעודם מסתגרים בתוך החדר, נשמעו הקולות קרבים. חלפו דקות, ומבעד לדלת הפלדה הם שמעו את קולות המחבלים הפורצים לבית, יורים בקירות, צורחים, מנפצים כלים ורהיטים, ומתהלכים בין חדריו כבעלי הבית.

תחילה הם קיוו שהמחבלים יסתפקו במבט קצר, יחשבו שהבית ריק, וימשיכו הלאה בדרךם. אולם ככל שחלף הזמן, קולות הפרא של המחבלים רק גברו. כשהציצו בוהירות דרך סדק צר בדלת, הבינו מה קורה. מסתבר שהמחבלים החליטו להפוך את הבית, השוכן על הצומת המרכזי של הקיבוץ, למפקדה המרכזית שלהם בקיבוץ, כדי שיוכלו לשלוט ממנו על הנעשה בכל הסביבה. וכך, מתוך מאות המחבלים שהסתובבו לפי ההערכה בקיבוץ במהלך ההתקפה, שהו בתוך חדרי הבית שלהם בכל רגע נתון עשרות מחבלים

מהתקשורת עם התושבים באמצעות קבוצות הקשר של הקיבוץ, כך ניסו לעודד ולסייע לתושבים הנצורים, ולכוון אליהם את כוחות הביטחון. כך, עד שנגמרה להם הסוללה של הנייד.

כאשר התקרבו כוחות החילוץ הישראליים לקיבוץ, נמלטו ממנו המחבלים, בעודם מבעירים את הבית בו שהו צחי, רעייתו ובנו בממ"ד הסגור. הבית התמלא באש וגזים, אבל השריפה כילתה רק את החלק האחורי של הבית ולא את אזור הממ"ד, שישבו, ששהו בשעות האחרונות בלב ליבו של גוב האריות ניצלו בנס גלוי, ונותרו בחיים.

נס דומה היה גם לכלתו של צחי ונכדיו. המחבלים עברו בבתי הסמוכים ורצחו את יושביהם, הי"ד, אבל פסחו באורח פלא על הבית בו שהו. תושבי הקיבוץ היו בטוחים שגם הם נרצחו או נחטפו, אבל לאחר שהמחבלים הסתלקו והמהומה שכחה מעט, לתדהמת כולם הם הגיחו ללא פגע מהממ"ד בו הסתתרו בכל אותן שעות קשות, והתאחדו עם שאר בני המשפחה. "כך ניצלנו באופן בלתי נתפס, אני, רעייתי, בני, כלתי והנכדים", סיים צחי בקול רועד, ודמעות מילאו את עיניו.

דממה עמוקה הדהדה בלובי, לאחר שנדם קולו של צחי.

לבסוף שאלנו אותו: "מה לדעתך שמר עליך, על אשתך ועל הבן שהיה אצלכם בבית, כשכל מה שהמחבלים היו צריכים לעשות זה ללחוץ על הידית? מה שמר על כלתך ושלושת הנכדים שנשארו לבד, כשהאב שלהם אצלך בבית?"

צחי שתק, ואז ענה: "אין לי שום הסבר טבעי לכך. אין. מה שאני רק יודע הוא, שאשתי אומרת כל יום הרבה פרקי תהילים. יש לנו ספר בכל חדר בבית. גם בממ"ד היה לנו תהילים, ואשתי פשוט ישבה במשך כל השעות הללו, וקראה הרבה מאוד פרקי תהילים, בלי הפסקה..."

"אני לא מגדיר את עצמי כאדם דתי", סיים צחי את סיפורו המפעים, "אבל אני יהודי. ובתור יהודי חווייתי דברים שקשה להסביר אותם בצורה טבעית, בלי לקחת בחשבון שיש מישהו שמשגיח על הכל מלמעלה..."

המשכנו עוד לשוחח, עסקנו בהשגחה פרטית, ביצועת ה', ובכוח הרוחני המנהל את העולם. מאוחר יותר, עזבנו את המקום לנסיעה הארוכה חזרה לאופקים, העיר ממנה באנו. היה לנו זמן לחשוב על הדברים ולהרהר במשמעותם.

עולמם של יהודים רבים עבר זעזוע וטלטלה בעקבות פרוץ המלחמה. הגזלת היהודית הלוחשת במעמקים ניצחה והתעוררה ברגע האמת. כמה עוד 'צחי' יש בשטח, שפתאום נפקחו עיניהם להתבונן בהשגה העליונה? כמה מהם מבינים פתאום את משמעות היותם יהודים, ורק מחפשים כיצד להתקרב לבורא, ואיך לעשות רצונו? וכיצד נוכל אנחנו לעזור את הגחלים העמומים הללו לשלהבת מאירה ויוקדת של אמונה, תורה ומצוות?

יוצאים ונכנסים, שאף הציבו על הגג עמדות ירי של טילי אר-פי-ג'י.

"תאר לעצמך שבמידה והמחבלים רק היו מחליטים ללחוץ על ידית הדלת של הממ"ד, הם היו יכולים לפתוח אותה בקלות, בלי שאיש יהיה מסוגל לעצור בעדם!" סיפר לנו צחי בקול נרעש. "אבל איכשהו, הם לא ניסו אפילו לגעת בידית הממ"ד".

בעוד האם והילדים מסתגרים בממ"ד הלא-נעול שלהם, צחי ובנו ניהלו אותה שעה חלק גדול

02-50-90-000

פרשת שבוע

מיידע עדכני על פעילות ערכים

הרצאות ותוכן ממיטב המרצים

עוד תכנים מרתקים

מלחמת חרבות ברזל

מוזמנים להאזין ולהתחזק לקו התוכן של **ערכים**

מה שבוטח טובות

מענה לבני הישיבות בנתיבי העליה

גליון 33

ידיעת התורה (יב) - הזיכרון ע"י 'סימנים'

נאמרו בנבלת עוף טהור, חמשה לא יתרומו, שצירפו הדברים ומנאום יחד שלא ישתכחו, ומאותן דקדוקין שעדיין לא צירפום נשתכחו בימי אבלו של משה".

העצה המעשית ליישם דרך זו, היא למיין כל ענין וכל סוגיית לכתוב נושאים, ולפרט בכל נושא את חלקיו ופרטיו ולמנותם, בכמה אופנים הדין ברור ומוסכם, בכמה מהם פטור או מותר, ובכמה חייב או אסור. כמה מקרים יש מחלוקת, כמה דברים נשארו בספק, וחוזרים ומשננים דרך המספרים.

בספר עקידת יצחק (פרשת ואתחנן) מחדש שיטה נוספת בדרך הסימנים, שעל ידה ניתן לזכור דברים רבים, ונבאר את יסודות שיטתו בקצרה. אחר שהתורה מצוה על האדם לזכור את תלמודו, ויש קושי בדבר למי שלא ניהון בזיכרון חזק, בהכרח שיש דרך לקיים את המצוה על אף הקושי. כשם שאדם המתקשה בהליכה יכול להסתייע במקל הליכה, ומי שראיתו לקויה ישתמש במשקפיים, כך יש למצוא דרך לזכור עם קשיי הזיכרון. ומבאר בעל העקידה שניתן לקשר במוח את הדברים הנלמדים לדברים אחרים שהם מוחשיים יותר וידועים היטב ע"י שימוש בכח הדמיון, ובכך הסיכוי לזכור גדל. וז"ל העקידת יצחק - "נוכל לזכור המושגים השונים ע"י שנבחר אותם תחילה עם דברים גשמיים שונים העומדים יחד במקום אחד זה אחר זה, ע"י שיבחר אדם מקום מוגבל ידוע, דרך משל בית או חדר אשר בו עומדים דברים שונים זה אחר זה, מטה, כסא, שלחן, ומנורה, ואחר שחקק ברעיוניו מקום מצב כל אחד מאלה, אשר הוא דבר קל מאוד לזכור, יחבר עם כל אחד ואחד מהם מושג ידוע, אשר ירצה לזכור באופן שסדר כל מושגיו יהיה מסכים עם סידור מעמד ומצב כל הדברים האלה".

בפרק זה אנו מסיימים את עשרת הדברים המועילים לזיכרון ולידיעת התורה (וסימן לדבר הוא בעשרה מאמרות נברא העולם הרוחני של האדם...), ואלו הם - א) חשיבות הענין הנלמד. ב) לימוד וקליטת הדברים בצורה מסודרת, ועריכת סיכומים. ג) חלוקה לכללים ופרטים. ד) עריכת הקשרים בין הדברים הנלמדים. ה) המחשת הדברים ע"י כח הציוור. ו) לימוד מתוך חויה. ז) הבנת טעמי הדברים. ח) חזרות. ט) הפעלת וחיזוק כח הזיכרון. י) עריכת סימנים.

כהשלמה וכהמחשה לפרק זה העוסק בסימנים ניתן סימנים לכללים אלו: חמשה דברים שמתחילים בח' הם: חשיבות, חלוקה, חויה, חזרות, חיזוק הזכרון. שני דברים שמתחילים בס': סדר (וסיכומים) וסימנים. ושלשה דברים שמתחילים בה': הקשרים, המחשה, והבנה. וסימנך חס"ה, שאם חסה התורה התורה על ממונם של ישראל, ק"ו שחסה התורה על זמנם והשקעתם של לומדי התורה, ונתנה להם את הכלים לקצור את פירות עמלם. ונהגו ישראל לאכול חסה למרור להזכיר את קושי השעבוד, שהיה לישראל כהכנה להיותם עבדי השם, וישראל יצאו ממצרים אחרי שראו את יד' ב - 10 מכות שאנו משלימים את לימודם בפרשת שבוע זה, אנו נשתמש ב- 10 כלים חשובים אלו שסימנם חס"ה, לעשות את המצוה החשובה ביותר 'תלמוד תורה' השקולה כנגד כל המצוות, ללמוד מתוך חיבור אמיתי ועונג צרוף, ולזכור את הדברים בצורה ברורה ולטווח ארוך בסייעתא דשמיא.

עשרה כללים אלו ביסודם נכונים לגבי זכרון כל חכמה וכל דבר שאדם צריך לזכור, והמטרה שלנו היא להשתמש בכלים נפלאים אלו כדי להשיג את היעד הנכסף של ידיעת התורה, בשבוע הבא נייחד אי"ה פרק מיוחד על ענין ידיעת התורה, שאינו מצד הכללים השכליים הרגילים, אלא מצד רוחניות התורה.

ישנה עצה המוזכרת בדברי חז"ל כמועילה לידיעת התורה, והיא נתינת סימנים, כדאיתא בגמרא (עירובין נד): "אין התורה נקנית אלא בסימנים", ומפרש רש"י "סימנים השמועות זו אחר זו, וסימני חכמים כדרך שיש בהש"ס". עוד איתא בגמרא (שם נג.) "בני יהודה דדייקי לישנא ומתנחי להו סימנא נתקיימה תורתן בידן, בני גליל דלא דייקי לישנא ולא מתנחי להו סימנא, לא נתקיימה תורתן בידם", ומפרש רש"י שבני יהודה היו נותנים סימנים נאים לסדר השמועות ועי"כ אינם משתכחים מהם.

דוגמה לדבר מצינו בגמרא בבא קמא ריש הכונס כמה מזיקים שהעושה אותם פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים, והגמרא מביאה סימן 'העושה בסם ושליח חברו נשבר'. והם רמזים לדינים - העושה מלאכה במי חטאת ובפרת חטאת, הנותן סם המות בפני בהמת חברו, השולח את הבערה ביד חרש שוטה וקטן, המבעית את חברו, נשברה כדו ברה"ר ולא סלקה.

וכתב בספר מנחת יצחק (אות ס') כתב וז"ל 'ואם תשמע או תראה הרבה עניינים בפעם אחת, אזי עשה לך סימנים בראשי הפרקים ולקשרם ביחד לסימן אחד, למשל יע"ל קג"ם וכדומה בסדר ששמעת וראית בראשי תיבות או בראשי דברים, ולתת לראשי פרקים פירוש לסימן על עניינים שלמדתי הדומה להם כדי לזכרם, ותחפש בכל דבר ששמעת וראית איזה המשך לקושרם ביחד ותמצא, וכשתחנך בזה הדרך פעם ושתים אזי יקל עליך הדבר ויבוא לך שמחה, ויתקיים בזכרוןך כל מה שקיבלת מהשגת חושך'.

דרך זו שונה לכאורה מהדרכים לידיעת התורה שהבאנו עד כה, היות והדרכים שהוזכרו עד עתה יוצרים חיבור חזק עמוק ואמיתי לתוכן והבנת דברי הגמרא, וכאשר האדם מחובר וחי את הדברים ממילא הוא זוכר אותם היטב. אולם עצת הסימנים היא דרך עוקפת, שאינה פועלת על ההבנה והחיבור לתוכן הלימוד, אלא מהווה דרך קיצור ע"י קוד', שבזכירת כמה מילים זוכרים את כל הפרטים. (וכמוכן שיש לבחור 'קוד' בעל משמעות ושייכות מרכזית לעצם הנושא, ובלא"ה אפשר לשכוח את הסימן בעצמו).

נציע בע"ה את הדרך כיצד לערוך סימנים ולהיעזר בהם. כאשר מסיימים ללמוד ענין שלם, יש לסדר תחילה את הענין בראשי פרקים במחשבה או בכתב, ולנסח כותרת לכל חלק. חשוב שהכותרת תהיה קלה וקליטה ומבטאת את כללות הענין בצורה ברורה. אח"כ ניתן לעשות סימן קצר וקליט לזיכרון ראשי פרקים אלו, ויש לחזור על הסימן מספר פעמים. גם בהליכה בדרך מבית המדרש ראוי לחזור על הנלמד לפי אותו סימן, ובמשך הזמן יצטברו אצלו עניינים רבים מסודרים לפי סימנים, וע"י ההרגל והסיפוק יקל עליו להמשיך ולצבור ידע בתחומים רבים בצורה מסודרת ע"י הסימנים אותם ידע על בורים. לפעמים יש קושי להתחיל להשקיע בעריכת סימנים מפני שנראה שהדברים עדיין זכורים היטב גם ללא הסימנים, אולם אם נתבונן על אותם דברים שנשכחו מאיתנו, על אף שידענו אותם היטב, נוכל לאזור אומץ ומעט השקעה לערוך סימנים, לחזור ולזכור את הלימוד בצורה טובה יותר.

יש בדברי חז"ל אופן נוסף של עריכת סימנים ע"י מספרים. יש משניות רבות שמביאות את מספר הפרטים המנויים בהן כגון בריש קידושין "האשה נקנית בשלש דרכים וקונה את עצמה בשתי דרכים", והיא דרך ישרה וקלה לזכור כל פרט. אך ישנם גם מנינים נוספים בדב' חז"ל כדאיתא בגמ' (תמורה טז.) "אלף ושבע מאות קלין וחמורין, וגזירות שוות, ודקדוקי סופרים, נשתכחו בימי אבלו של משה". ומפרש רש"י - "דקדוקי סופרים: מפרש בשקלים שעשו התורה ספירות ספירות, כגון ט"ו נשים פוטרות צרותיהן, י"ג דברים

טעם בפרשה

בלאח-לירכ

פחדים? מה העניין בכך? עד שהם יצאו מהתופת, תן להם לנוח קמעא ולהירגע, למה להחזיר להם את הפחד והאימה???

אך התשובה כתובה במפורש במדרש רבה פרק - כא'. וכך לשונו:
אמר רבי יהושע בן לוי למה הדבר דומה? למלך שהיה בא בדרך, והיתה בת מלכים צועקת לו: 'בבקשה ממך הצילני מיד הלסטים', שמע המלך והצילה, לאחר ימים בקש לשא אותה לאשה, היה מתאנה שתדבר עמו ולא היתה רוצה, מה עשה המלך גרה בה [שלח בה את] הלסטים כדי שתצחק וישמע המלך, כיון שבאו עליה הלסטים התחילה צועקת למלך, אמר לה המלך: 'לכך הייתי מתאנה - לשמע קולך'. כך ישראל כשהיו במצרים והיו משעבדים בהם [המצרים], התחילו צועקים ותולין צניהם להקדוש ברוך הוא, התחיל הקדוש ברוך הוא מוציאן משם ביד חזקה ובזרוע נטויה, והיה הקדוש ברוך הוא מבקש לשמע את קולם פעם אחרת [-פעם נוספת] ולא היו רוצין, מה עשה, גרה לפרעה לרדף אחריהם, מיד ויצעקו בני ישראל אל ה', באותה שעה אמר הקדוש ברוך הוא לכך הייתי מבקש, לשמע קולכם.

כן כן, הקב"ה ראה שבני ישראל יצאו ממצרים והחלו לשכוח אותו..

מיד הוא גרם להם לפחד שוב מהמצרים, והם שבו להתפלל ולבקש ממנו כבתחילה..

נשים לב אצלינו, כמה פעמים אנחנו עוברים איזה קושי, אם זה בפרנסה, או בבריאות, או בחינוך הילדים, ואפילו כל מיני תקלות פשוטות שקורים לנו באמצע החיים, ואנחנו מתחננים לבורא עולם "אנא ה' הושיעה נא!!" והקב"ה באמת מושיע.

אך מה קורה לאחר תקופה?
לאחר תקופה, הבעיה חוזרת וצצה שוב, ואז אנחנו אומרים לעצמינו, מדוע? מדוע זה חוזר שוב?
אך הקב"ה מלמד אותנו: אל תפסיקו לבקש, אני רוצה עדין לשמוע את קולכם, 'כי קולך ערב ומראר נאווה'.

לבתי אלום ומבורך!

עשרה חטופים ישבו להם במנהרה חפורה בתוככי עזה, לפתע נכנס איש חמאס מאיים והודיע: אתם משתחררים! הצבא שלכם הסכים לעסקת שבויים, ואתם תוכלו לחזור לבית.

הקבוצה מיד עלתה על טנדר שהמתין סמוך, והחלה בנסיעה לכיוון הגבול. לאחר שעה של נסיעה ממושכת, הם כבר ראו מולם את הגבול ופניהם קרנו מאושר.

השחרור מעומק היגון, ומכבלי השאול, התרחש במהירות. והגעגועים העזים לבני משפחתם איימו לשטוף את יבשת 'אסיה' כולה מדמעות..

הם החלו לפסוע לעבר הגבול, כאשר האושר הוא המרכיב היחיד שנמצא בגופם.

הנה, עוד פסיעה אחת ואנחנו בחוץ.. הם הרהרו לעצמם.

אך לפתע נעמד מולם מחבל חמוש ופקד עליהם להסתובב בחזרה!

הם לא הבינו בתחילה את כוונתו, אך הוא פקד עליהם:

זהו זה! אתם חוזרים! העסקה בוטלה!

מה?! זה לא אמיתי?! זה לא ייתכן?! הם פשוט לא האמינו שזה קורה להם!!

מה?! לחזור לעזה?! זה לא יכול להיות בעולם!! הלב התהפך בחרדה,

והם החלו לרעוד ולנקוש בכל גופם. סחרחורת אימה החלה להקיף את ראשם, ואט אט הם החלו לצנוח לאדמה בעילפון מוחלט.

עם ישראל יוצא ממצרים לאחר מאתיים ועשר שנים של סיוט ממושך. והנה מסביבם מדבר צחיח ושומם, חמים ונעים, שקט ונוח.

אך לפתע הם שומעים רעש חזק ועצום. הם מביטים לאחור, והם לא מאמינים.. צבא שלם של אלפי לוחמים רודף אחריהם להחזירם למצרים..

הם נתקפו בחרדה עצומה, מה?! הם חזרים אלינו?! הסיוט עומד לחזור?!

מה הקב"ה רצה מהם כעת??

הרגע הם יצאו מעומק התופת. הרגע הם השתחררו מעומק הרוע, מה פתאום להחזיר אותם לכאלה חרדות ולכאלה

כל הזכויות שמורות למכון 'טעם בפרשה'

להערות, הארות והגובות וכן להרשמה לקבלת ה'טעם' במייל מידי שבוע פנו למייל: GTB100200@gmail.com

להנצחות ולתרומות ניתן לפנות לטל' 052-719-2760 או במייל הנ"ל

שימו לב! בשלב זה העלון מופץ בתפוצת מייל בלבד + לזיכוי הרבים ברצוננו להדפיס ולהפיץ את ה'טעם' בבתי הכנסיות ובתי המדרשות! לתרומות ניתן ליצור קשר עם המכון! זכות זיכוי הרבים יגן על התורם ועל כל בני משפחתו

בני ישראל יוצאים ממצרים ומגיעים לים סוף. לפתע הם מסובבים את ראשם לאחור, ומגלים דבר נורא...

הם רואים מאות אלפי חיילים של 'צבא מצרים', אוחזים בכלי נשק מתקדם, 'טסים' לקראתם במהירות הבזק, כאשר כולם רכובים על סוסים ומרכבות חדישים ומהירים...

נו מה עושים בני ישראל? מסתבר שהם התחילו להתגלגל מצחוק..

כן כן, להתגלגל מצחוק אחרי עשרת המכות שהם ראו במצריים!!!

כי הרי במצרים הם ראו בעיניהם [לפני שבוע], שהקב"ה כל חודש מפתיע עם מכה חדשה, פעם זה 'ערוב' ופעם זה ברד'. פעם זה צפרדע, ופעם זה כינים.

ואחרי מה שהם ראו במצרים עד לפני כמה ימים, הם בוודאי הבינו שהקב"ה עומד לשלוח מכת 'ברד' ביחד עם 'ערוב' ביחד עם 'חשך' ועוד כמה מכות נפלאות על המצרים, והם יוכלו לישון לבטח...

אך בפועל זה לא מה שקרה..

מה שכן קרה הוא: שבני ישראל רעדו מפחד וזעקו בכל כוחם לרבש"ע "אנא אבא!!! תציל אותנו!!!"

מדוע הם פיחדו? הרי לפני כמה ימים היה במצרים

הפתעות מיוחדות ומעניינות, מדוע שזה יפסיק???

אך התשובה היא, שכמה שתדע 'במוח' את גדולת

השם ויכולותיו, כל עוד אתה לא משנן ומכניס את

זה עמוק לתוך הלב, אתה עדין תפחד מכל מצרי, ומכל

מזיק שהוא. כי בסופו של דבר המוח השכלי והרגשות

המציאותיים רחוקים זה מזה, ולכן גם אתה יודע נפלא שהכל

מטאטע, עד שלא תשנן את זה, זה לא יהיה חלק ממך...

דקה

לקי"י
שעון חורף!

הדלקת נרות: 16:49
יציאת השבת: 17:41
רבינו תם: 18:14
ע"פ אופק תל אביב
י"ד בלעבט התעלפ"ד

טוב להסות בה'

877

אדון הכאבים

בשלה התשפ"ד

עם ישראל נכנס ללחץ: "כיצד נסתדר במדבר ללא אוכל? מה עושים?", הקב"ה מרגיע אותם ומסביר להם שבכל עת הוא לבדו המפרנס ושולח לחם ומזון לאדם, ולא השתדלות האדם מביאה את המזון. לכן, הוא נותן להם 'מן' משמיים, להורות לכל הדורות שאני לבדי הזן ומפרנס, ואתה רק עושה השתדלות עקב העונש והגזירה לאדם הראשון: "בזיעת אפך תאכל לחם".

מכאן דרש הצדיק הקדוש, רבי מאיר מפרמישלאן זצ"ל את הפסוק (יה, יד): 'ה' ילחם לכם, ואתם תחרישון', אדם מסתובב בעולם כ-70 שנה וחושב שהוא המביא את האוכל והפרנסה לביתו, אך האמת היא ש"ה' ילחם לכם" – ה' נותן את הלחם לכם. ומה אתם חושבים?...

"ואתם תחרישון", אתם חורשים מחשבות כל הזמן איך להתפרנס, ואם תבטחו בה' שיביא לכם הכל – תהיו מאושרים! את הסיפור המדהים הבא סיפר אברך מהעיר אלעד: "יש לי חבר קרוב, איש חסד נפלא אשר רבים מתושבי 'אלעד' מכירים. הוא חי תמיד עם אמונה הדוקה בבורא יתברך, שהכל נעשה אך ורק בהשגחתו הפלאית ולטובה. הוא תמיד מדבר עם ה' ומודה לו על כל דבר, קטן כגדול. עשרות פעמים ביום הוא אומר 'מזמור לתודה'. ככה הוא – איש אמונה וביטחון למעשה! יום אחד, הוא החל לסבול מכאבים בברך. הוא ניסה להתעלם, אך הכאבים התגברו והשפיעו לו על כל הגוף והתיפקוד. הוא הלך לרופאים, ביצע את הבדיקות, מרח כמה סוגי משחות, אך הכאבים לא פסקו. לרופאים אין סיבה הנראית לעין לסבל העובר עליו, והוא ממשיך להתייסר. 'כואב ב"ה, כי כך ה' רוצה, וזה הדבר הכי טוב בעבורי', היה אומר לכל מי ששאל בשלומו על הכאבים. לילה אחד בחנוכה, הכאבים הגיעו לשיא. הוא לא נרדם והחל לדבר עם ה': 'ריבונו של עולם, אני יודע שכל מה שקורה לאדם בעולם – הוא רק ממך, בהשגחה פרטית. אין טבע – הכל זה אתה לבדך. ואני מבין שאתה מדבר אליי, כך שאינני סובל סתם. עשיתי את כל ההשתדלויות של הרופאים ואני עדיין סובל, אז כנראה שיש פה איזה מסר שאתה רוצה שאעשה ואתקן. אנא, הורה לי מה הוא'.

לפתע, בעודו שוכב על המיטה, הביט במזוזה שבחדרו. בלי שום הסבר, הוא הרגיש צורך לבדוק את המזוזה. הוא פתח את הקלף המזוזה והתבונן בו. לחרדתו הוא גילה דבר מבהיל! במילים: 'ובלכתך בדרך', באות ד' יש חריץ עמוק, וגם האות ד' היתה נראית כמו ב', כך שבמקום שיהיה כתוב: 'ובלכתך בדרך', היה כתוב: 'ובלכתך בברך'!!!. הוא התרגש נורא והרגיש הארה משמיים. תפלתו ודמעתו נשמעה בשמיים. הוא החליט לא להמתין לבוקר, ונסע לחברו, סופר סת"ם הכותב בשעות אלו. הסופר הביט במזוזה והזדעזע. "המזוזה פסולה לחלוטין", קבע מיד. "כתוב פה 'בברך' במקום 'בדרך'", ומיד תיקן לו את המזוזה, במשך דקות בודדות. הוא חזר לבית עם מזוזה כשרה, קבע אותה בחדרו, ועלה לישון עם הכאבים, וב"ה לאחר כמה דקות הצליח להירדם. למחרת, הוא מתעורר... ללא כאבים! אין שום זכר לכאבים הנוראיים שסבל כמה ימים. הוא חשב שמא בעוד כמה דקות יתעוררו הכאבים, אך מאותו יום ואילך הוא לא סבל יותר מכאבים בברך. הוא הודה לה' ללא הרף שהאיר לו את הדבר המעכב, ושינן לעצמו שכל הזמן שסבל, היה בהשגחה פרטית לטובתו. הוא ראה כיצד מי שמדבר עם ה' ומאמין בו, זוכה שה' מדבר איתו ומשיב לו". שהכל ממנו יתברך, ורק נאמין בו! (מתוך העלון הנפלא 'השגחה פרטית')

לרפואה, פרנסה והצלחה: מיא מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה ובי"ב. פנינה בת שושנה ובי"ב. אושרית בת פנינה ובי"ב. משה שמואל בן ולדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. ניסים חיים רפאל בן לטיפה.

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מול. אלס בת פרידה. בנם זכרים: הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. ישראל בן מרים וגרשון. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. יוסף בן ננייה. פרחיה בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת קמר. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. אסתר בת מול. יעקב בן שמחה. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה. לירן בן מול. משה מושיקו לוי בן מריקה מרים ועודא. מריקה מרים לוי בת שרה ויעקב. עודא לוי בן משה ושמחה.

העלון מוקדש לע"נ **ברכה בדני בת סאלים וגמילה** ת.נ.צ.ב.ה

העלון מוקדש להצלחת התורם **בעילום שם** שיראה ברכה ונחת בחייו!

לע"נ האשה הכשרה **קלרה חתון בת סלחה** ת.נ.צ.ב.ה

העלון מוקדש להצלחת **יון בן רחל**

העלון מוקדש לע"נ **ולרי בן אירנה** ת.נ.צ.ב.ה

המתנה בין בשר לחלב (ספרדים)
האוכל בשר או עוף, אין לו לאכול מאכלי חלב עד שיעברו שש שעות מסיום אכילת הבשר בסעודה (ולא מסיום כל הסעודה).

ואולם במקום צורך שממחר מאוד כמו לשיעור תורה וכדו', יש להקל לאכול מאכלי חלב אחר חמש שעות וחצי.

*** תבשיל בשרי ***

האוכל תבשיל בשרי, כגון מרק ירקות שהתבשל עם עוף, אע"פ שאינו אוכל את העוף אלא רק את הירקות, בכל זאת ימתין שש שעות.

כמו כן, נהגו ישראל קדושים לתת ביצה בתבשיל של שבת, ויש לדעת כי ביצה זו נחשבת למאכל בשרי גמור, שצריך להמתין שש שעות.

*** שיטת בני אשכנז ***

מנהגים שונים יש בין בני אשכנז: יש נהגו להמתין שש שעות, כדעת הרמב"ם והשו"ע, ויש שנהגו ארבע

שעות. אחרים נהגו שלוש שעות, ויש נהגו רק שעה אחת. אולם כבר כתב המהרש"ל (לפני כ-500 שנה): "כל מי שיש בו ריח של תורה, ימתין 6 שעות". (הרמ"א יו"ד סי' פט')

*** הטעמים להמתנה 6 שעות ***

(א) משום שעדיין נשאר בשר בין השיניים, וכשיאכל מאכלי חלב, הרי שאוכל בשר וחלב (הרמב"ם), ואחר 6 שעות הבשר בין השיניים חשיב סרוח. (ב) משום שטבע הבשר למשוך טעם ושמנונית בפה עד שש שעות (רש"י). להלכה אנו פוסקים כשני הטעמים, ולכן אם אדם אכל רוטב או שומן ללא חתיכות בשר כלל, הגם שלפי טעמו של הרמב"ם, לא היה צריך להמתין שש שעות, שהרי לא לעס ואין לו בין השיניים כלום, מכל מקום מחמת טעמו של רש"י שנמשך טעם הבשר בפה, אינו רשאי לאכול חלב אלא לאחר שש שעות.

שו"ת שובבי"ם מהרב מוצאפי שליט"א
1) האם גם נשים צריכות להשתתף בתעניות שובבי"ם לכפר עוונות?
תשובת הרב: "נשים לא מתענות, אלא מרבות באמירת תהילים והלכות."
2) אני בעל תשובה העומד להתחתן, ורוצה לצום בימי שני וחמישי בשובבי"ם כדי לכפר על העבר. מה דעת הרב?

תיקונים קלים

תשובת הרב: "קבל על עצמך לא להסתכל במראה אסור וזה נחשב כמו מיליון תעניות. והשתדל לשמור פיך מדברים אסורים – זה עיקר התיקון. כי מה יתנו כל התעניות ואתה עדיים שוקד על חטאיך?"

3) לאן הכי טוב לתרום צדקה בימי השובבי"ם בכדי לזכות לכפרת עוונות?
תשובת הרב: "יותר מכל הצומות והפדיון חשוב שינוי המעשים והתחזקות. מי אמר שצריך להתענות ולתת פדיונות? שינוי המעשים חשוב. ואם רוצה לתת צדקה – יתן לטהרת המשפחה!"

לפי איזה בית נחנך?

שינוי תפיסה בחיים
יובל פנח' - תולדות רגשית רב תחומית ומונחת הורים
מוחמית אמונת ומסורתית מיוחדת מיוחדת

מתוך שמחה. ובכל זאת, כמה דברים חשובים, שאם יש אותם אצלך בבית – את יכולה להיות כבר רגועה, ואם לא – אז הנה לך כיוון ותחילת תהליך ודרך.
הרב יחיאל יעקובזון מציין בספרו תמונה מינימלית של "בית חינוכי", גם אם הוא לא מושלם: יסודות הבית – אהבה טבעית. קירות הבית – משמעת בסיסית. ותוך הבית – עידוד מצוי.

הבית שלנו הוא... לא ידוע. בבית של ההורים שלי חנכו לכך וכך, בבית של ההורים שלו דווקא אומרים כך. בדרך כלל יש נטייה לכל אחד מבני הזוג להאמין או להתחבר דווקא למה שהוא התרגל בבית של ההורים שלו. יכול להיות מאד שיש דברים שלא אהבנו, או במילים מדויקות יותר "שנאנו", הבטחנו לעצינו שבבית שלנו הפרטי יהיה בדיוק הפוך.

ואז מגיע הבעל, שגם הוא עבר ילדות בבית שלו, וגם הוא אומר את דעותיו שלו, מה כן ומה לא, מה נכון ומה לא, ואם זה מתנגש עם מה שהיה אצלך בבית... נהיים פיצוצים. אז מה עושים? לפי איזה בית הולכים? איך תדעי שבבית שלך את פועלת נכון, וזה הכיוון?
תשובה: בחינוך אין מצב סטטי, חינוך הוא תהליך! או של שיפור והתקדמות או של נסיגה ודרור – אבל תמיד תהליך – את זה תזכרי. בעצם, חינוך הוא עבודה מתמדת, ואי אפשר לעשות העתק-הדבק משום בית, בכל בית נתונים אחרים ושונים. הורים נקראים מחנכים. חובתנו, ההורים, גם להתחנך בעצמנו, כלומר:
1. ללמוד לעודד גם את עצמנו.
2. להתרגל להתמקד יותר בחיובי מאשר בשלילי.
3. להתרכז יותר במה שקיים מאשר במה שעדיין חסר, ואז תרגישי סיפוק וממילא תוכלי להשתפר עוד ועוד ולהתקדם

על כל פשעים תכסה אהבה" – אם את אוהבת את ילדיך בטבעיות, ומראה לילדים בטבעיות את האהבה שלך, זה מה שהם מרגישים, וממילא אם עשית טעות, שגית – הבית יישאר חזק ואיתן ויציב, כי על כל פשעים תכסה אהבה...
קירות הבית הם משמעת סבירה, כלומר אם הילדים בדרך כלל מקשיבים ומצייתים להוראות פשוטות וקלות בטבעיות בלי היסוס, אז מבנה הבית הוא יציב ומגונן.
אם בבית שלך מילה טובה ועידוד הם דבר שבשגרה, את רגילה להבחין במעשים הטובים שהילדים שלך עושים וגם אומרת להם את זה, מחזקת ומעודדת אותם – אז הבית שלכם הוא בית חינוכי.
אלו שלושת הדברים שאם יש לך אותם בבית, את יכולה להיות רגועה שאת בכיוון טוב.

חיידיק התשובה

מעלה ההתקרבות

ניסים גלויים ויוצאי דופן מלויים את עם ישראל מאז החלו המכות, ואף כעת ביציאתם ממצרים. עם שלם של עבדים יוצא ממצרים מלווה בעמוד ענן המיישר להם את הדרך ועושה להם את האדמה נעימה וקלה להליכה, ועמוד אש להאיר להם הדרך. הם מרגישים את בורא עולם איתם בכל רגע. לאחר שבוע, הם מגיעים אל ים סוף, ים המלא בכרישים וסכנות, כאשר מאחוריהם המצרים עם עשרות כלי רכב, נשקים וטנקים. משה רבנו רואה זאת ומתחיל לצעוק לה' ולהתחנן שיצילם ויורה להם מה לעשות. שואל ה' באר מים חיים 'צ"ל (יד, טו): מדוע יש למשה רבנו להילחץ ולהיבהל? הרי בכל רגע הניסים מלווים אותם: עמוד אש, עמוד ענן, החיצים של המצרים לא פוגעים בהם. אם כן, ממה יש לחשוש? הרי ה' ימשיך לעשות להם נס ויציילם... משיב הצדיק סוד גדול: משה רבנו לא התפלל כלל על הצלת עם ישראל, הוא היה בטוח בישועתם לנוכח הניסים שראו. על מי הוא התפלל וצעק? עיקר תפילתו ותחנונו היו על ה'ערב-רב' שביקש מדעתו להוציאם ממצרים: "אנא ה', קבל גם אותם ותיצילם מידי המצרים, מאחר שעזבו את מצרים ועשו צעד לכבודך להסתופף בצל שכינתך. נכון שאינם צדיקים, אך באו הם להסתופף בצל שכינתך". בורא עולם שומע את תפילתו ומשיבו: "מה תצעק אליי", מדוע מאריך אתה בתפילה, והרי כלל הוא בידי: שכל אדם, ואפילו הרשע הגדול כערב רב, אם מתקרב אליי ורוצה לשוב בתשובה, וודאי שאושיעו ואעשה לו ניסים גלויים, לכן המשיכו בדרככם ואציל גם את הערב רב".

פלא גדול וחידוש נורא!. לא משנה מה המצב שלך, כמה התרחקת, אם תעשה צעד קטן לכבוד ה', אם תרצה להשתנות, אם תתחיל כעת מחדש – ה' מקבל אותך מיד וישנה את העולם לכבודך!. וואוו! סיפור מצמרר ביותר סיפר מזכה הרבים, הרב שניר גואטה שליט"א: "היה זה לפני כ-50 שנה. שמעון, אב למשפחה, חש לא טוב במשך כמה ימים והחליט ללכת אל בית החולים. לאחר סדרת בדיקות, הודיעו הרופאים לשמעון בצער רב ויגון: "התגלה אצלך בגוף חיידיק טורף מזן מיוחד. הרפואה העולמית לא גילתה בשלב זה

כיצד מתגברים על חיידיק זה, לכן, הישאר כאן לאשפוז ונסה לתת לך כל טיפול אפשרי!". הם ניסו לתת לו תרופות וטיפולים שונים, אך מיום ליום החיידיק השתלט על גופו ומצבו דעך. לאחר כמה ימים רגליו הפסיקו לעבוד. חולפים עוד כמה ימים וידיו הפסיקו לעבוד, ה' ישמור. הפנים השתתקו, והכל הבינו כי זה עניין של שעות וימים עד שהוא ייגמר לגמרי. יום אחד, פונה הפרופסור לאשתו ואומר לה: "מרים, מחובתי להודיע לך, כי על פי ההערכות הרפואיות, בעוד שעות בודדות החיידיק הטורף ישתק את הלב, ושמעון ימות. קראו למשפחה בכדי להיפרד ממנו, כי זה היום האחרון שלו כאן!". אשתו והילדות שמעו את הבשורה והתפרקו בבכי קורע לב. הן החליטו שהן חייבות לעשות משהו בנידון, הן לא יוותרו על אבא שלהן למרות היותן משותק בכל הגוף. הן הלכו אל רבנו ה'בבא סאלי' צ"ל. הבבא סאלי לא קיבל נשים מלבד בנות משפחה בודדות שהיו נכנסות.

הן הגיעו לבית הרב והעבירו לשמש פתק עם המקרה הקשה של הבעל. הבבא סאלי קורא את הפתק ובאופן נדיר ומפתיע הוא מורה לשמש להכניס את האם ובתה לצד של החדר. השמש והמום הכניסם פנימה, והבבא סאלי מוריד את ראשו ופונה לאימה, מרים בערבית שתספר מה קרה. היא סיפרה בבכי על מצב בעלה ועל ההודעה של הפרופסור שזה יום אחרון שלו בחיים, וכי הן מתחננות לנס. הבבא סאלי שמע את הדברים, שתק כמה רגעים, עצם את עיניו לכמה שניות, ואז התעורר ושאל אותן מבלי להביט בהן: "האם אתן מתלבשות בצניעות?". מרים החלה לספר כי הם מסורתיים, אך בתקופה האחרונה הלכו לכמה רבנים וקיבלו על עצמן קבלות: תפילה, ברכת המזון ועוד לרפואת האב. "כל הקבלות טובות", משיב הבבא סאלי, "אבל אם אתן רוצות שיהיה פה נס והאבא יישאר בחיים, אתן צריכות להתלבש בצניעות. דבר כזה ירעיש את השמיים ועורר ניסים!". הן כבו ולא ידעו מה לעשות, כבר הכל הן עשו לרפואתן. כשראה הבבא סאלי את הקושי שלהם, אמר: "על הראסי, אני מבטיח לך, שאם תקבלו על עצמכן כעת צניעות, לא רק שהבעל לא יפטר היום מהעולם, אלא מחר הוא יצא מכל השיתוק שלו ויעמוד על הרגליים". "אבל הפרופסור אמר שזה יום אחרון", היא מילמלה, והרב חתם: "הבטחתי". האשה קיבלה על עצמה חצאיות, חולצות ארוכות וכשרות ואף כיסוי ראש מלא, והילדה עמדה והודיעה שאף היא מקבלת צניעות הבגדים ואיסוף השיער. הן יצאו מהבית של הבבא סאלי לחנות בגדי בנותיבות והחליפו את כל הבגדים הלא צנועים, בבגדים כשרים וצנועים, ולקחו מונית חזרה אל בית החולים. – ההמשך המבהיל בעמוד 4 –

כתב הש"ך בשם גורי האר"י על הפסוק (דברים כג ה) 'לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו: נאמר 'לא תתעב מצרי' בלשון יחיד, רמז על פרעה שהרהר תשובה בים סוף וניצל ונעשה מלך על נינוה, וחרה ליונה על כך שה' מציל שוב את פרעה. ועל זה אומר הפסוק: אל תתעבו, 'כי גר' - כבר נתגייר ועשה תשובה!"

שיתוק מעולם האמת

שעשיתי, אך לצערי לא היה הרבה. למלאך השחור, לעומתו, היה הרבה מה לומר ולטעון. הצדיקים בבית הדין שמעו את הטענות ולא יכלו לעזור לי, זה דין של אמת, והמצב שלי היה גרוע. עמדו לחתום את דיני לרעה, עד שלפתע... אני רואה מישהו נכנס לאולם, כולו מאיר באור גדול כמו שמש ויש לו כתר על הראש ובגדים של מלך. מיד כשראו זאת הצדיקים בבית הדין,

הם נעמדו לכבודו בראת כבוד וציפו לשמוע את מוצא פיו. אני מביט בתדהמה ולא יודע מי הדמות. המלך המאיר הזה פנה אל הצדיקים בבית הדין ואומר להם: "כשהייתי בעולם למטה הייתי מלך והכל שמעו בקולי, וגם כאן בעולם האמת יש לי דין מלך שחייבים להישמע לדברי. אני קובע שתעצרו את גזר הדין שלו, ותחזירו אותו לעולם הזה כאדם בריא!". שמעו זאת הצדיקים וקיבלו את דבריו בהתבטלות. התרגשתי והייתי המום מהמחזה, ומיד נגזר דיני לחזור לעולם בבריאות, ותוך רגעים ספורים התעוררתי בגוף. פונה אליו הבבא סאלי ואומר לו: "אני יודע בדיוק מה עברת למעלה בשמיים. האם אתה יודע מי המלך הזה שקבע שתחזור לחיים?".

"לא, רק ראיתי שיש לו צורה מיוחדת ומאירה הלבוש כמלך", השיב שמעון. "אז דע לך", אמר הבבא סאלי, "כי המלך המיוחד הזה שראית היה שלמה המלך בכבודו ובעצמו. ואם תשאל מה לך ולשלמה המלך, אגלה לך את סוד ההצלה שלך: רעייתך ובתך היו אצלי ביום בו קבעו הרופאים שזה היום האחרון לחייך והתחננו לנס. עצמתי את העיניים ובידקתי האם יש דבר שיכול להפוך את הטבע ולהחזיר אותך לעולם הזה ביום האחרון לחייך. לפתע, נזכרתי בפסוק שאומר שלמה המלך ב'אשת חיל': 'עוז והדר לבושה, ותשחק ליום אחרון', שאם האשה תהיה צנועה ולבושה בעוז והדר כיאות לבת של מלך, אזי אותה אשה תזכה ל'ותשחק ליום אחרון', שהיום שקבעו הרופאים שהוא אחרון לחייך, יהפוך לה לששון ולשמחה. לכן, ביקשתי מאשתך ובתך שמיד יקבלו על עצמם צניעות, ואני מבטיח שאתה תקום מהחולי".

"יודע לך", חתם הבבא סאלי, "כי ברגע שהן קיבלו על עצמן צניעות ויצאו מביתי, פניתי לנשמה של שלמה המלך ואמרתי לו: 'המלך שלמה אתה הבטחת שהצניעות של האשה מצילה את בעלה גם ביום האחרון, אז תעלה לשמיים ותקיים את מה שהבטחת. אני הבטחתי להן בשמך, עכשיו תורך לקיים, ושלמה המלך הסכים עימי ועלה להציל אותך. בזכות הצניעות של אשתך ובתך ניצלת'. (מתוך שיעור בחוד אלול)

כל לבוש צנוע והתחזקות של בת ישראל מרעיש עולמות, וגורם לצדיקים ולשלמה המלך לבטל גזירות קשות. היצר הרע מנסה למכור הנאה רגעית, ואם תתגברי עליה - את מרעידיה את העולמות ומצילה נשמות יקרות!.

– המשך מעמוד 3 –

הן עלו למחלקת חולים סופניים, שם שהה, הגיעו לחדרו, אך כאשר רצו להיכנס, כמה רופאים סגרו את הדלת וזעקו: "מצב חירום – לא להיכנס". הן פרצו בבכי והבינו שאלו הרגעים האחרונים של חיי. לאחר כמה דקות, הפרופסור יוצא בבהלה ואומר: "גברת מרים, אין לנו מושג מה קורה פה – בעלך התעורר מהשיתוק, המח מתפקד והפה מדבר בפתאומיות!". הן עמדו להתעלף ונכנסו פנימה. שמעון בעלה בהכרה! רואה אותה ומדבר איתה: "מה קרה? איך הגעת למחלקה הזו? ומה זה בכלל כל הבגדים והכיסוי ראש שעלייך? מה קרה לבת עם הבגדים הללו?". הן בכו והיו המומות, השיתוק נעלם, הפה מדבר, הידיים זזות, ולמחרת על הבוקר הן רואות אותו קם על הרגלים וללכת לשטוף פנים. הרופאים היו מבוהלים והמומים.

לאחר כמה שבועות, שמעון השתחרר מבית החולים בפלא גדול והלך אל הבבא סאלי להודות על הנס הגדול. ברגע שנכנס לצדיק, אמר לו הבבא סאלי: "שלוש שמעון, מה שלומך?". שמעון נבהל והודה לצדיק על התפילות שהוצילוהו משיתוק ומוות. ואז, הבבא סאלי מביט בו ושואל אותו: "תגייד לי, מה ראית בזמן שהיית בעולם האמת?". שמעון שתק לרגע, והחל לספר לראשונה את מה שעבר: "הגעת לפני בית דין של שלושה צדיקים בשמיים. מצד שמאל היה מלאך שחור גדול, שהתייטתי ממנו מאד שאמר את העבירות שלי, ומצד ימין מלאך לבן שניסה לעזור לי וסיפר את המצוות

לתגובות: 052-7151858
 רחוב משה בריל 9, ת"א, מספ' אחיאל
 DANIEL777ACHIEL@GMAIL.COM

מילה טובה! #2
 נעמה: "המוהל היקר מל את בני במקצועיות!
 קיבלנו שירות מושלם בכל עת ובכל שעה. מסור ודואג
 לפרטים הכי קטנים!. משרה אצורה רגועה ושמחה.
 ממליצה בחום!!!! מקבלת רצף צדקה 127 050-4178-817

ההקדשה המרכזית
 העלון מוקדש לרפואה והצלחה: זלמן יהודה בן שרה, אבשלום בן ויולט, יונה בדחיו בת טורקיה, גאולה בת דבורה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, עידו בן אורנה, ששון בן זהבה. לזיווג והצלחה: בן בן נאוה, הודיה בת רבקה. ד.ד.ב.ס.ש.

העלון מוקדש לרפואה שלמה
 במהרה ליוסף בן מזל
 103 צבעים אמיתיים O.D.T

פצ'וילי הדפסה על מתנות, מעוררים זכיות על החסופים, חתילים והפצועים זוכים במתנות. קבלו קבלה ונכסו להגדרה. הצטרפו: 050-4178-817	קבלו קבלה תהילים כל יום שעה ביום שמירת הלשון קבלה ביצויות להקיים לבן דרכת החסן בכונה יושר	כנסו להגרלה 3 זוכים 1 זכיות וקה שטח - חסות 2 ספרים יומן בית שנים החובה שלכם 3 תכנית לובין מחזיקים בספר ספר - חסות
---	---	--

חידה כיצד איים פרעה הרשע על משה רבנו אחר מכת חושך אם יבוא שוב לבקש לשחרר את ישראל?
 עשה לך אלהים אלילים ללוא אלילים, ועשה לך אלהים אלוהים - (ויקרא טז: יז, טח: כד)

חידות

חידות שינון הפרשה ע"פ סדר הא-ב. מותאם גם לילדים: א. כמו מה ירדו במצולות? אבן. ב. מה היה חסר לפני ישראל במו? בשר. ג. העומר היה לכל? גולגולת. ד. ה' אמר למשה אל תצעק אלי; דבר אל בני ישראל ויסעו. ה. העמוד שנסע לפני ישראל היה עמוד? האש. ו. מה קרה למה שהשאירו עד הבוקר? ויבאש. ז. מי הלך עם משה להכות בצור? זקני ישראל. ח. למה נהפכו המים בקריעת ים סוף? חומה. ט. מה קרה למצרים? טבעו בים. י. איזה אדם שאינו בין החיים נלקח ביציאת מצרים? יוסף. ויקח משה את עצמות יוסף. יא. טעמו של המן? כצפחית בדבש. יב. צבע המן? לבן. יג. איזה לחם לקטו ביום השישי? משה. יד. קפץ ראשון? נחשון. יה. מי רמה בים? סוס ורכבו. יז. מי לווה את בני ישראל לכל אורך המדבר, עמוד ענן ועמוד אש. יח. איזה ארץ לא הלכו דרכה? פלשתים. יט. טעם המן? צפחית בדבש. ק. איזה רוח הייתה בצאתם ממצרים? קדים. קא. מה עשו המצרים? רדפו אחרי בני ישראל. קב. כמה ימים הלכו במדבר ולא מצאו מים? שלושת ימים. קג. איזה כלי נגינה מובא בפרשה? תוף.

חידות: חידות בפרשת שבוע: א. איזה פסוק מכיל את כל אותיות התורה? ב. היכן בפרשה 5 מילים ברצף בני שתי אותיות כל אחת? ג. 5 מילים רצופות שמתחילות באותה האות (באו שירי)? ד. שתי מילים רצופות שאותיותיהן זהות, אך משמעותן שונה? ה. איזה שני בנים יש יעקב ממוכרים בפרשה? ו. היכן בפרשה פסוק שיש בו שני דודים ואחיו?

חידות תורניות: ז. איזה דבר הקבי"ה מעיד עליו שהוא שקר ובכ"ז? ז. או מתפללים שהקבי"ה יתן לנו אותו? ח. היכן מצינו ב' בני"א שעושים פעולה בשבת שניהם שווים בגופם לאחד? י. איזה אסור ולשני מותר? ט. היכן מצינו אדם שקרא קרי"ש של שחרית בזמנה ולא יצא?

'משמעויות למילה רמה'

- א. **רמה - השלכה.** "סוס ורוכבו רמה בים" רש"י: השליך (שמות טו א).
- ב. **רמה - התלע.** "וירום תולעים" רש"י: ל' רמה (ענין רמב"ן). (שמות טו ב)
- ג. **רמה - "וירום תולעים"** שפתי חכמים: פירושו הגביה תולעים.
- ד. **רמה - מזיד.** "והנפש אשר תעשה ביד רמה" רש"י: במזיד (במדבר טו ל).
- ה. **רמה - חכמה.** "בא אחיך במרמה" רש"י: בחכמה (בראשית כז לה).

הגגים המיועדים לאלו שיש להם תועלת מזה

- א. **חידה מאת גדליהו עדין לגדולות:** למה יתוש לא אוהב ריח של שום? - משום שזה מזכיר לו לחם כוסמין מרוח בגבינה בטעם שום.
- ב. **שמעתי ארבעים שנה** אקוט בידו מנעים זמירות ישראל ר' .. ונושעתי
- ג. **קמפיין חדש להזרת השבויים:** קודם מחזירים את השבויים אחר כך מחליפים את נתניהו.
- ד. **רופא שיניים של החותיים - חות' דנטלי**
- ה. **הסברס לא נפל** רחוק מן הקקטוס
- ו. **שמעתי מקור מעניין על המנהג להצביע על הס"ת באצבע זרת** אף שבהלכה מוזכר עם אצבע או אמה, משום שברושלים בזמנם הבוהן והאצבע היו תפוסים כל הזמן עם קמפוף טבק לכן נאלצו להצביע עם הזרת.
- ז. **המסר מטו' בשבט:** כמו בטו בשבט יש קודם לילה ואח"כ בוקר, כך גם אם יש תקופות של חושך נזכור שבסוף יבוא היום והישועה.
- ח. **שילמתי היום 32 שקל** על כוס מיץ תפוזים סחוט, לא פלא שמעל הדוכן כתוב סחיטה במקום.

תודה

תודה רבה לכל מי שעדיין קורא את העלון למרות שיש דברים שחוזרים על עצמם משנים קדמוניות, יהי"ח שיזכה לזכור את כל מה שלומד באופן ברור ובהיר. אני מעוניין לחזור כאן בלבד לאדם הנכבד מחשובי מרביצי התורה בדורינו, האיש

היכן ניתן להשיג את העלון

עטרת שלמה. בראשון לציון אצל הנ"ל: **עוד בראשון לציון:** ברח' דרור 21 /חפץ חיים 1, מניין 'בני תורה', חיידר ראשון לציון. **באלעד** בישיבת כנסת יחזקאל ובישיבת הר"ן ע"י רבי יואל פינהנדר שליט"א. **עוד באלעד** בבית הכנסת עמק ההלכה ע"י המלמד המסור והצדיק רבי יצחק רבי שליט"א. **בצפת:** בהיכל ישיבת צפת ע"י האדם הגדול רבי אברהם לויסון שליט"א. העלון יחולק גם במניין הנץ שע"י איילת השחר. **בקריית אתא:** בבית הכנסת מאקווא ירושלים 3 כמ"ו"כ ניתן להשיג אצל הגדול הבא של כתר תורה רבי אלחנן וסרמן שליט"א - בכלול יתור תורה' בביהכ"נ המרכזי בשכונת שביט בקריית אתא פלאפון: 053-3164467. **ברמת השרון** אצל הצעיר השקדן רבי דניאל פוסטבסקי שליט"א בבית הכנסת מורשת אבות וכן בבית הכנסת גאולת ישראל וכן בבית הכנסת וכולל הוד צבי. **בחזרה** בכלול אדרת אליהו בראשות הג"ר נתנאל יקותיאל רחוב הגדול העברי. **13. בעפולה** בביהכ"נ נצח ישראל בשכונת עפולה עילית או אצל האיש המפורס רבי אהרן קולדצקי שליט"א. **ביד בנימינ:** בישיבת דרכי איש אצל המחור המופלא בתורה ויר"ש רבי ישראל מאיר נידאם שליט"א. **בעכו:** רחוב גיבורי סיני 32 על הסטנדר בכניסה לישיבה. **בחולון:** בכלול ערב שע"י ביהכ"נ מטה משה ר' בצלאל בן שלום שליט"א אצל הצדיק היקר רבי יקיר סימן טוב שליט"א. **בקריית מלאכי** בישיבה אצל המחור המופלא הבה"ח דובי הלל שליט"א שאוהב לשמוע את קריאת התורה מהבנה קורא הותיק של קריית מלאכי רבי מנחם סיניסון. **בכפר מנחם** אצל הרה"צ טוביה גר שליט"א. **בנהריה:** בכלול תהילה לדוד נהרייה או בפלאפון 0548437532. **במנצ'סטר** אצל רבי שמואל א. הורביץ שליט"א: +447425793110. **בארגנטינה:** בקהילת שובה ישראל במקום המיועד לעלוניים. ובשכונת פלורס בישיבה של הרב דינעס.

ניתן להוריד את העלון בעמדות קול הלשון וכן את העלוניים של כל חמש השנים האחרונות. הדרכה: נכנסים לקול הלשון. מקישים על חיפוש רבנים. לכתוב מערכת שבת. מקישים על פתח תיקיה. מקישים על תיקיית הורדת גליונות. מקישים על לבית התורני. ומורידים מה שרוצים. ולא מקישים יותר.
כמו"כ ניתן להשיג במייל: 456alon@gmail.com יש לדייק במייל ולכתוב קודם 456 ואח"כ alon@gmail.com
להשתתפות בהוצאות העלון לפנות: 0527633431. או בינדרים פלוס' - רשת הכוללים פרדס כץ-עלון, (שלוחה 2422). זכות הרבים תלוי במסייעים! אפשר לשלוח משם הודעות.
ניתן להשיג את העלון בכתב גדול במייל הנ"ל.

שבת יז' שבט התשפ"ד

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
16:51	17:43	18:19
16:49	17:41	18:15
16:49	17:41	18:14
16:52	17:44	18:18

כל החוויות שמורות ©

פרשת בשלח

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעב דהאן נ"י 050-4194600

כמה מעלות יהיו מחד, כשהיום אפס מעלות ומחר יהיה קר פי שניים?

"כי מנסה ה' אלוקיכם אתכם". כל החיים נסיון הם לאדם לפרש ולגלות מצבו, אבל אינו דומה הגילוי הבא מהנהגת האדם במעשים שבכל יום מהגילוי הבא מהנהגתו במצבים היוצאים מגדרו של עולם, כאשר לעין כל מורגש שמאורע מיוחד עשה ה' לנו, ההנהגה של האדם אז- גילוי גדול היא על מצבו האמיתי ונסיון גדול עושה לנו ה' יתברך בזאת.

לע"נ רחל נרסאלבו בת קלרה

אמר הרה"ק רבי אברהם יהושע השל מאבטתה זיע"א: בנעורי רציתי למשול בכל העולם ולא עלתה בידי. **השבחה** להיות מושל במדינה שאני חי בה, למשל בעירי ולא הצלחתי ניסיתי למשול בביתי ולא השיגה ידי. עד **שהחלטתי להתחיל מעצמי**. וכאשר התחלתי למשול על עצמי, נוכחתי לדעת שבצעם, המושל על עצמו, רק הוא יכול למשול על העולם כולו

כאשר גדל הנער רחמים חי חיותה, החל אביו ללמדו ולחנכו ליראת ה', שלחו ללמוד תורה אצל הגאון רבי דוד (דידו) הכהן זצוק"ל אצלו למד חמוש, הלכה ותלמוד. **כבר מילדותו** הצטיין הנער רחמים חי חיותה בלימודו, והיה מתאבק בעפר רגלי חכמי הדור כדי לשמוע לקח מפיהם וללמוד מדרכיהם והליכותיהם בקודש.

הכל הכי בו כי לגדולות נוצר. עודנו בטל ילדותו היה מחדש חידושי תורה בלימודו, שלימים הדפיס בספרו "מנחת כהן", ב' חלקים על התורה. התמדתו בתורה הייתה רבה ועצומה. בשעת לימודו היה כל כולו מרוכז בתורה ושוכח מעולם ומלואו. יושב ועמל בתורה בשקידה ובעיון רב.

שצריך לידע כי ההשתדלות אינה רק למלאות גזירת השי"ת ובשעה שאינו חושב כן חטא הוא בידו.

והנה אם נתבונן במדת הקנאה נראה כי מהותה הוא הרצון והשאיפה לא להיות פחות מהשני עד כמה שאפשר בלי כל צד של פחיתות, אולם כח זה בשעה שהוא יוצא לפועל ע"י הגוף נוצרת בו צורה של קנאה מדוע לשני יש, **השאיפה לביטול** החסרון העצמי קיבלה את הכיעור לקנאות ולחמוד בקנייני והישגי הזולת, וכיוון ששרש הכח הוא מהנפש לכן היקף השפעתו כה גדול שיכול הוא **לשעבד** את כל עמל וכשרון המעשה של האדם למלאות מדה זו.

עטור בטלית ותפילין הלך הקדוש רבי לוי יצחק מברדיצ'וב זיע"א לתפילת שחרית עבר סמוך לביתו של אחד ממתנגדיו הבחינה בו אשתו מיהרה למלא דלי מים ו**שפכה** את תוכנו על הצדיק בתוספת צעקות וחרפות. מיהר הצדיק לבית הכנסת והתפלל: רבש"ע אל תעניש אישה זו שהרי היא אישה כשרה **העושה רצון בעלה** ובודאי שבמעשה זה עשתה את רצונו ...

החמימות הביתית, נותנת לצעידים את הכוח לצוץ על פני הקרקע.

החיים לא עטופים בסרט אך הם עדיין מתנה

דעתנו מהכרת בוראו שהרי אם רגע אחד מפנה האדם שכלו ולבו מבוראו מיד מתפרצים לשם תשוקות ורצונות הבל, והאדם נופל בשבי **דמינות** העוה"ז.

נוהג היה בחסידות ופרישות נוראים. לבש שק על בשרו לשם סיגוף **והצניעו** מעין רואים. סיפר הג"ר שלום מזרחי זצוק"ל, כי רבי אברהם היה מניח תפילין וחולצם מחוץ לבית הכנסת, כדי שלא יתגלה לעין **הבריות** שהוא לבוש שק. אכילתו הייתה מועטת, אך ורק לקיום הגוף בלבד. סיפר שכנו הרב מאיר רפאל ז"ל, כי אכילתו הייתה בסדר זה: **בבוקר** שותה כוס קפה עם חלב ואוכל עוגה אחת בלבד, בצהריים אוכל עוגה אחת ולבן, **בערב** אוכל מעט אורז בלי מרק.

יש כאלה שנעים להם מאוד להטיף מוסר לאחרים, ביחוד בענייני בטחון ושמחה...

נקודה פשוטה
בהקדמת הספר "משנה שכיר" משבח מאוד הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל את אימו של ה"משנה שכיר" בשל מה שעשתה עבור בנה, כאשר היה קם באשמורת הבוקר ללימודו, האם עם הבנות, **היו אופות** עבורו עוגיות טעימות, וכל בני הבית ידעו שהמאפה מיועד רק לו משום שעסק בתורה. הבה נתבונן: מה היה קורה אילו אותה אם מסורה הייתה מכינה לבן יקיר שלה את כוס החלב והעוגות על השולחן, כשהם מוגשים על מגשי זהב וכסף ומעוטרים בקישוטים נאים, ואחר כך הולכת לישון מבלי שתמתין לו?! הלא גם בכך הייתה מוכיחה את **אהבתה הגדולה לתורה**. זאת ועוד. אחד ממאמרי הגמרא המפורסמים ביותר עוסק בזכויותיהן של הנשים היהודיות לעוה"ב.
"אמר ליה רב לרבי חייא נשים במה זכיין באקרויי בנייהו לבי כנישתא ובאתנווי דברייהו בי רבנן ונטרין לגברייהו עד דאתו מבי רבנן". רש"י במקום, בד"ה "לבית כנישתא" מסביר: "תינוקות של בית רבן היו רגילין להיות למדים לפני רבן בבית הכנסת".
מדבריו משתמע שלא מדובר בילדים שאינם מוכנים ללכת לחדר. ואינם משכנעת אותם **במתק שפתיה** שכדאי וכדאי להם ללכת ללמוד. הגמרא מדברת **על עצם הליוי של האמהות הנוטלות את ילדיהן** ולוקחות אותם לבית רבן. (העורך)

העלון לעילוי נשמת: הרב עובדיה הדאיה זצ"ל הרב יעקב חיים ישראל אלפייה זצ"ל זכותם תגן עלינו

**שירות
מהיר
ואיכותי**

**כל סוגי
ההפקות
וההדפסות**

משלוחים

מדפיסים בדפוס הדיגיטלי החדש והמהיר 'ספיד'
ומקבלים את ההדפסות עד הבית*

בשירות משלוחים מהיר לכל חלקי העיר

שעות פתיחה:

ימים א'-ה לפנה"צ 10:00-14:00 אחה"צ 15:00-19:00, יום ו' 10:00-12:00

* בתוספת עלות משלוח

קצאכפא לאאון לחוזת מכרזים למפעל המחברות ופלימילן דפוס ספיד!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל S025004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 3, 9, 16, 51, 52, 57, 59 >>

ספיד
דפוס
מהיר
ומתקדם